

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

CİLT : 113

25'inci Birleşim
24 Kasım 2022 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	7
II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI	11
1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin konuşması	11
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	12,14,17
A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI	12:13,14:15,17:18
1.- Diyarbakır Milletvekili İmam Taşçier'in, Diyarbakır'ın yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	12:13
2.- Artvin Milletvekili Ertunç Erkan Balta'nın, Yusufeli Barajı'na ilişkin gündem dışı konuşması	14:15
3.- Konya Milletvekili Halil Etyemez'in, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması	17:18

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması	13
2.- Trabzon Milletvekili Bahar Ayvazoğlu'nun, CHP Grup Başkan Vekili Özgür Özel'in Trabzon'da yaptığı açıklamalarına ilişkin açıklaması	13
3.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması	14
4.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ve PTT'nin Atatürkçü Düşünce Derneğinin mektuplarını alıcılarına teslim etmediğine ilişkin açıklaması	15:16
5.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması	16
6.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, şehit edilen öğretmenlere, katledilen Fırat Yılmaz Çakıroğlu'na ve Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması	16
7.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu'nun, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması	16
8.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması	17
9.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması	18
10.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması	19
11.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, ülkenin içinde bulunduğu ekonomik duruma ilişkin açıklaması	19
12.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması	19:20
13.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ve Belen Belediyesinin çalışmalarına ilişkin açıklaması	20
14.- Tokat Milletvekili Yücel Bulut'un, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması	20
15.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması	20
16.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması	21
17.- Hatay Milletvekili İsmet Tokdemir'in, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması	21

18.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması	21
19.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması	22
20.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, merkez üssü Düzce olan depreme ve deprem vergisine ilişkin açıklaması	22
21.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ve Aydın İl Millî Eğitim Müdürü Seyfullah Okumuş'un vermiş olduğu talimata ilişkin açıklaması	22
22.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması	23
23.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, yem maliyetlerindeki artışa ilişkin açıklaması	23
24.- Mersin Milletvekili Zeynep Gül Yılmaz'ın, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması	23
25.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması	23:24
26.- Çanakkale Milletvekili Jülide İskenderoğlu'nun, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ve Çanakkale'nin içme suyu ihtiyacına ilişkin açıklaması	24
27.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması	24
28.- Kocaeli Milletvekili Radiye Sezer Katırcıoğlu'nun, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ve bir milletvekilinin şehit yakınına sarf ettiği sözlerle ilişkin açıklaması	24:25
29.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, Tarım Kredi Kooperatifleri iştiraki olan Aksaray İmece Plastik AŞ'ye ilişkin açıklaması	25
30.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne, astsubayların özlük haklarına, Merkez Bankası Para Politikası Kurulunun faiz kararına ve Merkez Bankasının bağımsızlığına, enerji politikasına, matbaacıların sorunlarına ve otomobillerdeki özel tüketim vergisi matrahlarındaki değişikliğe ilişkin açıklaması	25:28
31.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, eğitim emekçilerinin gününü kutladıklarına, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Genel Başkanı ve beraberindeki heyetin partilerini ziyaretlerine ve taleplerine, Diyarbakır Bölgesi Veteriner Hekimleri Odası temsilcilerinin partilerini ziyaretlerine ve veteriner hekimlerin sorunlarına ve vergi, ceza, harç ve tarifelerde 2022 yılına ait yeniden değerlendirme oranına ilişkin açıklaması	28:30

32.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ve öğretmenlerin sorunlarına ilişkin açıklaması	30:31
33.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ve İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	31:32
34.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	33:34
35.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	34
36.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	35
37.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	36
38.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	36
39.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 25 Kasım Başbuğ Alparslan Türkeş'in doğumunun 105'inci yıl dönümüne, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne, Rusya-Ukrayna savaşına ve Türkiye'nin başarılı diplomatik girişimlerine ilişkin açıklaması	36:38
40.- Manisa Milletvekili Uğur Aydemir'in, Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	50
41.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Manisa Milletvekili Uğur Aydemir'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerini düzeltmesini talep ettiğine ilişkin açıklaması	50
42.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Manisa Milletvekili Uğur Aydemir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	51
43.- Manisa Milletvekili Uğur Aydemir'in, HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerini düzelttiğine ilişkin açıklaması	51
44.- Diyarbakır Milletvekili Oya Eronat'ın, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması	56
45.- Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy'un, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması	57

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

33,49

1.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Trabzon Milletvekili Bahar Ayvazoğlu'nun yaptığı açıklaması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması	33
---	----

2.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, Manisa Milletvekili Uğur Aydemir'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

49

VI.- ÖNERİLER

38,51

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

38:48,51:56

1.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, 1 milyon 200 bini aşkın devlet ve özel sektör öğretmeninin, ek ders ücreti karşılığında çalışan usta öğreticilerin karşılaştıkları maddi, manevi ve sosyal sorunların tespiti ve bu sorunların giderilmesi ve alınması gereken tedbirlerin araştırılması amacıyla 22/11/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Kasım 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

38:43

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, Sayıştayın belediyelerde tespit ettiği yolsuzlukların araştırılması amacıyla 24/11/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Kasım 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

43:47

3.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel ile Sakarya Milletvekili Engin Özkoç tarafından, öğretmenlerimizin özlük hakları, eğitimi, atama ve görevde yükselme gibi konulardaki tüm sorunlarının araştırılması amacıyla 23/11/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Kasım 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

51:56

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

57

A) KANUN TEKLİFLERİ

57:79

1.- Bursa Milletvekili Osman Mesten ve 66 Milletvekilinin Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4672) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 365)

57:79

2.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 127)

79

VIII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

80

1.- İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, 27'nci Yasama Dönemi'nde Dışişleri Bakanına yöneltilen yazılı soru önergelerine,

27'nci Yasama Dönemi'nde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanına yöneltilen yazılı soru önergelerine,

27'nci Yasama Dönemi'nde Cumhurbaşkanı Yardımcısına yöneltilen yazılı soru önergelerine,

27'nci Yasama Dönemi'nde Gençlik ve Spor Bakanına yöneltilen yazılı soru önergelerine,

İlişkin soruları ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/73791), (7/73792), (7/73793), (7/73794)

80:83

2.- Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Bingöl'e bağlı Güveçli köyünün altyapı sorununa ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/73949)

84:85

3.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Plan ve Bütçe Komisyonunda gerçekleşen bütçe görüşmelerinde ses ve görüntü kaydı alınıp alınmadığına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/74177)

86:90

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.01’de açılarak dört oturum yaptı.

Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs, Öğretmenler Günü’ne,

Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan, Artvin’in sorunlarına,

Burdur Milletvekili Bayram Özçelik, Dış Hekimliği Günü’ne,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Adana Milletvekili Burhanettin Bulut, eczacıların ve eczacılık mesleğinin kronik hâle gelen sorunlarına,

Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun, Amed’de yapılan eylemlere,

Adana Milletvekili Ayhan Barut, TARSİM’e,

İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz, Ertuğrul Dursun Önkuzu’nun şehit edilişinin 52’nci yıl dönümüne,

Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman, Müslümanların haysiyetinin reel politikaya kurban edilemeyeceğine,

Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu, 24 Kasım Öğretmenler Günü’ne ve Ertuğrul Dursun Önkuzu’nun şehit edilişinin 52’nci yıl dönümüne,

Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer, belediye işçileri ve taşeron olarak görev yapan emekçilere,

Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın,

Kocaeli Milletvekili Mehmet Akif Yılmaz,

Düzce’nin Gölyaka ilçesinde meydana gelen depreme;

Mersin Milletvekili Hacı Özkan, Düzce’de meydana gelen depreme ve Yusufeli Barajı’na,

Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel, Tarımsal Girdi Fiyat Endeksi’ndeki artışa,

Bursa Milletvekili Yüksel Özkan, Yeşildere ve Gölecik Barajlarına,

Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur, Düzce’nin Gölyaka ilçesinde yaşanan depreme ve Hatay’ın da deprem tehlikesinin olduğuna,

Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil, Türkiye’nin 1’inci, dünyanın 5’inci yükseklikteki barajının açılışına,

Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, Mardin’in Kızıltepe ilçesinde köy korucusu Mehmet Akdağ ve yakınlarının gerçekleştirdikleri saldırıya,

Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan, doktor ve tüm sağlık personelinin mali haklarına,

İstanbul Milletvekili Ahmet Berat Çonkar, Düzce merkezli depreme, terör örgütleriyle fedakârca mücadele eden güvenlik güçlerine ve Yusufeli Barajı’na,

Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı, 2021 yılındaki orman yangınları ve doğal afetler nedeniyle düzenlenen insani yardım kampanyasında toplanan bağış paralarına,

Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan, Muratlı Sınır Kapısı’na,

Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy, merkez üssü Düzce olan depreme ve EYT’lilerin sorunlarına,

Kocaeli Milletvekili Sami Çakır, 24 Kasım Öğretmenler Günü’ne,

Kırşehir Milletvekili Metin İlhan, Düzce’de meydana gelen depreme ve AKP iktidarının yerel yönetimler politikasına,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Yusufeli Barajı’nın açılışına ve bu açılışa Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan’ın davet edilmemesine, Düzce’de meydana gelen depreme, Deprem Araştırma Komisyonunun önerilerine ve depreme karşı devletin yaptıklarına,

Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal, Eber Gölü’ne,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, Dursun Önkuzu’nun şehadetinin 52’nci yıl dönümüne, Diş Hekimleri Günü’ne, Düzce’nin Gölyaka ilçesinde meydana gelen depreme, kadroya geçirilen taşeron işçilere, 4/B’lilerin sorunlarına, kamuya iş yapan küçük çaplı müteahhitlerin artan enflasyon ve inşaat maliyetleri yüzünden sıkıntı içerisinde olduklarına, kamuda çalışan denetim elemanlarının sorunlarına, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık’ın yaptığı açıklamaya, İYİ Partinin Göç Doktrini ve Stratejik Eylem Planı’na ve Türkiye İstatistik Kurumunun açıkladığı Tarımsal Girdi Fiyat Endeksi’ne,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, hayatını kaybeden MHP Manisa İl Başkanı Murat Öner’e, Ertuğrul Dursun Önkuzu’nun şehit edilmesinin 52’nci yıl dönümüne, Düzce’nin Gölyaka ilçesinde meydana gelen depreme ve Yusufeli Barajı’na,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Düzce merkezli depreme, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü’ne, Özel Öğretim Kurumları Kanunu’na tabi rehabilitasyon merkezlerindeki öğretmenlerin sorunlarına, ihtiyaç sahiplerine yönelik acil önlem paketi hazırlanması gerektiğine ve Tokat Havalimanı’na,

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun, TMO prim desteğine,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, MHP Manisa İl Başkanının vefatına, Yusufeli Barajı’na, Düzce merkezli depreme ve İstanbul Milletvekili Engin Altay ile Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Tokat Milletvekili Özlem Zengin’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

İYİ Parti Grubunun, 23/11/2022 tarihinde Isparta Milletvekili Aylin Cesur ve 19 milletvekili tarafından, kadına şiddet unsurlarının tespiti ve kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve Hükûmetin yeterli çalışmaları yapmadığı, bu konuda gerekli çalışmaların yapılması ve gerekli önlemlerin alınması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

HDP Grubunun, 23/11/2022 tarihinde Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, iktidarın Suriye dış politikasında ÖSO ve HTŞ’yle kurduğu ilişkilerin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 30/10/2022 tarihinde Adana Milletvekili Ayhan Barut ve arkadaşları tarafından, ülkemizde depreme karşı önlem alınması, deprem toplanma alanlarının tespiti, gerekli bölgelere toplantı alanları yapılması, eksikliklerin giderilmesi, depreme dayanıklılığı bulunmayan binaların saptanması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Kasım 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç,

İstanbul Milletvekili Engin Altay,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine;

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç ile İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, İstanbul Milletvekili Hasan Turan'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Antalya Milletvekili Kemal Çelik ve 69 Milletvekilinin Polis Yüksek Öğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4674) ile İçişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 366) görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

2'nci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Bursa Milletvekili Osman Mesten ve 66 Milletvekilinin Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4672) ve Adalet Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 365),

3'üncü sırasında yer alan, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 127),

Görüşmeleri Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Hatay Milletvekili Suzan Şahin, Gaziantep'e yapılan roketli saldırıya ve eli kanlı radikal teröristlerin sınırlardan rahatlıkla Türkiye'ye giriş yaptığına,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Tahir Elçi davasına ve HDP Diyarbakır İl Eş Başkanının da aralarında olduğu 39 kişinin gözaltı süresinin uzatılmasına,

Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur, iktidarın Suriye politikasına,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, kamuda çalışan mühendislerin taleplerine,

Eskişehir Milletvekili Emine Nur Günay, İstanbul Milletvekili Hüda Kaya'nın 366 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'ne,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın 366 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Danışma Kurulunun, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin Türkiye Büyük Millet Meclisinin 5 Aralık 2022 Pazartesi günü gündeminin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmının 1'inci ve 2'nci sıralarında yer almasına; 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifinin Genel Kurulda görüşme usul ve takvimi ile konuşma sürelerine; kamu idarelerinin bütçeleri üzerindeki görüşmelerin 8 turda tamamlanmasına, turların bitiminden sonra bütçe ve kesin hesap kanunu tekliflerinin maddelerinin oylanmasına ilişkin önerisi kabul edildi.

Başkanlıkça, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin Genel Kurul görüşülme takvimine ilişkin Danışma Kurulu önerisinin bugün kabul edildiğine; Bütçe Kanunu Teklifi ile Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin Genel Kuruldaki görüşme programının Türkiye Büyük Millet Meclisi internet sayfasında yayımlanacağına ve bastırılarak üyelere dağıtılacağına; bütçe üzerinde şahıslar adına söz almak isteyen üyelerin söz kayıt işlemlerinin 28 Kasım 2022 Pazartesi günü 12.00 ile 12.30 saatleri arasında Büyük Grup Toplantı Salonu'nda Başkanlık Divanı Kâtip Üyelerince yapılacağına; söz kaydını her üyenin bizzat yaptırması gerektiğine, başkası adına söz kaydı yapılmayacağına, belirtilen saatlerden sonra söz kayıtlarının Kanunlar ve Kararlar Başkanlığınca yapılacağına ilişkin bir duyuru yapıldı.

Alınan karar gereğince, 24 Kasım 2022 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere 21.05'te birleşime son verildi.

Celal ADAN

Başkan Vekili

Abdurrahman TUTDERE

Adıyaman

Kâtip Üye

Şeyhmus DİNÇEL

Mardin

Kâtip Üye

Sevda ERDAN KILIÇ

İzmir

Kâtip Üye

24 Kasım 2022 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.02

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Sevda ERDAN KILIÇ (İzmir)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 25’inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan’ın, 24 Kasım Öğretmenler Günü’ne ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, bugün 24 Kasım; Anadolu’da yeni bir irfan seferini başlatmak üzere harekete geçen eğitimcilerimiz tam doksan dört yıl önce bugün tarihte iz bırakacak bir karar almışlardır. 24 Kasım 1928’de maarif ordumuzun teklifleri ve kendisinin tensipleriyle Mustafa Kemal Atatürk’e “Millet Mektepleri Başöğretmeni” unvanı vermiştir. Bu anlamlı tarih, ülkemizde “Öğretmenler Günü” olarak kutlanmaktadır. Gerçekten de Büyük Atatürk, sadece Başkomutan olup emperyalistlere diz çöktirmemiş, aynı zamanda Başöğretmen olarak da bu milleti muasır medeniyetlerin ötesine taşımayı hedef gösteren “Bir milleti kurtaranlar yalnız ve ancak öğretmenlerdir.” diyerek öğretmenlerimizin kıymetine, “Cumhuriyet sizden fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesiller ister.” cümlesiyle de öğretmenlerimizin asli vazifesini işaret etmiştir. Onun ışık saçan kelimeleri, dün olduğu gibi bugün de yolumuzu aydınlatmaktadır. Yarınların büyük Türkiye’si de yine aynı felsefe ve şuurla inşa edilecektir. Bu vesileyle büyük milletin Büyük Başöğretmeni Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ü hürmetle anıyorum.

Bölücü terörün alçak saldırısı sonucunda şehit düşen öğretmenlerimiz başta olmak üzere, ebediyete irtihal eden bütün eğitim neferlerine Allah’tan rahmet diliyorum.

Sekiz aylık öğretmenken bir ramazan günü teröristler tarafından kaçırılan, mübarek naaşı yirmi yedi gün sonra Pülümür Çayı’nda çıkan Necmettin Yılmaz gibi evlatlarımızı, Batman’ın Kozluk ilçesine atandığı gün “Öğretmen oldum ben.” diye sevinç içinde sosyal medyasında paylaşımlar yapan, “Türk Bayrağı’nın dalgalandığı her yer vatandır, oradaki çocukların eğitimciye ihtiyacı yok mu?” diyerek ailesini teskin eden ve yedi aylık öğretmenken 22 yaşında şehit edilen Şenay Aybüke Yalçın gibi kızlarımızı, daha dün, Gaziantep Karkamış’taki terör saldırısında şehit olan Ayşenur Alkan Öğretmenimizi Türk milleti asla unutmayacaktır. Bu vesileyle Öğretmenler Günü’nü kutlıyorum. (AK PARTİ, CHP, MHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Diyarbakır’ın yerel sorunları hakkında söz isteyen Diyarbakır Milletvekili İmam Taşçer’e ait.

Buyurun.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR**A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI**

1.- Diyarbakır Milletvekili İmam Taşçier'in, Diyarbakır'ın yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

İMAM TAŞÇIER (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öğretmenler, topluma ışık veren, ışık saçan, toplumun baş tacı olan insanlardır, eğitim ve öğretim de toplumda en önemli bir iştir, çok değerli bir emek sarf ediyorlar ama 24 Kasım Öğretmenler Günü'nü biz öğretmenler olarak kabul etmiyoruz, faşist Kenan Evren tarafından verilen bir gündür, onun için biz, bunu saymıyor, Öğretmenler Günü olarak kabul etmiyoruz ama öğretmenler, her daim bizim baş tacımızdır.

Diyarbakır'ın sorunlarıyla ilgili söz aldım. HDP Diyarbakır İl Eş Başkanı şu anda gözaltında; 47 arkadaşıyla birlikte -arkadaşı dediğim, HDP il, ilçe yöneticileri ve üyeleriyle birlikte- basın açıklaması yapmak isterken -yapmak isterken diyorum, yapıldıktan sonra değil- gözaltına alındılar ve üzerinde telefon olmayan 9 kişiyi bıraktılar. Yeni bir uygulama, yeni bir sistem, savcıların yeni bir cezalandırmasıyla yanında telefonu olanların iki gün daha gözaltı süreleri uzatıldı; ona dikkat çekmek istedim.

Diyarbakır, işsizlikten kıvranan illerimizin başında gelmektedir. 1950'li, 60'lı yıllarda Diyarbakır'da o zaman 2-3 tane fabrika yapıldı; biri Silvan'da Tekel Fabrikası, bir de Diyarbakır'da Sümerbankın Şayak Fabrikası yapıldı ve belli bir süre sonra, bu iktidar zamanında o fabrikalar da kapatıldı. Devletin işsizliği önleme, üretimi geliştirme adına Diyarbakır'da yaptığı hiçbir yatırım yoktur, sadece şu an tekstil sanayisinde çalışan, asgari ücretle geçinen işçiler vardır, onların da sayısı çok azdır yani işsizlik oranı diyebiliriz ki yüzde 50'nin üstündedir. Birkaç memur var, memurlar da zaten belli, şimdiden sonra geçimlerinin de çok zor olduğunu biliyoruz.

Bir de Dicle Elektrik var Diyarbakır'da, DEDAŞ. Geçen hafta 230 hanelik bir mahallenin elektriğini kesti; gerekçesi, kaçak elektrik kullanmaktı. 2 memur görevlendirip daha fazladan onları önleyebilmesi gerekirken kaçak elektriği bahane ederek elektrik saatlerini direklerden çıkarmak istedi, halk buna karşı tepki gösterdi ama Diyarbakır Valisi Sayın Ali İhsan Su, DEDAŞ'a direkt destek vererek beş gün o semti, o mahalleyi abluka altına aldılar ve elektriklerini kestiler. Diyaliz hastası olan, çocuk olan, yaşlı olan, gebe olan insanlar vardı ve hiç acımadan, o mahallenin beş gün elektriğini kestiler.

Yine, toplu taşıma Diyarbakır'da içler acısı. HDP belediye başkanlıkları döneminde raylı sistem için uluslararası kredi kaynakları oluşturuldu ama yine, AKP Hükûmeti destek vermedi belediyeye, o gün raylı sistem yapılmadı, şu an nüfusu 2 milyonun üzerinde olan Diyarbakır'da ulaşım içler acısı durumda, raylı sistem yok. Geçenlerde, kayyum olan Vali, raylı sistemi gündemden çıkardıklarını da duyurdu “Çünkü belediyelerde para yok.” dedi. HDP belediyelerine kayyum atandığı zaman belediyelerde para var idi ama şimdi, belediye binalarının dahi hacizli durumda olduğu söyleniyor. HDP'li Belediye Başkanının yerine atanan kayyum, aynı zamanda Vali Ali İhsan Su, Diyarbakır'da sivil toplum kuruluşlarıyla hiçbir etkinliğe katılmıyor; gerekçesi, Diyarbakır'daki sivil toplum kuruluşlarının, odaların hepsinin HDP'li olması, HDP'li olduğu için de onların olduğu alana eder duruma. Diyarbakır'da, HDP oyların yüzde 80'ini alıyor zaten, Vali ancak yüzde 10'u temsil edip duruma gelmiş, böyle bir valilik yapmak istiyor; bu şekilde de bir valilik yapılamaz herhâlde 2 milyon nüfuslu bir ilde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

İMAM TAŞÇIER (Devamla) – Eğitim yine içler acısı durumda. “İmam-hatip” ismiyle açılan okullardaki sınıf mevcutları 10-15 civarında, hatta binalarda boş derslik olmasına rağmen diğer okullardaki sınıf mevcutları 40-50 kişinin üzerinde ve eğitimde Diyarbakır en son sıralarda. Onun da gerekçesinin bu olmasıyla beraber, ana dilinde eğitim alınmadığı için, Kürtçe eğitim olmadığı için eğitim seviyesi düşüyor.

Sağlık ise çok çok daha kötü durumda. En erken randevular on gün sonrasına veriliyor. Diyarbakır’da büyük bir hastane olan Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesinin Başhekiminin siyasi nedenlerden dolayı bir aydır ataması yapılmıyor. Bismil’de de hastaneye ihtiyaç var.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kaplan...

Sayın Aygun...

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun’un, 24 Kasım Öğretmenler Günü’ne ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Teşekkür ederim Başkanım.

Ülkemizin kalkınmasında ana taşıyıcı kadro öğretmenlerdir. Bilimsel ve teknolojik gelişmelerin anahtarı olan öğretmenler, deneyim ve liyakati önceleyen bir anlayışla görev yapmalı, mesleğe yakışır maaş almalıdır. Farklı statüde öğretmen tanımlamalarıyla yaratılan koşullara son verilmelidir, sözleşmeli öğretmenlik sonlandırılmalı, tüm öğretmenler kadrolu olarak istihdam edilmelidir. Bir uzmanlık mesleği olan öğretmenlere sınavla kariyer basamakları sunulamaz. Öğretmenin bilgi birikimi, sınıf performansı, bildiklerini aktarma niteliği dikkate alınmadan kariyer basamakları inşa edilemez. Kariyerde öğretmenin hizmet yılı esas alınmalıdır. Sorgulayan ve düşünen gençliğin yetişmesi için öğretmenin zihni de rahat ve özgür olmalıdır. Öğretmenlerimizin, Başöğretmenimiz Mustafa Kemal Atatürk’ün hedeflediği koşullara erişmesi temennisiyle tüm öğretmenlerimizin 24 Kasım Öğretmenler Günü’nü en içten dileklerle kutluyor, saygılarımı sunuyorum.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Ayvazoğlu...

2.- Trabzon Milletvekili Bahar Ayvazoğlu’nun, CHP Grup Başkan Vekili Özgür Özel’in Trabzon’da yaptığı açıklamalarına ilişkin açıklaması

BAHAR AYYAZOĞLU (Trabzon) – CHP’nin normal koşullarda, bir ihtimal devlet yönetmeye talip, birilerinin yapmayacağı şekilde hedefine devleti koyan, Türkiye Cumhuriyeti’ni itibarsızlaştırma, devleti gayrimeşru gösterme üzerine kurulu yeni stratejisinden dün Trabzon’umuz da nasibini almış, CHP Grup Başkan Vekili Özgür Özel, âdeta fitne saçıp nifak kusmuştur. İstiklal Caddesi katliamcılarını değil, Karkamış’ta 5 yaşındaki bebeği roketatarla havaya uçuran alçakları değil, gecesini gündüzüne katarak bu hain saldırılara karşı koyan devletin ilgili bakanını hedef almıştır. Terör örgütlerine, uyuşturucu kartellerine vurulan her darbe bunları acıtıyor gibi saldırıyorlar İçişleri Bakanlığına, polisimize, askerimize. Bakan Bey oralara vurdukça ses bunlardan geliyor. Tekrar tekrar anlıyoruz ki 2023 seçimleri her gün biraz daha küresel koalisyonlara karşı Türkiye’de millî devleti koruma seçimlerine dönüşüyor fakat çok net Türkiye’yi zafiyete düşürme hesapları artık tutmaz.

BAŞKAN – Sayın Arkaz...

3.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Öğretmenler cehaletin avcısı, geleceğimizin mimarlarıdır, milletimizin ufkunu aydınlatan meşalelerdir. Öğretmenlerimize sonsuza kadar minnettar kalacağız, ne yapsak haklarını ödeyemeyiz. Öğretmenlerimizin başarısı Türkiye'nin başarısıdır. Başöğretmen Gazi Mustafa Kemal Atatürk öğretmenlere şöyle seslenmiştir: “Öğretmenler, yeni nesli, cumhuriyetin fedakâr öğretmen ve eğitimcilerini sizler yetiştireceksiniz ve yeni nesil sizin eseriniz olacaktır.”

PKK terör örgütü tarafından şehit edilen Necmettin Yılmaz, Aybuke Yalçın ve Ayşenur Alkan öğretmenlerimize Allah'tan rahmet diliyorum.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak öğretmenlerimizin yanındayız diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI (Devam)

2.- Artvin Milletvekili Ertunç Erkan Balta'nın, Yusufeli Barajı'na ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, Yusufeli Barajı hakkında söz isteyen Artvin Milletvekili Ertunç Erkan Balta'ya ait.

Buyurun Sayın Balta. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERTUNÇ ERKAN BALTA (Artvin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 24 Kasım Öğretmenler Günü. Sözlerimin başında başta ilkökul öğretmenim Günay Demir olmak üzere, tüm öğretmenlerimizin Öğretmenler Günü'nü kutluyorum, sağlıklı, esenlikli yıllar, ömürler diliyorum. Ahirete göçmüş olan öğretmenlerimize de Allah'tan rahmet diliyorum.

22 Kasım'da -yani bundan iki gün önce- Yusufeli Barajı'nın su tutma törenini Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımıyla Yusufeli'de gerçekleştirdik. Yusufeli Barajı 2-2,5 milyon insanın tükettiği enerjiyi karşılayacak bir kapasiteye sahip, 560 megavat kurulu gücüyle Türkiye'de, dünyada mühendislik açısından şaheser barajlardan bir tanesidir. Baraj, dünyanın en büyük 5'inci barajı, Türkiye'nin de en yüksek barajıdır. Tamamıyla yerli sermaye ve tamamıyla Türk mühendisliğinin bir eseri olan bu baraj, gerçekten de ülkemiz açısından Cumhurbaşkanımızın dünkü grup konuşmasındaki ifadesiyle Türkiye Yüzyılı'nın altyapı yatırımlarındaki sembol eserlerinden biri olmuştur.

Bu barajın yapılmasında, barajlarla birlikte yeni Yusufeli yerleşim yerinin yapılması, yeni Yusufeli için yapılan 62 kilometre yol... Ki bu yolların yaklaşık 56 kilometresi tünel olarak inşa edilmiştir. Mukayese imkânı vermesi açısından şu gerçeği ifade etmek istiyorum: AK PARTİ iktidara geldiğinde Türkiye'deki toplam tünel mesafesi 50 kilometreydi, bugün, sadece Yusufeli'nde, bir ilçe sınırları içerisinde 56 kilometre tünel yapılmış, Artvin ilinin genelinde de 108 kilometre tünel var şu anda hizmete açılmış olan.

56 kilometrelik tünelleriyle, viyadükleriyle, köprüleriyle, aynı zamanda yeni yerleşim yerinde yapılan iş yerleriyle, konutlarıyla, kurumlarıyla bu eserin, bu hizmetin Artvin'e, Yusufeli'ne ve Türkiye'ye kazandırılmasında emeği geçen herkese şükranlarımı buradan ifade etmek istiyorum. Başta tabii ki, işin başından itibaren önce Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne -şimdi Tarım ve Orman Bakanlığımız bünyesinde- Çevre ve Şehircilik Bakanlığımıza, Ulaştırma Bakanlığımıza, TOKİ gibi kuruluşlarda görev yapan Başkanlara, Bakanlarımıza, oradaki bütün yetkililere teşekkür ediyorum. Aynı zamanda, bu projenin en kritik dönemlerinde benden önceki Milletvekilimiz İsrail Kışla ağabeyimize teşekkür ediyorum. Yusufeli İlçe Başkanımıza, Yusufeli Belediye Başkanımıza özellikle teşekkürlerimi buradan ifade etmek istiyorum.

Bu projenin gerçekleşmesiyle ilgili bir iki dikkat çekici hususu da Genel Kurulda bütün Türkiye kamuoyuyla paylaşmak istiyorum. Bir temel atma töreni düşünün ki 1 ilçeyle birlikte 17 tane köy su altında kalacak ve bu temel atma törenini binlerce insan Yusufeli’nde alkışlarla, bir yandan ağlayarak bir taraftan da alkışlarla gerçekleştirecek. Bu tören 2013 Şubat ayında Yusufeli’de yapıldı. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan -o zaman Başbakanımız- grup toplantısından canlı yayında törene katılmıştı, ben de AK PARTİ İl Başkanı olarak o törende bulunuyordum. O törenle birlikte yapılacak baraj Yusufeli’yi, Yusufeli’yle birlikte 17 köyünü sular altında bırakacaktı, yaklaşık 10 bin insan da yerinden ayrılmak zorunda kalacaktı. O törende insanlar bir yandan gözyaşı döküyordu bir yandan da alkışlıyordu. Hakikaten belki Türkiye’de bile devleti için, milletin ihtiyacı için böyle fedakârlık yapacak bir halk, böyle bir fedakârlık yapacak bir bölge bulmak kolay değildir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, buradan ben iki sonuç çıkarıyorum. Birincisi şudur: Yusufeli halkı devleti için, milleti için her türlü fedakârlığı yapmaya hazır bir halktır, bunu da göstermiştir. İkinci çıkaracağım sonuç ise şudur: Bu halk elbette ki devleti için fedakârlık yapmaya hazır bir halktır ama söylenen şeyler gerçekleştirilecek mi, verilen sözler yerine getirilebilecek mi, buna da inanmıştır; buna inanmasını sağlayan kişi de Recep Tayyip Erdoğan’dır. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERTUNÇ ERKAN BALTA (Devamla) – Cumhurbaşkanımızın bu sözleri olmasaydı, Cumhurbaşkanımıza güveniyor olmasalardı yaklaşık on yıllık bu sürecin, bu kadar kolay, bu kadar metanetle geçirilebilmesi mümkün değildi.

Ben, buradan Cumhurbaşkanımızın isminin, Türkiye’nin en yüksek barajı olan ve bundan daha yükseği de yapılmayacağı için yani Türkiye’nin coğrafi, fiziki şartları gereği bundan daha büyük bir baraj, daha yüksek bir baraj yapılmayacağını da bildiğimiz için bu barajın isminin “Recep Tayyip Erdoğan Barajı” olması yakışır diyorum; Yusufeli halkıyla birlikte bu arzumuzu da buradan ifade etmek istiyorum. Elbette ki kolay bir süreç olmadı, elbette ki çeşitli sorunlar vardı. Yusufeli halkının sorunları vardı. Biz bunlarla uğraşırken ve sorunsuz bir şekilde bugüne gelmeye çalışırken bir taraftan da Türkiye’deki her kritik meselede olduğu gibi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERTUNÇ ERKAN BALTA (Devamla) – Acaba buradan nasıl bir kriz çıkar? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Gökçel, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel’in, 24 Kasım Öğretmenler Günü’ne ve PTT’nin Atatürkçü Düşünce Derneğinin mektuplarını alıcılarına teslim etmediğine ilişkin açıklaması

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhuriyetimizin teminatı, aydın ve uygar nesillerimizin yetişmesini sağlayan öğretmenlerimizin Öğretmenler Günü’nü kutluyorum; Başöğretmenimiz Mustafa Kemal Atatürk’ü saygı ve minnetle anıyorum.

Ülkemizin posta örgütü PTT, Atatürkçü Düşünce Derneğinin mektuplarını alıcılarına teslim etmiyor. Atatürkçü Düşünce Derneği Mersin Şubesi, Mersin’in sembol alanlarından Atatürk Parkı’nın katledilmesine karşı muhtarlara mektup yolladı. Atatürkçü Düşünce Derneğinin ücretini ödeyerek

gönderdiği 805 adet posta yüz gündür adreslere ulaştırılmadı. Ulaştırma Bakanına soruyorum: Atatürkçü Düşünce Derneğinin ücretini ödeyerek gönderdiği mektuplar nerede, bu mektupları neden teslim etmiyorsunuz? Sizin yüz gündür bu mektupları teslim etmemenizin gerekçesi nedir?

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

5.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Başkan.

Bugün 24 Kasım Öğretmenler Günü. Ülkemizin her köşesinde görevlerini hakkıyla yerine getiren, kendilerini eğitime ve öğrencilerine adanmış tüm öğretmenlerimizi en içten duygularım ile tebrik ediyor, emekli öğretmenlerimize saygılarımı sunuyorum.

Öğretmenler Günü'ne iki gün kala hayatının baharında PKK tarafından Karkamış'ta kallesçe katledilen Ayşenur Alkan Öğretmenimiz başta olmak üzere, hain terör örgütü tarafından canice katledilen tüm şehit öğretmenlerimizi de bu vesileyle rahmetle yâd ediyorum.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde AK PARTİ olarak yirmi yıldır eğitim öğretimin her alanında attığımız adımların yanında 3600 ek gösterge hakkı ve öğretmenliği bir kariyer mesleği hâline getiren Öğretmenlik Meslek Kanunu'nu çıkararak öğretmenlerimize minnet borcumuzu yerine getirmeye çalıştık ve çalışmaya devam edeceğiz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Şimşek...

6.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, şehit edilen öğretmenlere, katledilen Fırat Yılmaz Çakıroğlu'na ve Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, 1994 yılında Tunceli Mazgirt Darıkent İlkokulu lojmanında 6 öğretmen arkadaşıyla beraber PKK'lı teröristlerce şehit edilen hemşehrim Tarsus Yeniceci Buminhan Temizkan'ı; yine, PKK'lı teröristler tarafından Batman Kozluk'ta şehit edilen “Beni öldüründe yoktur din iman.” diyen Şenay Aybuke Yalçın'ı; Tunceli'de şehit edilen, kaçırıldıktan sonra Pülümür Çayı'nda cesedine ulaşılan Necmettin Yılmaz Öğretmenimizi ve Ege Üniversitesinde tarih okurken tarih yazan ve yine PKK'lı şerefsizlerce katledilen Fırat Yılmaz Çakıroğlu'nu rahmetle, minnetle anıyorum. Bütün öğretmenlerimizin Öğretmenler Günü'nü kutluyor, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Nuhoğlu...

7.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu'nun, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Öğretmenlerimiz istiklalimizin güvencesi, geleceğimizin mimarlarıdır. Görevleri; millî ve manevî değerlerine sahip çıkan, fikri hür, vicdanî hür, irfanî hür meslek sahibi gerçek birer Türk vatandaşı yetiştirmek olan öğretmenlerimiz zor bir dönemden geçmektedir. Öğretmenin mutlu olmadığı bir eğitim sisteminin başarılı olması mümkün değildir. Öğretmenlerimizin bir gün değil, her gün hissedecekleri gururu ve mutluluğu cumhuriyetimizin 100'üncü yılında büyük bir coşkuyla kutlayacağımıza olan inancımız tamdır.

Başöğretmen Mustafa Kemal Atatürk ile ebediyete intikal eden ve şehit edilen bütün öğretmenlerimizi rahmetle, minnetle anıyor; hayatta olanlara esenlikler diliyorum.

Öğretmenler Günü kutlu olsun.

BAŞKAN – Sayın Kaplan...

8.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması

İRFAN KAPLAN (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Öğretmenler Günü'nde başta Başöğretmen Mustafa Kemal Atatürk'ü saygı ve minnetle anıyor, tüm öğretmenlerimizin Öğretmenler Günü'nü kutluyorum.

Karkamış'ta düzenlenen roket saldırısında şehit olan hemşehrim Ayşenur Alkan Öğretmenimize de Allah'tan rahmet, ailesine sabır ve başsağlığı diliyorum. Kendini çocukları kurtarmak adına feda eden Ayşenur Alkan Öğretmenimiz ücretli bir öğretmendi yani güvencesiz, özlük hakları yetersiz bir öğretmenimizdi. AK PARTİ sözleşmeli ve ücretli öğretmenlik sistemleriyle öğretmenlerimiz arasında maaş farkı ayrımcılığını doğurdu, atanamayan binlerce öğretmeni görmezden geldi. Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında eşitsizliğe son verecek ve bütün değerli öğretmenlerimizin hak ettikleri değeri görmelerini sağlayacağız.

Teşekkür ederim.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

3.- Konya Milletvekili Halil Etyemez'in, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN – Gündem dışı 3'üncü söz, 24 Kasım Öğretmenler Günü münasebetiyle söz isteyen Konya Milletvekili Halil Etyemez'e aittir.

Buyurun Sayın Etyemez. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 24 Kasım Öğretmenler Günü nedeniyle gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Uzun yıllar gururla öğretmen olarak görev yapmış bir kardeşiniz olarak sözlerime maarif davamızın sancaktarları olan öğretmenlerimizin 24 Kasım Öğretmenler Günü'nü kutlayarak başlıyorum.

Değerli milletvekilleri, öğretmenlik mesleği kadim bir meslektir. Öğretmenlik, içerisinde adalet, ahlak, muhabbet, samimiyet özveri, sorumluluk bilinci ve değerler birikimi olmadan icra edilecek bir meslek değildir. Bir milletin millî, ahlaki ve kültürel yönden güçlenmesi, ekonomik yönden kalkınması o milletin öğretmenlerinin azim ve gayretleriyle gerçekleşir. Bilgiyle, adaletle ve hikmetle iyiliğin öncüsü nesiller yetiştiren kıymetli öğretmenlerimize hepimiz şükran borçluyuz.

Değerli milletvekilleri, bir eğitim sistemi öğretmeni kadar güçlüdür. Öğretmeni, bir ders saati içinde sadece teorik bilgilerin öğrencilere aktarılmasını amaçlayan, ruhu eksik bir sürecin parçası, uygulayıcısı olarak konumlandırmak büyük bir yanılgıdır. Teknoloji ne kadar gelişse de öğretmenin rol model olmasına ve rehberliğine her zaman ihtiyaç vardır, ihtiyaç olmaya da devam edecektir. Bütün ömrünü eğitime adan, fikirlerinden ziyadesiyle istifade ettiğim fikir adamı ve öğretmen Nurettin Topçu, eğitimin başarıya ulaşması için iki hedefe yönelmesi gerektiğini ifade eder. Bu hedeflerden biri, ilim sevgisinin ve hakikat aşkının öğrencilere aşılmasıdır, diğeri ise öğretmenin liderliğinin, rol modelliğinin ve toplumdaki saygınlığının artırılmasıdır. Eğitim anlayışında ahlak kavramına sıklıkla vurgu yaparak öğretmenler için “O, en doğru, en güzel hayat örneğini yapar, hazırlar, sunar, biz yaşarız.” demiştir.

Değerli milletvekilleri, kalkınmanın, büyümenin, güçlenmenin güvencesi eğitimidir. Toplamların uygarlık düzeyi ise öğretmene verdiği değerle ölçülmektedir. Beşikten mezara kadar ilim tahsil etmeyi emreden, kalemin kılıçtan üstün olduğunu belirten ve ilk emri “Oku!” olan bir medeniyetin mensupları olarak öğretmenlerimizin gönlümüzde her zaman ayrı bir yeri olmuştur. Biz AK PARTİ

olarak, bütün çalışmalarımızda eğitim ve öğretimin kalitesinin artırılmasına, okullar arasındaki nitelik ve nicelik farklarının giderilerek fırsat ve imkân eşitliğinin sağlanmasına ve kaynakların rasyonel olarak değerlendirilmesine azami derecede gayret gösteriyoruz. Bu bağlamda, hükümetlerimiz olarak, eğitimde yükseköğretim dâhil 10,3 milyar lira olan yıllık bütçeyi 304 milyar liranın üzerine çıkardık, derslik sayımızı 343 binden 612 bine yükselttik, bizim dönemimizde atanan 750 bin öğretmenle toplam öğretmen sayımızı 1 milyon 200 binin üzerine yükselttik, eğitim camiasının altmış yıllık hayali olan Öğretmenlik Meslek Kanunu'nu çıkardık, öğretmenlerimizin 3600 ek gösterge imkânlarından yararlanmasını sağladık, evlatlarımızın eğitim hayatına pranga vuran katsayı uygulamasını kaldırarak mesleki eğitimi cazip hâle getirdik, başörtüsü yasağı gibi antidemokratik uygulamaları kaldırdık. Bundan sonra da öğretmenlerimizin çalışma koşullarını, mesleki konumlarını ve mesleki yeterliliklerini daha da geliştirmek için çalışmalarımızı kesintisiz sürdürerek öğretmenlerimizin yanında olmaya devam edeceğiz. Öğretmenlerin moral ve motivasyonunun yüksekliğinin eğitimin başarısına doğrudan yansdığına bilincinde, eğitimde öğretmene güven esasını temel alan politikalarımıza devam edeceğiz.

Değerli milletvekilleri, Gazi Meclisimizden çok değerli öğretmenlerimize seslenmek istiyorum: Kıymetli öğretmen kardeşim, istikbal meşalemizin taşıyıcısı öğretmenim; sen etrafına saçtığın ışıkla bir güneşsin, sen evlatlarımızı erdem ve bilgiyle doyuran topraksın, anne şefkatinden sonra ilk duraksın; sen cansın, sen vatansın öğretmenim. Ne mutlu sana ki ektiğin tohumlar yeşeriyor, tomurcuklar çiçek açıyor, Türkiye Yüzyılı senin katkılarında hayat buluyor.

Bu duygu ve düşüncelerle, hain terör örgütüncce düzenlenen saldırılarda şehit olan Şenay Aybüke Yalçın, Necmettin Yılmaz ve geçtiğimiz günlerde Gaziantep Karkamış ilçesinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HALİL ETYEMEZ (Devamla) – ...roket saldırısında şehit olan öğretmenimiz Ayşenur Alkan başta olmak üzere tüm şehit öğretmenlerimiz ile ebediyete uğurladığımız öğretmenlerimizi rahmetle yâd ediyorum. Ülkemizin her bir köşesinde görevini fedakârca ifa eden öğretmenlerimize teşekkür ediyorum.

24 Kasım Öğretmenler Günü'nü kutluyor, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo!” sesi, alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerinden söz vereceğim. Sayın Aycan...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

9.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, tüm öğretmenlerimizin Öğretmenler Günü'nü kutlarım.

Başta Başöğretmen Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere şehit öğretmenlerimizi rahmetle anıyorum.

Öğretmenlik mesleğinin sorunlarının çözülmesiyle ilgili çalışmaları Milliyetçi Hareket Partisi olarak destekliyoruz. Öğretmenler arasında sözleşmeli-ücretli ayrımı kalkmalıdır, tüm öğretmenler kadroya geçirilmelidir. Eğitim devletin esas görevlerindendir. Bu nedenle, tüm öğretmenler devlet memuru olmalıdır. Okullarımızdaki boş kadrolara öğretmen ataması yapılmalıdır. Atama bekleyen yeteri kadar kadromuz vardır ve bunların ataması yapılmalıdır. Mesleki eğitime özel önem vermeliyiz. Meslek liselerinin sayılarını, uygulama alanlarını genişletmeliyiz. Meslek liselerinde, mesleki eğitim merkezlerinde ve halk eğitim merkezlerinde kadrosuz çalışan usta öğreticilerin ders ücretlerini arttırmalı ve sosyal güvenceye kavuşturmalıyız. Öğretmenlerin sorunlarının çözüldüğü, saygınlıklarının geliştirildiği ve korunduğu bir eğitim hayatı diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Karaduman...

10.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması

ABDULKADİR KARADUMAN (Konya) – Sayın Başkan, bugün 24 Kasım Öğretmenler Günü. Son zamanlarda yıpratılan ve itibarı yerle bir edilen öğretmenlik mesleği ne yazık ki gün geçtikçe örselenmektedir. Maaşı açlık sınırına yakın olan öğretmenler geçinemiyor, ay sonunu düşünmekten mesleklerine odaklanamıyorlar.

Diğer yandan, 700 bin öğretmen adayı yıllardır sınavlara giriyor ancak görevlerine atanmayı bekliyorlar. Yeni nesil, öğretmenlerimizin eseriye öğretmenlik mesleğine dair bu acı tabloya yirmi yıldır bu ülkeyi yöneten iktidarın eseridir. Öğretmenlerimizin özlük haklarının iyileştirilmesini ve kasım ayı bitmeden 100 bin öğretmen atamasının acilen açıklanmasını bekliyoruz.

Bu vesileyle, her zaman hakkı ve adaleti öğütleyen, öğrencilerin kalbinde adalet ve merhameti büyüten bütün öğretmenlerimizin Öğretmenler Günü'nü tebrik ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Barut...

11.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, ülkenin içinde bulunduğu ekonomik duruma ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – AKP iktidarına soruyorum: Bu güzelim memleket yanıyor, insanlarımız çile çekiyor, haberiniz var mı? Sanki bu ülkede yaşamıyor, insanlarımızın hâlini görmüyor gibi davranıyorsunuz. Yazıklar olsun demekten artık yorulduk. Siz kılınızı bile kıpırdatmıyor, âdeta bu acılardan keyif alıyorsunuz. Dolar 19 lirayı aştı, elektrik ve doğal gaz faturaları katlandı, zamlar bitmiyor; kara kış geliyor, yurttaş nasıl ısınacak, evine nasıl ekmek götürecektir? “Dış güçler” “faiz lobisi” ve “masonların işi” diyerek algı yürütmeye çalışıyorsunuz. Bu numaraları kimse yemiyor. “Vermeyince mabut, neylesin Mahmut.” diye sorunu başka yerlere havale ederek kurtulamazsınız. Şahsım hükümetinin temsilcisi sürekli “Ekonomistim ben.” “Ekonominin sorumlusuyum.” “Verin yetkiyi, görün etkiyi.” diyordu yani bu kara tablonun sorumlusu sizsiniz. İlk seçimde gideceksiniz, tek görevimiz sandıkta sizden hesap sormaktır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Köksal...

12.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) –

“Candan açtık cehle karşı bir savaş,

Ey bu yolda ant içen genç arkadaş!

Öğren, öğret hakkı halka, gürle coş,

Durma, durma koş.”(*)

Tıpkı bu Öğretmen Marşı'nda olduğu gibi cehalete karşı savaşan öğretmenlerin günü bugün. Peki, öğretmenler ne istiyor? Sözleşmeli, ücretli, başöğretmen ayrımı kalsın istiyor çünkü bizim bir tek başöğretmenimiz var; Mustafa Kemal Atatürk'tür diyor. Öğretmenler maddi, manevi değer; adil, liyakatli idareciler istiyor, yoksulluk sınırı kadar maaş istiyor, atama bekleyen öğretmenler cumhuriyetin 100'üncü yılında en az 100 bin öğretmen ataması bekliyor.

(*) Yukarıdaki dizeler hatip tarafından besteli bir şekilde söylendi.

Şehit öğretmenlerimizi ve ebediyete intikal eden öğretmenlerimizi saygı ve rahmetle anıyorum. Başöğretmen Mustafa Kemal Atatürk'ün yolunda ilerleyen tüm öğretmenlerimizin günü kutlu, mutlu, umutlu olsun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kaşıkçı...

13.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ve Belen Belediyesinin çalışmalarına ilişkin açıklaması

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Öğretmenlerimizin gününü kutluyorum ve bu vesileyle başta Hataylı ülkücü şehit öğretmenlerimiz İsmail Pekdemir ve Ahmet Güleç olmak üzere ebediyete irtihal etmiş tüm öğretmenlerimize Allah'tan rahmet diliyorum.

Değerli arkadaşlar, Belen'imiz her gün bir başka güzelleşiyor. Parkları, yolları, kaldırımları ve insani hizmeti merkezine alan çalışmalarıyla Belen Belediye Başkanı Sayın İbrahim Gül ve belediye çalışanları vatandaşlarımızı memnun etmeye devam ediyorlar. Belen Belediyemizin son zamanlarda en çok ses getiren çalışması ise belediyeye ait ve atıl durumda bekleyen tarlalara ceviz ve badem ağaçları ekmesi olmuştur. Buradan elde edilen gelirle üniversite okuyan öğrencilere burs imkânı sağlamayı hedefleyen bu projede bugüne kadar 65 dönümde ekim tamamlanmış ve 18 dönüm de ekime hazırlanmıştır. Üretken belediyecilik anlayışı içerisinde şehrin tüm kaynaklarını yine şehrin refahı için kullanmaya çalışan tüm belediye çalışanlarımıza teşekkür ediyorum.

Cevizler büyüsün kalem olsun, kalemler yazsın geleceğimize ışık tutsun.

BAŞKAN – Sayın Bulut...

14.- Tokat Milletvekili Yücel Bulut'un, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması

YÜCEL BULUT (Tokat) – Teşekkür ederim Başkanım.

Hayatlarını nesillerimizin geleceğine vakfeden öğretmenlerimizin Öğretmenler Günü'nü kutluyor, bölücü terör örgütü tarafından görevleri başında şehit edilen öğretmenlerimiz başta olmak üzere tüm şehit öğretmenlerimize Allah'tan rahmet diliyorum.

Evladlarımıza uzanan elimiz, vicdanlara seslenen dilimiz ve geleceği inşa eden hazinemiz olan öğretmenlerimizi şehit eden tüm bölücü ve yıkıcı unsurları, insanlık ve medeniyet düşmanı terör örgütlerini ve bunları himaye eden sözde insan hakları savunucusu terör iş birlikçilerini bir kere daha lanetliyorum. İnşallah terörün ve siyasi iş birlikçilerinin sesleri ve nefesleri kesildikçe öğretmenlerimizin emeğiyle yeşerecek evlatlarımız Türkiye Yüzyılı'nı ve milletimizin geleceğini daha emin adımlarla inşa edecektir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

15.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Türkiye Cumhuriyeti'ni gelecek yarınlara taşıyacak nesilleri yetiştiren kıymetli öğretmenlerimin 24 Kasım Öğretmenler Günü'nü en içten dileklerle kutluyorum.

Gelecek nesillerin yetişmesinde, fikir ve kanaat sahibi olmalarında hayati bir rolü olan öğretmenlerimizin taşıdığı önem hiçbir şeyle kıyaslanamayacak kadar büyüktür.

Bu vesileyle ömrünü eğitime vermiş, başta Başöğretmenimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere şehit öğretmenlerimize ve vefat eden bütün öğretmenlerimize Yüce Allah'tan rahmet diliyorum, mekânları cennet olsun. Görevi başındaki öğretmenlerimize başarılar diliyor, emekli öğretmenlerimize sağlık ve esenlikler temenni ediyorum. Bu vesileyle tüm öğretmenlerimizin 24 Kasım Öğretmenler Günü'nü tekrar kutluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum

BAŞKAN – Sayın Özdemir...

16.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Başkanım.

Başöğretmenimiz Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere tüm öğretmenlerimizin Öğretmenler Günü'nü kutluyorum. Artık hepimizin bildiği öğretmenlerimizin sorunlarını değil çözüm önerilerimizi paylaşmak istiyorum. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak eğitim sistemimizin tam bir sorunlar yumağına dönüştüğü bu süreçte, en başta, eğitimin en temel öznesi olan öğretmenlerimizin kabul etmediği Öğretmenlik Meslek Kanunu'nu yeniden hazırlayacağız, odağında öğretmenlerimizin olduğu bir eğitim reformunu hayata geçireceğiz; kadrolu, sözleşmeli, ücretli öğretmen uygulamasına son vereceğiz, bütün öğretmenlerimiz kadrolu olacak, bu sorunu ülke gündemimizden çıkaracağız, hiçbir öğretmenimize yoksulluk sınırının altında maaş verilmeyecek, her yıl Öğretmenler Günü'nde öğretmenlerimiz birer maaş ikramiye alacaklar.

Tüm bu uygulamalarımızla toplumun en itibarlı mesleklerinden biri öğretmenlik mesleği olacak diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum

BAŞKAN – Sayın Tokdemir...

17.- Hatay Milletvekili İsmet Tokdemir'in, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması

İSMET TOKDEMİR (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Başöğretmen Gazi Mustafa Kemal Atatürk “Öğretmenler, yeni nesil sizin eseriniz olacaktır!” diyerek öğretmenlerin bu ülke için ne kadar önemli olduğunu vurgulamıştır. AK PARTİ iktidarı ise öğretmenlerimizi ücretli öğretmen, sözleşmeli öğretmen, kadrolu öğretmen olarak ayırmıştır. Hepsi aynı sınıflara giriyor, aynı dersleri veriyor, aynı özveriye harcıyor ancak farklı farklı ücret alıyor, ücretleri de güvenceleri de farklı farklı. Öğretmenlerimizin ücretli, sözleşmeli ve kadrolu olarak ayrılması kabul edilemez, öğretmen kadrolu olmalıdır. Aynı işi yapıp farklı statülerde çalışmak mesleğe zarar vermektedir. Seçimler sonrası Millet İttifakı olarak öğretmenlerimizin arasındaki ayrımı mutlaka kaldıracğız diyor, tüm öğretmenlerimizin Öğretmenler Günü'nü kutluyorum.

BAŞKAN – Sayın Güzelmansur...

18.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Başöğretmen Mustafa Kemal Atatürk'ün yaktığı eğitim ışığında öğrencilerine kavuşup çalışmak isteyen öğretmenlerimiz atanma hayalleri kuruyor, her branşa göre adil kontenjan dağılımıyla 100 bin atama istiyorlar. Atanamadığı için pazarcılık yapan, kâğıt toplayan, inşaatlarda çalışan öğretmenler var, atanamadığı için intihar eden öğretmenler var, iktidar bunlardan hiç hicap duymuyor ama biz yedi ay sonra iktidara geldiğimiz zaman Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun önderliğinde öğretmenlerimizin gözlerindeki umut ışığını yeniden yakacağız. Ücretli, sözleşmeli, kadrolu öğretmen ayırımına son vereceğiz, okullarda öğretmen açığı bırakmayacağız, Öğretmenlik Meslek Kanunu çıkaracağız, hiçbir öğretmen yoksulluk sınırının altında maaş almayacak. Öğretmenlerimiz hiç merak etmesin, az kaldı, geliyor gelmekte olan.

Tüm öğretmenlerimizin 24 Kasım Öğretmenler Günü kutlu olsun.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Durmuşoğlu...

19.- *Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması*

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Başta, Başöğretmen Mustafa Kemal Atatürk ve şehit öğretmenlerimiz olmak üzere ebediyete irtihal etmiş öğretmenlerimizi rahmet ve saygıyla yâd ediyor, emekli ve görevinin başında bulunan değerli öğretmenlerimizin 24 Kasım Öğretmenler Günü'nü kutluyor; sağlık, mutluluk ve esenlikler diliyorum.

Öğretmenlik mesleği sadece eğitim öğretim sürecinde edinilen bilgileri sınıfta öğrencilere aktarmak değil; bilgi yanında tecrübe ve irfanla çocuklarımızı, gençlerimizi geleceğe hazırlama mesleğidir. Bugün hangi konumda olursak olalım her birimizin üzerinde hakkı olan bu hocalarımızı sevgiyle saygıyla hatırlıyoruz. Bize şefkatle yaklaştıkları için, bizi sabırla yetiştirdikleri için, bize rehberlik ettikleri için aradan geçen on yıllara rağmen öğretmenlerimizi şükranla yâd ediyorum. “Bana bir harf öğrenenin kırk yıl kölesi olurum.” buyuran bir medeniyetin mensupları olarak ne yaparsak yapalım öğretmenlerimizin hakkını ödeyemeyeceğimizin farkındayız diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Antmen...

20.- *Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, merkez üssü Düzce olan depreme ve deprem vergisine ilişkin açıklaması*

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İki gün önce merkez üssü Düzce olan bir deprem yaşadık, İstanbul ve Ankara'dan da hissedildi. Ben tüm vatandaşlarımıza geçmiş olsun diyorum.

Bu arada 17 Ağustos 1999 depreminden sonra özel tüketim vergisi çıkartılarak geçici olarak bir deprem vergisi ihdas edildi ama bu vergi daha sonra kalıcı hâle getirildi. Ben de 2018 yılında önce Hazine Bakanlığına sordum “Bu deprem vergilerini, bu paraları ne yaptınız?” diye, Hazine Bakanlığı “Ben bilmiyorum, İçişleri Bakanlığı bilir.” dedi. Oraya sorduk, İçişleri Bakanlığı dedi ki: “Bunu AFAD harcıyor.” Bu cevap tatminkâr olmayınca Cumhurbaşkanı Yardımcısına sorduk, Sayın Cumhurbaşkanı'dan ses geldi “Nereye harcıyorsak harcıyoruz, bizi oyalamayın, bu konuda soru da sormayın.” dedi ama 1999'dan bugüne kadar belki 50-60 milyar dolardan daha fazla bir vergi toplandı. Bu vergi toplandığı amaca göre harcanmıyor. Ben buradan tekrar soruyorum: Depremi belki önleyemezsiniz ama sonuçlarını engelleyebilirsiniz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

21.- *Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ve Aydın İl Millî Eğitim Müdürü Seyfullah Okumuş'un vermiş olduğu talimata ilişkin açıklaması*

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Öncelikle, Başöğretmen Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere fikri hür, vicdani hür, irfanı hür nesiller yetiştirmek için mücadele eden tüm öğretmenlerimizin Öğretmenler Günü'nü kutluyorum.

Sayın Başkan, Aydın'da 24 Kasım Öğretmenler Günü nedeniyle Aydın Millî Eğitim Müdürünün talimatıyla Adnan Menderes Üniversitesi Atatürk Kongre Merkezi salonunda program düzenlenmiştir. Düzenlenen bu programa katılan Aydın İl Millî Eğitim Müdürü Seyfullah Okumuş “Bu salonu doldurun.” diye talimat vermiş ve bunun üzerine yaklaşık 20 otobüs öğrenci bu talimatla programa götürülmüştür. Üstelik, zorla programa götürdükleri öğrencilerden 10 lira yol parası alınmıştır. Öğrencilerden 10 lira yol parası almak bir skandaldır. Öğrencilerimiz sizin dolgu malzemeniz değildir, öğrencilerimizi sahte kurnazlıklarınıza alet edemezsiniz; bu büyük bir skandaldır. Burada Millî Eğitim Bakanına sesleniyorum: Hâlâ görevinde olan İl Millî Eğitim Müdürü hakkında işlem yapacak mısınız?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

22.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Başöğretmen Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün çizdiği çağdaş uygarlık yolunda öğrenciler yetiştirerek mesleğini fedakârca icra eden öğretmenlerimizin 24 Kasım Öğretmenler Günü'nü kutluyorum. Başöğretmenimiz Mustafa Kemal Atatürk'ü rahmet ve özlemle anıyorum. Eğitim şehitlerimizi ve ebediyete intikal etmiş öğretmenlerimizi de saygıyla anıyorum.

AKP iktidarları, millî eğitim sistemini âdeta yapboz tahtasına çevirdi. Bu çarpık sistem içinde öğretmenlerimizi yok saydınız ve itibarsızlaştırdınız. Bugün, emekli öğretmenler, özel sektörde çalışan öğretmenler açlık sınırının altında, kamuda çalışan öğretmenler de yoksulluk sınırının çok çok altında maaş almaktadırlar. Daha önce sordum, tekrar soruyorum: Özel sektörde çalışan öğretmenlerin özlük haklarını düzenleyecek misiniz? Özel ve kamu öğretmenleri arasındaki uçurumu giderecek misiniz? 2023 yılında kaç öğretmen atayacaksınız?

BAŞKAN – Sayın Gürer...

23.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, yem maliyetlerindeki artışa ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Hayvancılıkta yem maliyetlerindeki artış nedeniyle büyük sıkıntı yaşanmaktadır, yem giderleri maliyetin yüzde 70'ini oluşturmaktadır. Yem fiyatında artış nedeniyle damızlık ve süt inekleri kesime gitmektedir, süt üretiminde azalma ve süttten mamul ürün fiyat artışları da bu sonucun yansımasıdır; olan besici ve tüketiciye olmaktadır. Ülkemizde 1940 yılında 44 milyon hektar mera ve çayır alanı, 2021 yılında 12 milyon hektara düşmüştür. Mera alanları farklı nedenlerle daralmakta ve ot kalitesi düşmektedir. Avrupa mera alanlarında dekar başına 560 kilo ot alınırken ülkemizde ortalama 70 kilo civarında ot alınmaktadır. İrlanda'da hayvanların ihtiyacı çayır ve mera alanlarından yüzde 95 oranında karşılanırken İngiltere'de bu oran yüzde 80, Fransa'da yüzde 70'tir. Ülkemizde her yıl 12,5 milyon ton yem ithalatı yapılmaktadır, dışa bağımlılık yem sorununu sürekli artırmaktadır; iktidarın yetersiz destekleriyle sorun büyümektedir.

BAŞKAN - Sayın Gül Yılmaz...

24.- Mersin Milletvekili Zeynep Gül Yılmaz'ın, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Mersin) – Cennet vatanımızın her bir köşesinde çocuklarımızı bilginin, ahlakın, vicdanın ve aklın rehberliğinde; fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür bir şekilde yetiştirmek için gayret eden, büyük bir fedakârlık ve özveriyle çalışan tüm öğretmenlerimizin 24 Kasım Öğretmenler Günü'nü kutluyorum. Vesileyle, Başöğretmenimiz Mustafa Kemal Atatürk'ü, alçak PKK-YPG'nin kalleşçe saldırılarda şehit ettiği “Beni öldüründe yoktur din iman.” türküsüyle hafızalarımıza kazınan Aybuke Yalçın'ı, Necmettin Yılmaz'ı, Ayşenur Alkan'ı ve tüm şehit öğretmenlerimiz ile ahirete irtihal eden tüm öğretmenlerimizi rahmetle anıyor, hayatta olanları da saygı ve şükranla selamlıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu...

25.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Öğretmenler Günü'nde eğitim sistemi alarm veriyor, bedelini eğitim emekçileri ve öğrencilerimiz ödüyor. Atanamayan öğretmenler, ücretli öğretmenler ve kadrolu da olsa mobbingler yaşayan öğretmenlerimizle dolu bir ülkedeyiz. Türkiye'de ve PISA sınavlarında alınan başarısız sonuçlar eğitim sisteminin çöktüğünü gösteriyor.

Bir de KHK'yle ihraç edilen öğretmenlerimiz var. 41 bin öğretmen darbeye karışmamasına rağmen legal kriterler illegal gösterilerek ihraç edildi. Bir bankaya para yatırmak, bir sendikaya üye olmak, bir gazeteyi almak dünyanın neresinde işinden, ardından soykırım uygulamalarıyla vatandaşlıktan, hatta hayattan ihraç nedeni olabilir? Çaresizlik içinde hayatını kaybeden öğretmenleri bilir misiniz? Ya, sadece bir özel okulda öğretmenlik yaptığı için çalışma izinleri yani diplomaları iptal edilen öğretmenlerden haberiniz var mıdır? Eğitimciye zulmederek kalkınan tek bir ülke var mıdır?

BAŞKAN – Sayın İskenderoğlu...

26.- Çanakkale Milletvekili Jülide İskenderoğlu'nun, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ve Çanakkale'nin içme suyu ihtiyacına ilişkin açıklaması

JÜLİDE İSKENDEROĞLU (Çanakkale) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Vatanımızın, milletimizin aydınlık geleceğini inşa eden başta Başöğretmen Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, bu kutlu görevi yaparken şehit edilen öğretmenlerimizin ve tüm eğitim ordumuzun Öğretmenler Günü'nü kutluyorum.

Çanakkale'mizde Atikhisar Barajı'ndan temin edilen içme suyu günlük 48.500 metreküp kapasiteli tesiste arıtılarak bölgemizin ihtiyaçlarını karşılamaktaydı. Mevcut tesisin kapasitesinin yetersizliği sebebiyle Devlet Su İşleri tarafından günlük 100 bin metreküp kapasiteli içme suyu arıtma tesisi yapıldı. Memba suyu kalitesinde içme suyu sağlayacak olan tesisin törenlerle DSİ tarafından Çanakkale Belediyesine teslimi gerçekleşti. Çanakkale'mizin kaliteli ve sağlıklı içme suyu ihtiyacı 2040 yılına kadar çözüme kavuştu. Tesisimizin yapımında başta tensipleri nedeniyle Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a, Bakanlığımıza teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Kaya...

27.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün 24 Kasım Öğretmenler Günü. Bu vesileyle tüm öğretmenlerimizin Öğretmenler Günü'nü canı gönülden kutluyorum. Hepsi gençliklerinin baharında, ülkenin dört bir yanındaki öğrencileri geleceğe en güzel şekilde yetiştirmek için görevlerini yapmaya gittikleri şehirlerde PKK tarafından kallesçe ve canice katledilen şehit öğretmenlerimizi de rahmetle anıyorum. Terörü ve destekçilerini de bir kez daha lanetliyorum.

Milletlerin devamlılığı ve gelişmişliği eğitime verdikleri değer ve önemle ölçülür. Eğitime yapılan yatırımın ülkemizin ve milletimizin geleceğine yapılan yatırım olduğunun bilincinde olan AK PARTİ Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde iktidara geldiği ilk günden bu yana en fazla yatırımı eğitim alanına yapmaktadır diyerek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Katırcıoğlu...

28.- Kocaeli Milletvekili Radiye Sezer Katırcıoğlu'nun, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ve bir milletvekilinin şehit yakınına sarf ettiği sözlerle ilişkin açıklaması

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, öğretmen bir babanın kızı olarak tüm eğitim camiamızın Öğretmenler Günü'nü tebrik ediyor, bugünlere gelmemize vesile olan tüm değerli öğretmenlerimizin ellerinden öpüyorum.

Geçtiğimiz günlerde Karkamış'ta hain PKK'lı teröristlerin okul saldırısı sonucu şehit olan öğretmenimiz Ayşenur Alkan'ı ve yine şehit edilen Necmettin ve Aybuke Öğretmenlerimiz başta olmak üzere tüm şehit öğretmenlerimizi rahmetle yâd ediyorum; ruhları şad, mekânları cennet olsun.

Bu hain saldırılar sonucu şehit haberleri bizleri derinden üzmüştür. Ayrıca bizleri ve tüm şehit ailelerini derinden üzen ise Gazi Meclis çatısı altında hâlâ bir milletvekilinin, eski bir Grup Başkan Vekilinin bulunmasıdır ve buna partisinin hâlâ göz yummasıdır. Şehit babasına ve şehit ailesine sarf ettiği sözler hâlâ aziz milletimizin zihinlerindedir. Tüm şehitlerimiz ve aileleri adına ifade etmek isterim ki: Bu şahıs yüce Meclis çatısı altında bulunmamalıdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Erel...

29.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, Tarım Kredi Kooperatifleri iştiraki olan Aksaray İmece Plastik AŞ'ye ilişkin açıklaması

AYHAN EREL (Aksaray) – Teşekkürler Başkanım.

Tarım Kredi Kooperatifleri iştiraki olan Aksaray İmece Plastik Anonim Şirketine işçi kıyımı devam ediyor. İşveren, işçilerin sendikal faaliyetlerinden rahatsız olmuş, anayasal hakkını kullanmasına engel olmak istemiştir. İşveren, işçilere mobbing uygulayıp işten ayrılmasına zemin hazırlamak istemiş, işçiler ekmek için, aş için her türlü zulme katlanarak işten ayrılmamışlardır. İşveren, işçiyi hırsızlık, işverenin meslek sırlarını ortaya dökmek ve işverenin güvenini kötüye kullanmak gibi iftiharlarla iş akdini feshetme yoluna gitmiştir.

Ekmeğini alın teriyle, bilek gücüyle, helal yoldan kazanarak hem kendine hem de Aksaray ve ülke ekonomisine katkıda bulunan bu insanların iş akdinin haksız ve hukuksuz feshedilmesi vicdanlara sığmamaktadır. Bu işçi kıyımına son verilmesi için siyasi iradeyi göreve davet ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz talepleri varsa söz vereceğim.

Sayın Usta...

30.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne, aystubayların özlük haklarına, Merkez Bankası Para Politikası Kurulunun faiz kararına ve Merkez Bankasının bağımsızlığına, enerji politikasına, matbaacıların sorunlarına ve otomobillerdeki özel tüketim vergisi matrahlarındaki değişikliğe ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün 24 Kasım Öğretmenler Günü. Başta Başöğretmen Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, kendisi de bir öğretmen olan Sayın Genel Başkanımızın ve bu kutsal mesleği icra eden tüm öğretmenlerimizin Öğretmenler Günü'nü kutluyorum; şehit öğretmenlerimizi de rahmetle, minnetle yâd ediyorum.

Ne yazık ki AK PARTİ hükümetleri döneminde öğretmenler hak ettikleri değeri bulamamıştır. Gerek özlük hakları açısından gerek sosyal statüleri açısından öğretmenlerimizin durumu her gün geriye gitmektedir. İstikrarsızlık olmuştur, yirmi yılda 8 bakan değişmiştir ve eğitim sistemi de her geçen gün kötüleşmiştir. Dolayısıyla, öğretmenlerimizin durumlarının düzeltilme ihtiyacı vardır hem özlük hakları açısından hem de diğer alanlar açısından.

Bunun haricinde, neredeyse yarım milyona yakın atanamayan öğretmen vardır, ücretli öğretmenlikten, sözleşmeli öğretmenlikten kaynaklanan sıkıntılar devam etmektedir. Bunların her birinin çözülmesi gerekir. Öğretmenler Günü'nde öğretmenlerin meselelerini bir gün konuşup ondan sonra unutmak hiçbir şey halletmiyor esas itibarıyla. İnşallah bizler, Cenab-ı Allah bize iktidar nasip ettiğinde, milletimiz bu ruhsatı verdiğinde öğretmenlerimizin bütün sorunlarını çözeceğiz. Bugün de Meclise bir araştırma önergesi getiriyoruz, öğretmenlerimizin durumunun araştırılmasına ilişkin olarak. Umarım, AK PARTİ de bu önergemize olumlu oy kullanır ve hakikaten öğretmenlerimizin içinde bulunduğu sıkıntıların çözümüne Meclis olarak hep birlikte katkı veririz diye değerlendiriyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçtiğimiz yasama yılında astsubayların özlük haklarıyla ilgili bir miktar düzeltmeler yapılmış olsa da eksik kalan ve hâlen bekleyen bir kısım haklı talepleri vardır. Astsubaylara makam tazminatlarının verilmesi gerekiyor. Sözleşmeli astsubaylar muvazzaf statüsüne çıkarılmalı ve sicil affı sağlanmalıdır. Astsubaylar emekliliklerine yansıyacak şekilde makam tazminatı alamamaktadırlar, bu düzeltilmelidir. Türk Silahlı Kuvvetlerinin bel kemiği olan astsubaylarımızın emekli olduklarında hak ettikleri özlük haklarını alamadıkları için maaşlarında da düşüş yaşanmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Millî Savunma Bakanı Hulusi Akar daha önce astsubayların makam tazminatlarının verilmesi konusunda söz vermiş fakat gerekli adımları atmamıştır. Hükümet konuyu dikkate almalı ve ivedilikle gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. İYİ Parti olarak, astsubaylarımızın yanında durmaya ve taleplerini Meclis gündeminde tutmaya devam edeceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, az önce, saat 14.00’te bildiğiniz gibi Merkez Bankası Para Politikası Kurulu faiz kararını açıkladı ve faizler, politika faizi, faizler demeyelim çünkü politika faizi her düşürüldüğünde ekonominin genelindeki faiz oranları artıyor, böyle bir çelişki var. Politika faizi 150 baz puan düşürülmüştür ve şu anda dünyanın hiçbir yerinde olmayacak bir şekilde reel faizler negatif yüzde 76’ya yükselmiştir. Tabii, faizler yüksek midir? Ekonomide yüksektir. Düşürülmeli midir? Elbette düşürülmelidir ancak politika faizini düşürmek, faiz düşürmek anlamına gelmiyor hâlâ ihtiyaç kredileri, tüketici kredileri, ticari krediler yüzde 35-40’lar mertebesinde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Politika faizini yüzde 9’a düşürmenin toplum açısından hiçbir anlam ifade etmediğini söylememiz lazım. Kim açısından anlam ifade ediyor? Bankalar açısından, evet, çok anlamlı; bankalar dün yüzde 10,5’la aldıkları Merkez Bankası kaynaklarını bugünden itibaren yüzde 9’la kullanacaklar.

Değerli arkadaşlar, bakın, 22 Kasım itibarıyla açık piyasa işlemlerinden bankalara günlük verilen miktar 308 milyar lira. Mesela, bunun bu yıl içerisinde 625 milyar lira olduğu zaman oldu yani ortalama bu 500-600 milyar lira parayı bankalar yüzde 9’la kullanacak, yüzde 35-40’la vatandaşa satacak. Yani şu anda sizin yürüttüğünüz bu para politikası, daha doğrusu politika faizi politikası bankaları zengin etmekten başka bir işe yaramıyor. Bir de kimleri zengin ediyor? Mesela, ben daha önceden Hazine ve Maliye Bakanlığına sordum: “Yatırım taahhütlü avans kredisi diye bir uygulama başlatıldı, bunlar kime verildi?” Çünkü buradaki krediler politika faizi üzerinden veriliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Yani şu anda yüzde 9 ve daha altındaki faiz oranlarıyla sayıları 15-16 civarında olan firmalara para verilecekti. Bu paralar çok yüksek paralardı, bunun için ayrılan limit 20 milyar lira civarındadır yani eski parayla 20 katrilyon lirayı yüzde 9’la bir kısım yandaş firmalara satacakti Merkez Bankası. Dolayısıyla, şu andaki politika faizinde yapılan uygulamanın bankalara ve belli yandaşlara menfaat sağlamasının ötesinde millete bir menfaati yoktur yani enflasyonun yüzde 85 olduğu bir ortamda para politikasının bu kadar etkisiz hâle getirilmesi hiçbir şekilde kabul edilemez.

Dolayısıyla, ben hep şunu söylüyorum: Şimdi baktığınızda artık yüksek enflasyondan Hükümetin hiçbir şikâyeti yok çünkü yüksek enflasyon bir rant kapısı hâline gelmiştir. Yani, bugüne kadar kamu-özel iş birliği projeleri çerçevesinde, değişik ihalelerde aslında bir kısım insanlara menfaat sağlanırken şimdi oralarda kaynak tüketildi, yapacak hiçbir şey kalmadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Başkanım.

Şu anda Merkez Bankasının kaynakları üzerinden yüksek enflasyon döneminde düşük kredili, düşük faizli kredilerle bir rant oluşturuluyor, bu konuda tekrar hükümetin dikkatini çekmek istiyorum.

Şimdi, çok yazık tabii, bakıyorsunuz, dünyada uygulamaları var, bununla ilgili bir sürü makaleler var. Merkez Bankası bağımsızlığı ile enflasyon oranları arasında ciddi bir korelasyon var yani bu Merkez Bankasının... Bakın, şu Para Politikası Kurulu kararı, özet karar; şu kararı okuyun, faiz dışındaki cümlelerini okuyun hepsi faiz oranlarının yükseltileceği anlamı taşır yani buradan bakan birisi der ki: “Faizleri yükseltiyorlar.” ama bakıyorsunuz en sonunda bir talimat gelmiş “Politika faizini 150 baz puan düşürüyoruz.” diyorlar, bunlar kabul edilebilir bir şey değil, bunun bedelini milletimiz fakirleşerek ödüyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biliyorsunuz, doğal gazla ilgili... Tabii, çok yüksek, özellikle sanayi kısmını konuşmak istiyorum. Doğal gaz fiyatlarında yüksek artış oldu; son bir yılda 1.000 metreküüpü 3.500 liradan 19 bin liraya çıktı doğal gaz fiyatları sanayi ve OSB’lerde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Tamam Başkanım, teşekkür ederim.

Yüzde 442 OSB’lerde kullanılan doğal gaz fiyatlarında bir artış olmuş. Tabii, bunu nihayetinde sanayici kullanıyor ama bunu ya ihraç edecek -ki ihracatta rekabet gücü kaybediyor, orada bir sıkıntı çekiyor- veya yurt içerisinde vatandaşla satıyor; nihayetinde bunun bedelini vatandaş ödüyor. Şimdi, tabii, burada zaten yüksek fiyatlardan kaynaklanan sıkıntının yanı sıra, BOTAŞ, fiyatlar yükseldikçe ilave teminat istemeye başladı. Bu, sanayiciyi çok zora sokuyor, çok ciddi sıkıntılar var, sanayici kan ağlıyor. Bakın, bu ihracat rakamlarında, bu şartlar altında devam etmesi mümkün değil. Hele hele, mesela Bursa’da ziyaretçilerimiz oldu, Bursa’da tekstil fabrikaları kapanıyor yani “Oradaki enerji giderlerini ödeyemiyoruz.” diyorlar. Bunlara mutlak suretle bakmamız lazım. Yapılması gereken şey: Daha düzgün bir enerji politikası uygulayarak buralarda kolaylaştırma yapmamız lazım.

Son konu olarak da bu matbaacıların birtakım sorunları var. E-fatura uygulamasına geçildi, güzel bir uygulama ancak burada alt limit 2 bin lira. Yani 2 bin liranın üstünde olanlarda e-fatura zorunluluğu geldi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, teşekkür ederim, müsahamanıza sığınıyorum, konular birikiyor, toplumda sorun fazla.

Dolayısıyla, matbaacıların sorunlarını görmemiz lazım. Burada belki bu alt limitin 2 bin liradan 7 bin liraya çıkartılması durumunda bu matbaacılar açısından sorun biraz daha azalacaktır diye değerlendiriyorum. Tabii, bu uygulamalara böyle aniden geçmek çok mümkün değil yani insanlar milyarlarca lira yatırım yapmış, siz aniden bir uygulama başlatıyorsunuz. Başlatılan uygulama kötü değil, onu kabul ediyorum ama bunlara bir geçiş süreci tanımak lazım ve yani bu anlamda firmalarımızı, insanların sermayelerini sıkıntıya sokmamak gerekir diye değerlendiriyorum.

Bir de kira stopajı meselesi, hakikaten şimdi kiralara çok arttı. Bu, yüzde 20 olan kira stopajlarının iş yerleri kira stopajlarının belki sıfırlanması lazım ama hiç olmazsa yüzde 10'a çekilmesinin önemli bir zaruret olduğunu değerlendiriyorum.

Yine bir diğer konu, son konu olarak, biliyorsunuz, otomobillerde özel tüketim vergisi matrahları; dün akşam Resmî Gazete'de yayınlanan bir kararnameyle bu matrahlarda bir değişiklik oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Bir defa şunu söylemek lazım: Yani bu kadar yüksek enflasyon döneminde böyle maktu miktar yazarak vergileme olmaz, bu, işin teorisine aykırı. Yani sürekli rakam değiştirmekle bu işi yapamazsınız. Dün, araç alan, mesela, bakarsın, bazı araçları yüzde 80 vergiyle aldı, bugün, onun vergisi yüzde 60'a düştü veya 45'e düştü. Böyle bir şey kabul edilebilir bir şey değil. Bir defa bu sistemi mutlak suretle değiştirmemiz lazım. Yani bakın, vergisi yüzde 80'in altında olan artık neredeyse hiçbir araç kalmadı bu artan matrah artışlarına rağmen. Dolayısıyla otomobillerdeki ÖTV yükünün bir miktar azaltılması gerekiyor. Tabii, buradan ciddi bir kaynak geliyor, 200 milyar lira civarında bir vergi hasılatı bekleniyor ancak belki sayı artırılarak bu telafi edilebilir ama otomobillerin ÖTV oranlarının makul seviyelere çekilmesi zarureti ortadadır.

Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum, Genel Kurula saygıları sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Oluç...

31.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, eğitim emekçilerinin gününü kutladıklarına, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Genel Başkanı ve beraberindeki heyetin partilerini ziyaretlerine ve taleplerine, Diyarbakır Bölgesi Veteriner Hekimleri Odası temsilcilerinin partilerini ziyaretlerine ve veteriner hekimlerin sorunlarına ve vergi, ceza, harç ve tarifelerde 2022 yılına ait yeniden değerlendirme oranına ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, öncelikle çok değerli eğitim emekçilerinin gününü kutluyorum. Büyük sorunları var, bunları dile getiriyorlar çünkü Türkiye'deki eğitim sistemi bu iktidar sayesinde tel tel dökülen bir hâle geldi ve tabii ki eğitim emekçilerinin hem eğitim sistemiyle hem de kendi haklarıyla ilgili çok ciddi talepleri var, özlük haklarıyla ilgili çok ciddi talepleri var, ataması yapılmayan öğretmenler meselesi büyük bir yara olarak varlığını sürdürüyor. Geçtiğimiz günlerde yapılmış olan ve aslında öğretmenler arasında bir tür kast sistemi oluşturmaya yol açacak olan bir sınav büyük bir sorundu ve bu konuda Millî Eğitim Bakanlığı bütün itirazlara rağmen bu sınavı yapmak konusunda kararlı davrandı ve yanlış yaptı. Liyakate uygun olmayan atamalar yapılmaya devam ediliyor. Öğretmenler aslında süslü laflar değil; somut, kalıcı çözümler, sonuçlar istiyorlar. Öğretmenler, çağın, toplumun gözü kulağı olmak ve emeğinin karşılığını almak için örgütlenmelerinin önünün açılmasını istiyorlar. Bir kez daha eğitim emekçilerinin sorunlarına değinip onların mücadelesinin yanında olduğumuzu vurgulamak istiyorum.

Sayın vekiller, geçtiğimiz hafta Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Genel Başkanı ve bir heyet ziyaret etti partimizi ve bir konudaki taleplerini iletiler. Sanıyorum, diğer parti gruplarına ve Bakanlığa da bu ziyaretleri yapmışlardır. Yarın, 25 Kasım olduğu için Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü olması açısından bu ilettikleri dosyayı ve talebi bir kez daha buradan dile getirmek istiyoruz biz de. Konu şu: Türkiye, biliyorsunuz, ILO'nun üyesi olan bir ülkedir ve ILO 21 Haziran 2019'da Uluslararası Çalışma Konferansı'nda 190 sayılı Şiddet ve Taciz Sözleşmesi kararı almış, kabul edilmiştir ve 206 sayılı Tavsiye Kararı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bu, 2019’dan iki yıl sonra 25 Haziran 2021’de de yürürlüğe girmiştir. Bu sözleşmenin ve kabul edilen kararın esası şudur: Çalışma yaşamında şiddet ve taciz hakkındadır bu karar ve sendikalar, uluslararası alandaki bütün sendikalar ve emek hareketi için de aynı zamanda kadın işçilerin hakları açısından da son derece önemli bir sözleşme ve karardır. Kadın işçilerin uluslararası şiddet ve taciz deneyimleri üzerine inşa edilmiş olan bir karardır dolayısıyla hem sendikalar açısından hem de kadın hareketinin yıllardır sürdürdükleri kampanyaların ve çalışmaların bir sonucudur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – ILO’nun 190 sayılı Sözleşmesi, şiddet ve tacizden arındırılmış bir çalışma yaşamının evrensel bir hak olduğunu tanıyan, şiddet ve tacizi ortadan kaldırmak için net bir çerçeve ortaya koyan bir çalışmadır, uluslararası bir sözleşmedir. Kasım 2022 itibarıyla dünyada 18 ülke bu sözleşmeyi onaylamıştır ancak Türkiye henüz onaylayan ülkeler arasında yer almamaktadır. Türkiye ILO’nun bir parçasıdır dolayısıyla hem Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonunun talebi hem de bizlerin talebi, ILO 190 sayılı Şiddet ve Taciz Sözleşmesi’nin Türkiye’de de iktidar tarafından onaylanması ve iç hukuk düzenlemelerinin yapılmasıdır. Diyeceksiniz ki: “İstanbul Sözleşmesi’ni bir tek imzayla ortadan kaldırmış bir iktidar, ILO’nun 190 sayılı Şiddet ve Taciz Sözleşmesi’ni kabul eder mi?” Etmeyeceğini biliyoruz elbette ama bizim görevimiz ve mücadelemiz bunun bir kez daha 25 Kasım öncesinde de dile getirilmesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın vekiller, bugün Diyarbakır Bölgesi Veteriner Hekimleri Odası partimizi, grubumuzu ziyaret ettiler. Diyarbakır, Siirt ve Batman’da örgütlü olan veteriner hekimleri odası sorunlarını anlattılar. Sorunları esas itibarıyla 2 başlık altında toplamak mümkün. Bir tanesi, tabii ki veteriner hekimlerin özlük sorunları var, son derece ciddi sorunlar. Biliyorsunuz, veteriner hekimler Sağlık Yasası’ndan faydalanamıyorlar; bu sorunlarını dile getirdiler.

Elbette ki istihdam sorunları var çok ciddi olarak ve kamuda az istihdam olduğu için, gereken istihdam yapılmadığı için büyük sorunlar yaşıyor. Özellikle belediyelerin, kamu kurumlarının kesimhanelerinin veteriner bulundurma zorunlu ancak bu atlanıyor ve halk sağlığı da riske atılıyor; bunu dile getirdiler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Elbette ataması yapılmayan veterinerlerin sorunları var, bunları dile getirdiler ama çok önemli bir başka sorun, aslında Türkiye’de tarım alanında ve hayvancılıkta yaşanan, iktidarın yanlış politikalarından kaynaklanan sorunlar ki hayvancılığa dayalı aile tipi işletmelerin mağduriyetlerinin çok büyük olduğunu dile getirdiler ve devlet desteği de olmadığı için hayvan bakımı ve yemlerin alımı için gerekli kaynakları da bulamadıkları için insanların, özellikle küçük işletmelerin, aile işletmelerinin hayvanlarını elden çıkarttıklarını, kesime gönderdiklerini ve çözüm bulunamadığı için de yavaş yavaş aile tipi üretimin, hayvan işletmelerinin sona erdiğini söylediler. Birçok sorun var ama zamanımız kısıtlı, bu sorunları bize ilettikleri için biz de kamuoyuna bu sorunları iletmış olalım. Hayvancılık ve tarımı bütçede bir kez daha elbette ki detaylıca tartışacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Bitiriyorum efendim.

BAŞKAN - Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Son değinmek istediğim konu vergi zamlarıyla ilgili. Biliyorsunuz Resmî Gazete’de açıklandı; vergi, ceza, harç ve tarifelerde 2022 yılına ait yeniden değerlendirme oranı yüzde 122,93 olarak belirlendi. Aslında iktidar, vergi zamlarını, harçlardaki zamları yüzde 122,93 diye belirliyor ama enflasyona yüzde 85,51 diyor. Tabii, büyük bir çelişki. Bir taraftan “Halkı pahalılığa, enflasyona ezdirmem.” diyen bir Cumhurbaşkanı var ama vergi zamlarını yüzde 50 indirme yetkisini Cumhurbaşkanı kullanmamıştır çok açık bir şekilde. Enflasyonu düşük göstererek memurun, işçinin hakkını gasbedenler vergi zamlarını aslında esas enflasyon oranında yaparak halktan vergi toplamaktan bir an bile geri durmamaktadırlar. İktidarın ekonomi politikası bir kez daha halkın haklarını büyük ölçüde gasbeden bir ekonomik politika olarak şekillenmektedir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Bugün Danışma Kurulu vardı, bir arkadaş dedi ki: “Siz söylüyorsunuz ‘Basın toplantısı yapın.’ diye. Çok kapsamlı açıklamalar oluyor.” Gerçekten basın toplantısıyla kamuoyuna duyurulacak seviyede açıklamalar.

Hayırlı olsun.

Buyurun Sayın Altay.

32.- İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın, 24 Kasım Öğretmenler Günü’ne ve öğretmenlerin sorunlarına ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Yani siz bana “Biraz kısa kesin.” diyorsunuz.

BAŞKAN – Değil, değil, yok; o, herkese.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Efendim, bugün 24 Kasım, meslektaşlarımızın günü, benim günüm; Öğretmenler Günü kutlu olsun. Başöğretmenimiz Atatürk ve ebediyete irtihal etmiş tüm öğretmenlerimizi saygı, rahmet, minnet ve şükranla anıyorum.

Hain terör örgütlerinin hain saldırılarında en son şehit verdiğimiz Ayşenur Alkan ve Aybuke Yalçın Öğretmenlerim nezdinde, bütün terör saldırılarında şehit olan öğretmenlerimizi de rahmet, minnet ve şükranla milletçe anıyoruz.

Tüm zorluklara, zor ekonomik şartlara rağmen gösterdikleri insanüstü gayret için, çocuklarımızı, gençlerimizi, geleceğe hazırlama konusunda hiçbir fedakârlığı esirgemedikleri için ücretli, sözleşmeli ya da kadrolu çalışan bütün öğretmenlerimizin önünde saygıyla eğilmeyi bir borç biliyorum.

Zor koşullarda geçinen emekli öğretmenlerimiz var; emekli öğretmenlerimizi saygıyla yâd ediyorum, onlara sağlık, sıhhat ve mutluluklar diliyorum. Atanamayan -atanmayan- öğretmenlerimiz var, 700 bini buldu sayıları. Onlara, maalesef -şimdilik- sadece “Sabredin, beş ay kaldı.” demekten başka da elimden bir şey gelmiyor.

Sayın Başkan, eğitimin sorunları çok, öğretmenin sorunları ondan daha çok. Bugünkü grup önerimizle Ankara Milletvekilimiz Yıldırım Kaya öğretmenlerin sorunlarını ve çözüm önerilerimizi zaten konuşacak, buna girmek istemiyorum ama Sayın Cumhurbaşkanının bugün, galiba, saraya sembolik olarak bir grup öğretmeni davet ettiğini duydum. Sayın Cumhurbaşkanına şunu hatırlatmak isterim: Türkiye’nin bir ilinden gelen saygıdeğer öğretmenimiz, AŞTİ’de otobüsten indikten sonra Beştepe’ye gitmek için tutacağı taksiye vereceği parayı da kara kara düşünüyor Sayın Başkan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, bugün, açlık sınırı 7.400 lira, yoksulluk sınırı 24 bin lira. Yani bu elimdeki bir öğretmen bordrosudur, otuz iki yıllık bir öğretmenden bahsediyoruz ve otuz iki yıllık öğretmenimize devletin reva gördüğü maaş 10.800 lira. Bu, Allah'tan revaysa mesele yok, bunu kabul edilebilirlik sınırları içinde görüyorsak mesele yok ama hakikaten yazıktır, hakikaten günahtır. Bizleri buralara taşıyan, insanları yetiştiren öğretmenlerimize bu reva değildir.

Hâkimler, savcılar benim için kıymetlidir, adalet dağıttıkları için saygıdeğer bir meslek grubundadırlar ama Sayın Başkan, hâkim, savcı adalet dağıtıyor adaletsizlikler noktasında vesaire, tamam.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Adalet duygusunu insanlarımıza, bizlere öğreten öğretmenlerimizdir ve dağıtana verdiğimiz parayı öğretene de vermek zorundayız Sayın Başkanım; bu kadar basit, bu kadar basit bir yaklaşımla.

Ben öğretmenlerimizden -uzun süredir Parlamentoda olan biri olarak- yirmi yıldır Parlamentonun öğretmenlerimizin sorunlarına duyarsız kalmasından dolayı bana düşen bir kusur varsa özür diliyorum. Öğretmenlerin maaşı ile daha önce aldıkları maaşı arasında “İşte, önceki maaşla şu kadar altın alıyordu, şimdi bu kadar.” diye bir mukayeseye bile girmiyoruz artık. Öğretmenler sefalet ücretinin altında Sayın Başkanım.

Yollarda görüyorsunuz, lüks okullar var, özel okullar, güzel camlı, güzel pencereli, çerçevesi, kapılı, girişlerinde böyle taklar var. A, ne güzel, özel okul; ne güzel yapımlar, bahçesi de çok güzel. Bak, spor tesisi de var, arkasında çocuklar doğayla, yeşille ve çevreyle daha iç içe olsun diye alan kurulmuş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkanım, dıştan bu kadar güzel görünen bir okulda öğretmen asgari ücretin altında yani 5.500 lira maaşın altında parayla eğitim öğretim hizmeti sürdürüyor. Oturup hepimizin ağlaması lazım.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Zengin, buyurun.

33.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ve İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tabii, öğretmenlik mesleği bence meslekten öte, bir yaşam tarzı diye düşünüyorum. Yani her birimizin hayatındaki öğretmenlerimize baktığımda aslında hayatı öğrendiğimiz insanlar. Böyle bakınca, doğrusu, insan biraz daha çocukluğuna giderek daha masumane bir konuşma yapma ihtiyacını duyuyor ve ben çok severek öğrencileri olduğum birkaç öğretmenimin adını buradan anmak istiyorum: Şerife Borçin, ilkokul öğretmenim, kendisinden kelimeleri sevmeyi öğrendim; Nurettin Uçak, sosyal bilgiler öğretmenim, kendisinden tarihi ve sosyolojiyi öğrendim; Tomris Özgün, tanıdığım en mükemmel edebiyat öğretmeniydi, kitapları sevmeyi öğrendim; Meral Altınok, matematik öğretmenimizdi ve matematiği sevmeyi, hayatın aslında bir matematik olduğunu kendisinden öğrendim. Öğretmenler Günü'nde onların, kendi annemin, babamın ve burada da meslektaşlarımız, milletvekili arkadaşlarımız arasında da öğretmenlerimiz var, onların da Öğretmenler Günü'nü öncelikle tebrik ediyorum.

Tabii ki tüm diğer konuşmacı arkadaşlarımız da ifade ettiler, bugün şehit öğretmenlerimizden bahsetmemek mümkün değil. Bazı öğretmenlerimiz simge bu manada. Batman’da 23 yaşında şehit olan Şenay Aybükü, Tunceli’de 24 yaşında şehit olan Necmettin Yılmaz, Beyoğlu’nda, daha çok yeni, 15 yaşında evladı Yağmur’la beraber şehit olan Arzu Özsoy, hemen arkasından, Karkamış’ta füzelerle şehit olan Ayşenur Alkan öğretmenlerimiz; onların nezdinde bütün şehit öğretmenlerimizi rahmetle yâd ediyorum, ailelerine tekrar başsağlığı diliyorum.

Tabii, bununla beraber, Millî Eğitim Bakanlığımızın verilerinden birkaç tanesini de sizlerle paylaşmak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Çok kısa, tamamlayacağım Sayın Başkanım.

2000’li yılların başında Türkiye’de 500 bin öğretmenimiz vardı, bugün özel okullarda da görev yapan öğretmenlerimizle bu sayı 1 milyon 200 bine ulaşmış durumda yani nereden bakarsak bakalım yüzde 140 oranında bir artış var. Sevindirici olan, yüzde 59’unu kadınlar oluşturuyor. Kadın öğretmenler Türkiye’de çok etkili insanlarımızın yetişmesinde, özellikle ilkökul çağında kadın öğretmenlerin faydası tartışılmaz. Aynı zamanda, öğretmen başına düşen öğrenci sayısında çok ciddi bir ilerleme var ve OECD oranlarıyla bire bir aynı, bu manada okullarımızın sayısının artması, kalitesinin artması çok önemli bir gelişmeye sebebiyet verdi. Özellikle, son yıllarda okul öncesi eğitimin ne kadar önemli olduğu anlaşıldığı için okul öncesi eğitime ayrıca bir önem arz ediliyor, bir imkân açılıyor ve son atanan öğretmenlerimizden, 20 bin öğretmenden 7.500’ü okul öncesi eğitimle ilgili öğretmenlerimiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Son cümlem...

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Bu arada, tabii, özel eğitimle alakalı, özel eğitime ihtiyaç duyan çocuklarımız için de son dönemde atanan öğretmenlerimizin, böyle özel nitelikli eğitime ihtiyaç duyan çocuklarımız için de son derece anlamlı olduğunu düşünüyorum.

Ben de buradan tekrar öğretmenlerimizin Öğretmenler Günü’nü kutluyorum. Sayın arkadaşlarımızın söylediği gibi onlar için ne yapsak azdır.

Yoklama mı isteyeceğiz? Bir şey mi var? Pardon, öyle bir şey hissettim de.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yok, sizinle ilgili değil, tamamen başka.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ayağa kalkınca; tamam, refleks diyelim.

Velhasılkelam tüm öğretmenlerimiz için her şeyin daha iyisini yapmak bizim için çok daha önemli. Ben eminim, Sayın Cumhurbaşkanımız misafirlerini davet ettiği gün de otobüsle, taksiyle değil, kendisi Külliye’ye götürmüştür, öyle yapmıştır, davetine icabet eden öğretmenlerine, öğretmenlerimize tüm öğretmenlerimiz adına, Külliye’ye kadar da arkadaşlarımız gelmişlerdir.

Teşekkür ederim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bitirdiniz mi Sayın Zengin? Sayın Zengin, bitti mi sizin konuşmanız?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Evet, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, biraz önce İç Tüzük 60’a göre söz alan Sayın Bahar Ayvazoğlu yerinden yaptığı konuşmada Grup Başkan Vekilimiz Sayın Özgür Özel’in Trabzon’da yaptığı konuşmalara atıfla “Türkiye Cumhuriyeti’ni itibarsızlaştırmak, devleti gayrimeşru göstermek üzerine kurulu bir yeni siyasi stratejisi var CHP’nin.” demek suretiyle sataşmada bulunmuştur.

BAŞKAN – Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

V.- SATAŞMALARLA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Trabzon Milletvekili Bahar Ayvazoğlu'nun yaptığı açıklaması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Çok teşekkür ederim. Sizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Ayvazoğlu'nun Sayın Soylu'yu bir hemşehri tesanütüyle savunma güdüsünü anlayışla karşılarım ama bunu yaparken yani biraz dikkatli dil kullanmak gerekir. Türkiye Cumhuriyeti'ni itibarsızlaştırmak bizim değil, Soylu'nun yaptığı bir şey Sayın Vekilim. (CHP sıralarından alkışlar) Türkiye Cumhuriyeti bugün kara paradan, uyuşturucudan dolayı gri listeye alındıysa bunun sebebi sadece ve sadece Süleyman Soylu'dur. (CHP sıralarından alkışlar) Bu çok açık. Sezgin Baran Korkmaz'ı, şimdi Amerika'da olan Sezgin Baran Korkmaz'ı “Türkiye'den, yukarıdan aşağıya bir operasyonla gönderdik.” diyen ben değilim, Sayın Soylu'dur; itibar böyle kaybedilir. İstiklal saldırısını değil de Karkamış'ta 5 yaşındaki bebeği havaya uçuran odakları değil de ilgili bakanı hedef almışsınız. O ilgili bakan görevini yapsaydı, o havaya uçurulan 5 yaşındaki çocuk ve o öğretmenimiz şimdi hayatta olurdu. Böyle bir şey olabilir mi? (CHP sıralarından alkışlar) Bakan görevini yapmamış, sınırlar kevgire dönmüş. Neymiş efendim? Biz Bakana saldırdıkça devlete saldırıyor oluyormuşuz. Neymiş efendim? “Biz Bakana laf ettikçe askere ve polise laf ediyor oluyormuşuz. Buna pes denir, pes! Biz, başından beri “suç işleri bakanı” dedik, hiç “suç işleri bakanlığı” demedik. Devlet sizin değil, devlet hepimizin; kirlenilen, çökertilmeye çalışılan, çürütülen, itibarsızlaştırılan...

Bu yönüyle gri liste itibarsızlık meselesidir, kim ne derse desin. Türkiye'nin kurucusu olduğu FATF Türkiye'yi gri listeye aldıysa bu itibar kaybidir ya, bunu konuşmasan da konuşsan da böyledir. Başımızı deve kuşu gibi kuma gömemeyiz. Türkiye'yi bu gri listeden derhâl çıkarmamız lazım. Türkiye'nin gri listeye girmesinin bir numaralı sorumlusu da suç işleri bakanı Süleyman Soylu'dur; bu kadar basit. (CHP sıralarından alkışlar) Bu neden anlanmak istenmez, anlamıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (Devamla) – Bir tane bir şey söyleyeceğim. Neymiş? Terör örgütü ve uyuşturucu kartellerine vurulan her darbe bunları acıtıyormuş; vay anasını ya!

Almanya, Sanger Ahmadi'yi haraç ve uyuşturucu işinden dolayı sınır dışı etmiş. Sanger Ahmadi İstanbul Boğazı'nda lüks teknede geziyor; ne darbesi hanımefendi? Senin İçişleri Bakanın, uyuşturucu baronlarının, kara para aklayıcılarının Boğaz'da lüks yatlarda gezmesini seyrediyor, göz yumuyor.

Bir şey daha söyleyeyim, bitireyim. Rus, Azeri, Çeçen, Kazak ve Özbek mafya liderlerinin yeni karargâhı İstanbul oldu. Bundan büyük ayıp olmaz, bundan büyük itibar kaybı olmaz ya! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Sayın Zengin, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

34.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım, Sayın Ayvazoğlu'na da söyleyeceğim yani konuşmayı yaptıktan sonra burada bulunmasını tercih ederim açıkçası. Şimdi, ben kendi yapmadığım bir konuşmayla alakalı bir şey söylerken bir taraftan da zorlanıyorum. Ama şunu biliyorum: Şimdi, konuşmalarımızı -Sayın Altay da bana katılacaktır- yapılan bütün konuşmaları bir bütünlük içinde değerlendiriyorum. Şimdi, ben Sayın Engin Altay'ı dinlerken Sayın Özgür Özel'in daha evvel burada

yaptığı konuşmaları, Sayın Bakanın soyadından yola çıkarak -tekrar etmeyeceğim- kullandığı sıfatları; bunların hepsini hatırlıyorum. Şimdi, buradan baktığımızda şöyle temel bir sorunla karşılaşyoruz: Eğer üslupla alakalı bir sıkıntıdan yola çıkarak bir konuşma yapıyorsanız aynı üslubu sizin kullanmamanız lazım yani bu işin raconu böyle olmalı. Yani şu anda yapılan konuşma, Bahar Hanım'ın yaptığı konuşmanın fevkinde saldırlar içeriyor. Şimdi, bir taraftan Türkiye Cumhuriyeti'ne saygı duyacaksınız, duymamız lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Bakanlığa saygı duyduğunuzu ifade edeceksiniz ama Bakanla alakalı ağza alınmayacak ifadeler kullanacaksınız.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bakalım, önce Bakan kendine ayar versin.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Bir saniye.

Eleştiri fevkalade önemli, başımızın tacı ama bu eleştirinin nerede, nasıl yapıldığı son derece önemli. Şu ana kadar yapılan pek çok hizmet var; bunları yaparken, bu ifadeleri kullanırken Sayın Bakanı da Bakanlığı da Türkiye'yi de değersizleştirmeden bunu yapmak lazım. Burada üslup bence son derece önemli. Bu manada yani ben burada yapılan konuşmada da... Keşke gelseydi de Özgür Bey bu konuşmayı yapsaydı yani siz bu konuşma yapılırken burada yoktunuz. Bu tarz durumlarda bence böyle bir cevap vermek, hani olayı günün başında daha vahim bir hâle getiriyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir şey yok ya!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Bir şey demedik Engin Bey ya!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hayır, hayır, şu kadar söylemek zorundayım.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ne demek yani?

BAŞKAN – Buyurun.

35.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – “Suç işleri bakanı” muhalefetin bir bakana söyleyebileceği bir şeydir, ağza alınmayacak bir ifade değildir ama bir bakanın, üstelik atanmış bir bakanın Plan ve Bütçe Komisyonunda Türkiye'nin en büyük 2'nci partisinin Genel Başkanına benim şimdi burada ağzıma alamayacağım bir lafı etmesi, işte o biraz farklı bir şey olur.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bir şey: Bak, burada, Sayın Zengin, Türk Ceza Kanunu'nun 13 tane madde numarası var, karşılığında suçları var. Bunların hepsi İçişleri Bakanının işlediği suçlardır ama bir tanesi Tayyip Erdoğan'a yöneliktir; onu bari söyleyeyim, müsaade etsin Sayın Başkan.

Türk Ceza Kanunu 107, şantajdır, şantaj; siz bilirsiniz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ya, lütfen, rica ediyorum... Sayın Başkan...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bir bakanın “Bir parti MKYK üyesinin mafyadan her ay 10 bin dolar aldığı” biliyorum.” demesi bakanın Cumhurbaşkanına açık bir şantajdır. Gerisini siz düşünün. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Zengin.

36.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin 'in, İstanbul Milletvekili Engin Altay 'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım, yani çok provokatif bir konuşma yapıyor arkadaşlarım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Niye provokatif ya!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Aynen öyle, aynen öyle.

Eğer böyle düşünüyorsanız, o zaman gidin, suç duyurusunda bulunun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bulunduk.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Buyurunuz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – İYİ Partininkini almadı bile savcı, alamadı bile.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Bir defa -bir avukat olarak söyleyeyim- bu dediğinizden zinhar şantaj çıkmaz.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Siz o zaman hâkimlere konuşuyorsunuz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ayrıca da Türkiye Cumhuriyeti'nin İçişleri Bakanı hiç kimseye şantaj yapmaz. Bunu lütfen... Yani bu söylediğiniz lafların, bilmiyorum, nereye vardığını düşünüyor musunuz? Yani biz şimdi bugün daha Genel Kurul başlarken bütçede yapılan kavgaları mı burada yapacağız?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yapmayalım.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – E, o zaman niye bu lafları söylüyorsunuz?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Konuşmayalım mı biz canım?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Böyle mi olacak yani?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ne münasebet, ne münasebet...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ya “hacmi kadar konuşmak” diye bir şey var Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ne demek o ya?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Hacmi kadar... Yani size yapılan saldırı neyse hacmi kadar ama o değil.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Ya “hacmi” ne demek ya!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Böyle bir şey olur mu ya!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Doz aşımı olduğu zaman bugün bütün gündem kayboluyor, bambaşka bir şeye dönüyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – “Hacmi kadar konuş.” ifadesi, bir siyasi parti Grup Başkan Vekiline söylenmeyecek bir ifade.

BAŞKAN – Zapta geçti.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Hayır, ben söylerim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hayır, hayır...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

37.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Şimdi, “Şantaj nasıl?” “Ne demek?” diyor, bir tane şantaj daha söyleyeyim o zaman, bir tane daha söyleyeyim.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Gene TCK 107'ye göre çıktı suç işleri bakanı dedi ki...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Bak, hâlâ aynı şey oluyor!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – “Mesela, bir vatansever görüşme kayıtlarını, ses kayıtlarını – vatansever- savcılığa bildirirse ne olacak?” dedi ve elinde kırmızı kaplı bir klasör sallıyor beyefendi ya! Ben de geçen hafta: “O klasörü sallama, adamsan aç o klasörü, ne varsa ortaya koy!” dedim. Nerede? Nerede? (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Zengin, talep var mı?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Bir toparlayıp gündeme geçelim.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Lütfen, rica ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

38.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım, yani burada, bakın, bugün ne güzel başlıyoruz; edebiyattan, kelimelerden bahsediyoruz. “Hacmi kadar” ne demek? Şimdi, şuna benziyor yani: Size yapılan herhangi bir kelimelerle saldırıya, fiili bir saldırıya -hukukta bu vardır- orantılı cevap vermek.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben ne dedim ya, Ayvazoğlu'na ne dedim ben?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Bunu söylemenin neresi tezat anlamıyorum? Kaldı ki bu ülkede hiç kimse bir şeyden korkmuyor, hukuka uygun olarak bakanlar da milletvekilleri de tüm kamu görevlileri yapması gerekeni yapıyorlar.

Yani şu Genel Kurulda biraz evvel uyardım o sıfatla ilgili olarak nasıl bir şeye sebebiyet verdiğini. Siz kendi kullandığınız ifadelerle Türkiye Cumhuriyeti'nin bakanlarını siz kendiniz değersizleştiriyorsunuz ve bunun Türkiye'ye bir bedeli var, Türkiye'ye bedeli var.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun.

39.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 25 Kasım Başbuğ Alparslan Türkeş'in doğumunun 105'inci yıl dönümüne, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne, Rusya-Ukrayna savaşına ve Türkiye'nin başarılı diplomatik girişimlerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

25 Kasım, partimizin kurucu Genel Başkanı Başbuğ'umuz Alparslan Türkeş'in doğumunun 105'inci yıl dönümü.

Başbuğ Alparslan Türkeş, ülke ve dünya meselelerinde isabetli tespitleri olan, ileri görüşlü bir devlet ve siyaset adamıydı. Başbuğ Türkeş, bizlere Türk milliyetçiliği, ülkücülük ve Milliyetçi Hareket Partisi gibi büyük bir miras bırakmıştır.

Türkeş, Türk milletinin, devletiyle ve vataniyle onurlu bir şekilde sonsuza kadar yaşamasını hedeflemiş, Türk dünyasının bir ve beraber olmasını ülkü edinmişti. Gururla söyleyebiliriz ki ülkülerimiz adım adım gerçekleşmektedir. 21'inci yüzyıl, Türk devletlerinin yükselişine şahitlik etmektedir. Türk dünyası, Türk Devletleri Teşkilatının “dilde, fikirde, işte birlik” parolasıyla siyasi, iktisadi ve kültürel ilişkileri derinleştirmektedir. 21'inci yüzyıl Türk Yüzyılı olacak ve bizler, Başbuğ Alparslan Türkeş'in açtığı yolda kararlı bir şekilde yürümeye devam edeceğiz.

Bu düşüncelerle, doğumunun 105'inci yıl dönümü vesilesiyle Başbuğ'umuz Alparslan Türkeş'i ve tüm şehitlerimizi rahmet ve minnetle anıyoruz.

Sayın Başkan, bugün 24 Kasım Öğretmenler Günü ve aynı zamanda Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e “Başöğretmenlik” unvanı verilisinin 94'üncü yıl dönümüdür. Tarihin mimarı milletlerdir; milletler ve medeniyetlerin mimarıysa öğretmenlerdir. Öğretmenlerimizin önemi Başöğretmen Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün “Milletleri kurtaranlar yalnız ve ancak öğretmenlerdir.” veciz sözünde saklıdır. Öğretmenlerimiz cumhuriyetimizin kökleşmesinde ve gelecek yüzyıllara aktarılmasında temel yapıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Cumhuriyetimizin 100'üncü yılına emin adımlarla ilerlerken öğretmenlerimizin bütün sorunlarının çözüleceğine yürekten inanıyoruz. Bu doğrultuda 3 Şubat 2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul ettiğimiz Öğretmenlik Meslek Kanunu oldukça önemli bir kazanımdır. 15 Ocak 2023 itibarıyla öğretmenlerimizin eğitim ve öğretim tazminatları yükselecek, hak sahibi öğretmenlerimiz ek göstergeden yararlanacaklardır. Atanamayan öğretmenler meselesi kökten halledilmesi gereken bir konudur. Ücretli ve sözleşmeli öğretmenlerin kadroya geçirilmesi konusunda atılacak her adımın arkasındayız. Milliyetçi Hareket Partisi olarak öğretmenlerimizin her daim yanında olacağız. Bu vesileyle, Neşe Alten, Yasemin Tekin, Şenay Aybüke Yalçın, Necmettin Yılmaz ve Aysenur Alkan başta olmak üzere görevleri başındayken PKK'lı teröristler tarafından şehit edilen tüm öğretmenlerimizi rahmet ve minnetle anıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, 24 Şubat 2022'den bu yana devam eden Rusya-Ukrayna savaşı, siyasi, iktisadi ve insani boyutları olan çok boyutlu bir sürece evrilmiştir. Küresel bir sorun hâline gelen gıda krizi ve sivillerin tahliye edilmesi gibi hususlar savaşın insani boyutunun temel başlıklarıdır. Türkiye, savaşın başından bu yana siyasi, iktisadi ve insani inisiyatifler alarak kalıcı ateşkesin sağlanması için somut adımlar atmış ve atmaya devam etmektedir.

Hatırlanacağı üzere, 22 Temmuz 2022'de Türkiye'nin öncülüğünde İstanbul'da Rusya ve Ukrayna arasında imzalanan Tahıl Koridoru Anlaşması'yla önemli bir gıda krizinin önüne geçilmişti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – 30 Ekimde Rusya'nın anlaşmayı askıya aldığı açıklamasıyla başlayan kriz, 2 Kasım 2022'de Türkiye'nin etkin diplomasi girişiyle çözülmüştür. Başta ABD olmak üzere Avrupa Birliği ülkeleri gıda tedariki konusunda Batı merkezli bencil bir tutum içindeyken Türkiye, Afrika'dan Orta Doğu'ya, Amerika Kıtası'ndan Asya'ya milyarlarca insanı bekleyen açık tehlikesinin önünü almıştır. Türkiye, Ukrayna'ya gönderilen gıda, sağlık ve acil ihtiyaç malzemeleriyle savaşın açtığı yaraları sarmaya gayret göstermiştir. Öte yandan, Türkiye, sivillerin tahliyesi için de önemli inisiyatifler üstlenmiştir. 24 Şubattan bu yana tüm hudut kapılarımızdan 20 binden fazla Ukrayna vatandaşı ülkemize giriş yapmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Türkiye, Ukrayna’da yaşayan Kırım Tatar ve Ahıska Türklerinin tahliyesi konusunda tarihî, kültürel ve insani sorumluluğunu yerine getirmeye devam etmektedir. 20 Kasım’da, Türkiye’nin girişimiyle, Ukrayna’nın Herson kentinde mahsur kalan 88 Ahıska Türkü soydaşımız ülkemize nakledilmiştir. Ahıskalı kardeşlerimize hoş geldiniz diyor, başarılı diplomatik girişimleriyle süreçte emeği geçen bütün yetkililerimizi tebrik ediyoruz.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, 1 milyon 200 bini aşkın devlet ve özel sektör öğretmeninin, ek ders ücreti karşılığında çalışan usta öğreticilerin karşılaştıkları maddi, manevi ve sosyal sorunların tespiti ve bu sorunların giderilmesi ve alınması gereken tedbirlerin araştırılması amacıyla 22/11/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Kasım 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

24/11/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 24/11/2022 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Erhan Usta

Samsun

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Samsun Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Erhan Usta tarafından, 1 milyon 200 bini aşkın devlet ve özel sektör öğretmeninin, ek ders ücreti karşılığında çalışan usta öğreticilerin karşılaştıkları maddi, manevi ve sosyal sorunların tespiti ve bu sorunların giderilmesi ve alınması gereken tedbirlerin araştırılması amacıyla 22/11/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 24/11/2022 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklama üzere İYİ Parti Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Şenol Sunat. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ŞENOL SUNAT (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, bugün 24 Kasım Öğretmenler Günü. Fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesiller yetiştirmeyi kendine şiar edinmiş öğretmenlerimizin günü kutlu olsun diyorum. Tek ve sonsuza kadar Başöğretmenimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere, Millî Mücadele’ye katılmış öğretmenlerimizi, ebediyete intikal etmiş öğretmenlerimizi, teröre kurban verdiğimiz başta Aybüke Öğretmeni, Fırat Çakıroğlu’nu, Gaziantep’te şehit verdiğimiz Ayşenur Öğretmeni ve nicelerini saygı, minnet ve rahmetle anıyorum.

Sayın milletvekilleri, her yıl olduğu gibi, öğretmenlerin özlük haklarını vermeyenler, onları yoksulluk sınırı altına itenler, itibarını yerle bir edenler, onurunu çiğneyenler, öğretmenleri kategorilere ayıranlar bugün yine methiyeler düzüyor, düzmeye devam edecek; sonra kuşkusuz unutulacak. Taleplerini dile getiren, maruz kaldıkları haksızlıklara karşı ses çıkaran öğretmenlerimize yine Sayın Erdoğan “Çapulcu musunuz, öğretmen misiniz?” diyecek. Millî Eğitim Bakanı kendisine bir öğretmen tarafından uzatılan çiçeği elinin tersiyle itecek. Yine bir AK PARTİ milletvekili özel okullarda çalışan öğretmenlerin asgari ücrete talim etmeye devam etmelerinin çok doğru olduğunu söyleyecek.

Sayın milletvekilleri, huzurun ve çalışma barışının olmadığı ortamlarda çalışan, liyakatsiz idareciler tarafından baskı ve haksızlığa uğrayan, ekonomik ve sosyal problemlerle mücadele eden öğretmenlerimizin giderek güvenleri azalmakta ve performansları düşmektedir. 18 milyon öğrenciyi omuzlarına yüklediğimiz öğretmenlerin çektiği sıkıntıları biz milletvekilleri olarak görmezden gelemeyiz. Bütün eleştirilere ve uyarılara rağmen iktidarın ısrarla kanunlaştırdığı bu sözde Öğretmenlik Meslek Kanunu iktidarın, öğretmenlerin temel problemlerine ne kadar uzak olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Öğretmenlerimizin “sözleşmeli, ücretli, kadrolu” gibi hâlihazırdaki sınıflandırılmalarının kalkması beklenirken bu kategorilere ilave olarak, öğretmenlik başarısını ölçmekten uzak bir sınava tabi tutmak suretiyle, onları “uzman öğretmen, başöğretmen” kategorileriyle farklılaştırmak hangi aklın eseridir diye sormak istiyorum. Hiç bu konuyu öğretmenlere sordunuz mu, danıştınız mı? Öğretmen açığını, kölelik sistemi gibi olan ücretli öğretmenlikle kapatmaya çalışıyorsunuz ya da birçok ders, branşı olmayan öğretmenlerle veya öğretmenlerin olmadığı şekilde boş geçiyor. Plansız ve öngörüsüz programlar neticesinde bugün, yüz binlerce öğretmen atanmayı bekliyor, “atanmayan öğretmen” kavramı lügatimize girdi. Mülakatlarda yapılan haksızlıklar ve torpiller, liyakatin, başarılı olmanın anlamını ortadan kaldırdı. Atanamadığı için intihar eden Mustafa Kaya’yı, İsmail Karahan’ı, Merve İşler’i, Merve Çavdar’ı hatırlıyor musunuz acaba? Elektrik, doğal gaz veya su faturalarını nasıl ödeyeceğini düşünen bir öğretmen, öğrencisine ne ölçüde faydalı olabilir? Hele hele büyük şehirlerde, maaşının yarısından fazlasını ev kirasına vermek zorunda kalan bir öğretmenden verim beklenebilir mi?

Ama öğretmenlerimiz umutsuzluğa kapılmasınlar. Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener’in de ifade ettiği gibi, öğretmenlerimize sözümüzdür, öğretmenlik mesleğini tekrar cezbedici hâle getireceğiz. İYİ Parti iktidarında, cumhuriyetimizin 100’üncü yıl dönümünde, ilk adımda 100 bin öğretmen atamasını gerçekleştireceğiz. Köy okullarımızı tekrar açarak taşınmalı eğitim sistemine son vereceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Öğretmenlik Meslek Kanunu’nu yeniden yazacağız.

Sayın milletvekilleri, öğretmenlerimizin yaşadıkları sorunlar Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında zaman zaman gündeme gelse de çözüm odaklı bir tutum sergilenmemektedir. 1 milyon 200 bini aşkın devlet ve özel sektör öğretmenin, ek ders ücreti karşılığında çalışan usta öğreticilerin karşılaştıkları maddi, manevi ve sosyal sorunlar ortadadır. Yoksulluk sınırı altında yaşayan öğretmenlerimiz mutlu değildir. Aldığı ücretle ailesinin temel ihtiyaçlarını karşılayamayan, ek iş yapmak için çaba harcayan öğretmenler huzurlu değildir. Aynı işi yaptığı hâlde sınıflara ayrılan, haksızlığa uğrayan öğretmen verimli değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞENOL SUNAT (Devamla) – Lütfen, bitmek üzere.

BAŞKAN – Buyurun.

ŞENOL SUNAT (Devamla) – Sağ olun.

Gelin, değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri; tarihe bugün bir not düşelim. Bugün Öğretmenler Günü, Mecliste bulunan tüm partiler olarak, evlatlarımızın yetişmesinde en önemli unsur olan ırfan ordumuzun yani öğretmenlerimizin tüm sorunlarını masaya yatırarak çözüm önerilerini ortaya koyacağımız bir Meclis araştırması için bu önergeyi birlikte kabul edelim diyorum.

Yıllarca öğretmen yetiştirmiş bir kişi olarak şunu ifade etmek istiyorum ki: Öğretmen kolay yetişmiyor. O yüzden, bugün, bu kararın Türkiye Büyük Millet Meclisinden çıkmış olması öğretmenlerimize yeniden bir umut olacaktır.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Züleyha Gülüm. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Merhabalar.

Önergeye sözü eğitim emekçileri söylesin diyerek KESK EĞİTİM SEN’in açıklamasını size iletmek istiyorum. “Hamasi nutuklar değil, kalıcı çözümler istiyoruz. Öğretmenlik mesleğini değersizleştiren ve itibarsızlaştıran, öğretmenlerin acil ekonomik sorunlarına çözüm üretmeyen ‘eşit işe eşit ücret’ ilkesini ortadan kaldıran, özlük haklarını zayıflatan, öğretmenler arasında ayrımcılığı ve eşitsizliği derinleştiren Öğretmenlik Meslek Kanunu’nu kabul etmiyoruz. Öğretmenler, nitelikli okul/niteliksiz okul ayrımında olduğu gibi, kariyer basamakları üzerinden yeterli öğretmen/yetersiz öğretmen algısı yaratılarak değersizleştirilmelerine karşı meslek onuruna sahip çıkıyorlar. Öğretmenlerin geçim sıkıntısı yaşadığı, ay sonunu getirmekte zorlandığı bir dönemde öğretmenlere yönelik içi boş söylemlerin hiçbir anlamı kalmadı.

Eğitim öğretim ve bilim hizmeti alanında yıllardır büyük bir özveriyle görev yapan idari ve teknik personel, memur ve yardımcı hizmetler sınıfında çalışan eğitim emekçilerinin durumu ise çok daha vahim. Eğitim hizmetlerinin yürütülmesinde büyük emekleri olan ancak diğer eğitim emekçileriyle eşit haklara sahip olmayan bu arkadaşlarımız, kendilerine yüklenen her türlü angaryayı tartışmasız yerine getirmek zorunda bırakılıyorlar. Eğitim hizmetleri sadece öğretmenlerle değil, memur, yardımcı hizmetli, idari ve teknik personelle birlikte yürütülen bir ekip işidir. EĞİTİM-SEN açısından, eğitim öğretim süreçlerinde emek harcayan herkesin emeği önemli ve değerlidir. Bu nedenle, öğretmenler ile memur, yardımcı hizmetli, idari ve teknik personeli ayrı tutan, onların emeğini yok sayan her türlü yaklaşım ve uygulamanın karşısında olduğumuzu bildiriyoruz. Öğretmeniyle memuruyla, yardımcı hizmetlisi, idari ve teknik personeliyle 1 milyonu aşkın eğitim emekçisinin yaşadığı ekonomik, sosyal ve mesleki sorunları çözmek için yıllardır adım atmayanların, gerçek sorunlarımızı görmezden gelenlerin her yıl aynı cümlelerle tekrarladıkları bildik nutuklarını daha fazla dinlemek istemiyoruz. Eğitimde özellikle son yıllarda esnek, güvencesiz ve angarya çalıştırma uygulamaları belirgin bir şekilde artmıştır. Ücretli ve sözleşmeli öğretmenlik, mülakat ve güvenlik soruşturmaları nedeniyle yaşanan sorunlar, 500 bini aşkın işsiz, ataması yapılmayan öğretmenin varlığı gibi temel konuların çözümü noktasında bugüne kadar hiçbir somut adım atmayanların, takvimde sırası geldiği için öğretmenlere övgüler dizmesinin hiçbir anlamı yoktur.

Öğretmenlerimize insanca yaşayabilecekleri, nitelikli hizmet verebilecekleri çalışma ve yaşam koşulları yaratılmalı, bunun için de başta maaşlar olmak üzere, meslek ve özlük hakları insan onuruna yaraşır düzeye yükseltilmelidir.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – “Siyasi iktidarın haksız ve hukuksuz bir şekilde OHAL KHK’leriyle ihraç ettiği eğitim ve bilim emekçilerinin işine, ekmeğine, çalışma hakkına ve geleceğine yönelik hukuk dışı tutumlar 375 sayılı KHK’nin 35’inci maddesi üzerinden devam etmektedir. KHK’lerle yaratılan haksız ve hukuksuz uygulamalara derhâl son verilmeli, meslektaşlarımızın tüm haklarıyla birlikte işine ve öğrencilerine kavuşması için gerekli adımlar atılmalıdır. Sorunlara somut ve kalıcı çözümler üretilmesini istiyor, tüm eğitim ve bilim emekçilerinin ekonomik, sosyal, mesleki ve özlük sorunlarının bir an önce çözülmesini talep ediyoruz.” diyor eğitim emekçileri.

Onların sözü bizim sözümüzdür, aynı talepler bizim taleplerimizdir. Hamasi nutuklar değil, gerçek çözümler istiyoruz.

Teşekkürler. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Serkan Topal.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinize saygılarımı sunuyorum.

Ebedî Başöğretmenimiz başta olmak üzere, şehit edilen tüm öğretmenlerimize, ebediyete intikal eden bütün öğretmenlerimize bir kez daha Allah’tan rahmet diliyorum; minnetle yâd ediyorum, saygıyla anıyorum.

Bugün 24 Kasım; bu vesileyle, bütün öğretmenlerimizin, cefakâr, yürekli, güzel, dürüst bütün öğretmenlerimizin gününü kutluyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, ben bir anekdotla başlamak istiyorum. Pazara geçiyorum, esnafı gezmek istiyorum. Yaklaşık 30-35 yaşlarında bir genç satış yapıyor; 70-75 yaşlarında bir amca da 3-4 tane elma ve birkaç şey aldı, ödemeye kalkıştı ama maalesef, cebinde para bulamadı. “Amca, ben ödeyebilir miyim?” dedim; “Yok evladım.” dedi. Satış yapan arkadaş da dedi ki: “Sayın Vekilim, ben de öğretmenim, kendisi de emekli öğretmen.”

Evet, Sayın Zengin az önce çok değerli öğretmenleri saydı, bütün öğretmenlerimizin ellerinden öpüyoruz, ayrı bir konu ama bakın, arkadaşlar, bence ben de dâhil olmak üzere hiçbir milletvekili arkadaşımız, hiçbirimiz bugün hiçbir öğretmen arkadaşımızı arayıp da “Ellerinizden öpüyoruz.” demeyelim çünkü onlar için biz bir şey yapamadık yapamıyoruz.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Dedim, ben dedim. Serkan, ben dedim gelirken, sabah...

SERKAN TOPAL (Devamla) – Biz bir şey yapamadık arkadaşlar. Ben o öğretmeni, o 72 yaşındaki öğretmeni bu duruma düşürenin açıkçası utaniyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

O 2’nci işi yapmak zorunda kalan, öğretmen arkadaşım, hiç merak etme, üzülme; sizin sorununuzu biz çözeceğiz arkadaşlar. Bakın, arkadaşlar, açlık sınırının altında bir emekli maaşı olur mu? Bir öğretmen 2’nci işi yapmak zorunda bırakılır mı arkadaşlar? Biz ne yapıyoruz burada milletvekilleri olarak? O, 70-75 yaşındaki emekli öğretmenin de 2 milletvekili öğrencisi vardı arkadaşlar. Bizler öğretmenlerimiz için bir şey yapamadık, hepimize yazıklar olsun arkadaşlar! Maalesef, çok iyi biliyorsunuz, öğretmenler odası ücretli, sözleşmeli, kadrolu diye ayrıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

SERKAN TOPAL (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ya, bunu görmüyor muyuz arkadaşlar, biz bunu görmüyor muyuz? İntihara kalkışan atanamayan öğretmenler var. Ya, bakın, ne güzel bir araştırma önergesi; gelin, hepimiz birlikte, el ele öğretmen arkadaşlarımızın bu sorunlarını çözelim. Eğer siz muhalefet getirdi diye “ret” verecekse, siz getirin, biz destekleyelim; siz getirin, biz destekleyelim arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar) Ya, hakikaten, ben, bugün, o öğretmenleri düşündüğümde... Her ikisinin de o gün gözleri dolmuştu arkadaşlar. Çocuklar yırtınıyor; “100 bin atama, 100 bin atama!” diye Twitter’da etkinlik yapıyor ama tık yok. Ya, arkadaşlar, madem bugün Öğretmenler Günü, gelin, hepimiz bu öğretmen arkadaşlarımızın sorunlarını beraber çözelim. Beraber o...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERKAN TOPAL (Devamla) – Son iki cümleyi söyleyeyim, bitireceğim, son iki cümle.

BAŞKAN – Süre vermiyoruz.

SERKAN TOPAL (Devamla) – Ben de öğretmenim Sayın Başkanım.

Bu öğretmen arkadaşlarımızın bu sorunlarını beraber çözelim arkadaşlar.

Hepinize teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sinop Milletvekili Sayın Nazım Maviş.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin hemen başında, mesleği başında şehit düşen tüm öğretmenlerimizi rahmetle anıyorum. Ayrıca, hayatını kaybeden öğretmenlerimize Allah’tan rahmet, tüm öğretmenlerimize de sağlık ve afiyet diliyorum. “Bana bir harf öğretmenin kölesi olurum.” diyen bir terbiyenin mensubu olarak, siyasi tercihlerine bakmaksızın yalnızca öğretmen olmaları hasebiyle tüm öğretmenlerimizin önünde saygıyla eğiliyorum; 24 Kasım Öğretmenler Günü’nüz kutlu olsun.

Değerli milletvekilleri, hepimiz biliyoruz ki bir eğitim sisteminin gücü ve başarısı öğretmenin gücüne ve başarısına bağlıdır; bir okul, içindeki öğretmenler kadar iyidir. Öğretmenler eğitimin kalbi ve ruhudur. Öğretmen olmak sınıfta bir konuyu öğretmekten çok daha fazla bir şeydir. Nurettin Topçu “Türkiye’nin Maarif Davası” isimli kitabında “Muallim hayatımızın sahibi olmaktan ziyade sanatkârdır.” diyor. Yine Nurettin Topçu “Maarif demek, muallim demektir. Kitap, program, imtihan ve bütün öğretim meselelerini çözümleyecek olan bir milletin muallim ordusudur.” diyor.

Biz de eğitim sistemimize bakarken bu perspektiften hareketle bakıyoruz yani eğitim sistemimizi güçlendirmenin yolunun öğretmeni güçlendirmekten geçtiğini biliyor ve buna inanıyoruz. Bu nedenle, bugüne kadar iktidarlarımız boyunca bir yandan eğitim ortamlarını iyileştirecek fiziki yatırımları, altyapı yatırımlarını hızla tamamlarken diğer yandan da öğretmeni güçlendirecek birçok adımı attık. Öğretmenlik mesleğinin saygınlığını ve statüsünü, öğretmenlerimizin mesleki gelişimlerini, özlük haklarını iyileştirecek kararlar aldık. Öğretmeni uyguladığımız bütün eğitim politikalarının merkezine yerleştirdik. Buradan hareketle, öğretmen sayımızı artırdık; öğretmen sayımızı 540 binlerden 1 milyon 200 binin üzerine çıkardık. Atanan öğretmen sayısı iktidarımız döneminde 750 bini buldu ve şu anda, atanan öğretmen sayımız, mevcut öğretmen sayısının yüzde 74’üne karşılık gelmektedir; bu, aynı zamanda genç bir öğretmen kadrosuna sahip olduğumuzu gösteriyor. Nitekim 40 yaş ve altındaki öğretmen sayımız, toplam öğretmen sayımızın yüzde 65’ine tekabül etmektedir. Öğretmenlerimizin maaşlarında iyileştirmeler yaptık, ek ders ücretlerinde iyileştirmeler yaptık, öğretmen başına düşen

öğrenci sayısını azalttık, öğretmenlik mesleğinin gelişimini ve statüsünü güçlendirmek için adımlar attık; Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlik Belgesi'ni, Öğretmen Strateji Belgesi'ni, Öğretmen ve Öğrenci Destek Sistemi'ni, Öğretmen Bilişim Ağı'nı, Öğretmenlik Meslek Kanunu'nu çıkardık. Elbette ki yaptığımız bütün bu sayısız hizmetlere rağmen öğretmenlerimiz için daha yapacak çok şey olduğunu düşünüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

NAZIM MAVİŞ (Devamla) – Biz öğretmenlerimizi güçlendirecek bu işleri yaparken öğretmenlerimizi katleden terör örgütlerini ve onların terörüne seyirci kalanları da buradan şiddetle kınıyorum. Terör örgütü PKK tarafından bugüne kadar 151 öğretmenimiz şehit edildi. 22 yaşındaki Aybüke Yalçın Öğretmenimizi en mutlu gününde, öğrencileriyle karne heyecanı yaşadığı gün şehit ettiler. 23 yaşındaki Necmettin Yılmaz Öğretmenimizi dağa kaçırıp işkence ederek şehit ettiler. 21 yaşındaki Neşe Alten Öğretmenimizi henüz mesleğinin 25'inci gününde babasıyla birlikte katlettiler. Daha üç gün önce Gaziantep Karkamış'ta terör örgütünün hain saldırısında şehit olan 22 yaşındaki Ayşenur Alkan ilk Öğretmenler Günü'nü bugün kutlayacaktı, kınamaktan korktuğunuz terör örgütü, ona çiçek yerine kefen biçti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - Bugün Öğretmenler Günü'nde, çocuklarımızın geleceğini aydınlatmak için kendi hayatlarını terör örgütlerine kurban vermiş olan bütün şehit öğretmenlerimizi rahmetle anıyorum, şehit öğretmenlerimizi burada anmaktan kaçınan herkesi de kınıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, Sayıştayın belediyelerde tespit ettiği yolsuzlukların araştırılması amacıyla 24/11/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Kasım 2022 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

24/11/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 24/11/2022 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Hakkı Saruhan Oluç

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

24 Kasım 2022 tarihinde Siirt Milletvekili Grup Başkan Vekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, Sayıştayın belediyelerde tespit ettiği yolsuzlukların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan -22627 grup numaralı- Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 24/11/2022 Perşembe günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Garo Paylan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, Sayıştay bizler adına yani Türkiye Büyük Millet Meclisi adına, yani millet adına denetim yapıyor. Ne için denetim yapıyor? Milletin ödediği vergilerin bir yolsuzluk konusu olup olmadığını denetlemek için bu denetimleri yapıyor ve bulguları bize iletiyor değerli arkadaşlar.

Değerli arkadaşlar, Sayıştay pek çok bulguya imza atıyor ve bu çerçevede belediyeleri de denetliyor, tüm kamu kurumları gibi, belediyeleri de denetliyor. Şimdi, belediyeleri denetlerken... Elbette AKP'li belediyeler var, CHP'li belediyeler var, MHP'li, İYİ Partili belediyeler var. Şükür, HDP'li belediye bırakmadınız neredeyse kayyumlar atayarak(!) Bu belediyeler denetleniyor. Değerli arkadaşlar, Sayıştay denetçileri bulgularını yazıyorlar ama bakın, CHP'li, İYİ Partili belediyelerle ilgili bir bulgu bulduklarında bununla ilgili yargı ve idare elinden geleni ardına koymuyor ama yürek yemiş Sayıştay denetçileri, eğer ki AKP'li veya MHP'li bir belediyeyle ilgili bir bulgu bulursa değerli arkadaşlar, onlarla ilgili ne idari işlem yapılıyor ne de yargıda işlem yapılıyor. Bu nasıl bir çifte standarttır değerli arkadaşlar! Bakın, ben o yürek yemiş Sayıştay denetçilerini tebrik ediyorum AKP'yle ilgili bulgu bulan.

Bakın, önergemizde konusu var değerli arkadaşlar; denetçiler “Ya, bu Şırnak'ın Uludere ve Hilal Belediye Başkanları ihaleye fesat karıştırmaktan ve rüşvet suçlarından ceza aldılar.” diyor. Bakın, bu bulguları buluyorlar, yetmiyor, bunlar yargıya gidiyor ve yargıda bu Belediye Başkanları ceza alıyorlar değerli arkadaşlar. Bakın, iddiadan bahsetmiyoruz. Hani HDP'li bir belediyeyle ilgili bir iddiayla ilgili bile kayyum atıyorsunuz ya, bu Belediye Başkanları, Şırnak'ın Uludere ve Hilal Belediye Başkanları rüşvet ve ihaleye fesat karıştırmaktan ceza almışlar, ceza! Peki, bununla ilgili ne oluyor arkadaşlar, bu cezayı alınca? Bu Belediye Başkanları nereye koşuyorlar? Bakın fotoğrafa arkadaşlar, nereye koşmuşlar? Fotoroman Süleyman Soylu'ya koşmuşlar. Bütün yolsuzluklarla ilgili fotoromanı olan İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'ya koşuyorlar. Niye? “Kurtar bizi İçişleri Bakanı!” diyorlar. İçişleri Bakanı ne yapıyor? Aylar geçiyor; altı ay, sekiz ay geçiyor, bunlarla ilgili bir işlem yapıyor mu? Yapmıyor değerli arkadaşlar. İşte çifte standart budur arkadaşlar.

Bakın, size söyleyeyim, bugün sokakta insanları çevirip “HDP'li belediyelere niye kayyum atandı?” diye sorsanız 100 kişiden 60'ı herhâlde şunu söyler: “Onlar dağa para gönderiyordu diye kayyum atandı.” Niye? Çünkü sizin propaganda aygıtınız böyle söylüyor. “HDP'li belediyeler dağa para gönderiyordu, o yüzden kayyum atandı.” derler.

Değerli arkadaşlar, size sorarım ya, bir HDP'li belediyeyle ilgili, belediye başkanıyla ilgili, dağa para göndermekle ilgili elinizde 5 kuruşluk -bırakın milyonları, milyarları- bir belge, bilgi, mahkeme kararı var mı? Yok. Olmaz da... HDP'li belediyelerle ilgili 5 kuruşluk bir yolsuzluk dosyası var mı elinizde? Şükürler olsun ki yok, olmaz da değerli arkadaşlar.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kılıfını mı buldun?

GARO PAYLAN (Devamla) – Ama siz bu iddialarla belediyelerimizi gasbettiniz ve değerli arkadaşlar, hâlâ da belediye başkanlarımızı göreve iade etmiyorsunuz. Bak, rüşvet ve yolsuzluktan, ihaleye fesattan mahkeme kararları var; hâlâ AKP'li Şırnak, Uludere ve Hilal Belediye Başkanları koltuklarında. Yeter mi? Yetmez değerli arkadaşlar. Daha pek çok belediyenizle ilgili iddia var, ne idare bir işlem yapıyor ne de yargı bir işlem yapıyor. Neden? Çünkü değerli arkadaşlar, balık baştan kokar.

Hani bu, fotoroman Süleyman Soylu var ya, İçişleri Bakanı... Hani Mardin'in kayyumu var ya değerli arkadaşlar, Mustafa Yaman; yüz milyonlarca liralık yolsuzluk yapmış. O kişiden kim hediye almış yüz binlerce liralık? Bak, faturaları burada. Süleyman Soylu ve diğer pek çok bakan, bak, suçüstü; tespih faturası kesilmiş, tespihçide tespih beğeniyor, aha da faturası burada; Süleyman Soylu bunları yapıyor. Tabii ki imam bunu yaparsa cemaat ne yapar? Belediye başkanları ne yapar? İşte onlar der ki: "Bu suçlar, bu yolsuzluklar demek ki normal, biz yolumuza devam edelim..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GARO PAYLAN (Devamla) – Süre vermiyor musunuz Başkanım?

BAŞKAN – Buyurun.

GARO PAYLAN (Devamla) – "...Sayıştay da bir bulgu bulursa bunun üzerini Süleyman Soylu örter, idare bir işlem yapmaz. Yargıda da nasıl olsa biz yargı üzerinde hâkimiyet kurarız ve herhangi bir işlem yapılmaz."

Değerli arkadaşlar, bakın, bu yolsuzluk iddialarının binde 1'i CHP'li bir belediyede, İYİ Partili bir belediyede olsaydı neler yapacağımızı çok iyi biliyoruz ama sizlerle ilgili milyarlarca liralık yolsuzluk belgesi var ama işlemleri yapamıyorsunuz. Niye? Çünkü işin başında Süleyman Soylu var. Süleyman Soylu'yla ilgili de binlerce yolsuzluk iddiası var. Siz böyle bir İçişleri Bakanını görevde tuttuğunuz sürece belediye başkanlarınızın da aynı yoldan yürümesini engelleyemezsiniz değerli arkadaşlar. Gelin, araştırma önergemize destek verin; yolsuzlukları, hırsızlıkları ortaya çıkaralım, tüyü bitmemiş yetimin hakkını koruyalım.

Saygılar sunarım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Behiç Çelik.

Buyurun Sayın Çelik. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

24 Kasım Öğretmenler Günü'nü kutluyorum. Başta Ulu Önder olmak üzere şehit olan öğretmenlerimize ve ebediyete intikal edenlere rahmet niyaz ederken tüm camiaya saygılar sunuyorum.

Değerli arkadaşlar, görünen köy kılavuz istemez. Doğrudan yeme kastıyla hareket eden bir yönetim anlayışının ulaşacağı netice hüsrandır. AKP belediyciliği kendi devletine, kendi halkına, inanç ve değerlerine tamamen yabancılaşmış, yoz bir yönetim mekanizması hâline dönüşmüştür. Başka bir ifadeyle, AKP tipi belediycilik maalesef ülkeyi batağa sürüklemiştir. Kamu kaynakları acımasızca sömürülmüş, bütün hizmet alanları ranta kurban edilmiştir. Bugün belediyelerdeki en büyük mali kaçak imar uygulamalarından kaynaklanmaktadır. Oysa, yapılması gereken bellidir; İmar Kanunu'na ve mevzuatına kesin hükümler getirilmeli, müeyyideler artırılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, diğer taraftan, belediyelerin çok kıt imkânlarla hizmet etmeye çalıştıkları da bilinmektedir, buna istinaden bir kanun teklifi de hazırlamıştık. Kanun teklifimiz büyükşehirlere verilen genel bütçe vergi gelirleri toplamının yüzde 6 oranının yüzde 8'e yükseltilmesini öngörüyordu, diğer belediyeler için de oranlar bütünüyle artırılıyordu ama AKP bu tür düzenlemelere asla değer vermiyor.

Diğer taraftan, belediyeler, hizmet ve yatırımları için kredi temininde büyük zorluklar yaşamaktadır. Birçok belediye yurt dışından kredi temin etmeyi başarırken bakanlık kredileri onaylamadığı için yürürlüğe sokulamıyor, dolayısıyla belediye yatırımlarını gerçekleştirilemiyor. Ayrıca, Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinden Cumhurbaşkanlığı emriyle yandaş belediyelere de mali transferler yapıyor.

Denetime gelince, Sayıştay mevcut 1.397 belediyenin ancak yüzde 35'ini denetleyebiliyor, Sayıştay dışında geçmişte Mülkiye Teftiş Kurulu tüm belediyeleri üçer yıllık periyotlar hâlinde mali denetime tabi tutuyor ve tazmin raporu düzenliyordu. Şu anda mülkiye müfettişlerinin mali denetim yetkisinin olmaması belediyelerde yolsuzlukların ana nedenlerinden biri hâline gelmesine yol açmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun tamamlayın.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) – AKP’li belediyelerin yıllarca dernek, vakıf ve yandaş medya, sözde strateji, danışmanlık şirketleri gibi oluşumlara sık sık kaynak transferleri yaptığı da bilinmektedir. Üzülerek ifade etmek isterim ki belediyelerin arsa ve binalarının da kapış kapış peşkeş çekildiği aşikârdır. Yarın iktidar değişince ne olacak? Paylar düzeltilecek, Maliyenin yedek ödeneğinin rasyonel kullanımı sağlanacak, imar yolsuzluklarına son verilecek, Sayıştay ve Mülkiye Teftiş Kurulu denetimleri ağırlık kazanacak, kredi kullanımında partizanlığa son verilecek; vakıf, dernek gibi birtakım oluşumlara, transferlere son verilecek diyorum.

Teşekkür ediyorum, hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Burhanettin Bulut.

Buyurun Sayın Bulut. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA BURHANETTİN BULUT (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; isminde bulunan “adalet”i dünden yitirmiş bir iktidarın belediyeler arasında ayırım yapmamasını beklemiyoruz zaten, ayırım yapacaklardır, eşit davranma ihtimallerini bile görmüyoruz ama bu adil davranmamayı belli bir noktada durdurmaları gerekiyor. Ne bileyim, işte, Cumhurbaşkanı “topal ördek” dedi; ona uygun olarak kredilerini engelleyebilirsiniz, bu da anlaşılabilir, anlaşılmaz ancak hadi diyelim. Ama bunu kriminal bir hâle getirip, yolsuzluk yapanlara ses çıkartmayıp aksine, mahkeme sonucu olmayan belediye başkanlarını görevden alırsanız ya da orada bir terör varmış gibi, terör örgütleri orada cirit atıyormuş gibi işleme tabi tutarsanız bu bir vicdansızlıktır.

Ve başka bir şey daha, bunu bu ülke çok yaşadı. Kendi yolsuzluk yapanını engellemezsen yolsuzluk kanserli bir hücre gibi her tarafa yayılır ve bunlara sorumsuzluk tanımak da bu ülkeye yapılacak en büyük kötülüktür. Ben Sayıştay raporlarındaki usulsüzlükleri söylemeyeceğim, Garo Paylan söyledi bunu. Bursa’daki 4 milyon lira harcayan Yıldırım Belediyesini, Malatya’daki temizlik işleri için Mercedes alınmasını, Bursa’da 27 ihalenin tek kişiye verilmesini; bunları ayrı tutuyorum ama asıl -kayyum belediyelerini de bırakıyorum- bizim belediyelere yapılanları ifade edeceğim: Birincisi, Yalova Belediyesi. Yalova Belediye Başkanı Vefa Salman bir suç ihbarı yapıyor ve görevden alınıyor. Bunun üzerine, 3 tane bilirkişi raporu ve MASAK raporu suçsuz olduğunu söylemesine rağmen iki buçuk yıldan bu yana görevine iade edilmiyor. Menderes Belediye Başkanı Mustafa Kayalar, mahkeme sonucu yokken görevden alınıyor. Çam Belediyesi keza aynı şekilde...

Geçen yıl bütçe görüşmelerinde “İstanbul Büyükşehir Belediyesinde 557 terörist var.” denildi. Onunla ilgili en küçük bir açıklama daha sonra çıkmadı; bu iddiayı kamuoyuna bırakan kişi, bununla ilgili tek bir işlem yapmadı. Mersin’de bir terör saldırısı sonrası, ertesi gün, Mersin Büyükşehir Belediyesinde 17 çalışana sabah erken saatlerinde yine terör gözaltısı yapıldı ama ne oldu? 13’ü serbest kaldı, bunlardan 1’inin de şehit çocuğu olduğu ortaya çıktı. Bunların hepsini yapan, bu kriminal dönemi yansıtan, kriminal bakan -biraz önce ifade eden Grup Başkan Vekilim gibi- suç işleri bakanı fakat suç işleri bakanı bunu yapıyor olsa da burada AKP milletvekillerinin, AKP yöneticilerinin buna itiraz etmeleri gerekiyor çünkü yapılanlar, diğer kendi belediyelerindeki yolsuzlukla mukayese edildiğinde arada dağlar kadar fark var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BURHANETTİN BULUT (Devamla) – Ben size Adana’dan, Ceyhan’dan da bir örnek vereceğim: Ceyhan Belediye Başkanı Kadir Aydar, genç bir kardeşimiz, ilk başta Yüksek Seçim Kurulu tarafından görevden alındı, daha sonra da bir yolsuzluk soruşturmasıyla hapse atıldı, genç kardeşimiz tam dört buçuk ay hapiste yattı. Mahkemeye çıktı, mahkemede rüşvet aldığı ifade edildi, bu rüşvetin de “tape”lerde olduğu söylendi ancak bu “tape”lerde rüşveti veren “Ben vermedim.” diyor, alan “Ben almadım.” diyor; en sonda da mahkeme sesli dinlemek üzere “tape”leri istedi, “tape”ler gelince o yolsuzlukta Kadir Aydar’ın adı ortaya çıkmadı ve sonuçta bunun bir düzmece olduğu ortaya çıktı. Ben buradan sizlere soruyorum: Bu yolsuzluk sonrası, bu organize kötülük sonrası bile isteye bu kötülüğe alet olmak sizin açınızdan bir rahatsızlık sebebi değil midir?

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Manisa Milletvekili Sayın Uğur Aydemir.

Buyurun Sayın Aydemir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Uğur Aydemir, savun bakalım, hadi savun bakalım.

AK PARTİ GRUBU ADINA UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubum adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, öncelikle, şehit olan öğretmenlerimizi ve ebediyete irtihal eden öğretmenlerimizi rahmetle anıyor ve geleceğimizi inşa edecek yavrularımızı yetiştiren tüm öğretmenlerimizin de Öğretmenler Günü’nü kutluyorum.

Sayıştay 6085 sayılı Kanun’un 48’inci maddesine göre denetim yapar, nereleri denetlediği de çok aşikâr, malum. Şimdi, Sayıştay denetçisi gitti, kurumda denetimini yaptı, bir suç buldu veya konusu suç teşkil eden bir olaya rast geldi, denk geldi; raporunu yazar, Sayıştay Başkanlığına öncelikle bildirir; hangi belediye, şudur, budur diye bakmaz. Sayıştay Başkanlığına bunu bildirdikten sonra, Sayıştay Başkanı esnek davranamaz, keyfi davranamaz. Ne yapar? Bunu derhâl ilgili daireye bildirir. İlgili daire 4 asil üyeden ve 1 başkandan oluşur. Bunlar inceleme yaptıktan sonra hakikaten konusu suç teşkil eden bir durum varsa cumhuriyet başsavcılığına ne yapar? Suçu bildirir. Cumhuriyet başsavcılığı konuyu inceler, araştırır, hak mahrumiyetini gerektiren durum varsa Adalet Bakanlığına, eğer hak mahrumiyetini gerektiren bir durum yoksa, kamu zararı varsa bunu Sayıştaya bildirir. Sayıştay da Maliye aracılığıyla kamu zararını zararı oluşturan kişilerden ne yapar? Onlardan tazmin yoluna gider ve tahsilatını yapar.

Değerli arkadaşlar, şimdi, Sayıştay bu kadar temiz bir soruşturma yaparken, denetim yaparken sizlerin gelip de burada “A belediyesine, B belediyesine şöyle karar verdi, keyfi karar verdi, yargısal boyuttan sonra İçişleri Bakanı bunu uygulamıyor.” demeniz en hafif tabirle absürt bir şey. Neden? Çünkü arkadaşlar, incelemeye baktığınız zaman, incelenen konulara baktığınız zaman, ilgili belediyelerin belediye başkanlarının neden görevden alınmadığını, neden görevine devam ettiğini zaten siz de çok net biliyorsunuz. Mesela, Uludere Belediye Başkanı; konusu suç teşkil eden durum var. Hangi tarihte olmuş? Belediye Başkanı Belediye Başkanı olmadan önce durum söz konusu ve İçişleri Bakanlığı bunu görevden almıyor. Diğer bir konu hangi konu? Hilal Belediye Başkanı. 2013 yılında suç var mı? Var. Ceza almış mı? Almış. Bu, 2014 yılında tekrar Belediye Başkanı seçiliyor ve 2019 yılında tekrar seçildiği için görevine devam ediyor. “E, AK PARTİ’li belediyelere bunu uyguladınız, başka belediyelere niye uygulamıyorsunuz?” diyorsunuz değil mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nasıl devam eder ya?

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Ataşehir Belediye Başkanı, Adana Belediye Başkanı da aynı durumla karşı karşıya kalmış ve onlar da ne yapmışlar? Tekrar görevlerine atanmışlar.

Efendim, Yalova Belediye Başkanından bahsetti arkadaşlarımız. Yalova Belediye Başkanı bir defa görevi başındaydı, seçime gitmedi, görevi devam ederken suç tespit ediliyor, ceza alıyor ve cezasının sonucunda mahkûm oluyor. (*)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Hayır, Yalova Belediye Başkanı ceza almadı, ceza almadı, yargılaması devam ediyor. 3 bilirkişi raporunda da suçsuzluğu belirtildi.

BAŞKAN – Buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Ama bizim arkadaşlarımızın biri mahkeme basmıyor, hepsi ne yapıyor? Mahkeme kararına saygı duyuyorlar.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ya yalan söylemeyin! Ya Allah’tan korkun, mahkemesi devam ediyor adamin ya!

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Ama sizler işinize gelince, hukuk ve yargı süreci devam ederken size göre, sizin istediğinize göre, hoşunuza gidecek bir şekilde karar verirse “Bağımsız bir yargı ve mahkeme.” diyorsunuz ama hoşunuza gitmediği zaman “Adalet tecelli etmedi çünkü niye? Mahkemeler bağımsız değil.” diyorsunuz. Arkadaşlar, çifte standartlı bir şekilde hareket yapmayın. Bursa Belediyesinin 7 milyar cirosu var, bütün ihalelerini e-ihale sisteminden canlı yayında yapıyor. Sadece ve sadece 8 milyon TL’sini 21/b’ye göre yapmış; 7 milyar kaç para, 8 milyon kaç para? Bunu getirip burada söz konusu yapıyorsunuz arkadaşlar.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Burada bari yalan söylemeyin ya!

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Biz AK PARTİ olarak, kurum ve kuruluşlara bakmadan, isimlerine bakmadan, belediyesinin ismine bakmadan... Kim haksızlık yapıyorsa, kim rüşvet yiyorsa, kim suç işliyorsa onun hesabını sormayan namerttir. Ama burada gelip de çifte standart yapmayın arkadaşlar. (CHP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Sizin İçişleri Bakanınız namert.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Uğur Bey, bak, bak...

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Bizler yetimin hakkını koruyoruz. Evet, yetimin hakkını koruyoruz, onun içindir ki yirmi yıldır iktidarız, 20’nci bütçeyi yapıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Neresini düzeltelim bilemiyorum ama bir sataşma var tabii. Yalova Belediye Başkanımızla ilgili duruşmanın görüldüğü noktadaki konuyla ilgili olarak mahkeme basmakla itham etti. Grubumuz adına Burhanettin Bulut cevap verecek.

BAŞKAN – Buyurun.

(*) Bu ifadeye ilişkin düzeltme, bu birleşim Tutanak Dergisi’nin 51’inci sayfasında “Açıklamalar” bölümünde yer almaktadır.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, Manisa Milletvekili Uğur Aydemir'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

BURHANETTİN BULUT (Adana) – Sayın Başkanım, genel alışkanlıkları, suç olmadan suçlu ilan etmek artık AKP'nin genel ahlakı olmuş durumda. Ben de buradan şunu söylüyorum: Suçluyu, yolsuzluğu savunan namertoğlunamerttir; bir. (CHP sıralarından alkışlar)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Namerttir, aynen.

BURHANETTİN BULUT (Devamla) – İki: “Yalova...” diyorsunuz. Ya Yalova'nın mahkemesi devam ediyor, iki buçuk yıldır da belediye başkanlığı görevinden alınmış durumda. 3 bilirkişi raporu açıklandı ve hâlâ mahkeme onu görevine iade etmiyor.

Peki, hani “Namertoğlunamerttir.” diyoruz ya, AKP Şanlıurfa ve Hilal Belediye Başkanları, Ocak 2022'de, rüşvet ve ihaleye fesat karıştırmaktan kesin hapis cezası aldı mı, almadı mı? Mahkeme kararı. Dönelim; mahkeme bu Belediye Başkanlarının görevden alınması için İçişleri Bakanlığına yazı yazdı mı, yazmadı mı? Dönelim; yine, aynı Belediye Başkanları, onları görevden alması gereken Soylu'yla gidip İçişleri Bakanlığının odasında fotoğraf çekti mi, çekti mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Uğur Bey, bak burada, bak.

BURHANETTİN BULUT (Devamla) – Evet, fotoğraf da burada, buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Cevaplayacağım.

BURHANETTİN BULUT (Devamla) – Siz diyorsunuz ki: “Yalova'da Belediye Başkanı suç işledi.” Mahkeme kararı yok; burada fotoğrafı olan 2 Belediye Başkanı...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – “Ceza aldı.” diyor ya!

BURHANETTİN BULUT (Devamla) – ...sadece ve sadece AKP'li olduğu için sorumsuzluk var.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ceza almadı, bilirkişi raporlarına göre “Suçsuz.” diyor.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Bu kadar iftira atılmaz ya.

BURHANETTİN BULUT (Devamla) – Onlara hiçbir ceza işlemiyor, üzerine...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Bu kadar yalancı olunmaz.

BURHANETTİN BULUT (Devamla) – ...ittifak gibi, İçişleri Bakanlığında, devlet kurumunda Bakanla fotoğraf çekilebiliyor.

Teşekkür ediyorum.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Cezadan sonra, cezası kesinleştikten sonra fotoğraf çekiliyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Uğur Bey Meclise yanlış bilgi verdi; ceza yok ortada, ceza yok.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Evet.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Cezası kesinleştikten sonra destek için fotoğraf çekildi, mesaj böyle.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ceza almadı, yargılama devam ediyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, ben de bir şeyi düzeltelim.

BAŞKAN – Yerinizden söz vereyim, buyurun...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Başkanım, düzeltsin, ceza yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Uğur Bey, vicdan, vicdan!

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

40.- Manisa Milletvekili Uğur Aydemir'in, Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet, değerli arkadaşlar, biz adaletli davrandığımızdan dolayı, biz hakkı haklıya teslim ettiğimizden dolayı, hakkını teslim ettiğimizden dolayı yirmi yıldır iktidarsınız, 20'nci bütçeyi yapıyoruz; bu bir. (CHP sıralarından gürültüler)

İkincisi, mahkeme Yalova Belediye Başkanının iade talebini reddettikten sonra Sayın Soylu, Sayın Bakanımız, Kıymetli Bakanımız onu nasıl görevine iade edecek arkadaşlar?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ceza almadı, ceza almadı.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ceza almadı, ceza almadı. Bilirkişi raporuna göre "Suçsuz." diyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Mahkemeyi hiçe mi sayacağız, siz İçişleri Bakanlığından bunu mu bekliyorsunuz, bunu yapmamız mümkün mü? Bunu yapamayız, bu iki.

Üçüncüsü, Hilal Belediyesiyle alakalı, 2013 yılında tespit edilen suçtan sonra 2014'te seçimi kazanıyor, 2019'da seçimi kazanıyor.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Ya, nasıl "Ceza aldı." diyebiliyorsun? Ayıp değil mi ya bu! İftiracı mısın sen? Ceza almadı, adam daha yargılanıyor.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Yargılaması devam eden birini nasıl suçlu ilan ediyorsunuz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Dolayısıyla, Belediye Başkanlığı görevine devam ettiği sürede, Belediye Başkanının İçişleri Bakanıyla fotoğraf çekmesinde ne mahzur var?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Yargılaması devam ediyor. Yargılaması devam ediyor, 3 tane bilirkişi raporuna göre "Suçsuz." diyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Belediye Başkanı devam ediyor görevine arkadaşlar. Yargıya saygı duyalım, yargının verdiği karara saygı duyalım.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Yazık ya, yazık!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sen duy saygıyı, yargılaması devam eden birini...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Grup Başkan Vekili söz istiyor.

Buyurun Sayın Altay.

41.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Manisa Milletvekili Uğur Aydemir'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerini düzeltmesini talep ettiğine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Parlamento tartışma yeridir, iftira atma yeri değildir. Sayın Uğur Aydemir'in biraz önce kürsüde yaptığı konuşmada Yalova Belediye Başkanımızla ilgili olarak "Yargılandı ceza aldı." ifadesini düzeltmesini talep ediyorum çünkü böyle bir şey yok.

BAŞKAN – Tamam, peki.

Sayın Oluç, buyurun.

42.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Manisa Milletvekili Uğur Aydemir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kayıtlara geçmesi için iki noktaya değinmek istiyorum. Hani, sayın hatip dedi ki: “Hakkı haklıya teslim ettiğimiz için iktidardayız.” Öyle değil; ben size 2 tane örnek vereceğim. Birincisi, 10’dan fazla atanmış olan kayyum yolsuzluktan dolayı değiştirildi. Yani siz kendi atadığınız kayyumları yolsuzluk yaptı diye görevden aldınız, bazı yerlerde 4’üncü defa atanmış kayyumlar var. İkincisi, hak ve haklıya bakalım. Mardin kayyumu Sayıştay raporlarına, bütün daire başkanlarının hakkında suç duyurusu olmasına rağmen yargılanmadı, merkeze çekildi ve Süleyman Soylu tarafından korumaya ve kollamaya alındı. İşte, haklı ve hak meseleleri bir kez daha ortaya çıkıyor, bunun da kayıtlara geçmesini istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, siz sordunuz...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hayır, Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Cevap?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tamam.

BAŞKAN – Buyurun.

43.- Manisa Milletvekili Uğur Aydemir'in, HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerini düzelttiğine ilişkin açıklaması (*)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, Yalova Belediye Başkanıyla alakalı suç duyurusunda bulunulmuş, mahkeme devam ederken ben “Ceza almıştır.” dedim. İddianame hazırlanmıştır, cezası kesinleşmemiştir, süreci devam etmektedir.

BAŞKAN – Tamam, düzeltmiş oldu yani.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet, bunu düzeltmek istiyorum.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ya, nasıl kesinleşecek, ceza almadı ki adam.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya “Süreç devam ediyor.” diyoruz işte.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Grup Başkan Vekili sordu, milletvekili düzeltti.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Tamam, düzeltti efendim, yeterlidir.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel ile Sakarya Milletvekili Engin Özkoç tarafından, öğretmenlerimizin özlük hakları, eğitimi, atama ve görevde yükselme gibi konulardaki tüm sorunlarının araştırılması amacıyla 23/11/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Kasım 2022 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım.

(*) Bu düzeltmeye ilişkin ifade, bu birleşim Tutanak Dergisi’nin 48’inci sayfasında yer almaktadır.

24/11/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 24/11/2022 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Altay

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Grup Başkan Vekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel ile Sakarya Milletvekili Engin Özkoç tarafından öğretmenlerimizin özlük hakları, eğitimi, atama ve görevde yükselme gibi konulardaki tüm sorunlarının araştırılması amacıyla 23/11/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (3789 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 24/11/2022 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Yıldırım Kaya. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA YILDIRIM KAYA (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle Başöğretmen Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere Mustafa Necati'yi, İsmail Hakkı Tonguç'u, Hasan Ali Yücel'i, Fakir Baykurt'u ve binlerce eğitim devrimlerinin mimarı olan öğretmenleri bir kez daha rahmetle anıyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Yaşayan efsane öğretmenlerimiz var, Türkiye Büyük Millet Meclisinde Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Engin Altay şahsında tüm milletvekili öğretmenlerimizin Öğretmenler Günü'nü de kutluyorum. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Değerli arkadaşlar, dün Mecliste bir basın toplantısı düzenledim. Basın toplantısının konusu 19 Kasım'da yapılan sınavlardı. Bu sınavın sınav olmadığını, açıklamanın 12 Aralık beklenmeden derhâl yapılması gerektiği çağrısını dün yapmıştım, Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer bu çağrıyı duymadı ama Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan bugün bu çağrıya yanıt verdi, sınav sonuçlarını açıkladı. Yapılan bir sınav değildi, yapılan öğretmenlerin aklıyla alay etmekte. Bakın, 432.672 kişi uzmanlık sınavına girmiş, 422.368 kişi -bugün biraz önce açıklandı- sınavı kazanmış. 68.067 kişi uzman öğretmen olan başöğretmenlik sınavına girer, bunların içerisinde de 66.422 kişi başöğretmen olur. Yani işin özet, şu anda nur topu gibi uzman öğretmenlerimiz oldu; 516.974 uzman öğretmenimiz var, 66.679 başöğretmenimiz var.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sorun nerede?

YILDIRIM KAYA (Devamla) – 19 Kasım sınavının sonuçları bu. Size soruyorum; sınava girmiş olanlar, ilkokul 1'inci sınıftan itibaren...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sınavsız bir hayat mı olsun?

YILDIRIM KAYA (Devamla) – Bir sınav ne için yapılır? Elemek için değil mi? Ayırtırmak için. Peki bu sınavda bir eleme görüyor musunuz? Hayır. Peki, nedir bu sınavın sonucu? Biz dedik ki, Cumhuriyet Halk Partisi olarak: Gelin, öğretmenlerden on yılını doldurmuş olanların maaşlarında 3.169 lira artış yapalım.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Bütün mesele para meselesi mi? Bütün mesele para meselesi midir ya? Ben bunu anılamıyorum.

YILDIRIM KAYA (Devamla) – 10 Ekimde kanun teklifi verdik, dedik ki: On yılın üzerinde olanların, yirminci yılında olan öğretmenlerin maaşlarına da 4.336 lira ilave olsun.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – İlla ki mesele para meselesi mi? Bir gelişmeyle alakalı, bilgi gelişimiyle alakalı bir şeyden bahsediyoruz.

YILDIRIM KAYA (Devamla) – Ayrıca 7 ve 9’uncu derece arasında olanlara da 901 lira maaş artışı kanun teklifi verdik. Bu hâlâ Komisyonunda bekliyor. Bugün bir kanun teklifi daha verdik. Bugün Öğretmenler Günü değil mi? Öğretmenler Günü’nde tüm eğitim çalışanlarına 1 maaş ikramiye verilsin diye kanun teklifi verdik. Eğer samimiysek, gerçekten para için bu sınavı yapmışsak niye bu sınava ihtiyaç duyduk?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Para için değil zaten, mesele bu zaten.

YILDIRIM KAYA (Devamla) – Bir kanunla bu sorunu çözeriz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Şu hâle bak, paradan başka bildiğiniz yok ya.

YILDIRIM KAYA (Devamla) – Bakın, size öğretmen sorunuyla ilgili bir şey sunmak istiyorum: “Üzerimize düşen neyse yapmanın sözünü mertçe veriyorum. Öğretmenlerimizin her daim yanında olacağız, atanmayan hiçbir öğretmen bırakmayacağız, sözleşmeli öğretmen, ücretli veya başka bir ad veya tanım altında hiçbir öğretmen kalmamalı, hepsi kadroya geçirilmelidir, kanaatimiz ve kararlılığımız budur.” Bunu kim söylemiş olabilir? Devlet Bahçeli. Ne zaman söyledi? Salı günü grup toplantısında. Peki, buradan çağrı yapıyorum: İktidar ortağınız Devlet Bahçeli’nin bu sözünün altına imza atıyor musunuz, atmıyor musunuz? Adalet ve Kalkınma Partisi sıralarında oturan milletvekillerinedir çağrım, bu sözün altına imza atıyorsanız gelin, öğretmenlerin sorunlarını araştıralım. Ben bugün 3 okula gittim. Önce Kurtuluş Şehit Albay Şentürk Aydınier İlkokuluna gittim, daha sonra Keçiören’de 2 okula gittim -Faik Erbağı İlkokulu ve Ortaokulu- 70 öğretmenle konuştum, öğretmenlerin söylediği şu: “Odayı görüyorsunuz, bizim hâlimizi görüyorsunuz, biraz sonra zil çalacak, sınıflara gireceğiz. Sınıflara girdiğimizde her birimiz aynı işi yapacağız, aynı işi yapmamıza rağmen aynı ücreti alamayacağız. Parlamentodaki milletvekillerine söyleyin, öğretmenlerini aramasınlar, öğretmenlerinin ellerini öpmeye gitmesinler, eğer bizi seviyorlarsa araştırsınlar.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

YILDIRIM KAYA (Devamla) – Gelin, burada, İYİ Parti, Milliyetçi Hareket Partisi, HDP, Cumhuriyet Halk Partisi, Adalet ve Kalkınma Partisinden oluşan bir komisyon kuralım, okullara gidelim, öğretmen ne istiyor, derdi nedir... Bu atanmayan öğretmenler Cumhuriyetin 100’üncü yılında 100 bin atama bekliyor. Bu sese kulak vererseniz öğretmenlerinizin elini öpün, bu sese kulak vermeyecekseniz öğretmenleri telefonla arayıp Öğretmenler Günü’nü kutlamayın, yalandan mesaj yayınlamayın. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YILDIRIM KAYA (Devamla) – Devlet Bahçeli’nin bu çağrısına Milliyetçi Hareket Partisinden destek bekliyorum. Sizden de ortağınızın çağrısına uyum bekliyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Adana Milletvekili Sayın İsmail Koncuk. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bütün öğretmenlerimizin Öğretmenler Günü’nü kutluyorum.

Tabii, bizim Adana’da güzel bir söz var “Kuru kuruya gadanı alayım.” diye. Biz muhalefet olarak öğretmenlerimizin Öğretmenler Günü’nü samimiyetle kutluyoruz ve yapacaklarımızı ilan ediyoruz. Diyoruz ki: 100 bin öğretmen ataması yapacağız. Öğretmenlerin ekonomik durumlarını iyileştireceğiz. Net olarak tek tek bunları sayıyoruz. Sayın Genel Başkanımız grup konuşmalarında bunları tek tek anlattı ama burada konuşan iktidar partisi milletvekilleri ne diyor? “Kuru kuruya gadanı alayım.” diyor bizim Adana ağzıyla; böyle bir şey olmaz.

Değerli milletvekilleri, değerli AK PARTİ’liler; öğretmenlerin desteğini kaybettiniz. Müthiş kızgınlar, ateşle oynuyorsunuz, bakın, vallahi ateşle oynuyorsunuz. 1 milyon öğretmen -sizden faydalananlar filan vardır, onları saymıyorum- öğretmenlerin büyük çoğunluğu şu anda AK PARTİ iktidarına ateş püskürtüyor. Dediniz ki onlara: “Sınava girin bin lira alın, başöğretmen olun 2 bin lira alın.” Hakaret ettiniz, hakaret. Geçinemeyen, kirasını ödeyemeyen, çocuğuna harçlık veremeyen, üniversiteye gönderdiği öğrencisini, evladını yeteri kadar, madden destekleyemeyen öğretmenlere hakaret ettiniz. On yıllık öğretmene “uzman” dediniz, işte, on yıl uzmanlık yapanlar da başöğretmenlik sınavına girdi. Peki, bir ile dokuz yıl arasında kıdemi olan öğretmenler ne yapacak, ne yapacak onlar? Cevap verin bakayım buna. İsyan ediyorlar. Sayın Bakan Mahmut Özer -evlere şenlik bir bakan vallahi, buradan ilan edeyim- ısrarla kariyer sınavını savundu. Kariyer falan da değil, sorulara bakın ya! İlkokul seviyesinde soru soruyorsunuz “Kariyer sınavı yaptık.” diyorsunuz. Ayıptır, ayıptır. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, değerli milletvekilleri, öğretmenlerimizin durumları gerçekten içler acısı. Atatürk’ün ifadesiyle “Yeni nesil sizin eseriniz olacaktır.” diye müthiş bir vazife yüklediğimiz, nesilleri yetiştirmesini, en iyi şekilde eğitmesini beklediğimiz öğretmenleri bir köşede vallahi unuttunuz, unuttunuz. Sahip çıkmak durumundayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Dolayısıyla bu Öğretmenler Günü’nün bir dönüm noktası olduğunu ben hatırlatıyorum. İnşallah, 2023 yılının 24 Kasımında öğretmenlerimizin yüzü daha çok gülecek ve yirmi yıldır ihmal ettiğiniz öğretmenlerimiz, eğitim çalışanlarımız, memurlarımız ve halkımız hesabını sizden soracak diyorum, saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Serpil Kemalbay. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sayın Başkan, sayın vekiller; uluslararası anlamda 5 Ekim Dünya Öğretmenler Günü, tüm dünya öğretmenlerinin aynı anda kutladığı bir gündür. Türkiye’de ise 12 Eylül darbesi sonrasında ilan edilen 24 Kasım Öğretmenler Günü, 12 Eylülün imzasını taşımakla maluldür. 12 Eylülün karanlık zihniyeti ve 12 Eylül darbecilerinin günümüzdeki temsilcilerinin oluşturmak istediği örgütsüz ve itaatkâr öğretmen dayatmasına direnen tüm öğretmenleri burada selamlıyorum. Dünyanın her yerinde eğitim emekçileri siyasi iktidarlara değil, halka ve öğrencilerine karşı sorumludur. Bu sorumlulukla davranan bütün öğretmenlerimizin Öğretmenler Günü’nü kutluyor, saygıyla selamlıyorum.

Eğitim emekçilerinin tarihinden bugüne ulaşan güçlü yankısına, TÖB-DER'e, TÖS'e, Fakir Baykurt'a, Gültekin Gazioğlu'na dönüp tekrar bakıyor ve feyzalıyoruz. Birçok öğretici miras bırakan köy enstitülerini burada selamlıyoruz. Atanamayan öğretmenleri, “Ağaç kabuğu yesinler.” denilerek hakları gasbedilen, ekonomik sorunlar, sosyal dışlanma yaşayan, psikolojik sorunlar nedeniyle yaşamına son veren KHK'li öğretmenleri unutmuyoruz. “Bu suça ortak olmayacağız.” diyen barış akademisyenlerini de burada saygıyla selamlıyoruz.

Sayın vekiller, öğretmenler öğretmenlik mesleğinin güvencesizleştirilmesine, öğretmenler arasındaki ayrımcılığı ve eşitsizliği derinleştiren Öğretmenlik Meslek Kanunu düzenlemelerine ve Hükümetin eğitim sektöründeki özelleştirme politikalarına karşı çıkıyorlar. Bu sese kulak vermeliyiz. Özel sektörde çalışan öğretmenler sadece 24 Kasımdan 24 Kasıma hatırlanıyor. Ekonomik ve özlük haklarının özel sektör öğretmenlerine tanınmasını da biz buradan iktidara hatırlatıyoruz. Eğitim emekçileri iktidarın öğretmenleri böl, parçala, yönet anlayışına karşı, öğretmenlerin değersizleştirilmelerine karşı meslek onuruna sahip çıkıyor ve itirazlarını yükseltiyorlar; bu itirazları mutlaka dinlemeliyiz.

Burada AKP'li vekil dedi ki: “Öğretmenlerin maaşları iyileştirildi.” Böyle bir şey yok arkadaşlar. Yüz binlerce öğretmenin geçim sıkıntısı yaşamasından, yüksek kiralar ve faturalar nedeniyle ay sonunu getiremeyişinden anlıyoruz ki öğretmenler sefalet içinde, öğretmenler enflasyona ezdirilmiştir.

Bakın, EĞİTİM SEN'in hazırladığı bu tabloda öğretmenlerin ekonomik durumunu anlayabiliriz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) – Öğretmenler 2013 yılında dolar bazında 970 dolar ücret alırken 2022 yılında 509 dolar ücret alıyorlar. Yine, 2013 yılında ücretleriyle 14 altın alabilirken bugün sadece 5,5 altın alabiliyorlar. Öğretmenler enflasyona ezildi. Öğretmenlerin özlük hakları kadar ücretleri de iyileştirilmeli, yoksulluk sınırının üstüne taşınmalıdır. Boş sözleri, hamasi nutukları bırakın arkadaşlar. Gelin, öğretmenlerin ve tüm eğitim emekçilerinin devasa sorunlarına burada birlikte çözüm olalım. Tüm öğretmenlerin derhâl atamaları yapılsın ve bütün öğretmenler kadrolu olarak yaşasın. Özel okulda en düşük öğretmen maaşı kamuda yeni başlayan öğretmenle eşleştirilsin. Kariyer basamak sınavlarından vazgeçilsin. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Siirt Milletvekili Sayın Osman Ören. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA OSMAN ÖREN (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi tarafından verilen grup önerisi aleyhine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce heyetinizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi ve değerli hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum.

Bugün 24 Kasım Öğretmen Günü. Ben de bir eğitimci ve öğretmen arkadaşınız olarak şimdiye kadar eğitim öğretim camiamıza emeği geçmiş tüm öğretmenlerimizi saygıyla selamlıyor; bu uğurda vefat eden, şehit olan tüm öğretmenlerimize de Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum.

Değerli milletvekilleri, gelecek nesillerimize istenilen bilgi, beceri ve değerlerin kazandırılması için ileriye dönük hazırlanacak programlarla eğitim sisteminin ihtiyaca cevap verebilecek dinamik ve etkili bir yapıya kavuşturulması öğretmenlerimizin nitelik ve statülerinin iyileştirilmesine, bu iyileşme ise sistemin ana unsuru olan öğretmenlerin niteliğine bağlıdır. Diğer yandan, ekonomik gelişmeye her zaman eğitim ve kültürdeki gelişmelerin eşlik ettiği ve birbirlerini tamamladıkları düşünüldüğünde, teknolojik ilerlemede ve ekonomik kalkınma hamlelerinin başarılı olmasında yetişmiş insan kaynağının belirleyiciliği açıktır. Değişen ve gelişen bilgi ve teknolojileri, eğitim sistemlerinin yapısını, felsefesini,

programlarını, eğitimin altyapısını ve öğretmenlerin nitelik ve statülerini yeniden gözden geçirmeyi gerekli kılmaktadır. Önemli olan, çocuklarımızın çağın ve ülkemizin ihtiyaç duyduğu seviyede yetiştirilmesidir. Ekonomik, sosyal ve kültürel alanda büyümenin sürükleyicisi olan öğretmenlerimizin sorunlarını çözebildiğimiz, üstün nitelikli öğretmenlere sahip olduğumuz ve öğretmenlerimizin her türlü maddi ve manevi sıkıntıdan uzak bir şekilde görev yapmalarını temin ettiğimiz oranda millî eğitimdeki başarımızın artacağı malumdur.

Mevcut öğretmenlerimizin yüzde 74'ü son yirmi yıl içerisinde atanmıştır ve yine bu yirmi yılda öğretmenlerimizin maaşlarında 20 kata yakın artış yapılmıştır. Öğretmenlik Meslek Kanunu çıkarılarak bugüne kadar öğretmenlere verilmeyen itibar ve saygınlık sağlanmış, kariyer basamaklarında ilerleyen öğretmenlerimize ekonomik açıdan en büyük iyileştirme yapılmıştır.

Eğitim alanındaki çalışmalarımıza ilişkin olarak bırakın 81 ilimizi sadece kendi ilim Siirt'i örnek gösterirsek AK PARTİ Hükûmetimizin yaptıkları hakkında bilgi sahibi olursunuz. Bakanlığımızın temel hedef ve politikaları kapsamında sadece Siirt'imizde 509 adet okulda toplam 4.078 dersliğe ulaşarak derslik başına 26 öğrenciye düşmeyi başardık. Bu yıl 550 bin adet ücretsiz kitap desteği...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

OSMAN ÖREN (Devamla) – İlimizde son üç yılda 260 tane kütüphane kurulmuş ve 300 bin kitap dağıtılmıştır. İlimizde 2020-2022 yılları arasında yapılan 512 derslikli 39 okul binası ve 1 adet spor salonuna toplam 479 milyon 892 bin TL yatırım yapılmıştır. İlimizde yürütülen çeşitli projelerle okuryazarlık oranı yüzde 99'a ulaştırılmıştır. İlimizde daha önce kapalı olan köy okulları eğitim öğretime kazandırılmaya başlanmış ve sadece son yılda 19 köy yaşam merkezine dönüştürülerek faaliyete başlamıştır.

Son yıllarda Bakanlığımız öncülüğünde meslek liselerinin üretim kapasiteleri ilimizde binde 1.000 artırılmıştır. İlimizde sadece 1 öğrencimiz için Şirvan ilçemizde okul açılmıştır; bu bağlamda Bakanlığımızın eğitim öğretime verdiği önem oldukça açıktır. En büyük bütçe eğitime verilmektedir.

Bu duygu ve düşüncelerle grup önerisinin aleyhinde olduğumuzu bildirir, yüce heyetinizi saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın Eronat, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

44.- Diyarbakır Milletvekili Oya Eronat'ın, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 24 Kasımın Öğretmenler Günü olması hasebiyle 1 Ekim 1996 tarihinde Diyarbakır'ın Hantepe köyünde PKK tarafından şehit edilen 26 yaşındaki Cuma İbiş Öğretmeni, 30 yaşındaki Nesrin Ünügür Öğretmeni, 26 yaşındaki Uğur Gören Öğretmeni, 23 yaşındaki Mustafa Saadettin Küçük Öğretmeni saygıyla, minnetle ve rahmetle anıyorum.

Özellikle Güneydoğu'daki çocuklarımızın eğitim almaması için bugüne kadar tam 151 öğretmeni şehit eden PKK'yı ve destekçilerini şiddetle kınıyorum.

24 Kasım Öğretmenler Günü'nün tüm öğretmenlere kutlu olmasını diliyor, beni hayata hazırlayan ilk öğretmenim annemin ellerinden öpüyorum.

BAŞKAN – Sayın Ersoy, buyurun.

45.- Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy'un, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) – Teşekkür ediyorum Kıymetli Başkanım.

Türkiye'nin geleceğinin inşasında büyük pay sahibi olan öğretmenlerimize her zaman minnet ve şükran borçluyuz. Bu kutsal mesleğin temsilcilerinin kıymeti hiçbir şeyle ölçülemeyecek kadar büyüktür. İdealini ve heyecanını yüreğinde yaşatan öğretmenler dün olduğu gibi, bugün de çocuklarımızı ve gençlerimizi ilim ve irfanla donatarak üreten, vatanına ve bayrağına bağlı, erdemli nesiller yetiştirmeye devam edecektir.

Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e “Başöğretmen”lik unvanının verildiği bu anlamlı günde başta eğitim şehitlerimiz olmak üzere, ebediyete irtihal eden öğretmenlerimizi rahmet ve minnetle anıyor, tüm öğretmenlerimizin Öğretmenler Günü'nü kutluyorum.

BAŞKAN – Alınan karar gereğince, denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Bursa Milletvekili Osman Mesten ve 66 Milletvekilinin Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlıyoruz.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Bursa Milletvekili Osman Mesten ve 66 Milletvekilinin Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4672) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 365) (*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon raporu 365 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, bu teklif İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Teklifin tümü üzerinde İYİ Parti Grubu adına Aksaray Milletvekili Sayın Ayhan Erel konuşacaktır.

Buyurun Sayın Erel. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, yüce Türk milleti; Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin geneli üzerine partim İYİ Parti adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında, bugün 24 Kasım Öğretmenler Günü, başta Sayın Genel Başkanım Meral Akşener olmak üzere tüm öğretmenlerimizin Öğretmenler Günü'nü kutluyorum. Yine elinde kaleminden başka silahı olmayan, terör örgütleri tarafından canlarına kıyılan tüm şehit öğretmenlerimizi ve Hakk'ın rahmetine kavuşan öğretmenlerimizi rahmetle anıyorum.

(*) 365 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener'in söylediği gibi, İYİ Parti iktidarında ilk iş olarak, cumhuriyetimizin 100'üncü yılının şerefine 100 bin öğretmenimizi atayacağız. Ancak işimiz burada bitmeyecek; eğitim fakültesi mezunu ve elinde öğretmenlik diploması olan 600 bin öğretmenimizin atama sorununu da kademeli olarak çözeceğiz. Bu doğrultuda, ilk etapta 250 bin öğretmenimizin atamasını yapacağız. Neden, biliyor musunuz? Çünkü köy okullarını yeniden açacağız yani köylerimiz öğretmenlerine yeniden kavuşacak çünkü Sayıştay raporunda belirtilen 128 bin norm kadro açığını tamamen kapatacağız çünkü emekliye ayrılacak öğretmenlerimizin yerine yeni mezun öğretmenlerimizin atanmasını sağlayacağız çünkü 4+4+4 sistemine son verip ilkokulu yeniden beş yıl yapacağız. Yeni sınıf öğretmenlerine ihtiyacımız olacak, böylece iktidarımızın ilk yılında toplamda 250 bin öğretmenimizin atamasını gerçekleştireceğiz.

Ayrıca, Öğretmenlik Meslek Kanunu'nu yeniden ele alarak unvan uygulamasına bir an önce son vereceğiz. Meslekte beş yılını doldurmuş öğretmenlerimiz bir derece kazanacak ve bu öğretmenlerimize en yüksek brüt devlet memuru maaşının yüzde 60'ı kadar eğitim öğretim tazminatı ödeyeceğiz. Meslekte on beş yılını doldurmuş öğretmenlerimize bir derece verilecek ve öğretmenlerimiz de en yüksek brüt devlet memuru maaşının yüzde 120'si kadar eğitim öğretim tazminatı alacak. Ayrıca, öğretmenlerimizin emeklilik dönemlerinde de hak ettikleri gibi yaşamları için emekli maaşlarını yeniden düzenleyeceğiz.

Elbette özel okullardaki öğretmenlerimizi de unutmayacağız. Onların da özlük haklarını ve çalışma koşullarını hak ettikleri seviyelere getireceğiz. İYİ Parti iktidarında sınıflar yeniden memleketimizin yükseliş ocakları olacak; okullar yeniden mutlu öğretmenlerle, mutlu öğrencilerle dolup taşacak. Okul bahçelerinden çocuklarımızın, gençlerimizin, öğretmenlerimizin gür sesinden yeniden Andımız duyulacak. İnanın, çok az kaldı. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz teklife baktığımız zaman, gerekçenin hemen başında "kaçakçılığı ve kayıt dışı üretimi ortadan kaldırmak, haksız rekabeti önlemek" gibi İYİ Parti olarak da olumlu baktığımız ifadeler bulunmaktadır fakat vatandaşlarımız neden kaçakçılık yapma yolunu seçiyor veya vatandaşlarımız neden kaçakçılığa konu olan ürüne yöneliyor? Bu konular maalesef detaylı olarak araştırılmadan kanun teklifleri önümüze geliyor. Bu konuların sosyoekonomik sebepleri araştırılmadan kaçakçılığı teşvik eden, kaçak ürünlere, kaçakçılığa konu olan ürünlere vatandaşlarımızın talebinin artmasının nedenleri nelerdir? Bu konuların detaylı bir şekilde araştırılması gerekmektedir ki vardığımız sonuçlara göre vatandaşımızın lehine olan kanunlar çıkarabilelim. Gerçekten, baktığımız zaman, vatandaşlarımızın büyük bir kısmı sigaralarını kaçak yollardan, içkilerini de kendi bodrumlarına, mutfaklarına kurmuş oldukları alet edevatlarla kendileri temin etmektedirler. Niçin böyle yapıldığı sorulduğunda da büfede 500 liraya satılan bir alkollü içkiyi kendi imal ettiğinde 150 liraya mal ettiğini söylemekte ve dışarıdan 33 liralık sigarayı da 20 lira dolayında alabildiğini söylemektedir. Öncelikle hem alkollü içeceklerin hem de sigaranın -içki ve sigaraya karşı olan bir kişi olarak belirtmek isterim ki- vatandaşın alabileceği fiyatlara çekilmesiyle kaçakçılığın önüne geçilir diye düşünüyorum.

Alkollü içecekler ve tütün ürünleri tüketicilerin sağlığı üzerinde olumsuz etkilere neden olmaktadır. Ortaya çıkan bu etkiler doğrudan ve dolaylı yollarla devletin sağlık, adalet ve güvenlik gibi kamusal harcamalarında artış yaşanmasına neden olmakta ve tüm toplumu etkilemektedir. Hem toplum sağlığını korumayı hem de kamu harcamalarında tasarrufu hedefleyen devlet bu ürünlere özel tüketim vergisi uygulayarak tüketim oranını kontrol altına almayı ve tüketimi azaltmayı hedeflemektedir. Alkollü içecekler ve tütün ürünleri üzerindeki vergilerin tüketim ilişkisi çerçevesinde etkileri ve vergilemeyle hedeflenen sosyal amaca ulaşıp ulaşılmadığının ortaya çıkarılmasını amaçlayan kapsamlı bir araştırmayı incelediğimizde tütün ürünleri üzerindeki vergi yükü ile kaçak tütün ürünlerinin kullanımı

arasında anlamlı, pozitif yönde ilişki bulunmuştur. Tütün ürünleri üzerinde artan vergi yüküyle kaçak tütün ürünlerinin kullanımı da artmaktadır. Tütün ürünleri üzerindeki vergi yükünün azaltılmasıyla kaçak tütün ürünleri kullanımı da azalmaktadır. Alkollü içecekler ve tütün ürünlerinde uygulanan vergi oranlarındaki artışlar tüketimi azaltmamaktadır; aksine az da olsa tüketim üzerinde pozitif etki yaratmaktadır yani artan vergilerin alkol ve sigara tüketimi üzerinde azaltıcı bir etkisi olduğu gözlemlenmemiştir. Öyle ki bu ürünler üzerinde uygulanan özel tüketim vergilerinin neden olduğu fiyat artışları bazı kesimlerce ticari rant olarak değerlendirilmektedir. Bu durum kaçakçılık faaliyetlerinin artışında önemli bir rol oynamaktadır. Kırmızı ışıktaki geçmenin cezasının 427 TL, sınırdan geçmenin serbest olduğu ülkemizde bu kaçakçılığı önlemek mümkün görünmemektedir. 2020 yılı itibarıyla sigara üzerindeki vergi yükü, yüzde 63'ü özel tüketim vergisi olmak üzere, ortalama yüzde 81 civarındadır. Bu vergi uygulamasıyla artan sigara fiyatlarının özellikle genç neslin erken yaşta sigaraya başlamasının engellenmesi, orta ve düşük gelir grubundaki sigara tüketicilerinin ise sigarayı bırakmaları hedeflenmiştir ancak yüksek vergi ve yüksek fiyat, sarmalık kıyılmış tütün tüketimiyle birlikte sigara kaçakçılığını körüklemiştir.

2020 yılında sigara tüketiminin önceki yıla göre yaklaşık 2 milyar adet azaldığı görülmektedir. Buna karşılık sarmalık kıyılmış tütün tüketiminde artış meydana gelmiş, yaklaşık 118 milyar adetlik yasal sigara satışına sarmalık kıyılmış tütün ile kaçak sigara tüketiminin de eklenmesiyle iç piyasada 138 milyar adetlik bir tüketimden bahsedilmektedir. Türkiye, sigara satış hacmine göre dünyanın en büyük 10 pazarı arasında yer almaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 yılında devletin vergi geliri 1 trilyon 165 milyar; bunun 105 milyarı ÖTV'den meydana gelmiş, alkollü içeceklerden alınan ÖTV 23 milyar TL, sigaradan alınan ise 68 milyar TL olmuştur. Buna göre, 2021 yılında ÖTV gelirlerinin yüzde 11'i alkollü içeceklerden, yüzde 33'ü ise sigaradan elde edilmiştir. 2022 yılında tütün mamullerinden alınan ÖTV'nin 96 milyar, 2023 yılında ise 126 milyar TL olması bekleniyor. Yine, alkollü içkilerden 2022 yılında 40 milyar, 2023 yılında ise 65 milyar TL ÖTV geliri beklenmektedir. 2023 yılında tütün mamulleri ve alkollü içeceklerden toplam 187 milyar TL ÖTV gelirinin olacağı beklenmektedir. Vatandaşların kaçak sigaraya yönelmesi, kaçak alkol eğilimi nedeniyle devletin bu alanda ÖTV gelirlerinden 75 milyara yakın gelir kaybı tahmin edilmektedir. Bu parayla yıl boyunca okullarımızda okuyan 15 milyon 100 bin öğrenciye ücretsiz kahvaltı, öğle yemeği verilebilir; böylece çocuklarımız okullara aç susuz gitmekten kurtulur, annelerin yüreği de bu sızıntıdan, bu sıkıntıdan kurtulmuş olur.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin uluslararası piyasalarda marka değeri olan en önemli tarımsal ürünlerinden bir tanesi tütündü. Türkiye'de yetiştirilen oryantal tütünler, dünya piyasalarında uzun yıllar boyunca gördüğü yüksek talep nedeniyle "Türk tütünü" ismiyle anılır hâle gelmişti.

Bir zamanlar fındık ve üzümünden sonra en önemli tarımsal ihracat ürünü olan tütünün, 2012 yılından itibaren ithalat karşısında üstünlüğünü kaybettiğini görmekteyiz. Açıklanan verilere göre, 52 milyon 42 bin 363 kilogram tütün ihracatı karşılığında Türkiye, 258 milyon 79 bin 418 dolar gelir elde etmiş; ithalat rakamlarındaysa, 102 milyon 877 bin 491 kilogram tütüne karşılık, 510 milyon dolar civarında dışarıya para ödemek zorunda kalmıştır. 2007 yılında 280 milyon dolar olan yaprak tütün ithalatı, 2018 yılında 590 milyon dolarla zirve yapmıştır. Bu yerli tütün teşvik edilmiş olsaydı, 590 milyon dolar Türk çiftçisinin, Türk vatandaşının cebine girmiş olacaktı. Tütün ihracatında yaşanan düşüşün ana etkenlerinin başında ithal tütüne ek vergi getiren Tütün Fonu'nun kaldırılması gelmektedir. Yerli tütün kullanımında ise büyük bir düşüş yaşanmaktadır. Önceki yıllara göre ise yaprak tütün ihracatı gerilemiştir. İthalatın artmasındaki en önemli neden, yurt içinde üretilen sigaralarda kullanılan yerli tütün kullanım oranının yüzde 40'lardan yüzde 12'lere gerilemiş olmasıdır. Kayıt dışı üretimle birlikte, özellikle büyük yapraklı

tütün üretimi ve ticaretinin ülkemiz koşulları doğrultusunda bir türlü şekillendirilememesi, hem tütün üreticisi tarafında hem de kayıt dışı ticaretin boyutlarının büyümesiyle yaşanan adli ve idari süreçlerle birlikte sorunların katlanarak büyümesine yol açmıştır. Tütün üreticisinin talebi; yetiştirdikleri tüm ürünler kayıt altına alınsın, makul ve ödenebilir oranda vergilendirme yapılsın, yerli ürünümüz yok olup gitmesin.

Tütün üreticisi sayısı 2006 yılında 252 bin kişi iken son yıllarda 50 bin kişiye düşmüştür yani 200 bin çiftçimiz tütün tarımından vazgeçmiştir. Tütün üretimi 2006 yılında 135 bin ton iken son yıllarda 80 bin ton civarındadır.

Özetle, yaklaşık 200 bin üretici ailesini ilgilendiren ve bir zamanlar en önemli ihraç ürünü olan tütünde, Türkiye yabancı şirketlerin pazarı konumuna gelmiştir. Üreticinin en önemli sorunu yüksek girdi maliyetleridir. Diğer ürünlerde olan doğrudan destek tütün çiftçisinde olmayınca tütün çiftçisi kaderine ve çok uluslu şirketlerin insafına terk edilmiş durumdadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ iktidarı âdeta Türkiye’de tarımı bitirmek üzere politikalar üretmektedir. Tütünü bitiren AK PARTİ’ye vatandaşlarımız sormaktadır: Tütünden sonra şeker fabrikaları satıldığına göre sıra şeker pancarına mı geldi? Tarım politikalarınız yüzünden üzüm, fındık, çay, pirinç, pamuk, tahıl üreticileri de kurbanlık koyun gibi sıranın kendilerine geleceği endişesi içinde yaşamakta ve hayatları zindan olmaktadır.

Türkiye’de resmî verilere göre kayıtlı çiftçi sayısı son beş yılda yaklaşık yüzde 29, son on yılda ise yüzde 55 civarında azalmıştır. Tarım alanları ise son on yılda yüzde 5, son on dokuz yılda ise yüzde 12 gerilemiştir. TÜİK verilerine göre, tarımda istihdam edilen insan sayısı 2002’de 7 milyon 458 bin kişiyken bu sayı 2021 Eylülünde 4 milyon 974 bine düşmüştür. Buna göre, tarımda istihdam edilenlerin sayısı on dokuz yılda yüzde 33, son on yılda ise yüzde 26 gerilemiştir. Verilere pozitif bakıp “Bu azalma tarımda makineleşmekten kaynaklanmış mıdır?” diye düşündüm ancak 3 milyon hektar tarım arazisinin üretim dışı kalması bu düşüncemi ortadan kaldırdı.

Değerli Başkan, kıymetli milletvekilleri; AK PARTİ iktidarında şeker fabrikalarını sattık, millet olarak şekere hasret kaldık. 1 kilo toz şeker şu aralar 30 TL civarında, vatandaşın ağzının tadı kalmadı. Kâğıt fabrikalarını sattık, millet defter, kitap alamaz hâle geldi. Sümerbankı elden çıkardınız, vatandaş giyim eşyalarını ancak otuz altı ay taksitle alabilir hâle geldi. Hangisini sayalım, ülkede elden çıkarmadığınız, satmadığınız hiçbir şey kalmadı. Bu durum, devlet yönetimine egemen siyasi iradenin, AK PARTİ’nin tarımı ve tarımla uğraşan küçük çiftçileri gözden çıkardığını ortaya koymaktadır. Çiftçi artık borç ekiyor, icra biçiyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, 2002 yılı başlarında 4733 sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun yürürlüğe girdi. TEKEL’in içki bölümü, 2004 yılında kasasındaki 348 trilyon TL ve 70 milyon TL değerindeki içkiyle beraber 290 milyon dolara bir konsorsiyuma devredildi. Sözü edilen konsorsiyum, 2006 yılında TEKEL’in içki bölümünün yüzde 92 hissesini Amerikan Texas Pacific Group’a 3 katı fiyatla 810 milyon dolara sattı. Özelleştirme çalışmaları kapsamında 2 fabrika -Şanlıurfa ve Kırıkkale- ihale sonrası ise 8 fabrika -Ankara, Çanakkale, Diyarbakır, İstanbul, İzmir, Ürgüp, Yozgat ve Acıpayam- kapatılmıştır. TEKEL’in sigara bölümü, 2008 yılında 1 milyar 720 milyon dolara Amerikan şirketine satılmış, satış sonrası İstanbul, Adana, Bitlis, Malatya ve Tokat sigara fabrikaları kapatılmış, yalnızca Balıca Fabrikası çalışır durumda. Köylü ve işçi üretim alanlarını yitirmiş, piyasa yabancılaştırılmış, böylece Reji idaresi boyunduruğundan sonra, şimdi de piyasa, yabancı tekelin insafına bırakılmıştır.

Yerli ve millî olduğunu iddia eden AK PARTİ iktidarı, yerli ve millî olan tütünümüzün üretiminin önüne set çekerek ihraç ettiği tütüne karşılık yurt dışından, 2 kat fazla tütün almak zorunda kalmıştır.

Kendilerinden önce ülkenin öz kaynakları ile vatandaşımızın alın teri, bilek gücüyle yapmış olduğu millî servetimiz fabrikalar yok pahasına birer birer elden çıkarılmıştır. Bunun neticesi olarak çiftçi üretimden vazgeçmiş, tüketici ise dışarıdan alınan ürünlere mahkûm edilmiş, parası olmayan ise kaçak ürünlere rağbet eder hâle gelmiştir.

Türkiye’de tütün ve tütün mamulleri ile sahte alkolün yasa dışı satışının gittikçe yaygınlaştığı bir gerçektir. Neden acaba? Bu gerçek, AK PARTİ’nin uygulamış olduğu yanlış politikaların bir sonucudur. Bu iktidar bu gerçeği bilerek veya bilmeyerek saklamaya çalışmaktadır.

Akaryakıtta zam konusuyla yarış hâlinde olan sigara fiyatları 2 katına kadar zamlandı. Artan hayat pahalılığı, enflasyon, yolsuzluk, yoksulluk, açlık sınırı altında kalan vatandaşlarımız istemeseler de mecburi olarak fiyatı daha düşük olan kaçak ürünlere yönelmek zorunda kalmıştır.

Tekrar ediyorum: Bu durumun sorumlusu iktidarın yanlış politikaları. Yine, iktidarın yanlış izlediği politika sonucu düzensiz göç alan ülkemizde sınır güvenliği kontrolü azalmış, elini kolunu sallaya sallaya ülkemize girenler her türlü kaçak malı getirir hâle gelmişlerdir.

Özetle, kaçak tütün ve tütün mamulleri pazarı ile sahte alkol üretimindeki artışın sebebi iktidardır, iktidarın izlediği yanlış politikalar. Vatandaşın kaçak ürünlere yönelmesinin sebepleri tespit edilmeden, bunlar ortadan kaldırılmadan bu yapacağınız, cezayı artırıcı kanunlarla bunun önüne geçmek mümkün görünmüyor. Bu kanun teklifi, kaçakçılığa çare olmayacak diye düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

AYHAN EREL (Devamla) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Az önce Aksaray Sultanhanı ilçesinden hemşehrilerim, dar gelirli hemşehrilerim bir mesaj attılar, dediler ki: “2020 yılında ‘Dar gelirli ev yapacağız.’ diye TOKİ’ye bizi kaydettiler. Büyük heyecanla, büyük sevinçle buraya gittik, kaydolduk.” Ama bugün geldiğimiz noktada “15 bin lira peşin ödeyeceksiniz.” denilen konutlara 75 bin lira peşin “1.400 lira civarında taksitiniz olur.” dedikleri konutlara ayda 5 bin lira taksit ödemek zorunda olduklarını, 5.500 lira asgari ücret alan bir vatandaşın 5 bin lira taksit ödediğinde geri kalan 500 lirayla geçinmesinin mümkün olmadığını ifade ediyorlar.

Ben buradan AK PARTİ’li arkadaşlarımdan, TOKİ’ye ulaşarak -bu konuda yapılabilecek bir düzenleme olur mu- bu vatandaşların mağduriyetlerinin giderilmesini, kışın ortasında sokakta kalmamaları adına evlerine kavuşmaları yönünde bir çalışma talep ediyor, saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.05

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 17.19****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Sevda ERDAN KILIÇ (İzmir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 25’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

365 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Malatya Milletvekili Sayın Mehmet Celal Fendoğlu.

Buyurun Sayın Fendoğlu. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yurt içinde ve yurt dışında televizyon ekranlarından, sosyal medya platformlarından bizi takip eden aziz vatandaşlarımıza, gönül ve kültür coğrafyalarımızda yaşayan değerli kardeşlerimize şükranlarımı sunuyor ve en kalbî duygularımla hepinizi şahsım ve Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Yüce Meclisimize sunulan Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubum adına söz almış bulunmaktayım.

Ülkemizin birçok ilinde Amerikan tipi tütünler sözleşmeli olarak üretilirken 10 kadar ilimizde şark tipi yerli tütün üretimi yapılmaktadır. Ben de şark tipi tütün üretimi yapılan bir bölgenin milletvekili ve çiftçilik yapan bir ailenin evladı olarak tütün sorununu yakinen bilen ve tütün üretimi yapan çiftçilerle her daim görüşen biriyim. Bu nedenle, şark tipi tütün konusunda şahsıma çokça sorunlar iletildi. Sahada sorunları bizzat gözlemleyerek Sürgü’de, Erkenek’te, Doğanşehir’de, Kurucaova’da ve birçok yerde gördüm. Bu sebeple, geçen yıl bütçe görüşmelerinde tütün üretimi ve ticaretiyle uğraşan vatandaşlarımızın sorununu yüce Meclisimizin gündemine taşımış ve çözümü için önerilerde bulunmuş ve sizlerden yardım istemiştım. Önerilerim arasında mevcut yasal düzenlemenin gözden geçirilmesi ise en önemli konuydu. Bildiğiniz üzere geçen yıl konuyu yüce Meclisimizin gündemine taşımıştım, bu nedenle de konuyla ilgili yasa değişikliği teklifinin Meclise gelmiş olmasından dolayı mutluyum. Bu süreçte bana destek veren Milliyetçi Hareket Partisi Grubu, Grup Başkanı ve grup üyelerine, yasa teklifini olgunlaştırarak Meclise getirmiş olmalarından dolayı Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna teşekkür ediyorum.

Geçen bir yılda sorunun açık bir şekilde tespitini ve uygulanabilir çözüm önerilerini geliştirmek için hem Meclis çatısı altında ilgililerle bir araya geldik hem de bu alanda sorumlu olan kişi ve kurumlarla görüştük. Bu süreçte katkı sunan kamu ve özel sektör çalışanlarına, bölge milletvekillerine, parti Grup Başkan Vekillerine ve değerli katkılarını sunan bakanlarımıza katkılarından ve desteklerinden dolayı ayrı ayrı teşekkür ediyorum. Bu süreçte üreticimizin ve esnafımızın sorununun çözümü için tüm tarafları bir araya getiren ve hiçbir desteğini esirgemeyen ve en makul çözüm için destek veren Sayın Cumhurbaşkanımıza da teşekkürlerimi Meclis kürsüsünden ifade etmek istiyorum.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, takdir edersiniz ki bizim işimiz sorunu Meclise getirmek ve çözümü için herkesle çalışmak ve en doğru olanı milletimiz için yapmaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tütün, tüm dünyada “keyif verici bir madde” olarak sınıflandırılmakta; yaygın olarak da sigara, nargile ve puro şeklinde tüketilmektedir. Dünyanın neredeyse her yerinde üretilen ve tüketilen bu bitkinin üretimi de sanayisi de ticareti de büyük ekonomik ve sosyal öneme sahiptir. Dünyada her yıl yaklaşık 15 milyon çiftçi tarafından 6,5 milyon ton tütün üretilmekte olup bu üretimin değeri ise 17 milyar ABD doları civarındadır. Bu üretimin yaklaşık olarak üçte 1’ini Çin üretmektedir. Çin’den sonra ise Brezilya, Amerika Birleşik Devletleri ve Endonezya gelmektedir. Türkiye ise 80 bin ton kadar üretimle dünyada Bangladeş’ten sonra 15’inci sırada yer almaktadır. Tarımsal açıdan küresel değeri 17 milyar dolar olan bu bitkinin sanayide işlenmesi için kurutulmasında, taşınmasında, depolanmasında ve ambalajlanmasında tüm dünyada yaklaşık 25 bin kişi yıl boyu tam zamanlı işçi olarak çalışmakta ve 11 milyar ABD doları bir ekonomi yaratmaktadır. Tüm bu emek ve çabanın sonunda üretilen ürün yerküredeki 85.883 fabrikada işlenmekte olup sigara, nikotin ve diğer ürünlere dönüştürülmektedir. Bu süreçte ise yaklaşık 1,6 milyon kişi çalışmakta ve küresel olarak 251 milyar ABD doları gibi bir ekonomiye hükmetmektedir.

Sigara ve nikotin başta olmak üzere, üretilen çok sayıda tütün ve tütün ürünleri mamulü için büyük bir kâğıt, filtre, alüminyum makine ve alet ekipmanı piyasası oluşmuş ve oluşmaktadır. Tütün üretiminden ayrıca kolonya, parfümeri ve tarım ilacı üretimi de yapılmaktadır. Tüm bu süreç büyük bir üretim, istihdam ve ekonomi oluşturmaktadır. Tüm bu verilerle birlikte değerlendirildiğinde, küresel tütün üretimi, dağıtımı ve sanayisinin toplam istihdamı yaklaşık 17 milyon kişiye tekabül etmektedir, üretimin ekonomik değerinin ise 279 milyar dolar büyüklüğünde olduğunu görmekteyiz.

Dünyada bu kadar büyük bir ekonomik değer varken bizim tütün üretimimiz ise son otuz yılda 300 bin tondan 80 bin tona düşmüştür yani üretimimiz yüzde 75 azalmıştır. Bu üretimin azalmasının ekonomimize ve sağlığımıza da bir faydası olmamıştır çünkü son kırk yılda tütün ithalatımız sürekli artarak devam etmiş ve 20 bin tonlardan yüzde 600 artarak 120 bin tona gelmiştir. Kısacası, ülkemiz tütün üretiminde ithalatçı bir ülke olmuş, içilen sigaradaki yerli tütün oranları 4 kat düşerek yüzde 10’a kadar gerilemiş ve çok zor kazandığımız dövizler kaçak yoluyla yurt dışına gitmiştir. Bu düzenlemenin amacı da kayıt dışı kaçakçı önlemek, kaçak sigara ve makaronla mücadele etmek ve yerli üretimle tütün üreticimizi korumak ve kayıtlı altına almaktır. İşin özü, tütün üretiminin büyük bir ekonomik alan olduğunu, görmezden gelinmeyecek ve ihmal edilmeyecek kadar büyük bir sosyal değere sahip olduğunu hatırlatmak istiyorum.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; elbette ki diğer taraftan tütün ve tütün mamullerinin tüketiminin insan sağlığı üzerinde olumsuz etkilerinin ve sağlık sistemimiz ile sosyal güvenlik sistemimize olan kötü yansımalarının farkındayız. Sigara başta olmak üzere, zararlı tütün ve tütün ürünlerinin tüketiminin sınırlandırılmasına ve azaltılmasına koşulsuz ve şartsız destek veriyoruz. Dünya yetişkin nüfusunun yüzde 32 veya 33 civarındaki kısmına denk gelen yaklaşık 1,47 milyar insanın bağımlılık seviyesinde her gün sigara içtiği ve yılda 7 milyon insanın sigaraya bağlı sebeplerden de vefat ettiğini öğrenmiş bulunmaktayız.

Ülkemizde yapılan çalışmalar sonucu yüzde 35 ve üstü olan sigara kullanım oranının yüzde 29,3 oranına indiği de raporlarda görülmektedir ancak bu oranın sıfırlanmasının çok güç olduğu da anlaşılmıştır. Bu nedenle sigara veya diğer tütün ürünlerinin kullanımının azaltılması ve mevcut tüketim talebinin ise yerli imkânlarla karşılanması en uygulanabilir yaklaşım olarak görülmektedir. Bizlerin görevi, toplumun gerçeklerini göz önünde bulunduran ve bizleri millî hedeflerimize yaklaştıracak olan uygulanabilir ve halkımızın tüm kesimlerini mutlu edecek yasalar çıkarmaktır.

Tütün üretimi ülkemizde 19'uncu yüzyıl başlarında yerleşmiş, önemli tarımsal ürün ve ticaret konusuna dönüşmüş, tüm dünyadaki gibi önemli bir gelir kalemi olmuştur. Ancak 1883 yılında daha fazla vergi alınması maksadıyla yabancıların kontrolündeki Reji idaresine bağlanmıştır. Bu dönemde hem üreticiler için hem de tüccarlar için unutulması çok zor acılar yaşanmıştır. Cumhuriyetimizin kurulmasıyla birlikte, 1925 yılında TEKEL idaresi kurulmuş ve tütün ve tütün mamulleri idaresi tekrardan millileştirilmiştir. Ancak geçen süre içerisinde kötü idare ve değişen dünya ekonomisi nedeniyle TEKEL idaresinin kapatılması, ülkemiz ve tütün tarımı üzerinde olumsuz etkilere sebep olmuştur. Özellikle dünyada çok az ülkede bulunan ve “şark tipi tütün” olarak adlandırılan tek başına içilebilen sarmalık kıyılmış tütün üretimi, tüm bu süreçte geleneksel bir üretim yöntemi olarak kalmış, bölgemizde dar gelirli 250-300 bin kişinin geçim kaynağı olarak devam etmektedir. Bu tütünler kendi insanımız tarafından kendi toprağımızda üretilip başka hiçbir tütün veya maddeyle karıştırılmadan içilebilen bir değerdir. Ülkemizdeki tüm tütün üretiminin yaklaşık yüzde 20'si bu gruba girmektedir. Bu tütün üretimi hiçbir şekilde kaçak değildir, sadece, gerekli düzenlemeler yapılmadığından kayıt dışı sayılmaktadır. Çalışmalarımızın ve bu düzenlemenin amacı da aslında bu yerli üretimi korumak ve kayıt altına almaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu sorunun kısa vadede çözümüne katkı sunmak için öncelikli iki önerim var Komisyona.

Bir: Kayıt dışılıktan dolayı kaçak kabul edilen bu ürünlerin ticaretini yapanlara Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nda öngörülen “üç ila altı yıl” ve şu an görüştüğümüz teklifte “iki ila beş yıl” olarak düzenlenmiş hapis cezasının “bir ila üç yıl” olarak değiştirilmesidir.

İki: Kanun teklifinin 10'uncu maddesinin birinci fıkrasına 8'inci madde de eklenerek kıyılmış sarmalık tütün ticareti yapanlara öngörülen cezaların uygulanmasına, teklifte diğer maddelerin eklendiği gibi 1/1/2024 yılında başlanması ve uygulanması önerimizdir.

Diğer taraftan, ülkemizin yüz elli yıldan fazla süren, kaçak muamelesi gören yerli sarmalık kıyılmış tütün üretimi sorunlarının çözümü için diğer önerilerim ise şunlardır: Tarım ve Orman Bakanlığınca şark tipi tek başına içilebilen tütün üretim alanlarının ve üreticilerinin tespit ve tescil işlemlerinin yapılarak kayıt altına alınması, üretimin izne bağlanarak üretim alanlarının artışının engellenmesi, şark tipi tütün üretimi yapılan ve tescil edilen bölgelerde tütün ekimine alternatif gelir getirici yeni ürünlerin yetiştirilmesi ve iş kollarının desteklenmesi, sigara olarak piyasaya sunulan endüstriyel tütün ürünü üretim ve satışı ile yerli sarmalık tütün üretim ve satışının ayrı ayrı düzenlenmesi, şark tipi tütün üretiminin yerel, sınırlı, niş bir üretim olarak kabul edilmesi basitleştirilmiş kayıt ve vergilendirilmeyle düzenlenmelidir. Yani çiğ süt satışı ile paket süt satışının ayrıca düzenlenmesi gibi bir ayrıştırmayla bu geleneksel olan yerli üretim üzerindeki yasal ve teknik yükün de azaltılması mümkündür.

Son olarak, tütün üretimi, işlenmesi, muhafazası ve nakli sürecinde insan sağlığı ve genel hijyen kurallarına dair eğitim ve çalışmaların yapılması ve gerekli koruyucu tedbirlerin alınması gerekmektedir.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, tüm bu yapılacak çalışmalar sonucunda hem insan sağlığı korunacak hem dar gelirli küçük çiftçi korunacak hem de bu ürünü yerel şartlarda satan insanlar kayıt altına alınacak ve üretim vergilendirilecektir.

Kanun teklifinin ülkemize hayırlar getirmesini diliyor, emeği geçenlere bir kez daha huzurlarınızda teşekkür ediyorum.

Yedi dakikam kaldı. Evet, biraz da bir şehrin bilinmeyenlerinden bahsedeceğim. Bu şehir ki Anadolu'yu ana yurt yapan, Doğu Anadolu Bölgesi'nin Yukarı Fırat havzasında yer alan, Doğu Anadolu ve Fırat Nehri'nin en stratejik noktasında bulunan, bölgedeki ilk yerleşim milattan önce 6000'li yıllara

kadar uzanan, Selçuklu ve Osmanlı'nın iltifatına mazhar olan şehirden bahsediyorum; kayısı kokulu şehirden, hoşgörü şehriden, cumhuriyetine ve devletine sadık olan, büyük devlet adamları yetiştiren şehirden bahsediyorum. O şehrin adını tahmin etmişsinizdir, o şehir Malatya. (MHP sıralarından alkışlar) Tarihi ticaret yollarından İpek ve Kral Yollarının üzerinde stratejik bir konumdadır, 2021 verilerine göre Türkiye'nin en kalabalık 28'inci şehridir, dünyadaki kuru kayısı ihtiyacının yüzde 74'ünü karşılayandır. Selçuklu'nun en büyük, 170 odalı Silahtar Mustafa Paşa Kervansarayı Battalgazi ilçemizedir. Sevenlerin kavuştuğu, küslerin barıştığı Sıddı Zeynep Kümbeti ve yüzyıllardan beri psikiyatri üzerine uzman olarak görev yapan, tedavi oranı da bayağı yüksek olan, tedavi başarısız olursa “Yerli deliyi Korucuk ne yapsın?” türbesi de Aşağı Şehir'dedir.

Malatya, Neolitik Çağ'a kadar uzanan bir tarihe ve geçmişe sahiptir. Malatya tarih boyunca pek çok medeniyetin hâkimiyet kurduğu bir şehirdir. Malatya'da bulunan, Türkiye'nin en büyük ve en eski höyüklerinden Arslantepe Höyüğü ise 27 medeniyet ağırlamış, 27 medeniyete misafirperverlik etmiştir. Beş yüz yıllık geçmişiyle Selçuklu Ulu Camisi Battalgazi'dedir. En ünlü caddeleri Kanalboyu, Kışla ve Kernek'tir; ki meşhurdur Kernek, şarkılar var üstüne, ki ben de Kernekiyim. Arguvan'ın Kızık köyünde balıkların bulaşıkçı olduğunu biliyor muydunuz? Köylülerin suya tuttuğu tencere, tava ve tabaklardaki kırıntıları temizleyerek beslenen bulaşıkçı balıklar güzel ilçemiz Arguvan'dadır. Onar köyünde Şeyh Hasan Onar tarafından 1224 yılında yapılan, bilinen en eski Büyükcoca Cemevi yedi yüz doksan sekiz yıldır Arapgir Onar köyünde ayakta duruyor ve Göktürk kitabesiyle birlikte.

ABD'nin Arizona Eyaleti'ndeki Büyük Kanyon'a benzetilen ve 65 milyon yıl öncesine dayanan kaya oluşumlarının ve kral kaya mezarlarının bulunduğu kanyon ve Levent Vadisi, etli pilavıyla meşhur Akçadağ'dadır. Doğal güzelliğiyle Günpınar Şelalesi ve Kudret Havuzu, Somuncu Baba Türbesi, Somuncu Baba Camisi ve Balıklı Göl gül kokulu Darend'e'dedir.

Vatanı olan ta uzak Asya'dan Avrupa ve Amerika'ya yolculuk yaparken gelmiş -Hüseyin, dinle- İzollu'da, Yazıhan'da, Hekimhan'da, Kuluncak'ta, Battalgazi'de karar kılmış; bu toprak, bu su, bu havayla -ki Iğdır yok içinde- “En mükemmel tadıma bu yörede erişirim. Öyleyse artık ben buralıyım.” demiş ve bütün dünya kayısıyı Malatya'yla bilmiş, tanımış ve ona “güneşin altın yumurtası” demiş, ninelerimiz “yanağı güllü” demiş, kimileri “şekerpare” kimisi ise “zerdali” demiş. Malatyacada ise biz “mişmiş” demişiz. Kayısı, yiyeceklere hep güzelliği, sağlığı, hoşgörü ve sevgiyi çağırştırmış, onlara afiyet ve sağlık olmuştur. Arapgir üzümü, Hekimhan cevizi, Doğanşehir elması, Yeşilyurt dalbastı kirazı da bolluk ve bereket diyarı Malatya'mızda yetişmektedir.

Malatyalılara köfte dediğinizde akıllarına et gelmez -gelip yiyenler bilir- kiraz, ayva, fasulye, “üzüm yaprağıyla sarılmış bulgurdan ekşili küfte” “analı kızlı” “sıkma küfte” “ıspanaklı küfte” “balcanlı küfte” “dolma küftesi” “nahna sarması” gelir. “Nahna” lahana...

Bu vesileyle, ekranları başında bizi izleyen hemşehrilerimizi, aziz milletimizi ve siz Gazi Meclisimizin değerli üyelerini Malatya'mızda misafir etmekten onur ve şeref duyarız. Hepinizi Malatya'ya bekliyorum bu lezzetleri tatmak için. Hepinize kayısı tadında yaşam dilerim. Sevgiyle kalın, sağlıklı kalın. Servetiniz ana baba duası olsun. Allah'a emanet olun.

Teşekkür ederim. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Tebrikler. Çok güzel bir Malatya dinledik, tebrik ederiz.

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Malatya'ya gitmek artık farz oldu ya.

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Karar verdik, haftaya gidiyoruz.

BAŞKAN – Malatya'yı görmemek talihsizlik bundan sonra ya, herkes görecek.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Sayın Mehmet Ruştı Tiryaki.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine Grubumuzun görüşlerini sizinle paylaşmaya çalışacağım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen sevgili halkımızı saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, teklif sahipleri diyor ki: Tütün ve alkol kaçakçılığı konu ediliyor, dolayısıyla bir vergi kaybı yaşanıyor. Bu da ülkemizin ekonomisine zarar veriyor. Ayrıca, bu biçimde piyasaya arz edilen standart dışı ve kalitesiz ürünler çevre ve toplum sağlığını tehdit ediyor. Bu teklifle hem vergi kaçakçılığıyla mücadele etmiş olacağız hem de halkın sağlığını koruyacağız.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidara geldiği günden bu yana alkolle ve özellikle tütünle mücadele ettiğini söylüyor ama tütün ve tütün ürünleri ve alkolden aldığı vergileri sürekli artırarak aslında, tütünü de alkolü de önemli bir gelir kalemi olarak bir yanda tutmaktan vazgeçmiyor.

Şimdi, tütünün bu ülkede kısaca bir tarihini hatırlamakta yarar var, nereden nereye gelmişiz; bu, önemli. Tütün Anadolu topraklarına 1600’lü yıllarda gelmiş yani dünyada üretim tarihi çok daha eski ama Anadolu’ya 1600’lü yıllarda gelmiş. 1862 yılında bir tütün tekeline geçilmiş Osmanlı Dönemi’nde, 1862 tarihinde. Avrupa’ya giderek ağırlaşan borçlar nedeniyle 1876’da Osmanlı bir biçimde iflas edince borçların ödenmesi için 1881’de bir Düyun-ı Umumiye kurulmuş, 1884’te doğal olarak tütün tekeli de Düyun-ı Umumiye’nin kontrolüne verilmiş. 1884’te Düyun-ı Umumiye’yi yönetenler otuz yıl süreyle bu tekeli Avrupa sermayesine teslim etmişler. Bunun adı da herkesin bildiği, konuştuğu Tütün Rejisi. Kısaca “Reji” adıyla anılan bu şirketteki en büyük pay da Fransızlara aitti. Tütün tarımını düzenlemek, vergilendirmek amacıyla kurulan Reji idaresi tütün üzerinde kesin söz sahibiymiş, tütün yetiştirmek için her yıl Reji idaresinden izin almak gerekiyormuş. Fiyatları Reji belirliyormuş, üreticiye avans vererek henüz tütün daha tarladayken satışı gerçekleştiriyormuş. Reji ürün alım fiyatlarını çok düşük ama tütünün satış fiyatını da çok yüksek tutuyormuş, bu fark doğal olarak kaçak tütün ticaretini o dönemde körüklemiş. Reji yönetimince kaçakçılığın engellenmesi amacıyla bizim bu türküle konu olan “kolcular” var ya, “kolcular” tutulmuş ve bu kaçakçılarla mücadele ediyoruz diye “kolcular” ve üreticiler arasında çıkan çatışmalarda 20 binin üzerinde vatandaşımız o yıllarda Reji eliyelâ katledilmiş.

1925 yılında bu Düyun-ı Umumiye kapatılmış ve doğal olarak TEKEL’in idaresi de tütün TEKEL’inin idaresi de cumhuriyete geçmiş. 4 milyon lira ödenmiş ve tütün TEKEL’i o zaman millileştirilmiş. Çıkarılan bir kanunla, iç tüketimle ilgili tüketim alımı, işletilmesi, tütün, sigara imali ve satılmasından sorumlu geçici bir tütün idaresi kurulmuş. 1980’den sonra tütün üretimiyle ilgili aslında ciddi değişiklikler yapılmış ve neoliberal politikalar ilk kez 80’den sonra tütünde de hayata geçirilmiş. Ciddi bir yapısal dönüşüm sürecine girilmiş ve piyasanın belirleyiciliğine teslim edilmiş. 1980 sonrası uygulanan emek karşıtı politikalar çerçevesinde tütün mamullerinin üretim ve ticareti yeni bir değerlendirme alanı olarak sermayenin belirleyiciliğine terk edilmiş. Bu dönüşümde 1984 yılı tütün sektörü için kırılmaya işaret ediyor, bu yıla kadar tütün ve tütün mamullerinin üretim ve ticareti TEKEL tarafından uygulanan teşvik ve ticaret politikalarıyla kamu denetimi altında tutulurken 84 yılında Amerikan harmanlı sigaraların TEKEL tarafından ithaline ilk kez izin verilmiş. 1986 yılında tütünde devlet tekeli, 1988 yılında ise Virginia ve Burley tipi tütünde ithalat yasağı kaldırılmış, piyasanın giderek çok uluslu şirketlere paylaşımına peşkeş çekilmiş. TEKEL bu süre içerisinde âdetâ parça parça yok edilmiş, 2000 yılının başından itibaren IMF’ye verilen niyet mektuplarında TEKEL’in önce 3’e bölüneceği sonra da içki, tuz ve tütün ürünleri üreten tesislerin özelleştirileceği taahhüt edilmiş. TEKEL’i yok etmek için IMF’nin talimatıyla hazırlanan Tütün Kanunu 20 Haziran 2001’de Meclisten

geçmiş ancak dönemin Cumhurbaşkanı Sezer bunu geri göndermiş, ne var ki IMF'nin dayatmaları ve o zaman Cumhurbaşkanının geri göndermesine rağmen 2002 yılının başında bu yasa yürürlüğe girmiş, 4733 sayılı Tütün Kanunu'yla TEKEL anonim şirkete dönüştürülmüş, tütün ve tütün mamullerinin üretimi, ithalatı ve ihracatı konularında sektörü denetleyen bir üst kurul oluşturulmuş, yasanın 6'ncı maddesiyle destekleme alımları kaldırılmış, sözleşmeli üretim ve açık artırma yöntemi getirilmiş. Sözleşmeli üretim dışında kalan tütünlerin açık artırma merkezlerinde açık artırma yöntemiyle alınıp satılacağı kurala bağlanmış. Tütün Yasası'ndan sonra TEKEL'in alım garantisi olmadığı ve bu sistemde alıcı firmalar da hep sigara kartellerinin talepleri doğrultusunda tütün ekecekleri alanları belirleyerek üreticileri dikimden önce miktar ve fiyat konusunda anlaşarak sözleşme imzalıyorlar. Yani bizim bu "sözleşmeli tütün" dediğimiz şey tam olarak bu. Sözleşme koşulları üretici ve alıcı firmalar arasında güya anlaşma ve uzlaşmayla sağlanıyor ama aslında tamamen tüccarın isteğine göre belirleniyor. Fiyat, sınıflandırma, nevi tanımlarında üreticinin hiçbir şekilde söz hakkı yok. Sözleşmeli üretimde hiçbir üreticinin alıcı firmanın belirlediği kiloya, fiyata, parasını zamanında alamamasına itiraz etme şansı bulunmuyor. Tütün üreticisinin aleyhine hazırlanmış sözleşmelerden doğan haklarını bile savunabilmesi mümkün değil çünkü itiraz mekanizmaları bir üreticinin tek başına yürütmesinin yolunu tıkamış durumda.

Şimdi, bu arada tütün üretimine bir darbe vuran bu kanun sonrasında üretici tütün ekmekten caydırılmış, bu uygulamalarla tütün üreticisi tasfiye edilip göçe zorlanmış. Ben göçe zorlanmış bir kentte yaşayan kişiyim. Sason bu kentlerden bir tanesidir, Batman'ın Sason ilçesi. TEKEL kapatıldıktan sonra tütünden geçinen binlerce kişinin nasıl göç ettirildiklerine tanık olmuş birisiyim. 2003 yılında 290 milyon dolara Limak-Nurul-Özaltın TÜTSAB Girişim Grubuna TEKEL'in alkollü içkiler bölümü satıldı. Söz konusu grup üç yıl sonra şirketi yaklaşık 1 milyar dolara Amerikan Texas Pacific Group'a devretti. TEKEL'in sigara fabrikaları ve markaları 2008 yılında 1 milyar 700 milyon dolara British American Tobacco'ya satıldı. Özelleştirme Yüksek Kurulu da 2009'da TEKEL'in kalan 60 adet yaprak tütün işletmesini kapattı. Böylelikle ismi marka olmuş, bir buçuk asırlık bir kurum olan TEKEL yok edildi. Cumhuriyetin ilk yıllarında Reji idaresinin yabancılardan satın alınmasıyla kurulan TEKEL "özelleştirme" adı altında aslında yeniden yabancılaştırılmış oldu.

Bu 4733 sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra tarımda doğrudan devlet desteği yerine sözleşmeli tarım uygulamasına geçildiğini biraz önce söyledim. Tekel özelleştirildi ve âdeta uluslararası şirketlere peşkeş çekildi. 2018'de Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu kapatıldı, piyasa düzenleme işleri Tarım ve Orman Bakanlığına devredildi. 2002 yılında yerli tütün üretimiyle geçimini sağlayan çiftçi sayısı 400 bindi. Şimdi bu rakam 50 bin ile 70 bin arasında değişiyor. Dolayısıyla, 350 bin çiftçinin emeği aslında iktidarın yürüttüğü politikalarla uluslararası şirketlere doğrudan peşkeş çekilmiş oldu. İktidar, sözde dış güçlerle mücadele ettiğini söylüyor ama gerçekte pratik olarak tam tersini yapıyor. Yirmi yılda tütün piyasasının yüzde 90'ının uluslararası şirketlere âdeta peşkeş çekilmesinin, dış güçler olarak nitelendirilen kesimler ile iktidarın nasıl bir iş birliği içerisinde olduğunu göstermesi açısından çarpıcı bir örnek olduğunu düşünüyoruz.

Tütün ve alkolde ÖTV gelirleri çok yüksek. Hazine ve Maliye Bakanlığı verilerine göre, bakan, 2006 yılında ÖTV gelirlerinde sigaranın payı yüzde 24'müş yani 8,6 milyar TL'ymiş. 2021'de bu oran yüzde 32'ye, toplanan vergi de 67,6 milyar TL'ye yükselmiş. Yine, Hazine ve Maliye Bakanlığı verilerine göre, ÖTV gelirlerinde alkollü içkilerin payı yüzde olarak bile 2 kat artmış, yüzde olarak. 2006 yılında ÖTV gelirlerinin yüzde 5,1'i yani 1,9 milyar TL'si alkollü içkilerden toplanırken bu oran 2021'de yüzde 11,1'e yükselmiş. Yani miktar sadece 1,9 milyardan 22,8 milyara artmamış, yüzde olarak yüzde 5,1'den 11,1'e yükselmiş, hem miktar hem de oran sürekli artmış.

Alkol ürünlerinde ÖTV, kronolojisine göre; 2010'da 1 litre alkole 51,48 lira, 2002'de 8 lira civarında, 2010'da 51,48 lira olan ÖTV 27 Mayıs 2022 tarihi itibarıyla 602 liraya çıkmış. Böylece, alkol üzerinden alınan ÖTV ve son iki yıldaki vergi artış oranı yüzde 1.070 olarak gerçekleşmiş. Ayrıca, 2006 yılında tahsil edilen her 100 liralık ÖTV'nin 5 lirası alkol ürünlerinden toplanırken 2021 yılında her 100 liralık ÖTV'nin 11 lirası alkollü ürünlerden toplanmış. İktidarın alkol ve sigaradan aldığı ÖTV'ye KDV de dâhil edildiğinde bu alanda ciddi bir gelir elde edildiğini rahatlıkla söyleyebiliriz.

Teklif sahipleri "Tütün ve sigaraya ödenenin yani ödenen verginin yüzde 81 olması, özellikle genç kuşağın erken yaşta sigaraya başlanmasının engellenmesi, orta ve düşük gelir grubundaki sigarayı bırakmalarının sağlanmasına hedeftir, bu amaca dönüktür." diyor. "Yani biz buradaki vergiyi artırarak aslında sigara tüketimini özellikle gençlerde, özellikle dar gelirlielerde azaltmış olacağız." diyor. Gerçekten öyle mi, bir bakalım. Yani eğer bu doğru olsa -hatta Dünya Sağlık Örgütünün verilerini söylediler, "Yüzde 10'luk bir artış sigara tüketiminde yüzde 10'luk bir azalmaya yol açıyor." dediler-eğer öyle olsa yüzde 80'lik bir artışın sigara tüketiminde yüzde 80'lik bir azalmaya yol açması gerekirdi ama asla hiçbir veri bunun böyle olduğunu göstermiyor.

Şimdi, resmî verilere göre, bunun bir parça doğru olduğunu söyleyebiliriz. 120 milyar adet sigaranın, sigara tüketiminin 118 milyara düştüğü söyleniyor. 120 milyar adetten 118 milyara, 2 milyar adet düşmüş. Veri olarak bize bunu söylüyorlar ama gerçek durum böyle değil. Neden? Çünkü tahminlere göre 20 milyar adet sarma ve kaçak sigara tüketimi söz konusu. Yani aslında "Biz vergileri arttırarak sigara tüketimini yüzde 2 azaltttık." diyorlar ya, bu hiçbir şekilde gerçeği yansıtmıyor. Gerçek rakam şu ki bu vergi artışlarına rağmen en az yüzde 17, yüzde 18 oranında sigara tüketiminde artış olmuş. Bu vergi politikasının doğurduğu sonuçlar hiç de iktidarın iddia ettiği gibi değil, azaltmadığı çok açık, tam tersine tüketimi, özellikle "kaçak" denilen tüketimi artırıyor.

Bir de bunun başka sonuçları var yani bu vergi artışı pek çok yurttaşımızın ölümüne yol açıyor. Kaçak içki tüketimi bunlardan biri. Kaçak sigara tüketimi "kaçak" denilen sigara, sağlıksız -hani sigaranın öbür kısmı sağlıklı anlamında söylemiyorum- daha kötü bir sigaranın tüketilmesini teşvik ediyor. Dolayısıyla bu vergi politikasının aslında vatandaşların sağlığına da herhangi bir katkısı yok.

Şimdi, bu yasak politikalarıyla sigarayla ve alkolle mücadele edilebilir mi? Bakın, cumhuriyetten sonra çıkarılan ilk yasalardan bir tanesi alkolün yasaklanmasıdır fakat alkolün yasaklanmasına dair bu yasa hiçbir şekilde ülkemizde alkol tüketimini azaltmamıştır. Aynı dönemlerde Amerika'da da aslında alkol tüketimini engellemek için alkol üretimi satışı yasaklanmış fakat biz biliyoruz ki o dönemki yasaklar Amerika'da sadece devasa mafya örgütlerinin ortaya çıkmasına yol açmış. Dolayısıyla bu yasaklarla, bu vergi politikalarıyla ne vatandaşın sağlığını koruyabilirsiniz ne de bu konuda gerçek anlamda yurttaşlara bir yararınız olabilir.

Şimdi, bu tütün politikası çiftiği nasıl vurmuş, üretimi nasıl vurmuş buna dair birkaç şey söylemek istiyorum: Bakın, 2021 yılında tütün ihracatı bu ülkenin 279 milyon dolar, tütün ithalatı ise 562 milyon dolar, 2021 yılında. Yani 279 milyon dolar ihracat yapıyor Türkiye, bunun karşılığında 562 milyon dolar da ithalat yapıyor yani sattığımızın neredeyse 2 katı tütün alan bir ülke pozisyonundayız. Oysa çok değil, 2006 yılında bu ülkenin tütün ihracatı 497 milyon dolarmış, ithalatı ise bunun neredeyse yarısı kadarmış, 258 milyon dolarmış. Doğrudan tütün değil de tütün mamulleriyle birlikte değerlendirildiğinde; 2020 yılında tütün ve tütün ürünlerinin ihracatı 922 milyon dolar, yine 2020 yılında ithalat 1 milyar 220 milyon dolar yani sadece tütün ve tütün ürünlerinden dış ticaret açığı 300 milyon dolar. Yani Türkiye ürettiğinin yarısı kadar ithal eden bir ülke durumundayken şu anda 300 milyon dolar açık veren bir ülke pozisyonuna sokulmuş bu Hükûmetin tütün politikaları nedeniyle. Çiftiği işte böyle vurmuş, öyle "Dış güçlerle rekabet ediyoruz." deyince aslında bu iktidarın gerçekte böyle yapmadığını göstermesi

açısından bunun çok çarpık bir örnek olduğunu düşünüyorum. Bakın, 2003 yılında yüzde 42’ymiş yerli tütün kullanım oranı yani tütünün yüzde 42’si yerli üretimden temin ediliyormuş; 2006 yılında yüzde 35’e, -2008 yılında TEKEL’in özelleştirilmesinden sonra- 2020 yılında yüzde 11’e kadar düşmüş yerli tütün üretimi yani yüzde 42’den yüzde 11’e düşürmüş bu iktidar yerli tütünün kullanılma oranını.

Şimdi bir başka şeyi daha özellikle söylemek istiyorum; şimdi, iktidar diyor ki: “Biz kayıt dışı ekonomiyle mücadele ediyoruz. Bunu nasıl yapıyoruz? Bunu vergilendirerek yapıyoruz.” Ama bu sanki sağlık politikasıymış gibi, yurttaşların sağlığını düşünen bir politikaymış gibi, tütün kullanılmasını azaltmaya dönük bir politikaymış gibi anlatılıyor ya, bu doğru değil. Burada bir tek amaç var, bu yasanın getirilmesinin bir tek amacı var: “Kayıt dışı” denilen bir miktar tütün satışı var, bir miktar alkol satışı var; ondan daha fazla vergi elde etmek amacıyla getirilmiş bir düzenleme; bunun dışında herhangi bir amacı yok bu teklifin.

Şimdi son bir konuya daha temas etmek istiyorum -sürem azaldı- o da şu: Bu teklifin içerisinde bir başka düzenleme daha var; tütün, tütün mamulleri, alkole ilişkin düzenlemeler dışında bir düzenleme daha var. Diyor ki teklif sahipleri: “Kayıt dışı IMEI numaraları yedi yılda bir imha ediliyor, biz bunu bir yıla düşüreceğiz.” Bunun amacı ne? Şunu söylüyor aslında teklif sahipleri... Türkiye’deki telefon fiyatlarının çok yüksek olduğunu biliyorlar, bu yüzden vatandaşların yurt dışından bir biçimde telefon aldığını biliyorlar ve bu telefonlarla yine, bu miktar vergi vermek için eski IMEI numaraları kırılarak telefonların piyasaya sürüldüğünü biliyor bu teklif sahipleri. Şimdi, burada, bize diyorlar ki: “Bu bir kaçakçılık, vergi zıyanına yol açıyor, o yüzden biz bu konuda bir düzenleme yapacağız.” Şimdi, teorik olarak bunda bir yanlış var mı? Yok, bir yanlış yok ama işin özü şu, ben size birkaç tane rakam söyleyeyim: Bakın, yüzlerce milyar dolarlık, trilyon dolarlık şirketlerden bahsediyoruz, bu telefon üreticisi şirketlerden; bu şirketler, bu telefonları üretebilmek için yüzlerce milyar dolarlık yatırım yapıyorlar. Kaç paraya satıyorlar? Almanya’da -markasını söylemeyeyim- 1.449 euroya satılıyormuş yani 28.500 TL’ye, aynı telefon Amerika’da 20.460 TL’ye satılıyormuş, aynı telefon İngiltere’de 27 bin TL’ye satılıyormuş, Türkiye’deki Apple satış fiyatı 43.999 TL ama Apple’dan alamıyorsunuz, bu firmadan alamıyorsunuz ancak 56 bin TL’ye diğer şirketlerden alabiliyorsunuz. Bakın, Amerika’da 20 bin TL’ye satılan, Almanya’da 28 bin TL, İngiltere’de 27 bin TL’ye satılan telefonu Türkiye’de 56 bin TL’ye satıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMETRUŞTUTİRYAKİ (Devamla) – Vatandaşın gidip yurt dışından “kaçak” dediğiniz yollarla bu telefonu almasının tek bir tane nedeni var: “Soygun” denilebilecek, “vatandaşın dolandırılması” denilebilecek bir biçimde vergi politikası üretmeniz. Hiç öyle “Vatandaş her gün telefon alıyor.” falan demeyin. Bakın, ben milletvekiliyim, altı yıldır aynı telefonu kullanıyorum, altı yıldır. Hiç kimse öyle üç günde bir telefon almak istemiyor, iyi bir telefon almak istiyor, uzun yıllar kullanmak istiyor. Ama siz Hükümet olarak başka bir şey yapmak istiyorsunuz; insanların trilyon dolarlık yatırımla elde ettiği şeyi 1 kuruş harcamadan 3 kat fazlasına bu vatandaşa satmak istiyorsunuz. Vatandaşın karşı çıkması, başka yollara tevessül etmesinin tek nedeni budur. Bu vergi politikanız adaletsizlik üretiyor. Bu IMEI numaralarını değiştirmekle bu sorunu çözemezsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Vatandaşın adil bir şekilde vergi alın diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Adıyaman Milletvekili Sayın Abdurrahman Tutdere.

Buyurun Sayın Tutdere. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 365 sıra sayılı Kanun Teklifi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve televizyonları başında bizi izleyen tüm yurttaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, tütün meselesi özellikle 27’nci Dönemde defalarca Genel Kurulun gündemine geldi ancak bir türlü halkın ve üreticinin beklediği çözüm gerçekleşmedi. Tütün ülkemiz için hem uluslararası piyasalarda hem de iç piyasada gerçekten önemli ve stratejik bir ürün. Türkiye’de şu an bir taraftan sözleşmeli üretim var, bir taraftan da geleneksel üretim var. Önce, sözleşmeli üretimle ilgili şu anda çiftçinin durumu nedir, buna ilişkin birkaç hususu belirtmek isterim.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde Ege Bölgesi, Karadeniz, Doğu ve Güneydoğu başta olmak üzere, Türkiye’nin birçok ilinde sözleşmeli üretim yapılmaktadır. Tabii, sözleşmeli üretim yapan çiftçilerimizin ciddi sorunları var. AK PARTİ iktidarı döneminde, tarımdaki bütün kesimler yalnız bırakıldığı gibi sözleşmeli üretim yapan tütün üreticileri de yalnız bırakılmıştır. Nasıl mı? Özellikle Türkiye genelinde alım yapan büyük sigara şirketlerinin insafına şu anda sözleşmeli tütün üreticileri terk edilmiş durumda. Sözleşme, bizim Borçlar Kanunu’na göre normalde “Tarafların açık iradeleri doğrultusunda birlikte hazırlanan bir hukuksal metindir.” ancak sözleşmeli tütün üretiminde durum böyle mi? Kesinlikle değil. Büyük sigara şirketleri, büyük firmalar, tütün firmaları tek taraflı olarak bu sözleşmeleri imzalamakta ve aslında 3 nüsha olarak imzalanan bu sözleşmelerin 1 nüshasının çiftçiye, 1 nüshasının şirkete, 1 nüshasının da denetlemekle görevli olan Tütün Dairesine yani Tarım Bakanlığına verilmesi lazım. Ancak uygulamada Tütün Üst Kuruluna verilmesi gereken nüshalar verilmiyor, çiftçiye verilmesi gereken nüshalar verilmiyor. Şubat ayında sözleşme imzalanıyor ancak sözleşmenin sureti ta martta ve nisanda üreticiye veriliyor. Bunun sebebi ne biliyor musunuz? Bunun sebebi; piyasayı kontrolünde tutan, özellikle büyük firmalar aralarında anlaşıyorlar, bir fiyat belirliyorlar ve bu fiyatı sonradan sözleşmeye eklemek suretiyle çiftçilere dayatıyorlar. Dolayısıyla, piyasayı elinde tutan karteller çiftçinin, üreticinin alın terine bu şekilde göz dikmiş oluyor, müdahale etmiş oluyor ve hakkına girmiş oluyor. Ben, buradan Tarım Bakanlığını ve Tütün Dairesini göreve davet ediyorum. Tütün Dairesi bu ülkede niye kuruldu? Tütün üreticisinin hakkını hukukunu korumak için kurulmadı mı? Eğer gerçekten siz üreticinin hakkını hukukunu koruyacaksınız bu kartellere gerekli denetimleri yapmanız lazım. Tütün üreticilerinin sözleşmelerini süresinde isteyip bunların haklarını korumak görevinizdir. Siz, bu görevinizi yapmıyorsunuz çünkü Tütün Üst Kurulunda, Tütün Dairesinde bir vesayet var. Kimin vesayeti var? Uluslararası sigara şirketlerinin, büyük kartellerin vesayeti var. Bunlar vatandaşın yana değil, bunlar üreticiden yana değil; bunlar büyük sermayeden yanadır, bunlar kartellerden yanadır, kartellerden yana oldukları için de bu görevlerini yapmıyorlar.

Değerli arkadaşlar, tarım girdilerindeki maliyetlerin yüksekliği, gübre, mazot fiyatlarının yüksekliği de tütün üreticisini gerçekten mağdur etmektedir. Bugün, Türkiye’de, sözleşmeli üretimde geçen yıl açıklanan fiyatlar gerçekten masrafları karşılamaktan uzaktır. Adıyaman’da, Doğu’da, Güneydoğu’da açıklanan fiyatlar 45-50 lira, Ege’de 50-55 lira. Hâlbuki, normalde bütün dünyada sözleşmeli tütünde fiyatlar 4 dolara tekabül etmektedir yani yaklaşık 75 liraya tekabül etmektedir. Ancak, bugün, Türkiye’de alım yapan büyük firmalar çiftçiye emeğinin karşılığını vermiyorlar, çok düşük oranda ücreti dayatıyorlar; bu konuda da herhangi bir denetim olmadığı için çiftçi mağdur. Çiftçinin mağduriyetinden dolayı, emeğinin karşılığını alamadığından dolayı bugün Türkiye’de tütün üretiminde ciddi bir azalma var.

Değerli milletvekilleri, bakınız, AK PARTİ her politikasını 2002 öncesi ve 2002 sonrasıyla açıklıyor. Tütün üreticisi sayısına baktığımızda, 2002'den önce Türkiye'de 400 bin üretici varken bugün, bu sayı 60 binlere, 70 binlere kadar düşmüş. 2002'de bu ülkede 400 bin ton tütün üretilirken 2021 yılında 79 bine, 2022 yılı itibarıyla da 74 bine kadar düşmüş; üretim düşmüş, üretici sayısı düşmüş. Bu neyi gösteriyor? AK PARTİ iktidarının tütün politikasının da düştüğünü gösteriyor, çürüdüğünü gösteriyor aslında.

Peki, bu süreçte bizim Türkiye olarak, ülke olarak tütün ihracatımızın durumu ne, ithalat durumumuz ne? Bir de o istatistiklere bakmakta fayda var. Bakınız değerli milletvekilleri, ihracatımız 52 milyon 42 bin 263 kilogram. Peki, ithalatımız ne kadar? 258 milyon 79 bin 418 kilogram. Yani 206 milyon 37 bin 155 kilogram tütünü biz dışarıdan fazla bir şekilde ithal ediyoruz. İthal ederken ne yapıyoruz? Tabii, bu tütüne karşılık milyonlarca dolar parayı, dışarıdaki Bulgar çiftçisine, Rus çiftçisine ve Amerikan tütün üreticisine kendi millî servetimizi, paramızı vermiş oluyoruz. Peki, Türkiye'de sigara kullanma oranı mı azaldı? Hayır, sigara tüketimi bilakis arttı. Peki, sigara tüketimi artmış, ihtiyaç fazla, nüfus artıyor ama Türkiye'de üreticisi azalıyor. Burada büyük bir çelişki var, bu çelişkinin ana kaynağı AKP iktidarının tütün politikasının yanlışlığıdır, ithalatçı kafasıdır, uluslararası şirketlere teslim olmasıdır. Bunun tek bir açıklaması var, o da budur.

Değerli milletvekilleri, bakınız, tohum tarımında çok önemli bir varlıktır, tohum millî bir varlıktır. Bakınız, Anadolu tütün tohumu konusunda çok zengin bir coğrafya ancak bu iktidarın vurdumduymazlığı, Tarım Bakanlığının görevini yapmaması, tütün tohumunda da büyük bir dezenformasyona sebebiyet vermiştir, tohum çeşitliliği bozulmuştur. Türkiye'de tohumlar bozulduğu için son dönemde tütün hastalıklarında ciddi bir artış var. Bakınız, seçim bölgesi Adıyaman'da bu yıl çıkan bir virütlü hastalık nedeniyle rekolte yüzde 50'lere düştü. Türkiye genelinde de rekoltede ciddi bir düşüş var. Bunun sebebi: Tarım Bakanlığı, zamanında tohumlar üzerinde gerekli kontrolü, denetimi yapmadığı için hastalıklar yaygınlaştı ve eğer bu kafayla devam ederse Tarım Bakanlığı, bu gidişle önümüzdeki süreçte tütün üretemez hâle geleceğiz.

Değerli arkadaşlar, Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında inşallah ilk sandıkta geldiğimizde sözleşmeli tütün üreticileri hakkının karşılığını alacak, alın terinin karşılığını alacak. (CHP sıralarından alkışlar) Sabahın ayazında, güneşin sıcaklığında çocuğuyla çocuğuyla tütün tarlasında çalışan bütün tütün üreticileri hakkını alacak, biz onların hakkını teslim edeceğiz. Uluslararası sigara şirketlerinden, tütün kartellerinden değil, biz üreticiden yana, halktan yana, tütünden yana tercihimizi, politikamızı koyacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Tütün Yasası'nı konuşuyoruz. Merak ettim, döndüm Komisyona. Komisyondaki arkadaşlar, siz Tarım Bakanlığının bürokratları mısınız, hangi bakanlığın bürokratlarısınız? Ticaret Bakanlığının arkadaşlar. Peki, hayatınızda hiç bir tütün tarlasına gittiniz mi, hiç tütün ürettiniz mi? Hayır.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Gitmemişlerdir.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – İthalatçı onlar, ithalatçı.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Devamla) – Bunun tütün olduğunu biliyor musunuz arkadaşlar? Arkadaşlar, tütün tarlada yetişir. Dolayısıyla bu yasayı burada savunacak olanın Tarım Bakanlığı olması gerekirken Ticaret Bakanlığı yasayı getiriyor.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Her işi onlar yapıyor zaten.

MURAT EMİR (Ankara) – Her şey ticaret onlara, her şey ticaret.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Devamla) – İşte, AK PARTİ'nin tütündeki politikasının iflasının işareti. (CHP sıralarından alkışlar)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – İthalat cenneti yaptılar ülkeyi.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Devamla) – Sizin ne işiniz var burada? Tütün Üst Kurulu Tarım Bakanlığına bağlı. Tütüne hapsi getiriyorsunuz, ortada Tarım Bakanlığı yok, Tütün Dairesi yok, kim var? Ticaret Bakanlığı var. Arkadaşlar, araştırdık, bulduk, peki Ticaret Bakanlığı bu hapis cezalarını ne kadar seviyormuş, neden bu kadar üreticiyi cezalandırmayı öngören yasaları getiriyor, araştırdım, baktım ve buldum. Değerli arkadaşlar, Ticaret Bakan Yardımcısı Rıza Tuna Turagay, kim bu arkadaş biliyor musunuz? Bu British American şirketinin, özellikle tütündeki BAT'ın CEO'su, uluslararası sigara şirketinin CEO'su. (CHP sıralarından “Oo” sesleri, alkışlar)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Vay, vay, vay! Belli oldu, belli oldu.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Devamla) – Cumhurbaşkanı Sayın Tayyip Erdoğan 17 Ocak 2019'daki kararnamıyla bu CEO'yu getirip Tarım Bakan Yardımcısı yaptı. Tabii, Tarım Bakan Yardımcısı BAT'ın CEO'su olursa Adıyamanlı, Çelikhanlı, Malatyalı üreticiyi koruyacak yasayı getirir mi arkadaşlar? Getirmez, hapis getirir, yerli üretimi çökertecek kanunları getirir. Sebep; büyüklere kazansın, uluslararası şirketler büyüsün, onlar büyüsün, çiftçi ölsün, bunların anlayışı bu.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Tarımla alakası yok, tarımla; Ticaret Bakan Yardımcısı.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Devamla) – Onun için AK PARTİ'li milletvekili arkadaşlara söylüyorum: Bu kanunun altında, bu teklifin altında imzası olan arkadaşlar bu ayrıntıya dikkat edin, buradan tütüncünün lehine hiçbir şey çıkmaz.

Değerli arkadaşlar, şimdi, gelelim AK PARTİ'nin özellikle tütünle ilgili tezlerine, bir bakalım. Diyorlar ki: “Efendim, biz sarmalık tütünle ilgili...” Biliyorsunuz, Türkiye'deki önemli kalemlerden bir tanesi de işte Adıyaman'da, Malatya'da, Batman'da, Hatay'da, Türkiye'nin birçok ilinde geleneksel anlamda üretilen, tek başına içim özelliğine sahip tütün. Bakınız, bu aslında bir dünya markası; yapraklar direkt kıyılıyor ve direkt içilebiliyor, hiçbir harmanlamaya gerek yok. Aroması, nikotini, dünyada eşi benzeri olmayan bir marka. Bu ülkenin bunu uluslararası bir marka hâline getirmesi gerekirken ne yapıyor AK PARTİ? Hapis cezası getiriyor, hapis. “Siz üretmeyin. Amerikan sigarası içsinler, Yunanistan'ın tütününi içsinler.” diyor.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Amerikancı bunlar, Amerikancı.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Devamla) – Bakınız, neyi getirdiler, sarmalık tütündeki durum ne? 2017 yılında -hatırlarsınız- bu Parlamentoya yine AK PARTİ hükümetleri tarafından bir kanun getirilmişti. Bu kanunda Türkiye'de yüz yıldan beri binlerce insanın ekmeği olan, insanların tek geçim kaynağı olan sarmalık tütüne hapis cezası öngören bir tasarı gelmişti. O zaman Adıyaman ayaklandı, Malatya ayaklandı, Türkiye'deki bütün tütüncüler ayaklandı, Meclise geldiler. AK PARTİ Hükûmeti o zaman dedi ki: “Evet, biz bu hapis cezalarından geri adım atacağız. Ne yapacağız? Hapsi kaldıracacağız; 4733 sayılı Kanun'la biz bunun önünü açacak düzenlemeleri yapacağız.” Evet, 4733'te bir düzenleme oldu, sarmalık tütün kanuna girdi. Bir ay sonra, bakınız, kanunu arkadan doladılar, 4733'te çıkardıkları cezayı götördüler 5607 sayılı Kaçakçılık Kanunu'na koydular. Halkı aldattılar, milleti kandırdılar, tütün üreticilerini dolandırdılar. Bunun adı açıkça dolandırıcılıktır.

Arkadaşlar, bakınız, “yerli ve millî” diyor ya AK PARTİ iktidarı, işte size yerli, işte size millî. Bu, tütün. Tütünün kanunu var mı? Var, özel kanun. Ya, arkadaşlar, bu topraklarda yetişen, Adıyaman'da, Malatya'da, Çelikhan'da, Bulam'da, Doğanşehir'de, Batman'da yetişen bir tütünün kaçakçılık kanununda ne işi var? Ya, gerçekten insanın akli almıyor, böyle bir şey olamaz. Düzenleyecekseniz,

Tütün Kanunu var, koyarsınız düzenlemeyi oraya, Tarım Bakanlığı gelir, tartışırız, konuşuruz, doğruyu buluruz ama bunların amacı ne? Bunların amacı doğruyu bulmak değil zaten, bunların amacı bir sorunu çözmek değil; bunların amacı, yerli tütün üreticisini baskılayalım, üretim olmasın, sigaralar dışarıdan gelsin. “Biz vergimizi alalım, ondan sonra gerisi bizi ilgilendirmez; işin üretici kısmı, işin sosyolojik kısmı bizi ilgilendirmez.” diyor bu iktidar. Ancak, sizin bu hesabınız sandıkta bozulacak, Adıyamanlı tütün üreticileri, Çelikhanlılar, Malatyalılar ve Türkiye’nin dört bir yanında bu işten ekmeğini kazananlar bu işin hesabını sandıkta size soracaklar. Çünkü 2018 yılında Adıyaman’da mitingde Sayın Cumhurbaşkanı da dedi ki: “Adıyaman için ticari bir değere sahiptir, biz bunun önünü açacağız.” Açtı mı? Açmadı. Ne yaptılar? Şimdi getirmişler bir kooperatif modeli.

Arkadaşlar, kooperatiflerle ilgili bir düzenleme yaptınız, bir yönetmelik çıkardılar, yine bu millî ve yerli tütünü götürüp kaçak tütünlerle aynı kefiye koydular. Ya, kaçak tütünle, yurt dışından gümrüksüz bir şekilde Türkiye’ye gelen tütünle siz bu Adıyaman’ın tütününü aynı yönetmelikte nasıl düzenlersiniz, böyle bir şey olur mu? Bunu kabul etmek mümkün mü? Bu yanlış. Söyledik, o zaman da bu kürsüde defalarca söyledim. Bu tütün kürsüye en az 50 kere çıktı, buraya geldi. Söylüyoruz: Yanlış. Bakınız, birinci düğmeyi yanlış iliklerseniz sonrası yanlış olur, ayırın dedik. Madem niyetiniz çözmek, yönetmeliği yerli tütün için, sarmalık tütün için, tek başına içim özelliğine sahip tütünler için düzenleyelim; kooperatiflerin önünü eğer açmak istiyorsanız vergiyi düşürmeniz lazım.

Değerli arkadaşlar, ne yaptılar? Sayın Cumhurbaşkanı, sarmalık tütündeki vergiyi beş altı ay önce, önce yüzde 40’a indirdi; iki ay sonra yine bindirdi, yüzde 55 yaptı. Şimdi, bu kooperatiflerin, sizin kooperatif modelinizin bu vergi rejiminde hayatta kalma şansı yok ki. 1 kilo tütüne, şu 1 kilo tütüne bu vergi rejimine göre 182 lira vergi ödemesi lazım. E, peki bu vatandaş 1 kiloya 182 lira vergi öderse ne yiyecek, çocuklarını, ailesini neyle geçindirecek; hiç düşündünüz mü?

Bakınız, burada çözüm belli. Çözümü size söylüyoruz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak söylüyoruz, Genel Başkanımız, Grup Başkan Vekillerimiz, her defasında söylüyoruz, diyoruz ki: Millî ve yerli olan bu tütünün önündeki yasal engelleri kaldırın, gelin, bunun vergi düzenini, vergi rejimini ayrıca bir düzenleyelim, önünü açalım; yapamıyorsanız, gerçekten yaprak sarmalık tütünün önünü açmak istiyorsanız gerekirse bölgede -önceden vardı- yaprak işletme tesislerini devlet eliyle kuralım, üretici üretsın, devlet de bunu alsın, kayıt altına alsın ve bu şekilde insanlarımız ekmeğinden olmasın. Ancak AK PARTİ buna bir türlü yanaşmıyor, dayatmış “Ben hapis cezasından başka bir şey bilmem.” diyor. Bakınız, bu hapis cezası 2017’de çıktı, 3 kere kanun ertelendi; en son mücadeleimizde bütün çabalarımıza rağmen 1 Ocak 2022 tarihinde yürürlüğe girdi. O gün de söyledik “Bakınız, bu ceza Anadolu’da, Türkiye’de bu işi üreten, satan, içen -bu çok boyutlu bir mesele- herkesi mağdur edecek, yapmayın.” dedik. Ya, siz 2002’de “Yasakları kaldıracağız.” dediniz, şimdi gelmişsiniz, yasakçı bir siyasetle, yasakçı bir yasayla tütüne hapis getiriyorsunuz. Bakınız, size çağrı yapıyorum: Siz fakir fukaranın, garibanın tütününe hapis getireceğinize ya, şu uyuşturucu baronlarının hakkında hapis getirin, onların peşine düşün. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar) Boranlar Türkiye’de uyuşturucu satıyor, hiçbir şey yok, Adıyamanlı üretici Adana’ya, Mersin’e tütün götürürken yolda yakalanıyor.

Sayın Genel Başkan Yardımcım, Sayın Grup Başkan Vekilim; gerçekten millet mağdur, millet perişan, Adıyamanlılar şu anda ekmeğe muhtaç. Bu yasadın dolayı şu anda adliyelerde, cumhuriyet başsavcılıklarında binlerce dosya var. “Yargının yükünü kaldıracağız.” dediler, hapis getiriyorlar. Bu mu sizin çözümünüz, bu mu sizin milliliğiniz, bu mu sizin yerliliğiniz? Ancak millet izliyor, Adıyamanlılar da izliyor, Malatyalılar da izliyor.

Bakınız, biraz önce Malatya Milletvekilimiz de konuştu, o da söyledi; bu bütün Türkiye’de binlerce insanın ekmeği, bu tütüne öyle, başka bir gözle bakmayın. Efendim, bunu üretenler kaçakçılarımız; yok böyle bir şey, yok böyle bir şey. Hepimiz bu bütün parasıyla okuduk, benim gibi binlerce insan bu bütün parasıyla okudu; bugün milletine, vatanına hizmet ediyor. Bunu artık anlayın, defalarca anlattım, defalarca anlattım, siz anlayana kadar da anlatmaya devam edeceğim. (CHP sıralarından alkışlar) Siz bu süreçte çözdünüz çözdünüz, çözmediniz, Allah’ın izniyle, ilk sandıkta biz geliyoruz, Millet İttifakı geliyor; biz bu meseleyi temelden çözeceğiz. Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz iktidara geldiğimizde sizin bu 5607 sayılı Kanun’un 3’üncü maddesinin (20)’nci fıkrasına eklediğiniz bu “üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası...”’nı yırtacağız, çöpe atacağız; millet üretecek, ürettiğiyle çocuklarını okutacak ve insanlarımız alın terinin hakkını alacak; bundan hiç kimsenin şüphesi olmasın.

Değerli milletvekilleri, tabii, tütünle ilgili söylenecek çok şey var, anlatılacak çok şey var. Ceza Kanunu’nda cezalar toplumsal bir ihtiyacı karşılamak için çıkarılır. Bu yasanız hiçbir toplumsal ihtiyacı karşılamayacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Devamla) – Siz hapisle, hapis tehdidiyle tütüncüye, üreticiye cezaevinin yolunu göstererek bu millete kötülük yapıyorsunuz. Bakınız, ben, bu kürsüden, milletin kürsüsünden bu kanuna imza atan AK PARTİ’li milletvekillerini halka şikâyet ediyorum: Ey, Çelikhanlılar, ey Malatyalılar, ey Batmanlılar, ey Türkiye’nin dört bir yanında ekmeğini tütünden kazananlar, çocuğunun çocuğunun nafakasını kazananlar; bu listeye, bu kanuna oy verenleri, imza atanları unutmayın, sandık geldiğinde bunların hesabını sandıkta görün diyorum, hepinize saygılar sunuyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gruplar adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

Teklifin tümü üzerinde şahsı adına ilk olarak Bursa Milletvekili Sayın Osman Mesten.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

OSMAN MESTEN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisimizi ve ekranları başında bizleri seyreden vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kayıt dışı ekonomi ve kaçakçılık, tüm ülkelerin sorunu olduğu gibi, ülkemizin de sorunudur. Kayıt dışılığı ve kaçakçılığı ne derece aşağılara çekebilirsek ülkemizin ekonomisine dolayısıyla vatandaşımızın refahına da o derece katkıda bulunmuş olacağız. Bu nedenlerle kaçakçılık ve kayıt dışı ekonominin önlenmesi ve yanı sıra suç ve terör örgütlerinin finansmanının engellenmesi açısından da bir dizi tedbirler almak gerekiyor. Bu bakımdan, kanun teklifimizin önemli olduğunu düşünüyorum. Suç örgütleri ve terör örgütleriyle mücadele, vatandaşlarımızın huzur ve güvenini temin etmek ve aynı zamanda ekonomimizin sağlıklı yürütülmesi açısından da devletin temel görevlerindendir. Bu kanun teklifimizle bu anlamda da bir adım daha atmış olacağımıza inanıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yapılan araştırmalara göre, yıllık 30 milyar liranın üzerinde vergi kaybımızın, ekonomik zararımızın söz konusu olduğunu ifade edebiliriz. 2008 yılında Gelir İdaresi Başkanlığı koordinasyonunda bir dizi eylem planı hazırlanmış olup 253 adet eylem planından 193’ü gerçekleştirilmiştir. Bir dönem yüzde 42’lere kadar yükselmiş olan kayıt dışı ekonominin yüzde 28’lere kadar gerilediğini görmekteyiz. Dolayısıyla yasama organı olarak bizim üzerimize düşen görev de birtakım yasal düzenlemeler yaparak bu oranın daha da aşağılara çekilmesinin zeminini hazırlamaktır.

Kayıt dışılık ve kaçakçılık, beraberinde vergi kaybını da doğurmaktadır; bunun yanı sıra, haksız rekabete ve ülke ekonomisinin zarar görmesine neden olduğu da bilinmektedir. İçeriğinin ne olduğu, hangi şartlarda üretildiği belli olmayan “merdiven altı üretim” dediğimiz kalitesiz ürünlerden dolayı halk sağlığının da zarar gördüğünü düşünüyoruz.

Yine, yapılan araştırmalarda, yapılan tespitlerde tütün, tütün mamulleri, alkol ve benzeri ürünlerde kaçakçılık miktarının arttığını gözlemliyoruz. Yürürlükteki yasal düzenlemelerle ciddi bir başarı kaydetmiş olsak da yeni yöntemlerle bu kaçakçılığın arttığını ve geliştirildiğini gözlemlemekteyiz.

Getirdiğimiz kanun teklifiyle özetle:

1) Ürün İzleme Sistemi’ne müdahale suçunu işleyenlere hapis cezası getirilmekte. Ürün İzleme Sistemi’ne müdahaleye daha ağır bir yaptırım getirilmekte; böylece, Ürün İzleme Sistemi’ne müdahale etmek suretiyle söz konusu fiili işleyenler, özel usulsüzlük cezası yani para cezasıyla cezalandırılacakken yeni düzenlemeyle hapis cezası getirilmekte ve caydırıcılık artırılmakta ayrıca vergi güvenliği de sağlanmaktadır. Diğer bir deyişle; Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun’la düzenlenen piyasalarda Ürün İzleme Sistemi’ne müdahalenin üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılması öngörülmektedir.

2) Suç olarak tanımlanan Ürün İzleme Sistemi’ne müdahale fiilinin işlendiğinin inceleme sırasında tespiti hâlinde, incelemenin tamamlanması beklenmeksizin; sair suretlerle öğrenilmesi hâlinde ise incelenmeye başlanmaksızın vergi müfettişleri tarafından bu tespitlere ilişkin rapor düzenlenmekte ve rapor değerlendirme komisyonunun mütalaasıyla birlikte keyfiyet cumhuriyet başsavcılığına bildirilmektedir. Kamu davasının açılması için incelemenin tamamlanması ve raporun düzenlenmesi şartı kaldırılmaktadır. Böylelikle kamu davasının ivedilikle açılması hedeflenmektedir.

3) Makaron, yaprak sigara kâğıdı ve sigara filtresi üretmek isteyenlerden de sigarada olduğu gibi yıllık 2 milyar adet üretim kapasitesine sahip tesisler kurmaları beklenmektedir. Ayrıca, aynı markadan olmak şartıyla sigaranın ithalatı için aranan yurt içi üretim şartının makaron, yaprak sigara kâğıdı ve sigara filtresi ithalatında da aranması temin edilmektedir.

4) Makaron ve sigara üretim tesislerinde vergi güvenliğini sağlamak amacıyla kullanılma zorunluluğu getirilen özel etiket ve işaretlerle ürünlerini etiketlemeden veya işaretlemeden makine çalışma testleri, ürün denemeleri veya deneme üretimi yapanlara; makine çalışma testleri, ürün denemeleri veya deneme üretimi kapsamında üretilen sigara ve makaronları süresi içerisinde imha etmeyenlere idari para cezası verilmektedir. Yanı sıra, mevzuatta tanımlanmış bazı fiilleri işlediği tespit edilenlere, Tarım ve Orman Bakanlığınca bu kanun kapsamında yürütülen faaliyetlerine ilişkin verilen belgelerin askıya alınması ve bu süre içerisinde de söz konusu tesis veya iş yeri için başka bir gerçek veya tüzel kişiye belge verilmemesi hüküm altına alınmaktadır.

5) Tütün, tütün mamulleri ve alkollü içecekler piyasasında üreticilere ve ithalatçılara 50 milyon liraya kadar teminat uygulaması getirilmektedir. Tütün üreticileri, üretim ve pazarlama kooperatifleri bundan muaftır, teminatı ise Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşünü alarak belirleme yetkisi Tarım Bakanlığındadır.

6) Tütün, tütün mamulleri, makaron, yaprak sigara kâğıdı, sigara filtresi, alkol ve alkollü içeceklerin üretim faaliyetlerine ilişkin izin, uygunluk ve yetki belgesi başvurusu, tadili veya süre uzatımı talebinde bulunan üreticilerden ve ithalatçılardan faaliyet öncesinde 4733 sayılı Kanun kapsamında idari para cezası borcunun, Sosyal Güvenlik Kurumuna prim veya ceza borcunun, 6183 sayılı Kanun kapsamında da herhangi bir borcunun bulunmaması şartı getirilmektedir.

7) Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nun 13'üncü maddesine "makaron" ibaresi eklenmektedir. Bu sayede, bandrolsüz makaron bulundurulduğunun tespiti hâlinde malları bulunduranlar ile ithal ve imal edenlere de müteselsilen sorumluluk getirilmektedir.

8) 5600 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin (20)'nci fıkrası 2'ye bölünerek doldurulmuş makaron satış, bulundurma, nakil, fiil ve cezası (20)'nci fıkra da aynen muhafaza edilmiş, yetkisiz tütün ticareti yapma fiili ise ayrı bir fıkra ile düzenlenerek cezası iki yıldan beş yıla olacak şekilde indirilmiştir. Düzenlemeyle, yetkisiz tütün ticareti yapma fiili ile ticari amaçla makaron veya yaprak sigara kâğıdına kıyılmış tütün doldurulmak suretiyle satma, satışa arz etme, bulundurma ve nakletme fiili, aldığı ceza bakımından birbirinden ayrılmaktadır. Yetkisiz tütün ticareti yapanlar için var olan üç yıldan altı yıla kadar olan hapis cezası iki yıldan beş yıla indirilmektedir.

9) 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun 57'nci maddesinin (3)'üncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "Kurumun Mobil Cihaz Kayıt Sistemi'nde kayıtlı iken kesintisiz yedi yıl süreyle elektronik haberleşme şebekelerinden hizmet almayan cihazların elektronik kimlik bilgileri kayıtlı olmaktan çıkarılır." hükmü "bir yıl" olarak değiştirilmektedir. Bilgi Teknolojileri Kurumunun verilerine göre ülkemizde kullanılan beyaz listede yaklaşık 260 milyon IMEI olduğu, yedi yıllık sürenin bir yıla indirilmesi durumunda ise yaklaşık 100 milyonluk bir kısmın siyah listeye alınacağı belirtilmektedir. Böylece, düzenlemeyle, klonlanabilir IMEI havuzunun oldukça daraltılması amaçlanmaktadır.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; kanun teklifimizin amacına ulaşması, hayırlara vesile olması temennisiyle Genel Kurulu saygıyla selamlarım. Emeği geçenlere teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahsı adına ikinci konuşmacı Mersin Milletvekili Sayın Alpay Antmen.

Buyurun Sayın Antmen. (CHP sıralarından alkışlar)

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, teklifin geneli üzerine şahsım adına söz almış bulunmaktayım.

Bugün Öğretmenler Günü. Başta, Başöğretmen Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere tüm öğretmenlerimizi ve Türkiye'de bizlerin yetişmesini sağlayan bircümle öğretmenimizi buradan sevgi ve saygıyla anıyorum, kutluyorum. Bu gün vesilesiyle, öğretmenlerimiz arasındaki maaş farkının, statü farkının, özlük farklarının, bu ayrımların kaldırılmasını temenni ediyorum.

Değerli milletvekilleri, kaçakçılıkla mücadele gerçekten çok önemli bir husus. Bu hem vergi kaybını önlemek anlamında hem haksız rekabeti önlemek anlamında ve hem de devletin, terörün finansmanını önlemesi anlamında son derece üzerinde hassasiyetle durulması gereken bir husus fakat bizim burada görüştüğümüz kanun tütün ve yerli tütün. Açık ve net söylüyorum: Türkiye'de yetiştirilen tütünlere "kaçak" demek, kaçakçılıkla irtibatlandırmak tam anlamıyla abesle iştigaldir. Bizim bin tane zorlukla, alın teriyle tütün yetiştiren çiftçimize, köylümüze, vatandaşımıza "kaçakçı" demeye hakkımız yok. Ülkemizde tütün ekmek serbest, tütün satmak ise yasak, tütün satan ise tamamen suçlu, kaçakçı. Böyle bir garabet olamaz. İşte bu söylem ancak saray iktidarlarına yakışır.

Bakin, olacak iş değil, Adıyaman'da tütünle ilgili bir eylem yapıldı, bu eyleme katılan çiftçiler, köylüler haklarını istiyorlardı, gözaltına aldılar, bir kısmı tutuklandı. Görüyor musunuz, ne kadar acı bir tablo. Dünyanın neresinde ekip biçtiği ürünü, yerli ve millî bir ürünü savunan çiftçiler tutuklanır? Ben bir hukukçu olarak görmedim. Dünyanın neresinde anayasal, demokratik hakkını kullandı diye insanlar tutuklanır? Yok. Ancak bu diktatörlük heveslileri tarafından yapılan bir şey ama uluslararası tütün kartellerine boyun eğeceksek işte, yerli ve millî tütünüme kaçak deriz; işte, tütün üreticisine kaçakçı muamelesi yaparız, onların ocağına incir ağacı dikeriz.

Tütünün yetişmesi nasıl oluyor, bilmiyorum, biliyor musunuz? Özellikle ne kadar meşakkatli olduğunu, tütün üretiminin ne kadar zor olduğunu Adıyaman, Malatya, Siirt, Bitlis, Samsun, Muş, Ege milletvekillerimiz çok iyi bilir, bilmek zorundalar da. Bakın, sayın milletvekilleri, tütün önce tohumdan çitil hâline getirilir. O çitiller tek tek ekilir, fide hâline gelir, o fideler tek tek ekilir; oradan tütün bitkisi hâline geliyor, bebek gibi bakılıyor ve bunlar ondan sonra elle tek tek toplanıyor, kurutuluyor, tek tek kıyılıyor. Bu kadar emek verildikten sonra bu yerli ve millî ürüne, bu tütüne lütfen “kaçak” demeyin, “kaçak tütün” demeyin, kaçakçı muamelesi yapmayın. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, Adıyaman’da, Muş’ta, Bitlis’te, Ege’de 2-3 dönüm arazide tütün eken ailelerimiz, buradan elde ettikleri gelirlerle çocuklarını okutuyorlar, çocuklarına bir gelecek yaratmaya çalışıyorlar, çocuklarını evlendiriyorlar ama biz “Sen tütün ek kardeşim, serbest.” deyip, ondan sonra da bu tütüne kaçak muamelesi yapar, bir de adamları cezaevine atarsak... İşte, verilen cezalar üç yıldan başlıyor, hadi iki yıla inecek, o zaman diyorum ki: Bu cezaları tamamen kaldıralım. Gelin, kooperatifleri özendirelim; gelin, kooperatiflere bu konuda gerekli önemi verelim.

Değerli milletvekilleri, tabii ki zararlı maddelerle etkin mücadele yapmamız gerekiyor; bu zaten yürütmenin anayasal zorunluluğu, anayasal görevi. Kaçakla ve gençlere zarar veren maddelerle elbette mücadele edelim ama bunu yapmak istiyorsanız önce uyuşturucuyla mücadeleden başlamanız gerekiyor. Bakın, daha bugün İstanbul’da 3,5 ton metamfetamin ele geçirildi; ben güvenlik kuvvetlerimizi kutluyorum, teşekkür ediyorum. Evet, göz açtırmasınlar ama Türkiye uyuşturucu cenneti oldu, bunu da lütfen görün artık. Bildiğiniz en kötü uyuşturucu türleri sokakta çocuklara satılıyor, okulların önünde satılıyor. Tütün çiftçisini kovalayacağınız, tutuklayacağınız, kaçakçı muamelesi yapacağınıza önce uyuşturucu satıcılarını ve onların ağababaları uyuşturucu baronlarını yakalayıp bir daha gün yüzü görmeyecek şekilde cezaevine tıkmamız gerekiyor.

Değerli milletvekilleri, ne yapılması gerekiyor? Amerikan veya dünya tütün kartelleri bizim Türk tütününü yemek istiyor; yedirmeyeceğiz arkadaş! Türk tütününü hiçbir uluslararası kartelev yedirmeyeceğiz, tütün çiftçisine sözümüz olsun. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, kooperatifler kurulmaya çalışılıyor, Adıyaman’da bir kooperatif kuruldu ama maliyeti çok fazla. Gelin, bu maliyetleri devlet olarak karşılayalım, Adıyaman’da başta olmak üzere bütün tütün işleyen şehirlerimize kooperatifleri kuralım ve yaşatalım diyorum. Bu da sosyal devlet ilkesinin bir sonucu olsa gerek.

Değerli milletvekilleri, evet, sigara içilmesin, tütün kullanılmasın, sağlığımızı koruyalım ama biz burada yerli tütünü yasaklarken Amerikan kartelleri Türkiye’de cirit atsin diye, önemli kazançlar elde etsin diye de Türk tütününü asla ve asla ikinci plana atmayalım, kaçak muamelesi yapmayalım. Bir de durmadan da lütfen tütüne zam yapmayın, sigara mamullerine zam yapmayın çünkü zamlar tütünle, alkolle mücadele olmaz. Oturup bakın, dünyada nasıl mücadele ediliyor diye, hiçbir yerde, Avrupa’da hiçbir ülkede zamlarla tütünle, alkolle mücadele yapılmıyor. Ne kadar zam yaparsanız yapın elde edeceğiniz tek şey kaçakçılığı artırmaktır. Sigaraya ve alkole durmadan zam yapıyorsunuz çünkü vergileri artırıyorsunuz ve bu da kullanımı düşürmüyor ama ne oluyor? Aksine, kaçakçılık ve sahtecilik artıyor; aksine, kaçak alkol çoğaldı; aksine, alkolden ölümler çoğaldı; aksine, insanlar artık sarma tütün alıyor ve ne, nasıl olduğunu bilmediğimiz şekilde sigara içmeye çalışıyorlar. İşte, bunları zamlarla değil, toplumu bilinçlendirerek aşmamız lazım. Evet, alkol kullanmak kötüdür, zararlıdır ama bunu zam yaparak başaramazsınız hem insanların hayat tarzına müdahale ediyorsunuz hem de zam yaparak insanları kaçak alkol içmeye doğru yönlendiriyorsunuz. Bu da insanın hayatına mal oluyor, vebali boynunuza.

Değerli milletvekilleri, bakın, belirli şartlar dâhilinde eğer biz Türk tütününü, Anadolu tütününü, yerli ve millî tütünü... Ben sigara içmiyorum, tütün kullanmıyorum ama iddia ediyorum ki ana yurdumuzun, vatanımızın, Anadolu'nun tütünü birçok tütünden çok daha iyi ve kaliteli; öyle olmasaydı Amerikan kartelleri Türk tütününü bu kadar boğmaya çalışmazlardı. İşte, ne yapmamız gerekiyor? Evet, Türkiye'deki tütün üretimini teşvik edelim, Türkiye'deki tütünün sanayileşmesini teşvik edelim. Nerede tütün üretiliyorsa orada kooperatifleri besleyelim, fabrikalar kuralım, sanayileştirelim ve dünyaya da ihraç edelim. Elin Amerikalısı tütünden kazanacağına, sigaradan kazanacağına biz kazanalım değerli milletvekilleri.

Bakın, üstüne basa basa, tekrar ederek söylüyorum: Türkiye'de tütün ekmek serbest ama tütün satmak yasak. Böyle bir garabet dünyada yok. Tütün yetiştirilmesi, tütünün fabrikada işlenmesi ve Türk tütününün gerek Türkiye'ye ve dünyaya satılması için gerekli yatırımları neden yapmıyorsunuz? Elinizi tutan yok, teşvik verebilirsiniz. Getirin yasayı, burada hep beraber çıkartalım ve bu şekilde halkımıza hizmet ederiz ve bu şekilde emperyalistlere hizmet etmeyiz ve ben diyorum ki -her bir maddede belki ayrı ayrı konuşuruz ama- tütün, Türkiye için, tütün yetiştiren insanlar için çok çok önemli bir ürün ve bunu da devlet olarak, sosyal devlet olarak bizlerin desteklemesi gerekiyor. İçilmesini tavsiye etmiyoruz, eğitelim, kimse içmesin ama lütfen bundan da halkımız para kazansın.

Bakın, ayrıca, tütünden vazgeçtik, bu yasayla tütünün yanında makaron da yasak, yaprak sigara kağıdı da yasak, sigara filtresi de yasak; her birine birçok yasak ve cezalar getiriliyor. Cezalarla caydırıcı olamazsınız, dediğim gibi, sadece ve sadece kaçakçılığı artırırsınız. Tekrar ediyorum, biz sigaralık tütünün ekilmesini serbest bırakıyorsak ondan sonra da sigaralık tütünün satılmasını yasaklayamayız, bundan vazgeçin. Sokağınıza bakın, mahallenize bakın, adımbaşı tütüncüler var, adımbaşı tütüncü dükkânları açıldı, bunlar paket içinde tütün satıyorsa serbest ama Adıyaman'ın, Muş'un, Bitlis'in o canım tütünlerini getirip satıyorsa "Vay, sen kaçakçısın." Üç yıldan başlayan -şimdi, iki yıla incek bu kanunla- cezalarla onları tedip ve terbiye etmeye çalışıyoruz, bu olmaz sayın milletvekilleri, bu olmaz!

Yerli ve millî tütüne gerekli önemi vermek gerekiyor, buna kalıcı önlemler almak gerekiyor. Bakın, tekrar tekrar söylüyorum, bu teklifle cezalar getiriliyor, cezalar; hapis cezaları getiriliyor. Bununla halkımızı terbiye etmeyin. Tekrar ediyorum, getirin, Türk tütününün, yerli tütünün önünü açalım ve halkımızı kalkındıralım. Özellikle tütün ve alkol kullanımlarında caydırıcı olmak istiyorsanız cezalarla, vergi artırımlarıyla, özel tüketim vergisini inanılmaz boyutlara getirerek insanların hayat şartlarına, hayat koşullarına, hayatına müdahale ederek değil, bunu ilkokullardan başlayarak eğitimle yapabilirsiniz, ailede eğitimle yapabilirsiniz ve bu eğitim...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALPAY ANTMEN (Devamla) – Tamamlayayım Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

ALPAY ANTMEN (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bakın, biz Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri ve Adalet Komisyonunun üyeleri olarak Komisyonla görüşülürken belirttik, cezaların kaldırılması gerekiyor ve bu teklifte düzeltilmeniz gereken en önemli yanlışlık, Türkiye sınırları içinde yetiştirilen, tek başına kıyılıp içilebilme vasfına sahip sarmalık tütünün kaçak tütün vasfı ve mahiyetinden çıkarılması gerekiyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, hepimiz bu ülkenin vatandaşıyız, hepimiz vatandaşlarımızın seçtiği, milletin vekilleriyiz ve yapacağımız her kanun, vereceğimiz her teklif milletin yararına olmak zorunda. Ben öncelikle, Amerikan tütün kartellerine, Amerikan emperyalizmine veya uluslararası emperyalistlere ve kartellere değil, yerli ve millî Anadolu tütünü için bir şeyler yapalım diyerek her birinizi saygılarımla selamlıyorum. (CHP sıralarında "Bravo!" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.42

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 18.43****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Sevda ERDAN KILIÇ (İzmir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 25’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

365 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

2’nci sırada yer alan 127 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine başlıyoruz.

2.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü’nün Onaylanması’nın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 127)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bundan sonra da komisyonların bulunamayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ve komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek üzere 29 Kasım 2022 Salı günü saat 15.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 18.44

VIII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, 27'nci Yasama Dönemi'nde Dışışleri Bakanına yöneltilen yazılı soru önergelerine,

27'nci Yasama Dönemi'nde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanına yöneltilen yazılı soru önergelerine,

27'nci Yasama Dönemi'nde Cumhurbaşkan Yardımcısına yöneltilen yazılı soru önergelerine,

27'nci Yasama Dönemi'nde Gençlik ve Spor Bakanına yöneltilen yazılı soru önergelerine,

İlişkin soruları ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/73791), (7/73792), (7/73793), (7/73794)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Mustafa ŞENTOP tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanması için gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Özgür KARABAT
İstanbul Milletvekili

1) 27. Yasama Döneminde TC. Dışışleri Bakanlığı'na toplamda kaç yazılı soru önergesi yöneltilmiştir?

2) 27. Yasama Döneminde TC. Dışışleri Bakanlığı'na yöneltilen soru önergelerinden kaç tanesi zamanında yanıtlanmıştır? Kaç tanesi süre geçtikten sonra yanıtlanmıştır?

3) 27. Yasama Döneminde TC. Dışışleri Bakanlığı'na yöneltilen soru önergelerinden kaçına yanıt verilmemiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Mustafa ŞENTOP tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanması için gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Özgür KARABAT
İstanbul Milletvekili

- 1) 27. Yasama Döneminde TC. Enerji Ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na toplamda kaç yazılı soru önergesi yöneltilmiştir?
- 2) 27. Yasama Döneminde TC. Enerji Ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na yöneltilen soru önergelerinden kaç tanesi zamanında yanıtlanmıştır? Kaç tanesi süre geçtikten sonra yanıtlanmıştır?
- 3) 27. Yasama Döneminde TC. Enerji Ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na yöneltilen soru önergelerinden kaçına yanıt verilmemiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Mustafa ŞENTOP tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Özgür KARABAT
İstanbul Milletvekili

- 1) 27. Yasama Döneminde TC. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın yanıtlaması istemiyle toplamda kaç yazılı soru önergesi yöneltilmiştir?
- 2) 27. Yasama Döneminde TC. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'a yöneltilen soru önergelerinden kaç tanesi zamanında yanıtlanmıştır? Kaç tanesi süre geçtikten sonra yanıtlanmıştır?
- 3) 27. Yasama Döneminde TC. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'a yöneltilen soru önergelerinden kaçına yanıt verilmemiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Mustafa ŞENTOP tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanması için gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Özgür KARABAT
İstanbul Milletvekili

- 1) 27. Yasama Döneminde TC. Gençlik ve Spor Bakanlığı'na toplamda kaç yazılı soru önergesi yöneltilmiştir?
- 2) 27. Yasama Döneminde TC. Gençlik ve Spor Bakanlığı'na yöneltilen soru önergelerinden kaç tanesi zamanında yanıtlanmıştır? Kaç tanesi süre geçtikten sonra yanıtlanmıştır?
- 3) 27. Yasama Döneminde TC. Gençlik ve Spor Bakanlığı'na yöneltilen soru önergelerinden kaçına yanıt verilmemiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : Z-43452547-120.07- 1118650
Konu : Soru Önergesi

24 .11.2022

Sayın Özgür KARABAT
İstanbul Milletvekili

İlgi : 28.10.2022 tarihli ve 7/73791, 7/73792, 7/73793 ve 7/73794 esas numaralı yazılı soru önergeleriniz.

27. Yasama Döneminde Dışişleri Bakanı'na, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'na, Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'na ve Gençlik ve Spor Bakanı'na yöneltilen yazılı soru önergelerine ilişkin ilgi önergelerinizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.
Bilgilerinizi rica ederim.

Süreyya Sadı BİLGİÇ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru Cevabı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

EK

CEVAPLAR:

27. Yasama Döneminde önerge tarihi itibarıyla Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'na, Dışişleri Bakanı'na, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'na ve Gençlik ve Spor Bakanı'na yöneltilen ve TBMM Başkanlığınca işleme alınan yazılı soru önergelerinin son durumlarına göre dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Muhatap	Toplam	Önerge Sahibi Tarafından Geri Alınan	Süresi İçinde Cevaplanan	Süresi Geçtikten Sonra Cevaplanan	Cevaplanmayan	15 Günlük Cevaplanma Süresi Devam Eden
Cumhurbaşkanlığı Yardımcılığı (Fuat Oktay)	8.885	2	2.292	4.135	2.377	79
Dışişleri Bakanlığı	1.539		257	1.166	64	52
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	2.732	1	399	2.043	257	32
Gençlik ve Spor Bakanlığı	1.848		245	1.360	209	34

2.- Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Bingöl'e bağlı Güveçli köyünün altyapı sorununa ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/73949)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil KARAIŞMAİLOĞLU* tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96' ncı ve 99' uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.01.11.2022

Erdal AYDEMİR
Bingöl Milletvekili

Bingöl Merkeze bağlı, hane ve nüfusu ile Türkiye'nin en büyük köylerinden birisi olan Güveçli (Sini - Velan) Köyümüz alt yapı sorununun giderilmemesinden dolayı, kanalizasyon suları ile atık suyunun ortasında kalmış ve bunun tehlikesini yıllarca yaşamış, yaşamaya devam etmektedir. Daha önce yine söz konusu köyümüz ile ilgili yaşanan sorunu Bakanlığımıza aktarmış fakat çözüm noktasında ilgili kurumların herhangi bir adım atmadıklarını görmüştük. Bugünlerde yine halkımız tarafından gündeme getirilen sorun; özellikle çocuk ve yaşlılarda hastalıklara neden olmaktadır. Güveçli Köyü nezdinde tüm merkez köylerin benzer sorunlarının yıllardır süregelmiş olması, halkımızın sağlığının yetkililerce görmezden geldiği kanısına varılmasına neden olmuştur. Köylerde bulunan hayvanların da zaman zaman bu sebeplerle telef oldukları bilgisi de tarafımıza iletilmiştir. En kısa zamanda, en acil müdahale ile Güveçli Köyü başta olmak üzere Merkez Köylerimizin yaşadıkları altyapı sorunlarının çözümü noktasında adımların atılması hayatidir.

Bu bağlamda;

- 1.) Bingöl Güveçli Köyünün ortasında, tehlikeli bir alanda bulunan kanalizasyon suları ile ilgili tarafınıza ulaşmış bir bilgi var mıdır?
- 2.) Köy Halkının yaptığı başvurulara ve dilekçelere kayıtsız kalındığı iddiası söz konusu. Kayıtsız kalan birimler hakkında bir yaptırımınız olacak mı?
- 3.) Güveçli Köyü nezdinde, Bingöl'e bağlı tüm merkez köyleri aynı durumdan muzdaripler. Merkez Köylerimizin altyapı konusunda yaşadıkları sıkıntılar hakkında bir çalışmanız olacak mı?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıĐı

Sayı : E-44697349-610-782600
Konu : Bingöl Milletvekili Sayın Erdal
AYDEMİR'in yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIĐINA

İlgi : 10.11.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1110412 sayılı yazınız.

Bingöl Milletvekili Sayın Erdal AYDEMİR'in 7/73949 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Adil KARAİSMAİLOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

**BİNGÖL MİLLETVEKİLİ SAYIN ERDAL AYDEMİR'İN
7/73949 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

Soru önergesinde belirtilen hususların Bakanlığımızın görev alanında bulunmamaktadır.

3.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Plan ve Bütçe Komisyonunda gerçekleşen bütçe görüşmelerinde ses ve görüntü kaydı alınıp alınmadığına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/74177)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Mustafa Şentop tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasa'nın 98 ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince saygıyla talep ederim. **02.11.2022**

Av. Mahmut Tanal
İstanbul Milletvekili

Bilindiği üzere 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi ile 2021 Yılı Sayıştay raporları, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda görüşülmektedir. Alınan karar gereğince ilgili kanun tekliflerinin ve Sayıştay raporlarının TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'ndaki görüşmeleri, TBMM Tören Salonu'nda yapılmaktadır. Bu bağlamda sorularımın cevaplandırılması gerekmektedir:

- 1- 2023 yılı bütçesinin TBMM Tören Salonu'ndaki görüşmeleri sırasında Meclis Başkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcısı, bakanlar ve milletvekilleri değerlendirmelerde bulunurken, bütçeye dair konuşma yaparken ses ve görüntü kaydı alınmakta mıdır? Şayet alınmamaktaysa bunun gerekçesi nedir?
- 2- Şeffaflık ilkesi gereğince kamuoyunun 2023 yılı bütçesine dair, iktidarın, kamu kurum ve kuruluşlarının harcamalarına ilişkin doğru bilgilendirilmesi amacıyla TBMM Tören Salonu'ndaki görüşmelerin video kaydının alınması, bunun paylaşılması gerekmez mi?
- 3- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi ile 2021 Yılı Sayıştay raporlarının Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmelerinin yürütüldüğü TBMM Tören Salonu'nun kamera, görüntü ve ses kayıt sisteminin kurulumu kim tarafından yapılmıştır? İlgili sistem kurulumu için ilgili firma ya da şahıslara ödenen para miktarı ne kadardır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : Z-43452547-120.07- 1118684
Konu : Soru Önergesi

24.11.2022

Sayın Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

İlgi : 03.11.2022 tarihli ve 7/74177 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

Plan ve Bütçe Komisyonunda gerçekleşen bütçe görüşmelerinde ses ve görüntü kaydı alınıp alınmadığına ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.
Bilgilerinizi rica ederim.

Süreyya Sadı BİLGİÇ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek:

1- Soru Cevabı

2- Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığının Cevabî Yazısı

CEVAPLAR:

Cevap 1 ve 2.- Türkiye Büyük Millet Meclisinde Basın ve Yayın Mensuplarının Çalışmaları Hakkında Yönetmelik'in 12'nci maddesinin üçüncü fıkrasında "Komisyon ve siyasi parti gruplarında film ve fotoğraf çekimleri, Komisyon Başkanı ve siyasi parti grup başkanvekilinin iznine bağlıdır." hükmü yer almaktadır. Bu kapsamda Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığınca alınan karar gereğince bütçe görüşmeleri başlangıcında bütçesi görüşülen kurumların sunumları ile soru-cevap bölümü TBMM TV, TRT ve haber ajansları tarafından kendi personelleri aracılığıyla çekilmekte ve kayıt altına alınmaktadır. Bunun dışında bütçe görüşmeleri esnasında, görüşmelerin tamamında ses kayıt işlemleri TBMM Başkanlığı İşletme ve Yapım Başkanlığı tarafından yerine getirilmektedir.

Konu hakkında Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığınca alınan kararın gerekçeleri, Komisyon tarafından gönderilen cevap Ek-2'de yer almaktadır.

Cevap 3.- Ülkemizi ve dünyayı etkisi altına alan salgın sebebiyle, 2020 ve 2021 yıllarında gerçekleştirilen bütçe görüşmeleri Plan ve Bütçe Komisyonunun mutlak toplantı salonu yerine TBMM Tören Salonunda yapılmıştır. Bu yıl da siyasi parti gruplarından, bakanlıklardan ve komisyon üyesi milletvekillerinden gelen talep doğrultusunda Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı tarafından, Komisyon üyesi bulunan siyasi parti gruplarıyla istişare edilerek bütçe görüşmelerinin önceki iki yılda olduğu gibi TBMM Tören Salonunda yapılması talep edilmiş ve bu talep, TBMM Başkanlığınca uygun görülmüştür. Bu kapsamda 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi ile 2021 Yılı Sayıştay Raporlarının Plan ve Bütçe Komisyonundaki görüşmeleri TBMM Tören Salonunda gerçekleştirilmektedir.

Ancak TBMM Tören Salonu, yapısı itibarıyla bir ihtisas komisyonu salonu değildir ve ihtisas komisyonu toplantılarında gerek duyulan teknik altyapı hizmetlerinin sunulmasına imkân sağlayan cihaz ve ekipmanları sabit olarak bünyesinde bulundurmamaktadır. Bu çerçevede bütçe görüşmelerinin geçici olarak Tören Salonunda yapılması kararı üzerine söz konusu salonun gerekli teknik altyapıya sahip olmaması sebebiyle son iki yılda olduğu gibi bu yıl da 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümleri çerçevesinde kiralama yöntemiyle söz konusu altyapı hizmetlerinin temini cihetine gidilmiştir. Diğer taraftan TBMM Tören Salonu sadece bütçe görüşmeleri boyunca bir ay süreyle komisyon salonu olarak hizmet verip yılın diğer aylarında asli fonksiyonunda kullanılacağından, bütçe görüşmeleri sebebiyle salonda teknik altyapı hizmetine duyulan ihtiyaç geçici nitelik arz etmektedir. Bu sebeple Komisyonundaki bütçe görüşmelerinin yalnızca bir ay sürdüğü göz önünde bulundurularak kamu yararını sağlamak adına, görüşmeler esnasında ihtiyaç duyulan teknik altyapı hizmetlerinin sunulmasına yarayan cihaz ve ekipmanların satın alma yöntemi yerine daha ekonomik ve hızlı olan kiralama yöntemiyle temin edilmesi tercih edilmiştir.

Bu çerçevede, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümleri uyarınca hizmet alımı ihalesi yapılmış ve salonun hazırlanması için ihtiyaç duyulan LED ekran ve kamera sistemleri hizmeti, ekonomik açıdan en avantajlı teklifi veren İNCOM Grup Turizm Organizasyon Reklam Prodüksiyon Taahhütlük Sanayi ve Ticaret Limited Şirketinden kiralama yöntemiyle temin edilmiştir.

Plan ve Bütçe Komisyonunda devam eden bu hizmetle ilgili firma veya şahıslara, önerenin verildiği tarih itibarıyla herhangi bir ücret ödemesi yapılmamıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) İdari Teşkilatına bağlı Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Başkanlığı ile ihaleyi alan firma arasında varılan sözleşme çerçevesinde hatalı, kusurlu ve eksik işlere ilişkin hükümler saklı kalmak koşuluyla 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi ile 2021 Yılı Sayıştay Raporlarının Plan ve Bütçe Komisyonundaki görüşmelerinin tamamlanmasının ardından mevzuat hükümleri çerçevesinde düzenlenecek olan hak ediş raporuna göre ilgili firmaya ödeme gerçekleştirilecektir.

Diğer yandan, TBMM'de gerçekleştirilen tüm komisyon toplantıları ve Genel Kurul toplantılarının ses kayıtlarının alınmasına ilişkin görevler, 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanunu gereğince İşletme ve Yapım Başkanlığı tarafından yerine getirilmektedir. Bu doğrultuda, bütün komisyon toplantı salonlarında olduğu gibi Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmelerinin yürütüldüğü Tören Salonunda da ses kayıt sisteminin kurulumu, İşletme ve Yapım Başkanlığının kendi personeli ve ekipmanları ile yapılmıştır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığı

Sayı : 13922241-120.07-

08.11.2022

Konu : TBMM Başkanı'ndan Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.11.2022 tarihli ve 1107854 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın Plan ve Bütçe Komisyonunda gerçekleşen bütçe görüşmelerinde ses ve görüntü kaydı alınıp alınmadığına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'na yönelttiği yazılı soru önergesine verilen cevap yazımız ekinde sunulmuştur.

Bilgilerinizi arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Bingöl Milletvekili
Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı

Ek: Soru önergesi cevabı

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ MAHMUT TANAL'IN
SAYIN TBMM BAŞKANI'NDAN
03.11.2022 TARİHLİ SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR**

CEVAP 1-2:

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2021 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi ve Sayıştay raporlarının görüşmeleri geçtiğimiz iki yılda olduğu gibi bu sene de TBMM Tören Salonunda devam etmektedir. Komisyon görüşmeleri esnasında canlı yayın yapılması veya görüntülerin kaydedilmesi noktasında uzun yıllardır uygulanmakta olan, Plan ve Bütçe Komisyonunda da teamül haline gelen usule uyulmaya devam edilmektedir. Bu usul on yıllardır görüşmeler esnasında uygulanan usuldür ve bütçe ve kesin hesap kanun tekliflerinin geneli üzerindeki görüşmelerin yapıldığı 26.10.2022 tarihli birleşimde de oylanarak komisyon kararı haline gelmiştir.

Bu usul uyarınca; bütçesi görüşülen bakanlıkların/kurumların başkanları veya bakanları sunum yaparken görsel basın tarafından görüntü kaydı alınmakta, sunumların ardından görsel basın salondan ayrılmakta ve yazılı basın görüşmeleri takip etmektedir. Ayrıca görüşmelerin sonunda bütçesi görüşülen bakanlıkların/kurumların başkan veya bakanlarının eleştiri ve sorulara verdikleri cevaplar da görsel basın tarafından kaydedilmektedir. Dolayısıyla görüşmelerde bu iki aşamada basın mensupları tarafından görüntü kaydı alınmaktadır. Bu uygulamanın gerekçesi ise var olan uygulamaya devam edilmesidir.

2023 yılı bütçesine dair görüşmelerde Plan ve Bütçe Komisyonunda herhangi bir gizlilik kararı veya görüşmelerin farklı bir usulde yapılmasına dair bir karar alınmamıştır. Yukarıda da açıklandığı üzere görüşmelerin başında ve sonunda görsel basın bulunmakta, tamamında ise yazılı basın görüşmeleri takip etmektedir. Söz alan milletvekillerinin kendi görüşlerini farklı platformlar üzerinden canlı yayınlı paylaştıkları da bilinmektedir. Ayrıca görüşmeler esnasında tam tutanak tutulmakta, tutanaklar TBMM internet sitesi üzerinden paylaşılmaktadır. Bütçe görüşmelerinde Tören Salonunun kullanılması uygulaması son 3 yıldır yapılmaktadır. Bu uygulamaya gidilmesindeki temel gerekçe, mevcut komisyon salonunun fiziki kapasitesinin bütçe görüşmelerinde yaşanan yoğun katılım karşısında zaman zaman yetersiz kalmasıdır. Görüşmelerin daha ferah fiziki alana sahip bir salonda yapılması, hem Milletvekillerinin hem de katılımcıların daha sağlıklı bir görüşme ortamına sahip olmasına hizmet etmektedir. Bu anlamda, bu yıl ve geçtiğimiz iki yılda da bütçe ve kesin hesap tekliflerinin görüşme usulünde bir değişiklik olmamıştır. Soru önergesine konu edilen “görüntülerin kayda alınması ve bunların paylaşılması” talebi, bugüne kadar Plan ve Bütçe Komisyonunda uygulanmadığı gibi hiçbir ihtisas komisyonunda da uygulanmış değildir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde Basın ve Yayın Mensuplarının Çalışmaları Hakkında Yönetmelik'in 12'nci maddesi uyarınca da Komisyon toplantılarında çekimler, Komisyon Başkanının iznine tabidir. Yukarıda açıklandığı üzere, Plan ve Bütçe Komisyonu çalışmaları, komisyon kararı olarak oylanmış, İhtüzüğe, ilgili yönetmeliğe ve yıllardır uygulamakta olduğumuz usule uygun olarak devam etmektedir.

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 6

25'İNCİ BİRLEŞİM

24 KASIM 2022 PERŞEMBE

SAAT: 14.00

DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifinin Türkiye Büyük Millet Meclisinin 5 Aralık 2022 Pazartesi günü gündeminin “Özel Gündemde Yer Alacak İşler” kısmının 1’inci ve 2’nci sıralarında yer alması, bütçe görüşmelerine 5 Aralık 2022 Pazartesi günü saat 12.00’de başlanması; Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin görüşmelerinin bitimine kadar, resmî tatil günleri dâhil, her gün saat 11.00’den günlük programın tamamlanmasına kadar çalışmalara devam olunması,

Görüşmelerin on iki günde tamamlanması, bütçe görüşmelerinin son günü olan 16 Aralık 2022 Cuma günü görüşmelere saat 14.00’te başlanması ve bu Birleşimde Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin görüşmelerinin bitimine kadar çalışmalara devam olunması,

Başlangıçta bütçenin tümü üzerindeki görüşmelerde yürütme adına yapılacak sunuş konuşmasının süreye tabi tutulmaksızın yapılması, siyasi parti grupları ve İçtüzük’ün 62’nci maddesi gereğince, istemi hâlinde, görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye de 70’er dakika söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) kişisel konuşmaların ise onar dakikayla sınırlandırılması,

Kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesapları üzerindeki görüşmelerin 8 turda tamamlanması, kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarının görüşülme günlerini belirten programın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca bastırılarak duyurulması, turların bitiminden sonra Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin maddelerinin oylanması,

Birinci turda, istemi hâlinde, TBMM Başkanlığı ile İçtüzük’ün 62’nci maddesi gereğince, görüşlerini bildirmek üzere yürütme adına yapılacak konuşmaların 80 dakika, bu turda siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların 80’er dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir); siyasi parti grupları ve İçtüzük’ün 62’nci maddesi gereğince, istemi hâlinde, görüşlerini bildirmek üzere yürütme adına yapılacak konuşmaların beşinci turda 80’er dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), altıncı turda 60’ar dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), yedinci turda 65’er dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), diğer turlarda ise 70’er dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), kişisel konuşmaların beşer dakika olması, kişisel konuşmalarda her turda İçtüzük’ün 61’inci maddesine göre biri lehte, biri aleyhte olmak üzere 2 üyeye söz verilmesi ve 1 üyenin sadece bütçenin tümü üzerinde veya sonundaki görüşmelerde ya da bir turda söz kaydı yaptırmaması,

Bütçe görüşmelerinde soruların gerekçesiz olarak yerinden sorulması ve her tur için soru-cevap işleminin on dakika soru, on dakika cevap olarak sınırlandırılması,

Bütçe görüşmelerinin sonunda siyasi parti gruplarına ve İçtüzük’ün 62’nci maddesi gereğince, istemi hâlinde, görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye 60’ar dakika süreyle söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) İçtüzük’ün 86’nci maddesine göre yapılacak kişisel konuşmaların ise onar dakika olması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 23.11.2022 tarihli 24’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

GRUP ÖNERİLERİ

1.- Genel Kurulun 24, 29 ve 30 Kasım 2022 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve 24, 29 ve 30 Kasım 2022 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde saat 24:00’e kadar çalışmalarını sürdürmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 04.10.2022 tarihli 2’nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- 365 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İçtüzük’ün 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 6 ncı maddelerden, ikinci bölümünün 7 ila 11 inci maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 10.11.2022 tarihli 19’uncu Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

***Plan ve Bütçe Komisyonu**

24.11.2022 Perşembe - Saat:10.00

25.11.2022 Cuma - Saat:10.00

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

25'İNCİ BİRLEŞİM

24 KASIM 2022 PERŞEMBE

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

1.- **(S. Sayısı: 365)** Bursa Milletvekili Osman Mesten ve 66 Milletvekilinin Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4672) ve Adalet Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.11.2022) (**)

2.- **(S. Sayısı: 127)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

3.- **(S. Sayısı: 313)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4161) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)

4.- **(S. Sayısı: 169)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2370) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

5.- **(S. Sayısı: 245)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3053) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (X)

6.- **(S. Sayısı: 154)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Sudan Cumhuriyeti Arasında Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2278) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

7.- **(S. Sayısı: 183)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Svaziland Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1781) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

8.- **(S. Sayısı: 309)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Altyapı ve İnşaat Projelerinde İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3706) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)

9.- **(S. Sayısı: 178)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

10.- **(S. Sayısı: 291)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2663) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) (X)

() İçtüzüğü'nün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.**
(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

11.- (S. Sayısı: 172) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

12.- (S. Sayısı: 98) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1794) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

13.- (S. Sayısı: 26) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1194) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

14.- (S. Sayısı: 136) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücü Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

15.- (S. Sayısı: 95) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1593) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

16.- (S. Sayısı: 153) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2025) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

17.- (S. Sayısı: 70) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

18.- (S. Sayısı: 73) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1774) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

19.- (S. Sayısı: 74) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1777) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

20.- (S. Sayısı: 86) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Üyelerinin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/1772) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

21.- (S. Sayısı: 114) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2021) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

22.- (S. Sayısı: 148) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

23.- (S. Sayısı: 152) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tayland Krallığı Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1949) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

24.- (S. Sayısı: 179) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

25.- (S. Sayısı: 202) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmanın 26 ncı ve 31 inci Maddelerinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 17 nci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA17/7/438 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1912) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

26.- (S. Sayısı: 206) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 25. Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun 12. Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA12/6-438 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1897) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

27.- (S. Sayısı: 208) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2033) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

28.- (S. Sayısı: 209) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2225) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

29.- (S. Sayısı: 211) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1586) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

30.- (S. Sayısı: 165) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi Hakkında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması" Hakkında Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1246) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) (X)

31.- (S. Sayısı: 257) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki Faaliyeti Hakkında Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3057) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

32.- (S. Sayısı: 290) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/2058) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) (X)

33.- (S. Sayısı: 72) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

34.- (S. Sayısı: 75) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1778) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

35.- (S. Sayısı: 258) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3056) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

36.- (S. Sayısı: 307) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3981) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)

37.- (S. Sayısı: 326) 2021 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (5/9) (Dağıtma tarihi: 13.04.2022)

38.- (S. Sayısı: 329) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma'da Yapılan Değişiklikler ve İlavelere İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4159) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

39.- (S. Sayısı: 330) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü'nde Yapılan Değişiklikler ve İlaveler ile İlgili Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4160) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

40.- (S. Sayısı: 331) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ve Kuveyt Devleti Milli Muhafız Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında İş Birliği Protokolünün Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4292) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

41.- (S. Sayısı: 332) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2783) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

42.- (S. Sayısı: 333) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2705) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

43.- (S. Sayısı: 334) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Küba Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

44.- (S. Sayısı: 347) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasını Değiştiren Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4335) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022) (X)

45.- (S. Sayısı: 348) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3542) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022) (X)

46.- (S. Sayısı: 349) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1584) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022) (X)

47.- (S. Sayısı: 350) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4293) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022) (X)

48.- (S. Sayısı: 351) Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/912) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

49.- (S. Sayısı: 352) Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1368) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

50.- (S. Sayısı: 353) Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1422) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

51.- (S. Sayısı: 354) Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1693) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

52.- (S. Sayısı: 355) Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1965) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

53.- (S. Sayısı: 356) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Telekomünikasyon Birliği Kuruluş Yasası ve Sözleşmesinde Değişiklik Yapan Guadalajara Tam Yetkili Temsilciler Konferansı Sonuç Belgelerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2400) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) (X)

54.- (S. Sayısı: 357) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Avrupa Haberleşme Ofisi (ECO) Kuruluş Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3410) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) (X)

55.- (S. Sayısı: 358) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Hükümetlerarası Kuru Limanlar Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3540) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) (X)

56.- (**S. Sayısı: 359**) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Spitsbergen ile İlgili Olarak 9 Şubat 1920 Tarihinde Paris'te İmzalanan Antlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4511) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) **(X)**

57.- (**S. Sayısı: 360**) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hükümetlerarası Kalkınma Otoritesi (IGAD) Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2818) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) **(X)**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

6

SIRA SAYISI: 365

**Bursa Milletvekili Osman Mesten ve 66
Milletvekilinin Tütün, Tütün Mamulleri
ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair
Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik
Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4672) ve
Adalet Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
<https://www.tbmm.gov.tr/yasama/komisyon-raporlari>
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/4672 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4

- Katılma Yazıları5

- Genel Gerekçesi9

- Madde Gerekçeleri11

• Adalet Komisyonu Raporu.....14

• Muhalefet Şerhleri19

• Teklif Metni.....40

• Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin.....40

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

<i>Osman Mesten</i> Bursa	<i>Müşerref Pervin Tuba Durgut</i> İstanbul	<i>Rümeysa Kadak</i> İstanbul
<i>İsmail Güneş</i> Uşak	<i>Ahmet Özdemir</i> Kahramanmaraş	<i>Ramazan Can</i> Kırıkkale
<i>Mustafa Demir</i> İstanbul	<i>Zülfü Demirbağ</i> Elâzığ	<i>Fuat Köktaş</i> Samsun
<i>Recep Uncuoğlu</i> Sakarya	<i>Ziver Özdemir</i> Batman	<i>Hasan Çilez</i> Amasya
<i>Çiğdem Koncagül</i> Tekirdağ	<i>Sermin Balık</i> Elâzığ	<i>Ceyda Çetin Erenler</i> Kütahya
<i>Meliha Akyol</i> Yalova	<i>Ali Şahin</i> Gaziantep	<i>Emine Sare Aydın</i> İstanbul
<i>Kemal Çelik</i> Antalya	<i>Mustafa Kendirli</i> Kırşehir	<i>Selim Gültekin</i> Niğde
<i>Öznur Çalık</i> Malatya	<i>Abdullah Güler</i> İstanbul	<i>Şirin Ünal</i> İstanbul
<i>İbrahim Aydın</i> Antalya	<i>Lütfiye Selva Çam</i> Ankara	<i>Semiha Ekinci</i> Sivas
<i>Bahar Ayvazoğlu</i> Trabzon	<i>İsmail Kaya</i> Osmaniye	<i>Ahmet Kılıç</i> Bursa
<i>Arzu Aydın</i> Bolu	<i>Veysel Eroğlu</i> Afyonkarahisar	<i>Ahmet Çakır</i> Malatya
<i>Şahin Tin</i> Denizli	<i>Mehmet Cihat Sezal</i> Kahramanmaraş	<i>Bayram Özçelik</i> Burdur
<i>Abdulkadir Özel</i> Hatay	<i>İsmail Bilen</i> Manisa	<i>Fehmi Küpçü</i> Bolu
<i>Hasan Turan</i> İstanbul	<i>İbrahim Aydemir</i> Erzurum	<i>Semra Kaplan Kıvırcık</i> Manisa
<i>Osman Aşkın Bak</i> Rize	<i>Ahmet Aydın</i> Adıyaman	<i>Mustafa Canbey</i> Balıkesir

<i>İlyas Şeker</i> Kocaeli	<i>Mustafa Arslan</i> Tokat	<i>Metin Çelik</i> Kastamonu
<i>İbrahim Yurdunuseven</i> Afyonkarahisar	<i>Belgin Uygur</i> Balıkesir	<i>Jülide İskenderoğlu</i> Çanakkale
<i>Tülay Kaynarca</i> İstanbul	<i>Asuman Erdoğan</i> Ankara	<i>Yusuf Başer</i> Yozgat
<i>Muhammet Müftü Aydın</i> Bursa	<i>İbrahim Halil Fırat</i> Adıyaman	<i>Yakup Taş</i> Adıyaman
<i>Yaşar Kırkpınar</i> İzmir	<i>Adnan Günnar</i> Trabzon	<i>Rizgin Birlik</i> Şırnak
<i>Emrullah İşler</i> Ankara	<i>Mehmet Ali Özkan</i> Manisa	<i>Fehmi Alpay Özalan</i> İzmir
<i>Çiğdem Erdoğan Atabek</i> Sakarya	<i>İshak Gazel</i> Kütahya	<i>Osman Ören</i> Siirt
	<i>Ekrem Çelebi</i> Ağrı	

KATILMA YAZILARI

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına 18/10/2022 tarihinde sunulan 2/4672 Esas No'lu Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi' ne imza sahibi olarak katılmak ister, bilginize arz ederim.

20/10/2022

Sena Nur Çelik

Antalya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi' ne imzamı koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

Yasin Uğur

Burdur

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/4672 esas nolu “Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”ne imzamı koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

19.10.2022

Vildan Yılmaz Gürel

Bursa

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’ne imzamı koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

Refik Özen

Bursa

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tütün, Tütün Mamulleri Ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun Teklifi İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum.

Fatma Aksal

Edirne

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’ne imzamı koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

Zülfü Tolga Ağar

Elâzığ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum. Gereğini arz ederim.

Fatma Betül Sayan Kaya

İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına dair kanun teklifine imzamı atıyorum.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

19.10.2022

Necip Nasır

İzmir

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne imzamı koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

Niyazi Güneş

Karabük

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum.

Gereğini arz ederim.

19.10.2022

Ahmet Sorgun

Konya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne imzamı koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

Zeynep Gül Yılmaz

Mersin

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne imzamı koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

Yücel Menekşe

Nevşehir

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne imzamı koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

Yavuz Ergun

Niğde

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinde imzamın olmasını istiyorum. Gereğini saygılarımla arz ederim.

18.10.2022

Zemzem Gülender Açıanal

Şanlıurfa

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne imzamı koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

Abdulahat Arvas

Van

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne imzamı koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

İrfan Kartal

Van

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/4672)	
ESAS	Adalet Komisyonu
TALİ	Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonu

GENEL GEREKÇE

4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile tütün, tütün mamulleri ve alkol piyasasının düzenlenmesine, tütün, tütün mamulleri ve alkolün Türkiye’de üretimine, iç ve dış alım ile satımına ilişkin usul ve esaslar belirlenmektedir. Ancak, söz konusu Kanunun konusunu teşkil eden tütün, tütün mamulleri ve alkollü içkiler yoğun bir şekilde kaçakçılığa ve kayıt dışı üretime konu edilmektedir. Kaçakçılık ve kayıt dışı üretimin sonucu olan haksız rekabetin önlenerek tüm tarafların mali ve teknik mevzuata uygun davranmasının sağlanması, şeffaf ve eşitlikçi bir piyasa tesisi için elzemdir.

Söz konusu eşyanın kaçakçılığa konu edilmesi durumunda oluşan vergi kaybı ve haksız rekabet ortamı ülke ekonomisine zarar verirken, piyasaya arz edilen standart dışı ve kalitesiz ürünler, üretildiği koşullar ve içerdiği maddeler sebebiyle çevre ve toplum sağlığını tehdit etmektedir. Bu nedenle yasa dışı tütün, tütün mamulü ve alkollü içki ticareti ile mücadele faaliyetleri, üzerinde hassasiyetle durulması gereken konulardan birini teşkil etmektedir. Her ne kadar 28/3/2013 tarihli ve 6455 sayılı Kanun ile 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda gerçekleştirilen değişiklik ile kaçakçılık suçunun konusunu oluşturan eşyanın akaryakıt ile tütün, tütün mamulleri, etil alkol, metanol ve alkollü içkiler olması durumunda daha ağır cezalar öngörülmesi ve söz konusu maddelerde belirtilen kaçakçılık suçunu işleyenlerin hapis cezası ile cezalandırılması, kaçakçılık fiilleri ile mücadelede başarıya ulaşılmasını sağlasa da son dönemde ülkemizde, kaçakçılıkla mücadele kapsamında gerçekleştirilen denetimlerde ve yapılan operasyonlarda; yasa dışı yollarla yurt içinde üretilen makaron ile usulsüz bir şekilde piyasaya sürülen sarmalık kıyılmış tütün ve nargile tütünü gibi tütün mamullerinde ciddi artış olduğu tespit edilmiştir. Bahsi geçen sektörde değişen kaçakçılık trendi ve konjonktür ile usulsüzlükler sonucu ortaya çıkan vergi ziyayı, mücadele faaliyetlerinde yeni trende uygun şekilde güncellenmiş etkin bir denetim mekanizması tesisini ve yeni kaçakçılık yöntemlerini önlemeye yönelik caydırıcı yasal düzenlemelerin hayata geçirilmesini gerekli kılmıştır.

Diğer taraftan, yurt dışından yolcu beraberinde muafiyet hakkını aşan miktarlarda getirilerek yurda kaçak yollarla sokulan, yurt içinde de usulsüz şekilde kullanımı için IMEI klonlaması yoluyla sisteme entegre edilmeye çalışılan cep telefonları söz konusu sektörün yapısını bozucu bir etkiye neden olmaktadır. Ülkemizde neredeyse her vatandaşın evinde bulunan IMEI klonlamasına uygun, eski/kullanılmayan cep telefonları IMEI havuzunda yer almakta ve risk teşkil etmektedir. Bu açıdan, kaçakçılık fiillerinin önlenmesinin yanı sıra usulsüzlük teşkil eden hususların engellenmesi vatandaşlarımızın mağdur olmaması açısından da büyük önem arz etmektedir. Nitekim kaçak olarak yurda sokulan cep telefonlarının kullanıma açılması için klonlama işleminin kolaylıkla gerçekleştirilebilmesi ve cep telefonlarına klonlanacak IMEI havuzunun geniş olması gibi etkenler kaçakçılık faaliyetlerinin devam etmesinde önemli role sahiptir. Bu nedenle, kayıt dışı cep telefonlarında kullanılan IMEI havuzunun daraltılması ve usulsüz kullanımının engellenerek caydırıcılığın artırılması konusunda güncel ihtiyaçları karşılar nitelikte değişikliklere ihtiyaç duyulmuştur.

Kanun Teklifiyle bu doğrultuda, 213 sayılı Vergi Usul Kanununda, 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanunda, 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununda, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununda değişiklik yapılması öngörülmektedir.

Tütün, tütün mamulleri ve alkollü içecekler; ithali, ihracı ve yurt içi üretimi bulunan eşya grupları arasında yer almaktadır. İç ve dış ticareti ile üretimi yoğun olan bu sektörde faaliyet gösteren firmalar, kanunlarda belirtilen teknik ve ekonomik kriterlere uymakla yükümlü olup, 4733 sayılı Kanun ve ikincil mevzuat ile mali mevzuatta bu alanları düzenleyen hükümler bulunmaktadır.

Teklifle, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 359 uncu maddesine eklenen (d) fıkrası ile akaryakıtta yapılan düzenlemeye benzer bir şekilde, Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile düzenlenen piyasalarda (örneğin; sigara ve makaron) Ürün İzleme Sistemine (ÜİS) usulsüz müdahalenin suç kapsamına alınarak kayıt dışı üretimin önlenmesi amaçlanmış, Hazine ve Maliye Bakanlığınca yetki verilip verilmediğine bakılmaksızın, vergi güvenliğini sağlamak amacıyla kullanılmasına zorunluluk getirilen özel etiket ve işaretlerle ürünlerin etiketlenmesi veya işaretlenmesi ve etiketlenen veya işaretlenen ürün bilgilerinin kurulan veri merkezine aktarılmasını sağlayan sisteme fiziksel veya bilişim yoluyla müdahale ederek Hazine ve Maliye Bakanlığına elektronik ortamda iletilmesi gereken belge, bilgi veya verilerin iletilmesini önleyenler ile bunların gerçeğe aykırı şekilde iletilmesine sebebiyet verenlerin üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılması öngörülmüştür. Bu fiillerle işlenen kaçakçılık suçlarıyla etkin şekilde mücadele edilmesi ve tespit edilen hususların bir an evvel yargı makamlarının önüne getirilmesi amacıyla, vergi incelemesine başlanmadan ya da incelemenin bitmesi beklenmeden, Vergi Müfettiş ve Vergi Müfettiş Yardımcıları tarafından düzenlenen rapor ile ilgili rapor değerlendirme komisyonunun mütalaasının Cumhuriyet başsavcılığına gönderilmesi ve kamu davasının açılması bakımından da incelemenin tamamlanması şartının aranmaması temin edilmektedir.

Özel Tüketim Vergisi Kanununun (III) sayılı listesinin B cetvelinde yer alan tütün ve tütün mamulleri vergi açısından stratejik ürünler olduğundan, piyasada söz konusu ürünlere ilişkin sahtecilik ya da kayıt dışılık yoluyla rekabet eşitsizliği oluşabilmektedir. Piyasanın sağlıklı bir şekilde işlenmesini sağlamak amacıyla, tütün üreticileri ile tütün üretim ve pazarlama kooperatifleri hariç olmak üzere 4733 sayılı Kanun kapsamında üretim ve ithalat faaliyetleri ile Tütün Ticareti Yetki Belgesi kapsamındaki faaliyetlere ilişkin izin, uygunluk ve yetki belgesi bulunanlar ile izin, uygunluk ve yetki belgesi başvurusu, tadili veya süre uzatımına ilişkin talepleri olanlardan, doğabilecek idari para cezası ve diğer amme alacaklarının güvenliğini sağlamak amacıyla belirli kriterler dikkate alınmak kaydıyla teminat alınması öngörülmektedir.

Diğer taraftan, başka birçok alanda hâlihazırda uygulaması bulunan belirli bir hakkın kullanılabilmesi için vergi borcu bulunmaması zorunluluğu tütün, tütün mamulleri ve alkollü içecekler piyasaları için de getirilmektedir. Bu piyasalarda üretim ve ithalat yapmak üzere başvuru yapanların, üretim faaliyeti sırasında yetki belgelerinde tadil yaptırmak için başvuruda bulunanların ve yetki süresinin uzatılması için başvuranların 4733 sayılı Kanun kapsamında verilen ve süresinde ödenmemiş bulunan idari para cezası borcu, Sosyal Güvenlik Kurumuna vadesi geçmiş prim ve idari para cezası borcu ile vergi dairelerine 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçtiği halde ödenmemiş borcunun bulunmaması koşulu aranacaktır.

Yine 6455 sayılı ve 7318 sayılı Kanunlar ile 5015 sayılı Kanunda yapılan değişikliklerin olumlu etkileri dikkate alınarak Teklifle, 213 sayılı Kanunun 359 uncu maddesine eklenen (d) fıkrasında ve 5607 sayılı Kanunda belirtilen kaçakçılık fiillerinin tespiti durumunda kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar veya mahkeme kararı kesinleşinceye kadar faaliyetin durdurulması sağlanarak uzun sürmesi muhtemel adli süreç esnasında yasa dışı üretim, satış ve sunum faaliyetlerini devam ettirme ihtimaline karşılık Devletin vergi gelirlerinde olası kayıpların önüne geçilmesi sağlanacak ve piyasada faaliyet gösteren taraflar arasında haksız rekabetin de giderilmesine yardımcı olunacaktır.

Ürün İzleme Sistemi (ÜİS), tütün mamulü için üretimde vergi güvenliğini sağlayan en önemli faktörlerden biridir. ÜİS, tesis kurma izni aşamasında sağlanması gerekli şartlar arasına eklenerek sigara ve makaron üretiminde hem ürün denemesi, makine çalışma testleri veya deneme üretimlerinin ÜİS dâhilinde yapılmasının sağlanması ve bu sayede ürün güvenliğini tesis etmek hem de ÜİS

haricinde ürün denemesi, makine çalışma testleri veya deneme üretim yapıldığının tespiti halinde ağır idari para cezası öngörülerek caydırıcılığın üst seviyeye çıkarılması amaçlanmaktadır. Bunun yanı sıra, bahse konu deneme üretimi, ürün denemesi veya makine çalışma testleri kapsamında üretilen ürünün imha edilmeyerek piyasaya arzı da tespitlerde sıklıkla karşılaşılan usulsüzlükler arasında olduğundan deneme üretimi, ürün denemesi veya makine çalışma testleri kapsamında üretilen ürünlerin belirlenen süre içinde imha edilmemesine karşılık da ağır idari para cezası ve belirli süre içerisinde tekrarı halinde yetki iptali öngörülmektedir.

4733 sayılı Kanunda sigara üretimi için üreticilerden, istenen yıllık üretim miktarını sağlayacak tesis kurma şartı, makaron, yaprak sigara kağıdı ve sigara filtresi üretim izni içinde istenecektir. Ayrıca sigarada; aynı markadan olmak şartıyla serbestçe ithalat yapabilmek için aranan yurt içi üretim şartı, makaron, yaprak sigara kağıdı ve sigara filtresi ithalatında da aranacaktır.

Öte yandan, 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununda yapılan düzenleme ile (III) sayılı listenin B cetveli kapsamında yer alan sigaranın yanı sıra piyasaya bandrolsüz şekilde arz edilen makaron için de müteselsil sorumluluk getirilmesi ile, özel etiketi veya işareti olmayan ve belli bir miktarı aşan özel tüketim vergisine tabi makaron bulundurulduğunun tespit edilmesi halinde, bu eşyayı bulunduranlar ile ithal veya imal edenler müteselsilen sorumlu tutularak, eşyanın tespit tarihindeki emsal bedeli veya miktarı üzerinden cezalı vergi tarhiyatı öngörülmüş, böylece vergi alacağı güvence altına alınmıştır.

Tarım ve Orman Bakanlığından yetki belgesi almadan veya bildirimde bulunmadan tütün ticareti yapma eylemine ilişkin suçun cezasında, fiilin ağırlığı değerlendirilerek değişiklik yapılmaktadır.

Diğer taraftan, ülkemizde önemli bir paya sahip olan bilişim sektöründe yasa dışı ticaretin önlenmesi noktasında kaçakçılık fiillerinin önlenmesinin yanı sıra kaçakçılığa neden teşkil eden hususların engellenmesi büyük önem arz etmektedir. Yurda kaçak olarak getirilen cep telefonlarının kullanıma açılması için klonlama işleminin kolaylıkla gerçekleştirilebilmesi ve cep telefonlarına klonlanacak IMEI havuzunun geniş olması gibi etkenler kaçakçılık faaliyetlerinin devam etmesinde önemli role sahiptir. Bu nedenle IMEI havuzunun daraltılması ve usulsüz kullanımın engellenerek caydırıcılığın artırılması amacıyla hâlihazırda yedi yıl olan süre bir yıla düşürülerek, son sinyal alınmasından itibaren kesintisiz bir yıl süresince sinyal alınamayan cep telefonlarının IMEI'lerinin Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından pasife alınması öngörülmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Maddeyle, Vergi Usul Kanununun 359 uncu maddesine fıkra eklenmektedir. Eklenen fıkrayla, 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile düzenlenen piyasalarda vergi güvenliğinin sağlanması, kayıt dışı tütün mamulü üretiminin engellenmesi, kayıt dışı ekonomi ve vergi kaçakçılığıyla etkin bir şekilde mücadele edilmesi amaçlarıyla, Hazine ve Maliye Bakanlığınca yetki verilip verilmediğine bakılmaksızın, kullanılmasına zorunluluk getirilen özel etiket ve işaretlerle ürünlerin etiketlenmesi veya işaretlenmesi ve etiketlenen veya işaretlenen ürün bilgilerinin kurulan veri merkezine aktarılmasını sağlayan sisteme fiziksel veya bilişim yoluyla müdahale ederek Hazine ve Maliye Bakanlığına elektronik ortamda iletilmesi gereken belge, bilgi veya verilerin iletilmesini önleyenler ile bunların gerçeğe aykırı olmayan şekilde iletilmesine sebebiyet verenlerin hapis cezası ile cezalandırılması öngörülmektedir.

Madde 2- Teklifte, Vergi Usul Kanununun 359 uncu maddesinde ürün izleme sistemine müdahale suç olarak düzenlenmektedir. Maddeyle, söz konusu suçun işlendiğinin inceleme sırasında tespiti halinde, incelemenin bitmesi beklenmeksizin veya incelemeye başlanmaksızın Vergi Müfettiş ve Müfettiş Yardımcıları tarafından bu tespitlere ilişkin rapor düzenlenmesi, rapor değerlendirme komisyonunun mütalaasıyla birlikte keyfiyetin Cumhuriyet başsavcılığına bildirilmesi ve kamu davasının incelemenin tamamlanması beklenmeden açılabilmesi sağlanmaktadır.

Madde 3- Maddeyle, 4733 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Ülkemizde tütün mamulleri üretmek isteyenlerden; sigara için yıllık iki milyar adet, diğer tütün mamulleri için ise en az onbeş ton üretim yapabilecek tütün hazırlama bölümleri dahil tam ve yeni teknoloji tesis kurmaları istenmektedir. Maddeyle, makaron, yaprak sigara kağıdı ve sigara filtresi üretmek isteyenlerden de sigara da olduğu gibi, yıllık iki milyar adet üretim kapasitesine sahip tesis kurmaları istenmektedir. Ayrıca; aynı markadan olmak şartıyla sigaranın ithalatında aranan yurt içi üretim şartının, makaron, yaprak sigara kağıdı ve sigara filtresi ithalatında da aranması temin edilmektedir.

Madde 4- 4733 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin beşinci fıkrasına eklenen (r) bendi ile Ürün İzleme Sistemini kurmaksızın makine ve ekipman çalışma testleri, ürün denemeleri veya deneme üretimi yapanlara idari para cezası öngörülerek, her türlü üretimin Ürün İzleme Sistemi dahilinde yapılması, bu sayede oluşabilecek usulsüzlüklere karşı caydırıcı bir etki sağlanması amaçlanmaktadır. Fıkraya eklenen (s) bendi ile; makine çalışma testleri, ürün denemeleri veya deneme üretimi kapsamında üretilen sigara ve makaronları süresi içerisinde imha etmeyenlere 4733 sayılı Kanuna göre idari para cezası öngörülmektedir. Getirilen bu uygulama ile makine çalışma testleri, ürün denemeleri veya deneme üretimi kapsamında üretilen ürünlerin süresi içinde imha edilmeyerek usulsüz şekilde piyasaya arzının önüne geçilmesi hedeflenmektedir. Yedinci fıkra yapılan değişiklik ile, beşinci fıkraya eklenen (r) ve (s) bentlerinde yer alan fiillerin ilk fiilin işlenmesinden sonraki beş yıl içinde üçüncü defa işlenmesi halinde belgelerin iptaline kadar verileceği hüküm altına alınmaktadır.

Tarım ve Orman Bakanlığının, 4733, 4250, 5607 sayılı Kanunlara aykırı fiillerden kesinleşmiş mahkûmiyet kararı olanlara, düzenlemekle yükümlü olduğu piyasalarda faaliyete ilişkin hiçbir belge verilmemesi, verilmiş olanların iptal edilmesi yetkisi bulunmaktadır. Sekizinci fıkra yapılan değişiklik ile, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun “Kaçakçılık Suçları ve Cezaları” başlıklı maddesinin (d) fıkrası kapsamında işlenen fiillerden kesinleşmiş mahkûmiyet kararları da bu yetki kapsamına alınmaktadır. Ayrıca, fıkra yapılan bir diğer değişiklikle, uzun sürmesi muhtemel adli süreç esnasında yasa dışı üretim, satış ve sunum faaliyetlerini devam ettirme ihtimaline karşılık oluşacak kamu zararını önlemek amacı ile 213 sayılı Kanunun 359 uncu maddesi ile 5607 sayılı Kanuna aykırı fiilleri işlediği tespit edilenlere Tarım ve Orman Bakanlığının düzenlemekle yükümlü olduğu piyasalarda faaliyete ve satışa ilişkin verilen belgelerin, kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar veya mahkeme kararı kesinleşinceye kadar askıya alınması bu süre içinde, söz konusu tesis veya işyeri için başka kişilere belge verilmemesi hususu düzenlenmektedir.

Madde 5- Özel tüketim vergisi açısından stratejik ürünler olan tütün, tütün mamulleri ve alkollü içecekler piyasada sahtecilik ya da kayıt dışılık yoluyla rekabet eşitsizliğinin oluşabildiği sektörler arasında yer almaktadır. Rekabet eşitsizliğini ortaya çıkaran durumu önlemek amacıyla 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanuna 8/A maddesi eklenmektedir. Maddeyle, Tarım ve Orman Bakanlığının, hâsıl olması durumunda idari para cezaları ve diğer amme alacaklarının güvenliğini sağlamak amacıyla tütün üreticileri ile tütün üretim ve pazarlama kooperatifleri hariç olmak üzere 4733 sayılı Kanun kapsamında üretim ve ithalat faaliyetleri ile Tütün Ticareti Yetki Belgesi kapsamındaki faaliyetlere ilişkin izin, uygunluk ve yetki belgesi bulunanlar ile izin, uygunluk ve yetki belgesi başvurusu, tadili veya süre uzatımına ilişkin talepleri olanlardan teminat alma ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirleme konusunda yetki verilmektedir. Ayrıca, hâlihazırda izin, uygunluk ve yetki belgesine tabi faaliyetlerde bulunanların istenilen teminatı ödememesi durumunda, faaliyete ilişkin belgelerinin teminat verilinceye kadar askıya alınması öngörülmektedir.

Madde 6- Maddeyle, 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanuna 8/B maddesi eklenerek, 4733 sayılı Kanun kapsamında tütün, tütün mamulleri, makaron, yaprak sigara kâğıdı, sigara filtresi, alkol ve alkollü içkilerin üretim ve ithalat faaliyetleri ile Tütün Ticareti Yetki Belgesi kapsamındaki faaliyetlere ilişkin gerekli izinlerin verilmesi için bu Kanun kapsamında verilen ve süresinde ödenmemiş bulunan idari para cezası borcu, Sosyal Güvenlik Kurumuna vadesi geçmiş prim ve idari para cezası borcu ile vergi dairelerine 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmaması koşulu getirilmektedir. Böylelikle, hem oluşabilecek vergi zafiyetinin ve suistimallerin önlenmesi hem de tahsil edilemeyen vergi, prim ve idari para cezalarının tahsilinin sağlanması hedeflenmektedir.

Madde 7- Maddeyle, 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 13 üncü maddesinin beşinci fıkrasına kaçakçılıkla mücadelede etkinliği arttırmak amacıyla mevcut fıkrada yer alan akaryakıt, alkollü içecekler ve tütün mamulleri ve benzeri malların yanı sıra makaron ibaresi eklenmektedir. Yapılması öngörülen değişiklikle, Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesinin verdiği yetki uyarınca kullanıma zorunluluğu getirilen özel etiketi veya işareti olmayan özel tüketim vergisine tabi makaron tespitlerinde, söz konusu ürünleri belirli sayıda bulunduran, üreten veya ithal edenlerin de cezalı tarhiyattan müstesilen sorumlu tutulması amaçlanmaktadır.

Madde 8- 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanunun “Cezai hükümler” başlıklı 8 inci maddesinin beşinci fıkrasının (h) bendi uyarınca yetki belgesi almadan veya bildirimde bulunmadan tütün ticareti yapma eylemi idari yaptırımla cezalandırılmakta idi. Bu hüküm 28/11/2017 tarihli ve 7061 sayılı Kanunun 63 üncü maddesi ile yürürlükten kaldırılıp, aynı Kanunun 93 üncü maddesiyle 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 3 üncü maddesinin yirminci fıkrasında düzenlenerek üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası ile tecziye edileceği belirtilmiştir. Bu düzenlemenin de; 1/7/2018 tarihinde yürürlüğe gireceği öngörülmüştür. Fakat çeşitli kanunlarla bu düzenlemenin yürürlüğe girişi 1/1/2022 tarihine kadar ertelenmiştir. 1/1/2022 tarihinden itibaren ise bu fiil üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası ile tecziye edilmektedir.

Madde ile; fiilin ağırlığı değerlendirilerek, suça konu olan bu eylemin iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile tecziyesi amaçlanmaktadır.

Madde 9- Yapılan tespitlerde yurda kaçak olarak getirilen cep telefonlarının kullanıma açılması için klonlama işleminin kolaylıkla gerçekleştirilebilmesi ve cep telefonlarına klonlanacak IMEI havuzunun geniş olması gibi etkenlerin kaçakçılık faaliyetlerinin devam etmesinde önemli role sahip olduğu anlaşılmıştır. Bu nedenle IMEI havuzunun daraltılması ve usulsüz kullanımın engellenerek caydırıcılığın artırılması amacıyla madde kapsamında 5809 sayılı Kanunun 57 nci maddesinin üçüncü fıkrası ile; hâlihazırda yedi yıl olan elektronik haberleşme şebekelerinden hizmet almayan cihazların elektronik kimlik bilgilerinin pasife alınma süresi bir yıla düşürülerek, son sinyal alınmasından itibaren kesintisiz bir yıl boyunca sinyal alınamayan cep telefonlarının IMEI’lerinin Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) tarafından pasife alınması amaçlanmaktadır.

Madde 10- Yürürlük maddesidir.

Madde 11- Yürütme maddesidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

01/11/2022

Esas No: 2/4672

Karar No: 23

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1. Giriş

“Bursa Milletvekili Osman Mesten ve 66 Milletvekilinin; Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4672)” 18/10/2022 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak da Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonuna havale edilmiştir. Teklif, Adalet Komisyonu Başkanı İstanbul Milletvekili Abdullah Güler başkanlığında, Komisyonumuzun 25/10/2022 tarihli toplantısında Teklif sahipleri ile Adalet Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Yargıtay, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Danıştay, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu ile Türkiye Barolar Birliği temsilcilerinin katılımlarıyla görüşülmüştür. Görüşmelerin tamamı tutanağa bağlanmıştır.

2. Komisyon görüşmeleri

Müzakereler esnasında Teklifin lehinde genel olarak aşağıdaki görüşler ifade edilmiştir:

Tütün hangi formda tüketilirse tüketilsin, tütün ve türevlerinin kullanımından dolayı her yıl milyonlarca yetişkin ve çocuk hayatını kaybetmektedir. Dünyada önlenebilir ölüm ve hastalıkların birinci sebebi tütündür ve uyuşturucunun giriş kapısıdır. Alkol ise vücudumuzdaki bütün organ ve dokulara toksik olduğu bilinen zehirli bir maddedir. Dünyada erken yaşta ölümlerin birinci sebebi de alkoldür ve birçok sosyal probleme yol açmaktadır.

Kaçak tütün ve tütün ürünlerine insan sağlığı açısından bakıldığında, içerisinde çok tehlikeli katkı maddelerinin ve insan sağlığına zarar verici kimyasalların bulunduğu görülmektedir. Kalitesiz, içeriği belirsiz ve hangi şartlarda üretildiği belli olmayan tütün ve alkol ürünlerinin kullanımından dolayı halk sağlığı olumsuz etkilenmektedir. Alınan tüm tedbirlere ve yapılan denetimlere rağmen tütün mamulleri ve alkollü içkiler yoğun bir şekilde kaçakçılık ve kayıt dışı üretimin konusunu oluşturmaktadırlar. Bu noktada kaçakçılık, aynı zamanda suç ve terör örgütleri bakımından bir finans kaynağı olarak da görülmektedir. Suç ve terör örgütleriyle mücadele edilmesi, vatandaşların huzur ve güveninin tesisi ile ekonominin sağlıklı yürütülmesi devletin temel görevleri arasında yer aldığından, halk sağlığının korunması ve her geçen gün değişen yöntemlerle karşımıza çıkan kaçakçılığın, kamunun vergi kaybı gibi, Ülkemize verdiği çok boyutlu zararlarının önlenmesi bakımından Teklifle önemli düzenlemeler getirilmektedir.

4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile düzenlenen piyasalarda Ürün İzleme Sistemine usulsüz müdahale, suç kapsamına alınmaktadır. İlgili müfettiş raporlarının sonuçlanması bazen çok uzun zaman aldığı ve kamu davası açılması buna bağlı olduğundan, kaçakçılık suçlarıyla etkin bir şekilde mücadele edilebilmesi amacıyla, vergi incelemesine başlanmadan ya da incelemenin bitmesi beklenmeden, Vergi Müfettiş ve Vergi Müfettiş yardımcıları tarafından düzenlenen rapor ile ilgili rapor değerlendirme komisyonunun mütalaasının Cumhuriyet başsavcılığına gönderilmesi ve kamu davasının açılması için incelemenin tamamlanması şartının aranmaması öngörülmektedir.

Sigara üretimine daha önce getirilmiş olan kapasite şartı makaron, yaprak sigara kâğıdı ve sigara filtresi üretmek isteyenler için de getirilmekte, Ürün İzleme Sistemini kurmaksızın makine testleri, ürün denemeleri veya deneme üretimi yapanlara ve makine çalışma testleri, ürün denemeleri veya deneme üretimi kapsamında üretilen sigara ve makaronları süresi içerisinde imha etmeyenlere idari para cezası öngörülmektedir. Yine tütün, tütün mamulleri ve alkollü içecek piyasalarında üretim ve ithalat faaliyetleri ile yetki belgesi kapsamında faaliyetlere ilişkin gerekli izinlerin verilmesi için idari para cezası, Sosyal Güvenlik Kurumuna vadesi geçmiş prim ve idari para cezası borcu ile vergi dairelerine 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçtiği hâlde ödenmemiş borcun bulunmaması şartı getirilmektedir. Bunun yanında, kullanıma zorunluluğu getirilen özel etiketi veya işareti olmayan makaron tespitlerinde, bulunduran, ithal veya imal edenlerin müteselsilen sorumlu olacağı hüküm altına alınmaktadır.

Tarım ve Orman Bakanlığına, idari para cezaları ve diğer amme alacaklarının güvenliğini sağlamak amacıyla teminat alma ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirleme noktasında yetki verilmektedir. Kooperatifler teşvik edildiği için tütün üretim ve pazarlama kooperatifleri açısından bir ayrım söz konusudur; hariç tutulmuşlardır. Benzer yetki düzenlemeleri, akaryakıt kaçakçılığı, motorlu araç ticareti ve katma değer vergisi iadesi gibi çok sayıda hususta zaten bulunmaktadır. Bu düzenlemelerde de firmaların büyüklükleri, kapasiteleri, devlete olan borçları gibi hangi şartlarda, teminatın neye göre belirleneceğinin usul ve esasları belirtilmiştir. Uygulamaya ilişkin usul ve esaslar belirlenirken Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınacak ve akaryakıt kaçakçılığıyla mücadele kapsamında yapılan düzenleyici işlemlere benzer şekilde, uygulamaya ilişkin usul ve esaslar ortaya konacaktır. Diğer yandan düzenlemeyle idareye teminat konusunda ucu açık bir yetki verilmemekte, bilakis Kanun ile belli bir tutarla sınırlandırılmaktadır. Dolayısıyla, Anayasanın 73'üncü maddesinde yer alan mali yükümlülüklerin oranlarına ilişkin kanunun belirttiği sınırlar içinde değişiklik yapma yetkisine ilişkin hüküm de göz önüne alındığında, teminat alınmasına dair düzenleme için dile getirilen çekinceler yerinde değildir.

Yetki belgesi almadan veya bildirimde bulunmadan tütün ticareti ile ticari amaçla makaron veya yaprak sigara kâğıdını içine kıyılmış tütün, parçalanmış tütün, tütün harici herhangi bir madde doldurmak, bu şekilde üretilen ürünleri satışa arz etmek, satmak, bulundurmamak veya nakletmek hususlarında bir ayrıma gidilerek, yetki belgesi almadan veya bildirim yapmadan tütün ticareti yapma eylemine ilişkin suçun cezası aşağıya çekilmektedir. İfade edildiği gibi yeni bir hapis cezası getirme gibi bir durum söz konusu değildir; aksine var olan hapis cezasında indirimde gidilmektedir.

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun sisteminde bulunan IMEI havuzu, yedi yıl olan elektronik haberleşme şebekelerinden hizmet almayan cihazların elektronik bilgilerinin pasife alınma süresi bir yıla çekilmek suretiyle daraltılarak, kaçak cep telefonlarının yurda sokulması konusunda önlem alınmaktadır.

Bugüne kadar hazırlanan eylem planları ve alınan tedbirlerle kaçakçılık ve kayıt dışı ekonominin önlenmesi bakımından önemli adımlar atılmıştır. İncelendiğinde kaçak sigara oranı seviyesinde ciddi bir gerileme yaşanmış iken, örneğin kaçak makaron oranlarında bir artış gerçekleşmiştir. Bunun temel nedenini, sigarada alınan tedbirlerle oluşturulan denetim ve izleme mekanizmaları oluşturmaktadır. Yine Dünya Sağlık Örgütü tütünle mücadelede vergilendirmeyi en etkili araç olarak tanımlamaktadır.

Bu nedenle çok uluslu sigara şirketleriyle mücadelede en kuvvetli aracımız, vergilendirmedir. Bu noktadan bakıldığında örneğin Avustralya vergilendirme konusunda en önde olan ülke konumundadır ve sigara kullanım oranı çok düşüktür. Ülkemizde de bu vizyon ile vergilendirmeye gidilmektedir. Dolayısıyla bugüne kadar yürütülen politikalarda ve yapılan düzenlemelerdeki amaç, bahsedildiği gibi para toplamak değil, kayıt dışı ekonominin zararlarının önüne geçilmesi ve çocuk ve gençler başta olmak üzere, insanımızın bütün ürünlerinin zararlarından korunmasıdır. Teklif ile legal ticaretin önüne herhangi bir engel getirilmesi söz konusu değildir; bütün legal ticaret yolları açıktır.

Teklifin aleyhinde ise genel itibarıyla aşağıdaki eleştiriler dile getirilmiştir:

Konunun doğrudan ilgilisi olan ve tali komisyon olarak belirlenen Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun düzenlemeyi görüşmemiş olması, kanun yapma süreçlerinin sorunlu hâle gelmesine sebebiyet vermiştir.

Tütün, Anadolu coğrafyasının önemli ticaret ürünlerinden birisidir. Aileler, çok küçük arazilerde meşakkatli bir işlem olan tütün yetiştiriciliğini gerçekleştirmekte ve bu sayede hayatlarını idame ettirmeye çalışmaktadırlar. Sözleşmeli tarım uygulamasına geçiş, özelleştirme ve diğer yanlış uygulama ve politikalar neticesinde, son dönemde yerli tütün üretimiyle geçimini sağlayan çiftçi sayısı ve yerli tütün kullanım oranı ciddi anlamda düşüş göstermiştir.

Vergi kaybını, haksız rekabeti, terörün finansmanını önlemek ve yaşamsal risk oluşturan alanlara dair düzenleme yapmak elbette gereklidir ve üzerinde son derece hassas durulması gereken konulardır. Ancak Anadolu coğrafyasında üretilen tütünü, varlık sebebi, gümrük kaçakçılığını önlemek ve gümrük kaçakçılığıyla mücadele etmek olan 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu çerçevesinde değerlendirmek ve “kaçak” olarak nitelemek yerinde değildir. “Kaçak”, gümrük kanunlarına aykırı olarak yurt dışından yurt içine gelen maldır ve bu yönüyle Ülkemizde üretilen tütünün kaçak olarak kabulü mümkün değildir. Sözleşmeli üretimde tütün tarımının ciddi anlamda kan kaybettiği, tarımdaki girdi maliyetlerinin yükseldiği bir dönemde, Ülkemizde üretilen tütün nedeniyle çiftçiler için getirilen hapis cezası, vicdani ve hukuki olmayan, ölçülülük ilkesine aykırı, halkta karşılığı bulunmayan ve herhangi bir sorunu çözümleyici rolü olmayacak bir düzenlemedir. Hayat pahalılığının gün geçtikçe arttığı gerçekliği karşısında, tütün üretimi yapan ve bunu satarak ailelerini geçindiren küçük tütün üreticilerini ağır cezalarla karşı karşıya bırakacak hapis cezası düzenlemesinden vazgeçmelidir. Gerçekte yapılması geren, Türkiye’de yetişen tütünleri önceleyen ve teşvik eden politikalar üretmek ve düzenlemelere gitmektir. Bu takdirde, gerçek anlamda vergi kaybı ve kaçakçılık önlenmiş olacaktır. Bu şekliyle Teklif, uluslararası büyük şirketlerin önünü açacak ve küçük tütün üreticilerini mağdur edecek bir düzenlemedir.

Kaçakçılığa ve kaçakçılığa konu ürünlere yönelimin kök sebebinin yürütülen yanlış politikalar olduğu göz ardı edilmemelidir. Tütün mamulleri ve alkol üzerindeki vergilerin, bu ürünlerin kullanımıyla mücadele adı altında sürekli olarak artırılarak önemli bir gelir kapısı olarak görülmesi neticesinde kaçak ürünlere yönelim oluşmuş ve merdiven altı imalat başlamıştır. Yürütülen yanlış vergi politikası, sigara ve alkol tüketiminin azalması sonucunu ortaya çıkarmadığı gibi, kaçak ve sahte ürünlerin kullanımında artışa neden olarak halk sağlığı açısından büyük sıkıntılara neden olur hâle gelmiştir. Halk sağlığı açısından yaşanabilecek sorunların ve ölümlerin önüne geçmek için vergilendirme politikası ve vergi dilimleri gözden geçirilmelidir. Cep telefonları da dâhil olmak üzere, kaçak ürünlere vatandaşların yönelmesindeki temel sebebin vergi adaletsizliği olduğu dikkate alınmalıdır.

Tarım ve Orman Bakanlığına, farklı teminat tutarları belirleme ve teminat tutarını sıfıra kadar indirmeye ilişkin yetki tanıyan, teminat alınmasına ilişkin getirilen hüküm, yasama yetkisinin devri niteliğinde, firma ölçeğinde farklılaştırmaya gidilmesi gibi hususlar nedeniyle belirlilik ilkesi açısından sorunlu, eşitlik ilkesini aykırı biçimde keyfî uygulamalara yol açacak nitelikte, Anayasaya aykırı bir düzenlemedir ve idareye bu kadar sınırsız bir yetki verilmemelidir. Söz konusu teminat, tütün ve alkol piyasasında yıllardır markalaşmış yerli firmalara ciddi anlamda ilave finansal yük getirecektir.

3. Teklif metnine ilişkin kabuller ve değişiklikler

Teklifin çerçeve 1 ila 3'üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanunun 8'inci maddesinin sekizinci fıkrasının mevcut hâlinde 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun, 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanunu ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa aykırı fiillerden haklarında kesinleşmiş mahkûmiyet kararı olanlara, Tarım ve Orman Bakanlığının düzenlemekle yükümlü olduğu tüm piyasalarda faaliyete ilişkin belge verilmeyeceği ve verilmiş olanların iptal edileceği hükmü bulunmaktadır. Önerge ile, bu yetkinin sınırlarının daha net belirlenmesi amaçlanmakta ve bu doğrultuda tütün, tütün mamulleri ve alkol piyasasına temas eden suçlardan mahkûmiyet kararı bulunanlara bu piyasalarda faaliyete ilişkin belge verilmeyeceği, verilmiş olanların iptal edileceği hükme bağlanmaktadır. Önerge ile ayrıca; tütün, tütün mamulleri ve alkol piyasasına temas eden suçları işlediği tespit edilenlerin 4733 sayılı Kanun kapsamındaki faaliyetlerine ilişkin belgelerinin kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar veya mahkeme kararı kesinleşinceye kadar askıya alınacağı hususu düzenlenmektedir.

Teklifin çerçeve 4'üncü maddesi, yukarıdaki gerekçelerle verilen önerenin kabul edilmesi neticesinde değiştirilerek kabul edilmiştir.

Teklifin çerçeve 5 ila 9'uncu maddeleri, aynen kabul edilmiştir.

Teklifin yürürlük ve yürütmeye ilişkin 10 ve 11'inci maddeleri, aynen kabul edilmiştir.

Teklif oy çokluğu ile kabul edilmiştir. Ayrıca redaksiyon yetkisi doğrultusunda Teklifin tamamı, tereddütleri gidermek ve anlamı netleştirmek amacıyla terim ve ibareler, kanun dili ve tekniği bakımından gözden geçirilmiş ve metinde redaksiyon mahiyetinde ekleme ve değişiklikler yapılmıştır.

4. Genel Kurulda temsil

İçtüzüğün 45'inci maddesi uyarınca Genel Kurul çalışmalarında Komisyonumuzu temsil etmek üzere Balıkesir Milletvekili Belgin Uygur, Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya, Konya Milletvekili Gülay Samancı, Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı ile Tokat Milletvekili Mustafa Arslan özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurula sunulmak üzere yüksek Başkanlığınıza saygı ile arz olunur.

Başkan <i>Abdullah Güler</i> İstanbul	Başkanvekili <i>Ramazan Can</i> Kırıkkale	Sözcü <i>Gülray Samancı</i> Konya (Bu raporun özel sözcüsü)
Kâtip <i>Belgin Uygur</i> Balıkesir (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Ayhan Erel</i> Aksaray (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Hasan Subaşı</i> Antalya (Son oylamada bulunamadı, muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Rafet Zeybek</i> Antalya (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Süleyman Bülbül</i> Aydın (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Mehmet Ruştı Tiryaki</i> Batman (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Emine Yavuz Gözgeç</i> Bursa	Üye <i>Oğuzhan Kaya</i> Çorum (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Tufan Köse</i> Çorum (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Sabri Öztürk</i> Giresun	Üye <i>Abdulkadir Özel</i> Hatay	Üye <i>Hayati Arkaz</i> İstanbul
Üye <i>Turan Aydoğan</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Zeynel Emre</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Mahmut Atilla Kaya</i> İzmir
Üye <i>Halil Öztürk</i> Kırıkkale	Üye <i>Bülent Tüfenkci</i> Malatya (Son oylamada bulunamadı)	Üye <i>Alpay Antmen</i> Mersin (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Orhan Kırçalı</i> Samsun (Bu raporun özel sözcüsü)		Üye <i>Mustafa Arslan</i> Tokat (Bu raporun özel sözcüsü)

MUHALEFET ŞERHİ

TBMM Adalet Komisyonunda 25 Ekim 2022 tarihinde kabul edilen (2/4672) esas numaralı **“Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun Teklifi”** ne ilişkin görüşlerimiz ve teklifin kimi maddelerine karşı olmamızın nedenleri aşağıda belirtilmiştir.

I. TEKLİFİN GENEL DEĞERLENDİRMESİ

“Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun Teklifi”; yürürlük ve yürütme maddeleri hariç, 4 maddesi ‘Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun’, 2 maddesi ‘Vergi Usul Kanunu’, 1’er maddesi ‘Özel Tüketim Vergisi Kanunu’, ‘Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu’ ve ‘Elektronik Haberleşme Kanunu’ olmak üzere toplam 5 kanunda değişiklik içermektedir. Teklifin; Elektronik Haberleşme Kanununda, yurt dışından yolcu beraberli muafiyet hakkını aşan miktarda yurda kaçak yollarla sokulan, yurt içinde de usulsüz şekilde kullanımı için IMEI klonlaması yoluyla sisteme entegre edilen cep telefonlarına ilişkin olan 9 uncu maddesi dışında kalan maddeleri, tütün, tütün mamulleri ile alkol ve makaron, yaprak sigara kağıdı ve sigara fitresinin üretim, satış ve ticaretine yönelik, ağırlıkla özgürlükleri sınırlayıcı ya da idari para cezaları içeren düzenlemeler yapılmaktadır.

Teklifle öngörülen değişiklikleri detaylı şekilde değerlendirmeden önce, Adalet Komisyonu olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin 27. Dönem 6. Yasama Yılı kapsamında yaptığımız bu ilk toplantısı nedeniyle ülkemizin ahval ve şeraitini kayda geçirmek bir gereklilik olmuştur. Bu aynı zamanda, kısa bir süre sonra tek başına iktidarının yirminci yılını dolduracak olan Adalet ve Kalkınma Partisi’nin siyaset anlayışının Türkiye’ye ödediği ağır bedeli ortaya koymak açısından da tarihi bir görevdir.

Cumhuriyet Halk Partisi’nin (CHP) Adalet Komisyonu üyeleri olarak görüşmeler sırasında da vurguladığımız esas, AKP siyasal anlayışının, görüştüğümüz **“Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun Teklifi”** ne de hakim olan yaklaşım, emekçi ve halk karşıtı, adaleti yok sayan, uluslararası şirketlerin çıkarlarını merkeze alan kar amaçlı, rant temelli uygulamalarının her geçen gün Türkiye’nin geleceğini daha da karartmasıdır. Bunun en

yakın örneği, teklifin görüşmelerini gerçekleştirdiğimiz 25 Ekim 2022 gününden 11 gün önce Bartın’ın Amasra ilçesindeki Taşkömürü Kurumu Amasra Müessesesi’nde yaşanan iş cinayetidir. Daha üzerinden iki hafta bile geçmemiş, ciddi ihmallerin kaynaklık ettiğine ilişkin kanıtların gündemde olduğu ancak ne siyaseten ne de bürokratik açıdan tek bir kişinin sorumluluk üstlenmediği; adaletin olabildiğince yavaş çalıştırıldığı, 41 maden emekçisinin hayatını kaybettiği, 11 madencinin de yaralandığı ‘Amasra Maden Katliamı’, AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan gibi Komisyon’da söz alan AKP temsilcisi tarafından da ne yazık ki ‘kader’ olarak lanse ettirilmek istenmiştir. AKP’lilerin bu yaklaşımla ve cinayetle ilgili adli soruşturmayı oldukça yavaş işleterek, failleri işten el çektirmeyip delilleri karartmalarına zemin ve zaman hazırlayarak neyi murat ettikleri gayet iyi bilinmektedir. Tıpkı Soma, Ermenek, Kozlu’da olduğu üzere hiçbir siyasi ve bürokratik sorumluluk alınmaksızın, bu katliamın üstünün de örtülmesi amaçlanmaktadır. Tam da bu nedenle Partimizin Enerji ve Altyapı Projeleri Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Akın tarafından hazırlanan Amasra Kömür Madeni Faciası Raporu’ndan bazı bölümleri, her fırsatta dini değerlerimizi sömüren ve müsebbibi oldukları her olay sonrası “Rabbim de milletim de bizi affetsin” diyenleri ifşa etmek amacıyla paylaşmayı, milletvekili sorumluluğu içinde görmekteyiz. Rapordan;

AK PARTİ DÖNEMİNDE GERÇEKLEŞEN ÖLÜMLÜ MADEN FACIALARI

AK Parti döneminde Türkiye genelinde iş güvenli tedbirlerinin alınmaması nedeniyle 100’lerce işçi madenlerde hayatını kaybetmiştir. AK Parti’nin iktidara geldiği andan bugüne kadar ülke genelinde yaşanan ve çok sayıda maden işçisinin hayatını kaybettiği maden kazaları şöyle sıralanmaktadır:

- 22 Kasım 2003 tarihinde Karaman Ermenek’te özel bir firmanın işlettiği kömür madeninde yaşanan grizu patlaması nedeniyle 10 işçi hayatını kaybetmiştir.
- 8 Eylül 2004 tarihinde Kastamonu Küre’de bulunan bakır madeninde çıkan yangında 19 işçi hayatını kaybetmiştir.
- 10 Aralık 2009 tarihinde Bursa Mustafakemalpaşa’da kömür madeninde yaşanan grizu patlaması nedeniyle 19 işçi hayatını kaybetmiştir.
- 23 Şubat 2010 tarihinde Balıkesir Dursunbey’de kömür madeninde yaşanan grizu patlaması nedeniyle 17 işçi hayatını kaybetmiştir.

- 17 Mayıs 2010 tarihinde Zonguldak Karadon'da kömür madeninde yaşanan grizu patlaması nedeniyle 30 işçi hayatını kaybetmiştir.
- 8 Ocak 2013 tarihinde Zonguldak Kozlu'da madende yaşanan grizu patlaması nedeniyle 8 işçi hayatını kaybetmiştir.
- 13 Mayıs 2014 tarihinde Manisa Soma'da grizu patlaması ve çıkan yangın sonucu 301 işçi hayatını kaybetmiştir.
- 28 Ekim 2014'te Karaman Ermenek'te bir kömür madeninde meydana gelen su baskını sonucu 18 işçi mahsur kalarak hayatını kaybetmiştir.
- 17 Kasım 2016 tarihinde Siirt Şirvan'daki bakır madeninde meydana gelen göçük nedeniyle 16 hayatını kaybetmiştir.
- 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın Amasra'daki kömür madeninde meydana gelen grizu patlamasında 41 işçi hayatını kaybetmiştir.

AMASRA FACİASININ OLUŞ ŞEKLİNE İLİŞKİN İDDİALAR

Patlama sonrası oluşan dumanın koridorda ilerleyerek 36 madenciye ulaştığı ve madencilerin ölümüne neden olduğu ifade edilmektedir.

I- Havalandırma sistemleri ile ilgili zaafiyet bulunuyordu!

Sayıştay Amasra Denetim Raporu Bulgu 2'de şu tespitlere yer verilmektedir:

- Müessesede nitelikli eleman eksikliği nedeniyle gündüz vardiyası dışında harici elektrik, kuyu elektrik ve telefon santrali servislerinde olası arızalara anında müdahale edilemediği, dolayısıyla yeraltı haberleşme sisteminde uzun süreli kesintiler olabildiği, kuyu ihraç sisteminde ve yerüstü elektrik tesislerinde önemli aksamlar meydana gelebildiği,
- Bu durumun, su tahliyesi, hayati önem arz eden havalandırmanın devamlılığı, merkezi gaz izleme servisi tarafından 24 saat takip edilmesi gereken tehlikeli gazların ölçülmesi, bu sistemlerin arıza ve bakım çalışmalarının eksiksiz ve zamanında yapılabilmesi, sonucunda da gerek işçi sağlığı ve iş güvenliği gerekse üretimin sürekliliği açısından olumsuz sonuçlara sebep olabileceği ve

Müessesenin, hazırlık, tamir tarama, bakım onarım, elektro-mekanik vb. işçi noksanlıklarını bir an önce gidermesi gerektiği,

- *Müessesede... etkin bir havalandırmanın yapılamadığı, bütün bunların öncelikle iş güvenliği olmak üzere üretim ve işgücü verimliliğini etkilediği.*
- *Bu tespitler madendeki havalandırma sistemleri ile ilgili zafiyet olabileceğini düşündürmektedir.*

II- Toz konsantrasyonu sınır değerin üstünde ise madenciler mevzuata aykırı çalıştırıldı!

Sayıştay Raporu Bulgu 7’de ise, “Müessesede, solunabilir ve patlayabilir tozla mücadele kapsamında alınan önlemlerin zaman zaman yeterli olmayarak Tozla Mücadele Yönetmeliğinde belirtilen maruziyet sınır değerlerinin aşıldığı,” belirtilmiştir.

2019 yılı toz ölçüm sonuçlarına ilişkin düzenlenen çizelgeler üzerinden, alınan önlemlere rağmen zaman zaman “yüzde 5 ve daha az SiO₂ içeren kömür tozları için maruziyet sınır değeri olan 2,4 mg/m³” değerinin aşıldığı, görülmüştür.

Bu sonuçlara dair verilen örnekler şu şekildedir:

- *20.02.2019 tarihinde B Hazırlık Baş Mühendisliği -300 kotu güney kalın damar baca girişinde posta alımı, bağ ve tahkimat çalışmasında alınan örnekte: 3,41 mg/m³ toz,*
- *22.07.2019 tarihinde 1. Kartiye -236/-300 kotları güney tavan damar mekanik ayakta alınan örnekte: 2,76 mg/m³ toz.*

Toz konsantrasyonunun yüksekliği, meslek hastalığına yakalanan işçilerin açtıkları davalar neticesinde ödenen tazminatlarla da desteklenmiştir.

Toz konsantrasyonu nedeniyle meslek hastalığına yakalanan işçilerin açtıkları davalar neticesinde Müessesenin

2015 yılında 942.176,82 TL,

2016 yılında 680.529,57 TL,

2017 yılında 911.073,00 TL,

2018 yılında 101.607,03 TL,

2019 yılında 361.795,29 TL meslek hastalığı (pnömokonyoz) tazminatı ödediği, 2019 yılsonu itibarıyla müessesede meslek hastalığı (pnömokonyoz) tanısı konulmuş 4 işçinin bulunduğu, 39 işçinin de henüz tanı konulmamasına rağmen şüpheli durumda olduğu tespit edilmiştir.

- *Görüldüğü üzere; normal koşullarda dahi tozla mücadele açısından sorun bulunmaktadır. Ve işçiler sağlıklı koşullarda çalışmıyor. Oysa, ilgili mevzuat, toz yoğunluğu, maruziyet sınır değerinin üstünde olan işyerlerinde üretime yönelik olarak işçi çalıştırılmasına izin vermemektedir.*
- *2019 yılında Amasra madeninde tespit edilen kömür tozu ve metan miktarları olası bir patlama için ortamın uygunluğunu ve bu ortamı bertaraf edebilecek sağlıklı işleyen bir havalandırma sisteminin olmadığını işaret etmektedir.*

Bu tespitlere göre madende hangi önlemlerin alındığı ve facia öncesinde ölçüm değerlerinin ne olduğunun açıklanması gerekmektedir.

III- Yangın Acil Durum Sırasında Madenci Güvenliğinin Sağlanması

Madende patlama sonrası çıkan yangın ayrıca ele alınmalı ve yangınla mücadele önlemleri irdelenmelidir. Bir yeraltı yangını sırasında birincil endişe, yeraltı personelinin güvenliğidir.

Duman ve zehirli yangın gazları en büyük tehdidi temsil ettiğinden, maden havalandırma sisteminin; çalışma alanları, potansiyel yangınlar, birincil ve ikincil kaçış yolları, sığınma odaları vb. ile ilişkisi kritik öneme sahiptir.

Ayrıntılı acil durum planlaması bu faktörleri dikkate almalıdır.

- *Maden yangınlarının karmaşık davranışını özel analitik yöntemler olmadan anlamak ve kontrol etmek kolay değildir.*
- *Maden havalandırma sistemlerini simüle eden bilgisayar modellerini kullanmak, bu karmaşık süreçleri anlamada, acil durum planlarını geliştirmede ve optimize etmede ve kaçış yollarını belirlemede çok yardımcı olabilir.*
- *Acil durum planının sorunsuz bir şekilde uygulanmasını sağlamak için madenciler kapsamlı bir şekilde eğitilir ve acil durum prosedürleri konusunda yıllık olarak yeniden eğitilir. Maden uyarı sisteminin etkinleştirilmesiyle birlikte sık gerçekleştirilen yangın tatbikatları, eğitimi pekiştirir ve planın zayıf yönlerini belirler.*
- *Bu tür durumlardan kaçınmak için her türlü girişimde bulunulmasına rağmen, tahliye edilen madenciler bazen duman ve zehirli yangın gazları ile kontamine alanlardan geçmek zorundadır. Bu yanma ürünleri iki tehlike arz eder: (1) zehirli atmosferler ve (2)*

bozulmuş görüş. Madencileri zehirli yanma ürünlerinden korumak için uygun solunum koruması gereklidir. Kömür madenlerinde minimum 1 saat oksijen sağlayan bağımsız solunum cihazı bulundurulmalıdır.

- Zehirli atmosferler maden yangınlarında başlıca ölüm nedenidir. Bununla birlikte, son araştırmalar, kaçış yollarında duman birikmesinden kaynaklanan görüş bozukluğunun, yanma ürünlerinin konsantrasyonunun akut toksik hale gelmesinden çok önce oldukça önemli hale gelebileceğini göstermektedir. Sonuç olarak, duman içinde kaybolan veya yolunu şaşırان madenciler, kaçmak için yeterli uyarı ve zamanları olmasına rağmen, solunum korumalarını tükettiklerinde zehirli atmosfere yenik düşebilirler. Bu nedenle, dumansız kaçış yolları ve sık sık yangın tatbikatları ve tahliye eğitimi, madencileri kaçış yolları ve tahliye prosedürlerine alıştırmak için özellikle önemlidir. Duman oluşumunun neden olduğu görünürlük sorunuyla daha fazla mücadele etmek için bazı madenlerde kaçış yollarına halatlı yaşam hatları yerleştirilir.
- Yangın, duman ve zehirli gazın yayılmasını önlemek için belirli alanlarda havalandırma kontrol durakları ve kapılar ve yangın kapıları gereklidir.

TTK GENEL MÜDÜRÜ KAZIM EROĞLU

Zonguldak'ta Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK) Kozlu Müessesesi maden ocağında 2013'te 8 işçinin yaşamını yitirmesiyle sonuçlanan iş cinayetinin baş sorumlusu olarak yargılandı.

Eroğlu yargılandığı süreçte Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından 2017 yılında Türkiye Taşkömürü Kurumu Yönetim Kurulu Başkanlığı ve Genel Müdürlük görevlerine vekaleten, 2018 yılında ise asli olarak atandı.

Eroğlu'nun Kozlu faciası ile ilgili olarak yargılandığı dava 2019 yılında karara bağlandı. O dönemde TTK Kozlu Müessese Müdürü olan Kazım Eroğlu ile Yardımcısı Nurettin Yılmaz tali kusurlu sayılarak TCK 85/2 maddeye göre haklarında 4'er yıl hapis cezası verildi. TCK madde 62'ye göre 1/6 indirim yapılarak haklarında 3'er yıl 4'er ay hapis cezasıyla mahkûmiyet verildi. Tedbir uygulanarak para cezasına çevrildi.

Eroğlu; Bilirkişi Raporunda Kusurlu Sayılmıştı

17 Şubat 2016'da talep edilen 3'üncü bilirkişi raporunda TTK Kozlu Müessese Müdürü Kazım Eroğlu ve yardımcısı Nurettin Yılmaz'ın ise firmaya bir yaptırım uygulamak yerine kendi bünyelerinden bir çalışanı teknik nezaretçi olarak atamayı uygun görerek tali kusurlu oldukları ifade edildi.

Raporda, "TTK nezaketçi atamak yerine yükleniciye ceza verilmesi, iş durdurulması ve gerekiyorsa iş akdinin feshedilmesi gibi önlemler almış olsa idi kaza olayının önüne geçilebilirdi. Bütün bunlara karşın TTK idaresi en azından işlerin güvenli bir şekilde yürütülebilmesi amacıyla teknik nezaretçi ataması yaptığı için olayda asli değil tali kusurlu olarak değerlendirilmiştir.

Madenlerimizde AKP iktidarı döneminde yoğun olarak uygulanan, “*maden ruhsat sahalarının işletme hakkının özü kendisinde kalması koşuluyla hak sahibi tarafından sözleşme ile gerçek veya tüzel bir kişiye, bir süre tahsis edilmesi ve sözleşme gereğince, maden ocağının işletilmesini üstlenen özel veya tüzel kişinin, ruhsat sahibine, ürettiği her bir ton maden için önceden ödemeyi taahhüt ettiği meblağ kadar bir ücret ödemesini*” öngören rödovans sistemi, nasıl ki madenlerimizin iktidar yanlısı iş insanlarına peşkeş çekilmesi, kar hırsından kaynaklı alınmayan önlemlerle madencilerimizin hayatlarını kaybetmesine neden olduysa, görüşmelerini yaptığımız “**Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun Teklifi**” nin de esasını oluşturan tütün ve tütün mamullerine ilişkin son 20 yılda uygulamaya konulan kararlar, ülkemizin uluslararası piyasalarda marka değeri olan en önemli tarımsal ürünlerinden tütünün, uluslararası sigara şirketlerinin insafına bırakılmasını; yerli tütün üreticilerimizin birkaç nesildir yapageldiği tütün üretiminden çekilmesine neden olmuştur.

Anadolu topraklarına ilk tütün fidesinin dikilmesinden bu yana tütün; üretimi, ticareti ve tüketimi ile adeta bu toprakların siyasal, ekonomik ve toplumsal tanıklığını yansıtan bir ürün haline gelmiştir. Tütün ve tütün mamulleri, toplanan vergilerin toplam vergi gelirleri içerisindeki payının yüksekliği, ihracatta diğer birçok tarım ürününe olan üstünlüğü ve ilgilendirdiği büyük sayıdaki üretici ve tüketici kitlesi nedeni ile geçmişten bu yana üretimi, alım ve satımı özel kanunlarla düzenlenmiştir. Cumhuriyetin ilk yıllarında, Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküş döneminde Düyunu Umumiye İdaresi ile kurulan Reji şirketinin millileştirilmesi ile tütün üretimi ve alım satımı İnhisarlar İdaresinin kontrol ve yetkisine bırakılmıştır. Bu amaca hizmet etmek üzere 1924, 1930 ve 1938 yıllarında yasal ve kurumsal

düzenlemeler gerçekleştirilmiş, 1969 yılında yürürlüğe giren 1177 sayılı Tütün ve Tütün Tekeli Kanunu da 2002 yılına kadar yürürlükte kalmıştır. Ülkemiz tütüncülüğünde dikkat çeken en önemli düzenleme 09/01/2002 tarih ve 24635 Sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren 4733 Sayılı Tütün Yasası’dır. Söz konusu yasa, kamuoyunda ‘on beş günde on beş yasa’ olarak adlandırılan yasalardan biri olarak 2002 yılında çıkarılmış ve “1177 sayılı Tütün ve Tütün Tekeli Kanunu” nun yerine tütün ve tütün mamulleri sektörünü düzenlemek ve denetlemek üzere yürürlüğe girmiştir. 4733 Sayılı Tütün Yasası ile destekleme alımlarına son verilmiş, Sözleşmeli Üretim Modeli ile tütün üretimi başlamış, Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Üst Kurulu (TAPDK) kurulmuş, akabindeki yıllarda TEKEL Genel Müdürlüğü tasfiye edilmiştir. TAPDK, kuruluşundan on beş yıl sonra 24.12.2017 tarihinde 696 sayılı KHK ile kapatılarak görev ve yetkileri Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığı kurularak, Tarım ve Orman Bakanlığına devredilmiştir.

Yerli tütünün devamlılığı ve önemini korumasında belirleyici bir misyona sahip TEKEL’in tasfiye edilmesine paralel sözleşmeli tütün ekimiyle tütün pazarında ciddi dönüşümlerin yaşanmaya başladığı 2000’lerin ilk yıllarının ardından 2017 yılının Kasım ayında TBMM Genel Kurulundan geçirilen 7061 sayılı “Bazı Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’ ile AKP iktidarının, yerli tütün üreticisine bakışındaki sorun net olarak görüldü. Söz konusu yasa kapsamında 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun üçüncü maddesine “*Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumundan yetki belgesi almadan veya bildirimde bulunmadan tütün ticareti yapanlar ile ticari amaçla; makaron veya yaprak sigara kâğıdını, içine kıyılmış tütün, parçalanmış tütün ya da tütün harici herhangi bir madde doldurulmuş olarak satanlara, satışa arz edenlere, bulunduran ve nakledenlere üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası verilir.*” hükmü eklenerek, tütün üreticisinin hapisle cezalandırılmasının yolu açıldı. Tütün üreticileri Türkiye genelinde çeşitli eylemlerle düzenlemeye karşı tepki gösterirken, maddenin yürürlük tarihi üç kez ertelendi ve 2022 yılının başında uygulamaya girebildi.

İktidarın yerli tütüne yönelik kuşatması, birkaç açıdan sonuç doğurdu. Öncelikli olarak tütün üretiminde istikrar kayboldu ve tütün üretici sayısı her geçen yıl azaldı. Gıda, Tarım ve Orman Bakanlığının verilerine göre, 2002 yılında yüzde 40’ın üzerinde olan yerli tütün kullanım oranı, 2019’da yüzde 12’ye kadar geriledi. 2002 yılı öncesi yıllık 350-400 bin ton olan tütün üretimi son yıllarda 80 bin tona, bazı yıllar 50 bin tona kadar düştü.

Türkiye sözleşmeli yaprak tütün üretimi

Yıl	Üretici sayısı	Üretim miktarı
2006	252.312	135.247
2007	215.307	98.137
2008	179.633	74.585
2009	181.588	93.403
2010	77.411	81.053
2011	64.191	53.018
2012	50.685	45.435
2013	66.289	69.214
2014	81.799	88.222
2015	65.118	67.839
2016	56.082	62.000
2017	50.833	58.392
2018	55.695	82.500
2019	50.040	79.727

Kaynak: Gıda, Tarım ve Orman Bakanlığı

2002 yılında yerli tütün üretimiyle geçimini sağlayan çiftçi sayısının 400 bin civarında olduğu, bugün ise 70 bine kadar düştüğü kaydedilmekte. Son 20 yılda yaklaşık 330 bin tütün üreticisinin tütün üretmeyi bıraktığı göz önüne alındığında, bu kişilerin aileleriyle birlikte 1 milyonu aşan bir nüfusun farklı geçim kaynağı aramak zorunda kaldığı anlaşılmaktadır.

İktidarın hemen hemen her alanda izlediği politikaların çarpıklığı, tütün ve alkol konusunda çok daha keskin şekilde analiz edilebilmektedir. Bir yandan tütün üretimi ile alkol tüketimine, kişi hak ve özgürlüklerini sınırlayıcı düzeylerde engeller koyan iktidar, iş vergilendirmeye gelince bu iki üründen yüksek oranlarda vergi almakta. Verilere göre, sadece özel tüketim vergisi (ÖTV) kapsamında tütün ve alkolden alınan vergilerin toplamı 100 milyar liraya ulaşmış durumda.

ALKOLLÜ İÇKİ VE TÜTÜNDEN ALINAN VERGİ ÖZEL TÜKETİM VERGİSİ (Milyon TL)		
	Alkollü İçkilerden Alınan	Tütün Mamullerinden Alınan
2000	156	737
2001	242	1.140
2002	432	2.036
2003	959	4.525
2004	1.298	6.125
2005	1.509	7.124
2006	1.898	8.918
2007	1.889	9.647
2008	1.987	10.888
2009	2.134	11.546
2010	2.868	14.784
2011	3.856	15.850
2012	4.643	19.976
2013	5.196	21.327
2014	5.889	23.024
2015	6.797	26.969

2016	7.904	32.235
2017	10.013	37.427
2018	12.402	42.725
2019	14.715	50.358
2020	16.464	61.801
2021	22.785	67.620
2022	29.748	70.228

Kayak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

Teklif sahiplerinin görüşmeler sırasında düzenlemeleri savunurken ileri sürdükleri argümanlardan biri de hem bireysel hem de toplumsal sağlık ile rekabet ortamını olumsuz etkilediği için tütün ve tütün mamulleri kaçakçılığı ile sahte alkol üretiminin önüne geçmek oldu. Bu bağlamda Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Başkanlığının ‘2021 Raporu’na göre, 2021 yılında tütün mamulleri kaçakçılığıyla mücadele çalışmaları kapsamında 6 bin 50 operasyon gerçekleştirilmiş, 8 bin 935 kişi hakkında yasal işlem yapılmış. Gerçekleştirilen operasyonlarda;

*3.891.883 paket kaçak sigara,

*51.512.377 adet dolu, 1.702.805.554 adet boş marakon,

*326.848 adet puro/sigarillo,

*334.035 kg tütün (sarmalık, nargile, pipo vb.) ele geçirilmiş.

Raporda, 2021 yılına ait tütün mamulleri kaçakçılığında 2020 yılına göre olay sayısında % 28’lik, şüpheli sayısında % 30’luk artış yaşandığı ifade edilmekte.

Raporda yıllara göre ele geçirilen tütün mamulleri miktarı ise şöyle yer almakta:

YILLARA GÖRE ELE GEÇİRİLEN TÜTÜN MAMULLERİ MİKTARI					
	2017	2018	2019	2000	2021
Sigara (paket)	42.611.529	20.119.986	8.772.616	3.945.225	3.891.883
Boş makaron (adet)	18.181.441	48.387.388	8.4179.760.158	267.651.161	1.702.805.554
İçi doldurulmuş Makaron (adet)	17.072.649	10.582.552	42.380	18.001.028	51.512.377
Puro / Sigarillo (adet)	446.340	369.689	411.533	696.231	326.848
Tütün (kg.)	141.692	177.229	304.807	277.786	334.035

Verilerden de görüleceği üzere boş makaron ve içi doldurulmuş makaron miktarları ile ele geçirilen tütün miktarında yüksek düzeyde artışlar yaşanmıştır. 2021 yılında yapılan

operasyonlarda ele geçirilen boş makaron sayısı 2020 yılına göre yüzde 536, içi doldurulmuş makaron sayısı yüzde 186, tütün oranı ise yüzde 20 artmıştır.

Türkiye’de tütün ve tütün mamulleri ile sahte alkolün yasadışı dışı satışının gittikçe yaygınlaştığı bir gerçektir. Ancak AKP iktidarı soruna, tabiri yerindeyse körün fil tarifi gibi yaklaşmakta, sorunun asıl kaynağının siyaseten alınan kararlar olduğunu gizleme çalışmaktadır. Son bir yılda markalara göre değişmekle birlikte tüm sigara fiyatlarında yüzde 100’e yakın artışlar yaşanırken, yüksek enflasyon ve milyonlarca vatandaşı açlık sınırının altında asgari ücrete mahkum eden iktidar, vatandaşların dolaylı olarak fiyatı çok daha düşük kaçak tütün ve alkole itmektedir. Bunun yanı sıra iktidarın uzun süredir izlediği sorunlu dış politika, özellikle Türkiye’nin doğu ve güney sınırlarındaki istikrarsız yönetimler ve çatışma ortamından kaynaklı insani göçün artmasına, buna paralel sınır kontrollerinin zorlaşmasına sebep olmuştur ve insani göçle birlikte çeşitli ürünlerin kaçakçılığında da artış yaşanması eşyanın tabiatı gereğidir ki ulusal basına da sıklıkla yansıdığı üzere yasadışı tütün satışında göçmenlerin azımsanmayacak bir etkisi bulunmaktadır.

İfade edegeldiğimiz gerekçeler de göstermektedir ki, tütün ve tütün mamulleri pazarı ile sahte alkol üretimindeki artışın sebebi uygulana gelen yanlış politikalar. Soruna sebep olan sorunlar çözülmeden özgürlüğü kısıtlayıcı, hele ki yerli tütün üretimini olumsuz şekilde etkileyecek, ayrıca yeni sorunlara kaynaklık edecek hapis cezası gibi tedbirler hiçbir şekilde yaraya mehem olmayacaktır. Hem sorunun çözümü hem de birey ve toplum sağlığı açısından tütün ve alkol pazarını baştan sona yeniden düzenleyecek bütünsel bir yasa öncelikli ihtiyaç olup, görüşmelerini yaptığımız teklifin geri çekilmesi yerinde olacaktır.

II. TEKLİFİN MADDELERİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

Teklifin 4. maddesiyle, 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanunun 8 inci maddesin fıkra ve cümle eklemelere yapılarak, mezkur Kanun hükümlerine aykırı davranılması halinde uygulanacak cezalar kapsamına, teklifin 1. maddesiyle Vergi Usul Kanununa eklenen Ürün İzleme Sistemine (ÜİS) müdahale suçu da dahil edilmekte. Makaron ve sigara üretim tesislerinde, üretimi uygun şekilde yapmayanlara, “onbin Türk Lirasından az olmamak üzere, üretilen her bir adet başına bir Türk Lirası idari para cezası verilmesi” düzenlenmekte. Maddeyle, Vergi Usul Kanununa eklenen (d) fıkrası ile Kaçakçılıkla Mücadele Kanuna aykırı fiiller tespit edilmesi halinde Tarım ve Orman

Bakanlığının düzenlemekle yükümlü olduğu piyasalarda faaliyete ilişkin verilen belgelerin, kavuşturmaya yer olmadığına dair karar veya mahkeme kararı kesinleşinceye kadar askıya alınması ve bu süre içinde söz konusu tesis veya işyeri için başka bir gerçek veya tüzel kişiye belge verilmemesi öngörülmekte. Mahkeme kararı kesinleşinceye kadar faaliyet belgesinin askıya alınması, yargılama yapılmadan üretici firmanın baştan ağır bir cezayla karşı karşıya kalmasına yol açacak ve telafisi güç durumlar oluşacaktır. Maddedeki faaliyet belgesinin askıya alınmasına ilişkin hüküm, hukuk güvenliği ve masumiyet karinesini ihlal olup, Anayasa aykırıdır.

Teklifin 5. maddesiyle, 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanuna “Teminat alınması” başlıklı ‘8/A’ maddesi eklenmiş ve tütün üreticileri ile tütün üretim ve pazarlama kooperatifleri hariç olmak üzere, tütün, tütün mamulleri, makaron, yaprak sigara kâğıdı, sigara filtresi, alkol ve alkollü içkilerin üretim ve ithalat faaliyetleri ile tütün ticareti yetki belgesi kapsamındaki faaliyetlere ilişkin; izin, uygunluk ve yetki belgesi bulunanlar ile izin, uygunluk ve yetki belgesi başvurusu, tadili veya süre uzatımına ilişkin talepleri olanlardan, doğabilecek idari para cezası ve vergi dairesi ve Sosyal Güvenlik Kurumunca 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uyarınca takip edilen diğer amme alacaklarının güvenliğini sağlamak amacıyla elli milyon Türk Lirasına kadar teminat alınması düzenlenmiş. Teminat vermeyenlerin, faaliyete ilişkin belgeleri teminat verilinceye kadar askıya alınacak. Teklifte tütün mamulü üretmeyen ihracatçı firmaların, tütün mamulü üreticileriyle bir tutulması söz konusudur ki bu da ayrı konumdakilerin aynı uygulamaya tabi tutulmasına yol açacaktır. Uygulamada meydana mağduriyetlerin oluşması ve ülkemizin ihracat hacminin sekteye uğraması kaçınılmazdır.

Teklifin 8. maddesiyle; 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 3’üncü maddesindeki değişiklik, kaçak tütüne ve kaçak sigaraya ilişkin hapis cezalarında yeni bir ayrıma gidiliyor. Kanuna aykırı “tütün ticareti” yapanlara artık 3 ila 6 yıl arasında değil, 2 ila 5 yıl arasında değişen hapis cezası verilecek. Böylece kaçak tütünden hapse girilse dahi koşullu salıverme/denetimli serbestlik hükümlerinden yararlanma olanağı yaratılıyor; infaz rejimi kolaylaştırılıyor. Diğer yandan, Kanuna aykırı olarak, sigara/makarona tütün veya başka bir madde sarıp satan, satışa sunan, bulunduran, nakledenlere ise 3 ila 6 yıl arasında hapis cezası uygulanmaya devam edilecek. Düzenleme yerli tütün üreticisinin ‘kaçakçı’ konumuna düşürülmesi sorununu ortadan kaldırmayıp, ceza miktarında düşüş öngörmekte. Madde, tek

başına kıyılıp içilebilme vasfına sahip yerli sarmalık tütünün kaçak tütünden hukuk önünde ayırt edilmesi, yerli üreticinin ağır hapis cezası tehdidinden kurtarılarak yüzbinlerce yerli tütün üreticisinin mağduriyet yaşamaması yönünde düzenlenmelidir.

III. SONUÇ

Sonuç olarak; “**Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun Teklifi**” nin, ikinci bölümde ilgili maddelerinde tek tek açıkladığımız gerekçelerle yasalaşmasına karşı olduğumuzu bildiririz.

31/10/2022

Zeynel Emre
İstanbul

Tufan Köse
Çorum

Rafet Zeybek
Antalya

Turan Aydoğan
İstanbul

Alpay Antmen
Mersin

Süleyman Bülbül
Aydın

MUHALEFET ŞERHİ

Neoliberal politikalar, tarımın sosyoekonomik yönünden ziyade sadece kâr-zarar hesapları yapılarak ithalatın öne çıkarılması, tarım alanları ile meraların ranta kurban edilerek yapılaşmaya, toplu konutlara, enerji santrallerine, maden ve taş ocaklarına açılması, verimli tarım arazilerinin plansız şehirleşmeye kurban edilmesi, gübre ve mazot fiyatlarının yüksek olması, kırdan kente göç, çiftçi teşviklerinin yetersiz olması, enerji ve yüksek teknoloji gerektiren ürünlerde yetersiz kalınması gibi onlarca sebep yüzünden tarım bitme noktasına gelmiştir. Tek adam rejimi ve AKP-MHP ittifakının iflas ettirdiği bir Türkiye ekonomisi sebebiyle de tarım üreticileri için durum çok daha vahim bir hal almıştır.

İktidarın yanlış tarım ve ekonomi politikalarından en çok nasibini alanların başında tütün üreticileri gelmektedir. AKP, iktidar olduğu 2002’den bu yana bir taraftan tütüne karşı savaş açmışken diğer taraftan tütün ve tütün mamullerinden aldığı vergileri sürekli artırarak tütünün önemli bir gelir kalemi haline getirmiştir.

AKP, 2002 yılının başlarında IMF’nin projesi olarak 4733 Sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile tarımda doğrudan devlet desteği yerine sözleşmeli tarım desteği öngörmüş, yerli tütün üretimini zamana yayarak engellemiş ve serbest piyasa mantığından hareketle uluslararası tütün şirketlerinin Türkiye’deki piyasada hegemonya kurmasının önünü açmıştır.

AKP 2008’de TEKEL’i özelleştirerek uluslararası şirketlere peşkeş çekmenin önünü açmıştır. 2018’de Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu (TAPDK) kapatılarak piyasa düzenleme işlevi Tarım ve Orman Bakanlığına devredilmiştir. Bu kanunun Tarım ve Orman Bakanlığı dışarıda tutularak görüşülmesi Bakanlığın tütün ve alkolde nasıl işlevsiz olduğunu gözler önüne sermektedir.

AKP iktidar olduğu 2002 yılında yerli tütün üretimi ile geçimini sağlayan çiftçilerin sayısı yaklaşık 400 bin iken, günümüzde bu sayı 50 binin altına kadar düşmüştür. Dolayısıyla 350 bin çiftçinin emeği AKP eliyle uluslararası şirketlere doğrudan aktarılmıştır.

“Dış güçler” argümanını her seferinde kullanmaktan geri durmayan AKP iktidarı açısından yerli tütün üretiminin son bulması hiçbir anlam ifade etmemektedir. AKP’nin iktidar olduğu 20 yılda sadece tütün piyasasının %90’ını uluslararası şirketlere peşkeş çekmesi “dış güçler” olarak nitelendirdiği kesimlerle nasıl iş birliği içinde olduğunu göstermektedir.

AKP’nin pragmatik bir anlayışla tütünden aldığı vergiler azımsanmayacak düzeydedir. Hazine ve Maliye Bakanlığı’nın verilerine göre 2006 yılında ÖTV gelirlerinde sigaranın payı %24,2 ile 8,9 milyar TL iken 2021’de ise %32,9 ile 67,6 milyar TL olmuştur. Alkol ürünlerinin ÖTV kronolojisine göre; 2010’da bir litre alkolde 51,48 lira olan ÖTV tutarı 27 Mayıs 2022 tarihi itibarıyla 602,48 liraya çıkmıştır. Böylece alkol üzerinden alınan ÖTV’de son 12 yıldaki vergi

artış oranı yüzde 1070 olmuştur. AKP iktidarının alkol ve sigaradan aldığı ÖTV'ye KDV de dahil edildiğinde bu alandan ciddi bir gelir elde ettiği rahatlıkla görülebilir.

AKP iktidarı şimdi ise Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun Değişikliğine ilişkin kanun tasarısı ile alkol ve sigaradan elde ettiği vergileri arttırmak için ceza politikası yoluna başvurmuştur. Mevcut ekonomik koşullarda alım gücü düşen ve giderek daha da yoksullaşan yurttaşlar, alkol ve tütünden elde edilen vergilerin yüksekliği nedeniyle sahte-kaçak içkiye ve tütüne yönelmektedir.

2000'li yılların başlarından bu yana AKP'nin alkoldeki vergi politikaları nedeniyle merdiven altı üretimlere yönelim artmış durumdadır. Yurttaşlar sahte içkiye ve metil alkolle bağlı kalıcı sağlık sorunları yaşamakta ve her yıl onlarca insan hayatını kaybetmektedir.

AKP, kamuoyunun sağlığını düşünmüş olsaydı alkol ve tütünden aldığı vergiyi yıllar içinde önemli bir kalem haline getirmezdi. AKP iktidarı, alkol ve sigaradan elde ettiği vergiyi yükselterek toplum sağlığını korumak yerine bizi insanların yaşamını tehlikeye atmaktadır. AKP alkol ve sigaradan aldığı vergileri daha da arttırmak için bu kanun teklifi ile ceza politikasına başvurmuştur. Bu kanun teklifi, AKP'nin kendisi gibi olmayanların yaşamına müdahale ettiğini bir kere daha göstermiştir.

Ayrıca kimi kurum ve kuruluşların yayınladığı veriler de vergi artışlarının sigara kullanımını iddia edildiği gibi azaltmadığını kanıtlar niteliktedir. Tütün Ekspertleri Derneği tarafından hazırlanan 2020 raporuna göre, *“2020 yılı itibarı ile sigara üzerindeki vergi yükü %63'ü ÖTV olmak üzere ortalama %81 civarındadır. Bu vergi uygulaması ile artan sigara fiyatlarının özellikle genç neslin erken yaşta sigaraya başlamasını engellenmesi, orta ve düşük gelir grubundaki sigara tüketicilerinin ise sigarayı bırakmaları hedeflenmiştir. Ancak yüksek vergi ve yüksek fiyat, sarmalık kıyılmış tütün tüketimi ile birlikte sigara kaçakçılığını körüklemiştir. 2020 yılında sigara tüketimi önceki yıla göre yaklaşık 2 milyar adet azalmıştır. Buna karşılık sarmalık kıyılmış tütün tüketiminde artış meydana gelmiştir. Yaklaşık 117,9 milyar adetlik yasal sigara satışına sarmalık kıyılmış tütün ile kaçak sigara tüketiminin de eklenmesi ile iç piyasada 138 milyar adetlik bir tüketim rakamından bahsedilebilir. Türkiye sigara satış hacmine göre dünyanın en büyük on pazarı arasında yer almaktadır.”* Yani propagandası yapılan bu vergi politikası, sigara tüketimini azaltmış durumda değil; tam tersine, sarmalık tütün, “kaçak” olarak tabir edilen tütünün kullanımı artmış durumdadır.

Aynı rapor yer verdiği verilerle tütüne ilişkin vergi politikalarının üreticiye olumsuz yansımaları da gözler önüne sermiştir. Rapora göre; 2020 yılında 279 milyon dolarlık ihracata karşılık 562 milyon dolarlık tütün ithalatı yapılmıştır. Oysa 2006 yılında 497 milyon dolar ihracata karşılık 258 milyon dolarlık tütün ithalatı yapılmıştır. Yani Türkiye ürettiğinin yarısı kadar ithal eden bir ülke durumundayken şu anda açık veren bir ülke pozisyonuna düşmüştür.

Teklifle, tütün mamulleri ve alkollü içecekler piyasasında üreticilerden 50 milyon liraya kadar teminat alınması öngörülmektedir. Yerli üreticinin 50 milyon liralık teminatı ödemesinin zorluğu göz önünde bulundurulduğunda bu düzenlemenin yabancı tütün kartellerini güçlendirip yerli üreticiyi yok edeceği aşikardır. Hali hazırda tütün ticareti yetki belgesine sahip birçok yerli üreticinin hakkını gasp edecek bir düzenlemedir. Yerli üreticiyi teşvik edici, destekleyici düzenlemeler yapılması gerekirken tam tersine yerli üreticiyi ezebilecek böyle bir düzenleme

ile Meclis gündeminin işgal edilmesi kabul edilebilir bir durum değildir. Ayrıca teminat miktarının Orman Bakanlığına verilmesinin pratikte keyfî bir uygulamaya dönmesi kuvvetle muhtemeldir. “Farklı teminat tutarı belirleme, teminat tutarını sıfıra kadar indirme” yetkileri yasallık ve belirlilik ilkelerine aykırıdır.

Teklifte göre bir yıl içinde sinyal alınmayan cep telefonlarının IMEI numarası pasife alınarak kullanılmaz hale getirilmesi öngörülmektedir. Sorunun vatandaşın telefon alırken ödediği yüklü vergiler, döviz kurunun artması sebebiyle alım gücünün düşmesi gibi gerçekler göz ardı edilerek sadece kaçakçılık meselesine indirgenmesi, iktidarın vatandaşını değil sadece alacağı vergiyi düşündüğünün kanıtıdır. Bir düzenleme yapılacaksa öncelikle vatandaşın telefon alırken ödediği ağır vergilerle ilgili düzenleme yapılması gerekmektedir. Bilet, konaklama ve kayıt bedeli dahil yurt dışına gidip telefon almanın daha ucuz olduğunu söylemek abartı olmayacaktır. Vatandaşın yurt dışından telefon satın alma eğilimini, adaletsiz vergi yükünün sonucu değil de vatandaşın vergi kaçırma eğilimi olarak görmek en başta halka hakaret olup kolaya kaçmaktır. Kaçakçılık ile mücadele ediliyormuş gibi böyle bir yasa teklifinin komisyona getirilmesi adil olmayıp halkı, telefon alımında vergi zorbalığına mecbur bırakmaktır.

Mehmet Ruştü Tiryaki
Batman

MUHALEFET ŞERHİ

(2/4672) esas numaralı “**Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi**”ne ilişkin muhalefet şerhimizdir.

2 maddesi yürürlük olmak üzere 11 maddeden oluşan bu torba teklif 5 farklı kanunda değişiklik getirmektedir;

1. 213 sayılı Vergi Usul Kanun
2. 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun
3. 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu
4. 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu
5. 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu

Telifin Geneli Üzerine

Görüşmekte olduğumuz kanuna baktığımız zaman gerekçenin hemen başında kaçakçılığı ve kayıt dışı üretimi ortadan kaldırmak, haksız rekabeti önlemek gibi İYİ parti olarak olumlu baktığımız ifadeler bulunmaktadır. Fakat vatandaşlarımız neden kaçakçılık yapma yolunu seçiyor veya vatandaşlarımız neden kaçakçılığa konu olan ürüne yöneliyor? Bu konular maalesef detaylı olarak araştırılmadan kanun teklifleri önümüze geliyor. Bu konuların sosyolojik sebepleri araştırılmadan, kaçakçılığı teşvik eden, kaçak ürünlerine, kaçakçılığa konu olan ürünlere vatandaşlarımızın talebinin artmasının nedenleri nelerdir? Bu konuların detaylı bir şekilde araştırılması gerekmektedir ki vardığımız sonuçlara göre vatandaşımızın lehine olacak kanunlar çıkarabilelim.

Kanunun genel gerekçesinde “*Kanunun konusunu teşkil eden tütün, tütün mamulleri ve alkollü içkiler yoğun bir şekilde kaçakçılığa ve kayıt dışı üretime konu edilmektedir.*” denilmektedir. Tabii bu ifade sonrasında ülkemizde artan enflasyon ve vergiler nedeniyle vatandaşımızın kayıt dışı, merdiven altı şekilde üretilen veya ürettiği alkollü içkilerin neden olduğu ölümler ve hastalıklarla mücadele edilmesi beklenirken, “*söz konusu eşyanın kaçakçılığa konu edilmesi durumunda oluşan vergi kaybı ve haksız rekabet ortamı ülke ekonomisine verdiği zararların bertaraf edilmesi için önlemler alındığı*” görülmektedir. Aynı şekilde teklif, yasa dışı yollarla yurt içinde üretilen makaron ile usulsüz bir şekilde piyasaya sürülen sarmalık kıyılmış tütün ve nargile tütünü gibi tütün mamullerinde ciddi artış olduğu tespit edildiğini ifade etmektedir. Bu artışın gerekçesi, artan enflasyon ve derin yoksulluk ve düşen alım gücü nedeniyle sigara paketi alamayan vatandaşımızın tütün kullanmaya başlamasıdır. Gerekçede yer alan “*Özel Tüketim Vergisi Kanununun (III) sayılı listesinin B cetvelinde yer alan tütün ve tütün mamulleri vergi açısından stratejik ürünler olduğundan*” ifadesi, kanun teklifiyle amaçlanan vergi zıyayı önlemek olduğu açıkça göstermektedir.

Tütün ve alkole yapılan zamların ve her geçen gün artarak devam eden bu zamların kaçakçılığa ve kaçakçılığa konu ürünlere olan talebin artmasıyla doğru orantılı olduğunu görüyoruz. Yapılan zamların, arttırılan vergilerin gözlemediğimiz kadarıyla tütün ve alkol kullanımının azalmanın da olumlu bir etkisinin de olmadığını görüyoruz. **Sahte içki sebep değil, sonuçtur. Sebep, ölçsüz kamu politikalarıdır.**

Vatandaşlarımız yapılan zamlar sonrası daha çok kaçak ürünlere yönelmeye başlamıştır. Bu yapılan araştırmalarla da mevcuttur. Yapılan araştırmalarda tütün ve alkole yapılan zamlar sonrası yasal satışlarda neredeyse yüzde 50 düşüşler yaşandığı görülmektedir. Bu demek olmuyor ki vatandaşlarımız alkol ve tütünden vazgeçtiler. Vatandaşlarımız maalesef kaçak ürünlere yöneldiler. Veya internet üzerinden aldıkları malzemelerle alkolünü kendi evlerinde imal etmeye başladılar.

Tütün ve alkole yapılan zamlarda vergi gelirinde artış sağlandığı görülebilir veya vergi gelirlerinde artış amaçlanabilir fakat yapılan araştırmalar gösteriyor ki zamlar daha çok kaçak ürünlere yönelimi arttırıyor, resmi bandrollü satışlarda azalma gerçekleşiyor. Bu da demek oluyor ki vergi gelirinde artış yaşanması beklenirken düşüşler meydana geliyor.

Gözlemediğimiz üzere sigara kullanan vatandaşlarımızın evlerinde açık tütün ve makaron bulunmaktadır. Neden bu yolu seçtikleri sorulduğunda hepsinin cevabı neredeyse ortak “artan zamlar”!

Vatandaşın kaçakçılığa ve kaçakçılığa konu olan ürünlere eğilmesinin, yönelmesinin temelinde nelerin yattığı araştırılmalı ve çözüm yolları bulunmalıdır. Tütün ve alkole yapılan zamların kullanımı azaltmadığı gibi kaçakçılığın artmasına neden olduğu apaçık ortadadır.

Devletin, tütün ve alkol ürünlerine yapılan zamlarla ve arttırdığı vergilerle değil de 2008 yılında özelleştirilen daha sonra 2009 yılında kapatılan TEKEL fabrikalarının tekrar faaliyete geçirmesiyle kalkınacağı, ülkemize gerçekten katma değer sağlayacağı ve İYİ Parti olarak bizimde yürekten istediğimiz ülke olarak Yerli ve Milli olma hedefine daha çok katkı sağlayacağı düşüncesindeyiz.

Vergi zıyayı önlemek tabii kamu maliyesi için önemlidir ancak neden kaçakçılık artıyor diye sebeplerini tespit etmek gereklidir. Türkiye’nin **47 Avrupa ülkesi arasında** alkollü içki tüketiminde **sonuncu**, alkollü içkilerden alınan vergi yüzdesi bakımından ise **üçüncü** olduğunu görüyoruz. Eğer verginin amacı alkollü içkilere yönelimi azaltmak, özendiriciliği düşürmek ise, bu ilişkide yolunda olmayan bir şeyler olduğu kesin. Zira en düşük tüketim miktarı kaydeden ülke olan Türkiye’nin, en yüksek vergi tahsil eden ülkeler arasında olmasının ölçülü olduğunu söylemek zor.

Verilere baktığımız zaman, tabii ki alkol ve tütünde makul bir fiyat ve belli bir vergi yüksekliğinin gençleri korumak adına faydası var ve hükümetin bütçe tablolarında ciddi bir gelir kalemi olarak yazıldığı hepimizin malumudur. Ama bu artışın, orantısız olması hâlinde ciddi sorunlara sebebiyet vermektedir. Avrupa’da içki tüketiminde Türkiye sonuncudur. Ama buna rağmen tüketim hiç azalmamaktadır. Demek ki ÖTV ve KDV artışlarıyla bu tüketimi daha fazla azaltmak, etkilemek, mümkün değildir. 1 litre 100 derece alkolün ÖTV’si 602 liradır.

Eskiden rakı millî içkimiz diye, yerli ve millî diye belli bir koruma altındaydı ve fiyatları da makul tutuluyordu çünkü kullanılan içkinin yüzde 90’a yakını rakıydı ve bir himaye görüyordu ama son yıllarda baktığımızda bu bir standarda ulaştırıldı. “1 litre 100 derece 602 lira” denildiği zaman, bütün dışarıdan gelen alkollü içecekler, her türlü yabancı içki yerli alkollü içecekten daha ucuz hâle geldi. Rakıdan alınan **%260’lık vergi** miktarı ülkemizdeki durumu özetliyor.

Eskiden yüzde 90 seviyesinde kullanılan yerli alkollü içecek giderek yüzde 70 ve yüzde 60’lar seviyesine düştü çünkü örneğin dışarıdan gelen viskinin alkol oranı yüzde 40 olduğu için ve rakı da yüzde 45 olduğu için bunu 602’ye oranladığımızda bizim çok tüketilen, bir nevi yerli ve millî içki sayılan rakının giderek az kullanıldığını, diğerlerinin çok kullanıldığını görüyoruz. Bununla da iş bitmiyor; rakı içmek isteyen neredeyse birçok kullanıcı artık tamamen merdiven altı kaçak içki yapmaya başlamıştır. Şimdi, belli, makul bir ÖTV’nin, KDV’nin olması doğaldır ama Avrupa’nın en az içki kullanan ülkesinde en yüksek ÖTV oranısızdır. Bizden daha yüksek ÖTV oranına sahip sadece İskandinav ülkeleri var veya bizimle aynı, eşdeğer seviyede; İskandinav ülkelerinin güneşsiz iklimi, alkolizm sorunu, bunalımlı ortamı hesap edildiği zaman, orada hemen hemen herkes sosyal içicidir. Buna rağmen vergileri belli bir seviyede yüksek tutma ihtiyacındalar ama gelir seviyemize göre baktığımız zaman biz onları da aşırıyoruz yani en az kullanmamıza rağmen Avrupa’nın da en yüksek ÖTV seviyesi bizimdir. Her yıl kaçak içkiden ölenleri düşündüğümüz zaman durum gerçekten içler acısı ve her yıl giderek artan ölüm oranları da karşımıza çıkıyor.

Onun için, bunların yeniden bir düşünülmesinde, değerlendirilmesine yarar var çünkü devletin de gelir seviyesinin arttığından bahsedemeyiz. Sadece biz bu pahalılıktan dolayı tüketim miktarı azaldığı için insan sağlığıyla ve toplumun sağlığıyla oynamaya başladık ve bunlar bir incelendiği zaman ölümler çok rahatlıkla görülecektir. Devletin Alkol Politikalarını İzleme Platformunun açıkladığı verilere göre sadece 2021 senesinde **109 kişinin** sahte içkiye bağlı zehirlenme nedeniyle hayatını kaybetmiştir.

Gerekçenin son cümlelerine baktığımızda şunu görüyoruz; yasa dışı ticaretin önlenmesi noktasında kaçakçılık fiillerinin önlenmesinin yanı sıra, kaçakçılığa neden teşkil eden hususların engellenmesi büyük önem arz etmektedir. Tabii ki burada kaçakçılığa sevk eder neden pahalılıktır, orantısız bir ÖTV’dir. Onun için, bunu, makul seviyelerde düzenlemek hem gençleri korumak hem de makul ve orantılı seviyede düzenlemek doğru olacaktır.

733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanunun “Cezai hükümler” başlıklı 8 inci maddesinin beşinci fıkrasının (h) bendi uyarınca yetki belgesi almadan veya bildirimde bulunmadan tütün ticareti yapma eylemi idari yaptırımla cezalandırılmakta idi. Bu hüküm 28/11/2017 tarihli ve 7061 sayılı Kanunun 63 üncü maddesi ile yürürlükten kaldırılıp, aynı Kanunun 93 üncü maddesiyle 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 3 üncü maddesinin yirminci fıkrasında düzenlenerek üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası ile tecziye edileceği belirtilmiştir. Bu düzenlemenin de; 1/7/2018 tarihinde yürürlüğe gireceği öngörülmüştür. Fakat çeşitli kanunlarla bu düzenlemenin yürürlüğe girişi 1/1/2022 tarihine kadar ertelenmiştir. 1/1/2022 tarihinden itibaren ise bu fiil üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası ile tecziye edilmektedir. Teklifin 8. Maddesi ile; fiilin ağırlığı değerlendirilerek, suça konu olan bu eylemin iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile tecziyesi amaçlanmaktadır. Cezaları

artırarak ülkemizde kaçak alkol ve tütün mamulleri üretimi azalmadığı gibi, denetimsiz merdiven altı üretim sonucu vatandaşlarımız hayatlarını kaybetmektedir.

Diğer taraftan, “Ülkemizde neredeyse her vatandaşın evinde bulunan IMEI klonlamasına uygun, eski/kullanılmayan cep telefonları IMEI havuzunda yer almakta ve risk teşkil etmektedir.” ifadesiyle kayıt dışı cep telefonlarında kullanılan IMEI havuzunun daraltılması ve usulsüz kullanımının engellenerek caydırıcılığın artırılması telefonlardan sinyal alınmadığında kapatılma süresi 7 yıldan 1 yıla düşürülmektedir. Kanun yurt dışında getirilen telefonların eski telefonlarla IMEI eşleştirmesi yapılarak kullanılması sonucu ortaya çıkan zararı tahsil etmeyi amaçlarken, ikinci el telefon satışı yaparak geçinen binlerce küçük esnaf mağduriyet yaşayacaktır. Mağduriyet yaşanmasının önlenmesi amacıyla yeni düzenleme 1 Ocak 2024’te yürürlüğe girecektir.

Teklifin Maddeleri Üzerine

5. Madde

Madde ile Tarım ve Orman Bakanlığına, hâsıl olması durumunda idari para cezaları ve diğer amme alacaklarının güvenliğini sağlamak amacıyla tütün üreticileri ile tütün üretim ve pazarlama kooperatifleri hariç olmak üzere 4733 sayılı Kanun kapsamında üretim ve ithalat faaliyetleri ile Tütün Ticareti Yetki Belgesi kapsamındaki faaliyetlere ilişkin izin, uygunluk ve yetki belgesi bulunanlar ile izin, uygunluk ve yetki belgesi başvurusu, tadili veya süre uzatımına ilişkin talepleri olanlardan teminat alma ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirleme konusunda yetki verilmesi amaçlanmıştır. Hâlihazırda izin, uygunluk ve yetki belgesine tabi faaliyetlerde bulunanların istenilen teminatı ödememesi durumunda, faaliyete ilişkin belgelerinin teminat verilinceye kadar askıya alınması amaçlanmıştır.

Teklifin 5’inci maddesiyle yeni eklenen 8/A maddesinde; “tütün üreticileri ile tütün üretim ve pazarlama kooperatifleri” ile yaprak tütün işletmeleri” ibaresi eklenerek değiştirilmesi daha uygun olacaktır. Zira yaprak tütün işletmeleri de istisna kapsamına alınarak uygulamada karşılaşılacak mağduriyetler ve karışıklık önlenecektir.

8. Madde

Madde ile yetki belgesi almadan veya bildirimde bulunmadan tütün ticareti yapanlar ile ilgili üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası ön görülmüş iken yapılan düzenleme ile bu ceza miktarı için iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası öngörülmüştür.

Düzenleme ile cezanın alt sınırının düşürülmesi Cezanın Ertelenmesi ve Hükmün Açıklamasının Geri Bırakılması gibi kurumlar uygulanması neticesinde suçu işleyen kişi ya da kişilerin cezasız kalması sonucunu doğurabilir, düzenleme bu çerçevede değerlendirilmelidir.

Teklifi’nin 8’inci maddesiyle yeni eklenen 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 3 üncü maddesinin yirminci fıkrasında yer alan "Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumundan yetki belgesi almadan veya bildirimde bulunmadan tütün ticareti yapanlar ile

ticari amaçla” ibaresinin “**Ülke sınırları içinde yetiştirilmiş tek başına kırılıp içilebilen sarmalık tütün hariç olmak üzere ticari amaçla**” şeklinde değiştirilmesi daha uygun olacaktır. Zira teklifin amacı dışında uygulanması sebebiyle ülkemizde yerli üretim yapan tütün çiftçilerinin yaşayabileceği mağduriyetlerin önüne geçilecektir.

10. Madde

Yürürlük maddesidir. Madde ile 1-2-4-5-6-7-9 uncu maddelerin yürürlük tarihi 01/01/2024 tarihine bırakılmıştır.

Yürürlük tarihinin ileri bir tarihe bırakılması kanun ile öngörülen kaçakçılıkla mücadele kavramında bu suçları işleyen kişi ya da kişilere zaman tanıyacaktır. Teklifte yer alan ilgili maddelerin yürürlük tarihinin daha erken bir tarih olması öngörülmelidir.

Hasan Subaşı
Antalya

Ayhan Erel
Aksaray

BURSA MİLLETVEKİLİ OSMAN MESTEN
VE 66 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

**TÜTÜN, TÜTÜN MAMULLERİ VE ALKOL
PİYASASININ DÜZENLENMESİNE DAİR KANUN
İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 359 uncu maddesine (ç) fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“d) 3/1/2002 tarihli ve 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile düzenlenen piyasalarda, Hazine ve Maliye Bakanlığınca yetki verilip verilmediğine bakılmaksızın, mükerrer 257 nci maddenin birinci fıkrasının (6) numaralı bendi kapsamında vergi güvenliğini sağlamak amacıyla kullanılmasına zorunluluk getirilen özel etiket ve işaretlerle ürünlerin etiketlenmesi veya işaretlenmesi ve etiketlenen veya işaretlenen ürün bilgilerinin kurulan veri merkezine aktarılmasını sağlayan sisteme fiziksel veya bilişim yoluyla müdahale ederek Hazine ve Maliye Bakanlığınca elektronik ortamda iletilmesi gereken belge, bilgi veya verilerin iletilmesini önleyenler veya bunların gerçeğe uygun olmayan şekilde iletilmesine sebebiyet verenler üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”

MADDE 2- 213 sayılı Kanunun 367 nci maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “(ç) fıkrasında” ibaresi “(ç) ve (d) fıkralarında” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3- 3/1/2002 tarihli ve 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanunun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesine “sigara” ibaresinden sonra gelmek üzere “, makaron, yaprak sigara kağıdı ve sigara filtresi” ibaresi; yedinci fıkrasının birinci ve ikinci cümlelerine “sigara” ibaresinden sonra gelmek üzere “, makaron, yaprak sigara kağıdı ve sigara filtresi” ibaresi eklenmiştir.

ADALET KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜTÜN, TÜTÜN MAMULLERİ VE ALKOL
PİYASASININ DÜZENLENMESİNE DAİR KANUN
İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 359 uncu maddesine (ç) fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“d) 3/1/2002 tarihli ve 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile düzenlenen piyasalarda, Hazine ve Maliye Bakanlığınca yetki verilip verilmediğine bakılmaksızın, mükerrer 257 nci maddenin birinci fıkrasının (6) numaralı bendi kapsamında vergi güvenliğini sağlamak amacıyla kullanılmasına zorunluluk getirilen özel etiket ve işaretlerle ürünlerin etiketlenmesi veya işaretlenmesi ve etiketlenen veya işaretlenen ürün bilgilerinin kurulan veri merkezine aktarılmasını sağlayan sisteme fiziksel veya bilişim yoluyla müdahale ederek Hazine ve Maliye Bakanlığınca elektronik ortamda iletilmesi gereken belge, bilgi veya verilerin iletilmesini önleyenler veya bunların gerçeğe uygun olmayan şekilde iletilmesine sebebiyet verenler üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”

MADDE 2- 213 sayılı Kanunun 367 nci maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “(ç) fıkrasında” ibaresi “(ç) ve (d) fıkralarında” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3- 3/1/2002 tarihli ve 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanunun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesine “sigara” ibaresinden sonra gelmek üzere “, makaron, yaprak sigara kağıdı ve sigara filtresi” ibaresi ve yedinci fıkrasının birinci ve ikinci cümlelerine “sigara” ibarelerinden sonra gelmek üzere “, makaron, yaprak sigara kağıdı ve sigara filtresi” ibareleri eklenmiştir.

(Bursa Milletvekili Osman Mesten ve
66 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 4- 4733 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin beşinci fıkrasına aşağıdaki bentler eklenmiş, yedinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “(o) ve (p)” ibaresi “(o), (p), (r) ve (s)” şeklinde değiştirilmiş, sekizinci fıkrasının birinci cümlesine “4250 sayılı Kanuna” ibaresinden sonra gelmek üzere “, 213 sayılı Kanunun 359 uncu maddesinin (d) fıkrasına” ibaresi eklenmiş, fıkranın ikinci, üçüncü ve dördüncü cümleleri yürürlükten kaldırılmış, fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiş, dokuzuncu fıkranın birinci cümlesinde yer alan “(o) ve (p)” ibaresi “(o), (p), (r) ve (s)” şeklinde değiştirilmiştir.

“r) Makaron ve sigara üretim tesislerinde, Tarım ve Orman Bakanlığına bildirimde bulunmadan ve 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendi kapsamında vergi güvenliğini sağlamak amacıyla kullanılması zorunluluğu getirilen özel etiket ve işaretlerle ürünlerini etiketlemeden veya işaretlemeden makine çalışma testleri, ürün denemeleri veya deneme üretimi yapanlara, onbin Türk Lirasından az olmamak üzere, üretilen her bir adet başına bir Türk Lirası idarî para cezası verilir.

s) Makaron ve sigara üretim tesislerinde, makine çalışma testleri, ürün denemeleri veya deneme üretimi kapsamında üretilen makaron ve sigaraları süresi içerisinde imha etmeyenlere, onbin Türk Lirasından az olmamak üzere, üretilen her bir adet başına bir Türk Lirası idarî para cezası verilir.”

“213 sayılı Kanunun 359 uncu maddesinin (d) fıkrası ile 5607 sayılı Kanuna aykırı fiilleri işlediği tespit edilenlere Tarım ve Orman Bakanlığının düzenlemekle yükümlü olduğu piyasalarda faaliyete ilişkin verilen belgeler kovuşturmaya yer olmadığına dair karar veya mahkeme kararı kesinleşinceye kadar askıya alınır ve bu süre içinde söz konusu tesis veya işyeri için başka bir gerçek veya tüzel kişiye belge verilmez.”

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 4- 4733 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin beşinci fıkrasına aşağıdaki bentler eklenmiş, yedinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “(o) ve (p)” ibaresi “(o), (p), (r) ve (s)” şeklinde, sekizinci fıkrası aşağıdaki şekilde ve dokuzuncu fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “(o) ve (p)” ibaresi “(o), (p), (r) ve (s)” şeklinde değiştirilmiştir.

“r) Makaron ve sigara üretim tesislerinde, Tarım ve Orman Bakanlığına bildirimde bulunmadan ve 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendi kapsamında vergi güvenliğini sağlamak amacıyla kullanılması zorunluluğu getirilen özel etiket ve işaretlerle ürünlerini etiketlemeden veya işaretlemeden makine çalışma testleri, ürün denemeleri veya deneme üretimi yapanlara, onbin Türk lirasından az olmamak üzere, üretilen her bir adet başına bir Türk lirası idarî para cezası verilir.

s) Makaron ve sigara üretim tesislerinde, makine çalışma testleri, ürün denemeleri veya deneme üretimi kapsamında üretilen makaron ve sigaraları süresi içerisinde imha etmeyenlere, onbin Türk lirasından az olmamak üzere, üretilen her bir adet başına bir Türk lirası idarî para cezası verilir.”

“Bu Kanuna, 4250 sayılı Kanuna, 213 sayılı Kanunun 359 uncu maddesinin (d) fıkrasına veya 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 3 üncü maddesinin onuncu, onaltıncı, onyedinci, onsekizinci, yirminci ve yirmibirinci fıkralarına aykırı fiillerden dolayı haklarında kesinleşmiş mahkûmiyet kararı olanlara, bu Kanun kapsamında yürütülen faaliyetlere ilişkin hiçbir belge verilmez, verilmiş olanlar Tarım ve Orman Bakanlığınca iptal edilir. 213 sayılı Kanunun 359 uncu maddesinin (d) fıkrası ile 5607 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin onuncu, onaltıncı, onyedinci, onsekizinci, yirminci ve yirmibirinci fıkralarına aykırı fiilleri işlediği tespit edilenlere bu Kanun kapsamında yürütülen faaliyetlere ilişkin verilen belgeler, kovuşturmaya yer olmadığına dair karar veya mahkeme kararı kesinleşinceye kadar askıya alınır ve bu süre içinde söz konusu tesis veya işyeri için başka bir gerçek veya tüzel kişiye belge verilmez.”

(Bursa Milletvekili Osman Mesten ve
66 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 5- 4733 sayılı Kanuna 8 inci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Teminat alınması

MADDE 8/A- Bu Kanuna göre bütün üreticileri ile bütün üretim ve pazarlama kooperatifleri hariç olmak üzere, bütün, bütün mamulleri, makaron, yaprak sigara kâğıdı, sigara filtresi, alkol ve alkollü içkilerin üretim ve ithalat faaliyetleri ile bütün ticareti yetki belgesi kapsamındaki faaliyetlere ilişkin; izin, uygunluk ve yetki belgesi bulunanlar ile izin, uygunluk ve yetki belgesi başvurusu, tadili veya süre uzatımına ilişkin talepleri olanlardan, doğabilecek idari para cezası ve vergi dairesi ve Sosyal Güvenlik Kurumunca 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uyarınca takip edilen diğer amme alacaklarının güvenliğini sağlamak amacıyla ellimilyon Türk Lirasına kadar, anılan Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1), (2) ve (3) numaralı bentlerinde sayılan türden teminat almaya, mükelleflerin; faaliyet alanı, bu konuda yaptıkları faaliyete ilişkin süre, talep ettiği belge, işlem türü ve üretim kapasiteleri hususlarını birlikte veya ayrı ayrı dikkate alarak, teminatın; verilmesi gereken zamanı, türünü, tutarını, iadesi ile tamamlanmasına ilişkin hususları belirlemeye, teminat tutarını izin belgelerinin türleri itibarıyla farklılaştırmaya, ilk defa işe başlayanlar ile faaliyetine devam edenler açısından farklı teminat tutarı belirlemeye, teminat tutarını sıfıra kadar indirmeye ve her takvim yılı için, bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranına kadar, takvim yılı başından geçerli olmak üzere artırmaya, hangi hâllerde teminat aranılmayacağını ve uygulamaya ilişkin diğer usul ve esasları Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşünü alarak belirlemeye Tarım ve Orman Bakanlığı yetkilidir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 5- 4733 sayılı Kanuna 8 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Teminat alınması

MADDE 8/A- Bu Kanuna göre bütün üreticileri ile bütün üretim ve pazarlama kooperatifleri hariç olmak üzere, bütün, bütün mamulleri, makaron, yaprak sigara kâğıdı, sigara filtresi, alkol ve alkollü içkilerin üretim ve ithalat faaliyetleri ile bütün ticareti yetki belgesi kapsamındaki faaliyetlere ilişkin; izin, uygunluk ve yetki belgesi bulunanlar ile izin, uygunluk ve yetki belgesi başvurusu, tadili veya süre uzatımına ilişkin talepleri olanlardan, doğabilecek idari para cezası ve vergi dairesi ve Sosyal Güvenlik Kurumunca 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uyarınca takip edilen diğer amme alacaklarının güvenliğini sağlamak amacıyla ellimilyon Türk lirasına kadar, anılan Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1), (2) ve (3) numaralı bentlerinde sayılan türden teminat almaya, mükelleflerin; faaliyet alanı, bu konuda yaptıkları faaliyete ilişkin süre, talep ettiği belge, işlem türü ve üretim kapasiteleri hususlarını birlikte veya ayrı ayrı dikkate alarak, teminatın; verilmesi gereken zamanı, türünü, tutarını, iadesi ile tamamlanmasına ilişkin hususları belirlemeye, teminat tutarını izin belgelerinin türleri itibarıyla farklılaştırmaya, ilk defa işe başlayanlar ile faaliyetine devam edenler açısından farklı teminat tutarı belirlemeye, teminat tutarını sıfıra kadar indirmeye ve her takvim yılı için, bir önceki yıla ilişkin olarak 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesi uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranına kadar, takvim yılı başından geçerli olmak üzere artırmaya, hangi hâllerde teminat aranılmayacağını ve uygulamaya ilişkin diğer usul ve esasları Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşünü alarak belirlemeye Tarım ve Orman Bakanlığı yetkilidir.

(Bursa Milletvekili Osman Mesten ve
66 Milletvekilinin Teklifi)

Bu Kanun kapsamında izin, uygunluk ve yetki belgesine tabi faaliyetlerde bulunanlardan maddenin birinci fıkrasına göre istenilen teminatı vermeyenlerin faaliyete ilişkin belgeleri teminat verilinceye kadar askıya alınır ve bu süre içinde söz konusu tesis için başka bir gerçek veya tüzel kişiye de izin, uygunluk ve yetki belgesi verilmez. Bu madde kapsamında alınan teminatların paraya çevrilmesi halinde paraya çevrilen tutar alacaklı idareler arasında garameten taksim edilir.”

MADDE 6- 4733 sayılı Kanuna 8 inci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“İzin ve yetki belgesi başvurusu, tadili ve süre uzatımında vadesi geçmiş prim, idari para cezası ve vergi borcu bulunmaması yükümlülüğü

MADDE 8/B- Bu Kanuna göre tütün, tütün mamulleri, makaron, yaprak sigara kâğıdı, sigara filtresi, alkol ve alkollü içkilerin üretim ve ithalat faaliyetleri ile tütün ticareti yetki belgesi kapsamındaki faaliyetlere ilişkin izin, uygunluk ve yetki belgesi başvurusu, tadili veya süre uzatımına ilişkin taleplerin yerine getirilmesi için bu Kanun kapsamında verilen ve süresinde ödenmemiş bulunan idari para cezası borcu, Sosyal Güvenlik Kurumuna vadesi geçmiş prim ve idari para cezası borcu ile vergi dairelerine 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmaması şarttır. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından, izin, uygunluk ve yetki belgesi başvurusu, tadili veya süre uzatımına ilişkin talepte bulunanların vadesi geçmiş borcu bulunmadığına dair bilgiler, Gelir İdaresi Başkanlığı ile Sosyal Güvenlik Kurumundan temin edilir. Tarım ve Orman Bakanlığı, bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları Gelir İdaresi Başkanlığı ile Sosyal Güvenlik Kurumunun görüşünü alarak belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 7- 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 13 üncü maddesinin beşinci fıkrasına “(yalnız tütün yerine geçen maddelerden yapılmış sigaralar)” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile 4813.10.00.80.00 (makaron)” ibaresi eklenmiştir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bu Kanun kapsamında izin, uygunluk ve yetki belgesine tabi faaliyetlerde bulunanlardan birinci fıkraya göre istenilen teminatı vermeyenlerin faaliyete ilişkin belgeleri teminat verilinceye kadar askıya alınır ve bu süre içinde söz konusu tesis için başka bir gerçek veya tüzel kişiye de izin, uygunluk ve yetki belgesi verilmez. Bu madde kapsamında alınan teminatların paraya çevrilmesi hâlinde paraya çevrilen tutar alacaklı idareler arasında garameten taksim edilir.”

MADDE 6- 4733 sayılı Kanuna 8 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“İzin ve yetki belgesi başvurusu, tadili ve süre uzatımında vadesi geçmiş prim, idari para cezası ve vergi borcu bulunmaması yükümlülüğü

MADDE 8/B- Bu Kanuna göre tütün, tütün mamulleri, makaron, yaprak sigara kâğıdı, sigara filtresi, alkol ve alkollü içkilerin üretim ve ithalat faaliyetleri ile tütün ticareti yetki belgesi kapsamındaki faaliyetlere ilişkin izin, uygunluk ve yetki belgesi başvurusu, tadili veya süre uzatımına ilişkin taleplerin yerine getirilmesi için bu Kanun kapsamında verilen ve süresinde ödenmemiş bulunan idari para cezası borcu, Sosyal Güvenlik Kurumuna vadesi geçmiş prim ve idari para cezası borcu ile vergi dairelerine 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmaması şarttır. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından, izin, uygunluk ve yetki belgesi başvurusu, tadili veya süre uzatımına ilişkin talepte bulunanların vadesi geçmiş borcu bulunmadığına dair bilgiler, Gelir İdaresi Başkanlığı ile Sosyal Güvenlik Kurumundan temin edilir. Tarım ve Orman Bakanlığı, bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları Gelir İdaresi Başkanlığı ile Sosyal Güvenlik Kurumunun görüşünü alarak belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 7- 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 13 üncü maddesinin (5) numaralı fıkrasına “(yalnız tütün yerine geçen maddelerden yapılmış sigaralar)” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile 4813.10.00.80.00 (makaron)” ibaresi eklenmiştir.

(Bursa Milletvekili Osman Mesten ve
66 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 8- 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 3 üncü maddesinin yirminci fıkrasında yer alan “Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumundan yetki belgesi almadan veya bildirimde bulunmadan tütün ticareti yapanlar ile ticari amaçla” ibaresi “Ticari amaçla” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye yirminci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve diğer fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

“(21) Tarım ve Orman Bakanlığından yetki belgesi almadan veya bildirimde bulunmadan tütün ticareti yapanlara iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir.”

MADDE 9- 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 57 nci maddesinin üçüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “kesintisiz yedi yıl” ibaresi “son sinyal alınmasından itibaren kesintisiz bir yıl” şeklinde, fıkranın ikinci cümlesinde yer alan “yedi yıllık” ibaresi “bir yıllık” şeklinde, fıkranın üçüncü cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu suretle elektronik kimlik bilgileri kayıtlı olmaktan çıkarılan cihazlar son kullanıcılarına ait bir hat ile kullanıldığında, bu cihazların elektronik kimlik bilgileri başka bir işleme gerek kalmaksızın tekrar kayıtlı hâle getirilir.”

“Elektronik kimlik bilgileri bu suretle tekrar kayıtlı hâle getirilemeyen cihazlar için Kurum düzenlemeleri çerçevesinde başvuru yapılması gerekir.”

MADDE 10- Bu Kanunun;

- a) 1 inci, 2 nci, 4 üncü, 5 inci, 6 ncı, 7 nci ve 9 uncu maddeleri 1/1/2024 tarihinde,
 - b) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,
- yürürlüğe girer.

MADDE 11- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 8- 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 3 üncü maddesinin yirminci fıkrasında yer alan “Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumundan yetki belgesi almadan veya bildirimde bulunmadan tütün ticareti yapanlar ile ticari amaçla” ibaresi “Ticari amaçla” şeklinde değiştirilmiş, maddeye yirminci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve diğer fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

“(21) Tarım ve Orman Bakanlığından yetki belgesi almadan veya bildirimde bulunmadan tütün ticareti yapanlara iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir.”

MADDE 9- 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 57 nci maddesinin üçüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “kesintisiz yedi yıl” ibaresi “son sinyal alınmasından itibaren kesintisiz bir yıl” şeklinde, ikinci cümlesinde yer alan “yedi yıllık” ibaresi “bir yıllık” şeklinde, üçüncü cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu suretle elektronik kimlik bilgileri kayıtlı olmaktan çıkarılan cihazlar son kullanıcılarına ait bir hat ile kullanıldığında, bu cihazların elektronik kimlik bilgileri başka bir işleme gerek kalmaksızın tekrar kayıtlı hâle getirilir.”

“Elektronik kimlik bilgileri bu suretle tekrar kayıtlı hâle getirilemeyen cihazlar için Kurum düzenlemeleri çerçevesinde başvuru yapılması gerekir.”

MADDE 10- Bu Kanunun;

- a) 1 inci, 2 nci, 4 üncü, 5 inci, 6 ncı, 7 nci ve 9 uncu maddeleri 1/1/2024 tarihinde,
 - b) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,
- yürürlüğe girer.

MADDE 11- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.